

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı

17 Ekim 2022 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ndeki düzenlemeler hakkındaki izahatlara ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

3.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

5.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

6.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

7.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

8.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Amasra'da maden

ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

9.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

10- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

11.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın kendisiyle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

12.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısına ilişkin açıklaması

13.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısıyla ilgili yaptığı açıklamasına ilişkin açıklaması

14.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 39'uncu ve 40'uncü maddeleriyle ilgili konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618)

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyonun eski üyesi Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'e Komisyondaki çalışmalarından dolayı teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

2'nci Toplantı

17 Ekim 2022 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu 10.08'de açılarak iki oturum yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ndeki düzenlemeler hakkındaki izahatlara,

İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin,

İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu,

Mersin Milletvekili Rıdvan Turan,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan,

Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklama yaptı.

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk,

Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi,

Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine,

Batman Milletvekili Necdet İpekyüz, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın kendisiyle ilgili yaptığı açıklamaya,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısına,

Manisa Milletvekili Uğur Aydemir, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısıyla ilgili yaptığı açıklamasına,

İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 39'uncu ve 40'ıncı maddeleriyle ilgili konuşmasında geçen bazı ifadelerine, ilişkin açıklama yaptı.

Görüşmelerine 13/10/2022 Perşembe günü 1'inci Toplantıda başlanan Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618), kalan maddelerinin de görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komasyon Başkanı Cevdet Yılmaz,
Amasra'da maden ocağındaki patlamaya,
Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine,
Komasyonun eski üyesi Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'e Komasyondaki çalışmalarından
dolayı teşekkür ettiklerine,
İlişkin açıklama yaptı.

CHP ve HDP milletvekilleri (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin
görüşmelerinde Merkez Bankası yetkilisinin kur korumalı mevduat hakkında bilgi vermediği
gerekçesiyle Komasyon salonunu terk etti.

Komasyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 18.03'te toplantıya son
verildi.

17 Ekim 2022 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.08

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 2'nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/4618) esas numaralı Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır, görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Geçen perşembe günü geneli üzerinde ve 25 madde üzerinde müzakerelerimizi tamamlamıştık, bugün de kalan maddelere ilişkin görüşmelerimizi sürdüreceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, pek kısa usul üzerine söz alabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ndeki düzenlemeler hakkındaki izahatlara ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Günaydın değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bir istihramım var: Biliyorsunuz torba yasada pek çok kanunla ilgili düzenleme var, biz de takip etmekte zorlanıyoruz. İzahatlar daha kifayetli olursa –Sayın Başkan beni dinliyor musunuz bilmiyorum- müzakerelerin de daha kısa süreceğini düşünüyorum çünkü izahatlar kifayetsiz olduğu için bilgi almaya çalışıyoruz.

Bir de şu var Sayın Vekilim, siz diyorsunuz ki: “Bilgi notu önünüzde var.” Ama bu tutanaklar takip ediliyor yani şöyle ki yarın bu yasa çıktığında ya da diyelim ki bir muvazaa olduğunda, mahkemede kanun yapıcının niyetine tutanaklardan bakıyorlar. Yani o açıdan tutanaklara bunları işletmek önemli, bilgi notlarını, etki analizini, bunları işletmek önemli. Bu açıdan, daha kifayetli bilgiler olursa Sayın Başkan, daha efektif çalışırız diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Hem teklif sahibimizden hem ilgili arkadaşlarımızdan daha fazla izahat rica edelim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) ()*
(*) (2/4618) esas numaralı Kanun teklifi 13.10.2022 tarihli 1'inci Toplantı tutanağına eklidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 15 ve 16'ncı maddelerle devam edeceğiz değerli arkadaşlar.

MADDE 15- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin altıncı fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Geçici ithalat rejimi kapsamında kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtları Türkiye Gümrük Bölgesine getiren hak sahipleri tarafından gümrük idaresine bilgi verilmeden taşıtsız yurt dışına çıkılması.”

MADDE 16-4458 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçici ithalat rejimi kapsamında kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine getirilerek gümrük idaresine bilgi verilmeden taşıtsız yurt dışına çıkılması durumunda da, 241 inci maddenin altıncı fıkrasının (e) bendi hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan tahsilatlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunlar turistik kolaylıklar kapsamında taşıt getirenlerin yükümlülüklerine uymaması hâlinde uygulanan idari para cezalarının hafifletilmesine ilişkin maddeler. Özellikle yurt dışında yaşayan, zaman zaman ülkemize gelen vatandaşlarımız için önemli bir düzenleme. Birikmiş, epeyce bir ceza var anladığım kadarıyla.

Şimdi, Ahmet Bey'den bu konuda bir izahat rica ediyorum.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de sizi ve sizin şahsınızda tüm hazırunu sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Kıymetli Başkanım, 15'inci maddeyle taşıtları gümrüğün gözetimine bırakmadan veya taşıtın başkası tarafından kullanılmayacağına ilişkin taahhütname vermeden yurt dışına çıkan kişilere bu taşıt gümrük vergileri tutarının dörtte 1 oranında idari para cezası uygulanmaktadır şu anda. Gurbetçilerimizden bu cezanın çok yüksek olduğu hakkında birçok şikâyet almış idik. Maddeyle bu cezaların gümrük rejimleri ihlali kapsamında çıkarılarak usulsüzlükler kapsamına alınmasıyla cezanın daha orantılı hâle getirilmesine dair düzenleme yapılmaktadır 15'inci maddede.

16'ncı madde de geçmişte işlenen fakat tahsil edilmemiş olan idari para cezalarında da indirimli oranın uygulanmasıyla ilgili. Bunu temin etmek için bu düzenlemeyi getiriyoruz. Buna ilişkin 27/9/2021 ve 27/9/2022 arasında taahhütname verilmeden taşıtsız olarak yurt dışına çıkmış, yaklaşık 13 bin adet ceza kararıyla toplamda yaklaşık 400 milyon Türk lirası tutarında idari para cezası düzenlenmiş ve -bununla alakalı da taşıtın marka ve model yaşına göre değişmekle birlikte- bu ceza oranı ortalama olarak 31 bin Türk lirasına tekabül etmekte ceza başına. Bu yapılacak düzenlemeyle ilgili de fiil başına ceza tutarı 2022 yılı için şu anda 1.880 Türk lirası olarak öngörülmektedir Kıymetli Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Ticaret Bakanlığının bir idari izahatı var mı şu aşamada?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – İhtiyaç varsa bilgi anlamında vereyim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz daha detay alalım.

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, hayırlı sabahlar diliyorum efendim.

Şimdi, özellikle, Türkiye'ye geçici olarak girmiş araçların aslında bir usulsüzlük olan eylemine rejimin ihlali nedeni kabul edilerek daha ağır bir ceza uygulanıyordu yani o uygulamayla aslında şu anki durum şekillenebilirdi ama şekillenmedi. Yani kasıtlı olarak bırakan ile bırakmayan arasında bir ayrım yapılamadığı için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar süre geçince bu düşünüyor?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Şöyle efendim: Özellikle, 2015 yılında, biliyorsunuz, emeklilere iki yıla çıkarıldı yani bu görece çok uzun bir zaman dilimi. Doğal olarak yurt dışında ikameti olan bu insanlar sık sık hava yoluyla, kara yoluyla yurt dışına çıkabiliyor. İşte, hava yolunda siz “Durun.” deseniz, farkına bile varsanız uçağı kaçırarak, bambaşka bir şey çıkacak.

Şimdi, burada kötü niyetli olduğunda zaten rejim ihlali cezası mutlaka uygulanacak eğer aracı parçaladıysa ya da başka birine kullandırmak üzere sattıysa, kiraladıysa. O zaman zaten Kaçakçılık Kanunu devreye giriyor, oradaki cezalar, Gümrük Kanunu'ndaki cezalar baki. Bu, sadece bunu gümrük idaresine bildirmeden yani aracı da başka birisi tarafından kullanılıyor iken yakalanmadığı durumlarda uygulanacak bir ceza. Yani, tamamen, gerçekten, usulsüzlük kapsamında değerlendirilebilecek bir durum efendim. Onun için, bu, son zamanlarda biraz daha fazla arttı anladığım kadarıyla, rahatsızlık biraz üst dereceye çıkınca bunu kanun maddesiyle yapmanın daha doğru olacağı kanaatine varıldı efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, üyelerimize söz vereceğim maddeyle ilgili değerlendirmeleri için.

Garo Bey'den başlayalım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, memlekette neden sigara kaçakçılığı var? Çünkü sigarada vergi çok yüksek. Memlekette niye kaçak içki çok fazla yapılıyor? Çünkü içkide vergi yükü çok yüksek. Niye bu tip yollara yurttaşlarımız başvuruyor arabalarda? Çünkü Almanya'da bir araba 20 bin eurodur, Türkiye'de aynı araba 80 bin eurodur. O yüzden yurt dışından daha çok sayıda kişi, emekli -özellikle bu iki yıllık meselede- getiriyor buraya, akrabaları kullanıyor.

Şimdi, burada da ceza kesiyorsunuz ama diyelim ki yaşlı bir kişinin arabasını torunu kullanıyor, çocuğu kullanıyor, bu anlamda da yakalanıyor yani mağduriyetler de söz konusu. Burada yapılması gereken yapısal bir reformdur, bu vergi yüklerini yani dolaylı vergilerden aldığımız vergi yüklerini hafifletirsek, Avrupa Birliği standartlarına kavuşturursak o zaman bu kaçak yollara girilmemiş olur. Aksi takdirde -biz her yıl böyle yasalarla karşı karşıya kalıyoruz- bu yasaları düzenlemek zorunda kalırız. Burada da cezaları hafifletiyorsunuz ama sonuç olarak mesele şu: Bu vergi yükleri konusunda hangi iktidar olursa olsun -bu iktidar gidiyor ama- bir çalışma yapmamız lazım değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben şunu öğrenmek istiyorum: Bu yurt dışından arabayla gelip giderken arabasını bırakıp gidenler, arabalarını kendi evlerinde, konutlarında, akrabalarında bırakıp gidiyorlar ama bildirimde bulunmuyorlar. Yani gidip gümrük idaresinin antreposuna vesaireye bırakmıyorlar, değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, hemen cevaplayın isterseniz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Şöyle efendim...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki, bu, antrepoya bırakılsa tabii çok büyük... Bir sene kalacak, bir sene orada işgaliye parası vesaire verecek, astarı yüzünden pahalı olacak. Yani nasıl önlenebilir? Kesinlikle bu arabalar kullanılıyor.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Şöyle efendim: Bu bahsettiğimiz yani düzenlemeye konu olay tamamen birkaç günlüğüne, bir aylığına, iki aylığına yurt dışına gitmesiyle alakalı. Gerçekten, normalde belki bilgisi olsa yapabilir bunu. Evine, garajına bunu kapatıp gittiğini bile gümrük idaresine dilekçeyle beyan etse, başkasının kullanmayacağına dair bir taahhüt verse normalde böyle bir şeyle zaten karşılaşmayacak. Yani bu kötü niyetli yaklaşımlar zaten rejim ihlaline giriyor. Şu andaki düzenleme de o cezaların uygulanmasını engellemiyor efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Antrepoya... Yani şu mümkün: Bazı yerlerde gümrük idarelerinin açık-kapalı sundurmaları var, buralara beş günlüğüne, on günlüğüne... Bu gerçekten ilave bir prosedür, insanlar genellikle onu yapmak yerine garajına kapatma şeklinde kullanıyor ama başkasının kullanması zaten usulsüz yani Gümrük Kanunu'nun uygulamasının arzu etmediği bir şey o.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani buradaki genel kural ne? Yurt dışından gelen bir yurttaşımız veyahut da bir kişi giriş yaptığı tarihten itibaren kaç ay veya yıl bu arabayı Türkiye’de kullanabiliyor?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Emekliyse azami iki yıl efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İki yıl.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İki yıldan sonra, eğer yurt dışına çıkması gerekiyorsa garaja koyacaklar, size yani idareye bildirimde bulunacaklar.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ne kadar süre sonra geri gelebilir?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – İsteddiği zaman gelsin. Bunu söylediği takdirde gelebilir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İki yıldan sonra değil, maksimum iki yıl kullanabiliyor, maksimum iki yıl kullanma hakkı var. İki yıldan sonra o hak gidiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz Genel Müdürlüğümüze de daha detaylı sorabiliriz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Pardon, özür dilerim, şunu öğrenmek istiyorum: İki yıl doldu, arabayı garaja koydu gitti, yurttan çıktı, altı ay kaldı, geri geldiğinde tekrar bir iki yıl daha mı başlıyor?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, o rejim ihlaline giriyor. Zorunlu hâller olmadıkça müddetçe iki yıldan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Maksimum iki yıl.” diyorsunuz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Maksimum iki yıl.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç yıl geçmesi lazım üzerinden iki yılı tekrar kazanması için?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şey yok herhâlde.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Yurt dışında en az yüz seksen beş gün kalması lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başka arabayla olabiliyor ama, değil mi? Başka arabayla iki yılı geçebiliyor mu?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, şöyle: Yurt dışındaki ikamete bağlanmış bir hak olduğu için, yurt dışında yeniden ikamet tesisi gerekiyor. Bir yılda da altı aydan fazla yurt dışında kalması gerekir ki yurt dışında ikameti kabul edilsin. Altı ay kalmadan yani girdi çıktı yaparak o hakkı kazanamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Bitirdiniz değil mi Durmuş Bey?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Çok anlaşılmadı açıkça söylemek gerekirse.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anlaşılmadıysa tekrar bir izah edilsin.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani şöyle söyleyeyim, ben anlamadım diyeyim yani siz anlatamadınız değil.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Şöyle efendim: Şimdi, bir, turistsiniz yani yurt dışında ikameti olan birisiniz, Türkiye’ye geçici olarak geliyorsunuz, size bir ay, on beş gün, üç ay süre verilebilir. Azami verilebilecek süre burada Türk vatandaşlarına, yurt dışında emekli olanlara yani yurt dışında ikameti olanlara azami yirmi dört ay, bu da 2015’te geldi, ondan önce bu da yoktu, daha az süreler uygulanıyordu.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Emekli değilse ne kadar?

AHMET TAN (Kütahya) – Düzeltti onu, ikamet şartı var.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – İki, azami iki yıl, o duruma göre. Mesela, şimdi, herhangi bir hakkınız yok, kapıya gelmişsiniz çoluğunuzla çocuğunuzla, arkadaşlarımız onlara idari olarak bir ay süre veriyorlar yani “Bir ay içinde geri çıkman lazım.” diyorlar. Şimdi bunu da ihlal ederse bu kapsama giriyor yani götürmezse rejim ihlaline giriyor. Yok, eğer o bir ayın içinde kendisi zorunlu olarak yurt dışına gitmek zorunda kaldı, geri geldi; işte burada -1.880 liraydı galibala-1.880 lira usulsüzlük cezası ödeyecek o zaman.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani şimdi, yurt dışından emekli olan yurttaşlarımız kışın gidip orada ikamet ediyorlar, yazın da havalar düzeline buraya geliyorlar. Şimdi, geldi, gümrükten arabasıyla girdi, dört ay kaldı burada, beş ay kaldı, nihayetinde senenin altı ayını geçirdi, geri ikametine döndü, yurt dışında; altı ay kullandı, altı ay sonra tekrar geri geldi, bir altı daha kullanacak, bir altı ay daha, yani dört senede yirmi dört ayı tamamlayacak. Tekrar bir daha çıktığı zaman, yirmi dört ay dolduktan sonra tekrar geri geldiğinde o aracı artık kullanmayacak. “Ya o aracı çıkaracak, başka bir plakayla gelecek.” diyorsun öyle mi?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Yani aynı plakayla da gelebilir; yurt dışında kendi aracıdır, kullanıyordur, altı ay olduktan sonra tekrar kullanabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi Sayın Genel Müdürümüze bir söz verelim, biraz fazla detay oldu.

Genel Müdürümüz, siz bir izah edin, buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA GÜMÜŞ – Teşekkürler efendim.

Efendim, yurt dışında altı ay, yüz seksen beş gün ikamet şartını taşıyanlar Türkiye gümrük bölgesine geçici olarak araç ithal edebilirler yani kullanmak üzere araç getirebiliyorlar. Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi, bu, Türkiye’de kalış süresine bağlı olarak... Ki yabancıların ortalama

doksan günlük bir kalışları var, daha fazla süre verilirse o sürede de kalabiliyorlar. Türk vatandaşları için Türkiye’de kalma süresi diye bir şey söz konusu olmadığı için Türkiye’de yedi yüz otuz gün yani iki sene bu araçlarını Türkiye’de kullanma hakları var. Bu esnada biz her ne kadar e-devlet üzerinden bütün kolaylıkları sağlamış olsak da, girişlerde uyarılarda bulunsak da bir kısım vatandaşlarımızın, özellikle Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımızın, böyle bir kural olduğundan habersiz olarak yurt dışına çıkış yaptıklarında tekrar araçlarıyla gümrük kapılarına gelince bu ceza karşılıklarına çıkıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bildirim yapmadıkları için.

TİCARET BAKANLIĞI GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA GÜMÜŞ – Evet.

Yani bildirim de iki şekilde oluyor: Ya kendilerinin belirtmiş olduğu bir adreste aracı bıraktıklarına ve bunun başkası tarafından kullanılmayacağına dair bir taahhütname veyahut da gümrüklerin gözetimindeki geçici depolama yerleri veya gümrük alanları gibi alanlara bırakarak çıkma şeklinde iki alternatif var ama ikisini de yerine getirmedikleri için böyle bir cezai yaptırıma maruz kalabiliyorlar. Dolayısıyla bu madde bunu önlemeye matuf olarak düzenlendi efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Mehmet Bekaroğlu Bey, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Önce genel bir şey söylemek istiyorum: Bu af kanunları sizin döneminizde o kadar çok oldu ki artık herhangi bir vergi ya da işte mükellefiyette vatandaşa “Zamanı geldiğinde nasıl olsa af çıkacak.” bu yerleşmiş vaziyette, “Nasıl olsa af çıkacak.” ve bu büyük problemlere sebebiyet veriyor bu “Nasıl olsa af çıkacak.” Sonra çıkmıyor, çıkıyor, “Yine çıkacak.” diyor, alıştırdınız insanları, “Yine nasıl olsa çıkacak, bu sefer vermeyeyim; yapılandırdım ama bu sefer vermeyeyim.” böyle gidiyor yani devlet ciddiyetini bir şekilde tahrip ediyorsunuz.

Bir de yine bu aflarda -birkaç kere yapıldı bu- yani zamanında görevini yapan, işte, sorumluluğu neyse yerine getirenler sürekli olarak cezalandırılıyor. Yani Türkiye gibi enflasyonu zaman zaman yüzde 80'lere filan... Tabi, güzel bir şey, popülist bir şey, seçmeni memnun ediyorsunuz; hep de seçimlerden önce yapıyorsunuz, af şeyleri çıkıyor, imar affı...

Sayın Başkanım, bu arada lafı gelmişken, imar affıyla ilgili bir kanun teklifi gelmiş Türkiye Büyük Millet Meclisine, biz de tali komisyonuz. Size gelmiştir, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmiş, bunu bir gündem yapın da burada konuşalım. İmar affı kaç kere çıkardınız, hâlâ imarın nesi kaldı yani? O günden bugüne suç işleyenler mi affedilecek, ne olacak, o bilinmiyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – TOGO Kuleleri affediliyor mu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Efendim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bize gelen herhangi bir şey bilmiyorum yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tali komisyon. Biz takip ediyoruz Başkanım, siz de takip edin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, doğrudur; tebrik ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, burada enteresan bir şey var: Bizim Doğu Karadeniz’de Gürcistan plakalı arabalar dolu yani muhtemelen aynı şeyden... Çünkü çok sayıda insan öbür tarafta da Gürcistan’da iş yapıyor artık, o bölgenin insanı iş yapıyor. Orada işine devam ederken bir araba alıyor, çok ucuz yani bize göre çok ucuz. Burada Garo’nun söylediği şey de çok önemli yani ÖTV’yle ilgili engellilerde de aynı durum var. ÖTV çok çok pahalı olduğu için engellilerle ilgili ÖTV indirimi de geniş bir şekilde istismar

edilmektedir. İnsan alıyıcı aracı -amcası, dayısı, yengesi neyse- engelliyle ilgili bir iş yaparken değil, genellikle kullanıyor; ÖTV ödememenin ya da az ÖTV ödemenin bir aracı hâline geliyor, böyle yollar açıyorsunuz. Bu sadece maddi, devletin, milletin vergi kaybı filan değil yani ahlaki olarak da bu ülkedeki erozyonun sebebisiniz. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin, şimdi Cumhurbaşkanının bir an evvel gitmesi lazım yani bu konularda insanları öyle şeylere alıştırdınız ki neredeyse koca bir ülkede kanunu -suç işleme şeyi demiyorum ama- bir şekilde arkadan dolanmayan -çığnemeyen filan da demiyorum- kimse kalmadı yani böyle bir noktaya geldik. Bir ülkede dürüstlüğün en önemli şeyi de devletle olan ilişkisindedir, her ne kadar “Devletin malı deniz.” filan gibi bir laf bu ülkede atasözü diye dolaştırılıyor olsa bile... Tabii bu da bizim için yüz karasıdır yani “millî” falan diyoruz ama bu da bir yüz karasıdır ama bunu, bu işi biz bu çıkardığımız aflarla da teşvik ediyoruz.

Burada bu arabalar geliyor, biliyorsunuz, siz, evet, böyle bir beyanname alıyorsunuz “Arabayı filan adreste bıraktım ve başkası da kullanmayacak.” diye. Bunun tespit edilmesi için trafikte şey yapacak, arabada olmayacak o insanlar yani başka türlü tespit edilme, takip etme şansınız yok, evrak üzerinde olan şeyler. Benim merak ettiğim, sormak istediğim şey de şu: Ne kadar insan, ne kadar böyle beyanda bulunan var? “Şimdi beyanda bulunmayanlara bir sene içinde tahakkuk eden ceza 400 milyon civarında, ortalama araç başına 31 bin lira düşüyor.” demişsiniz de beyan edenlere ne kadar yani ne kadar insan bu işi yapıyor, bu görevi yapıyor, ne kadarı yapıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları not edelim, topluca cevaplayalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anlamsızsa bu madde, beyan etme maddesi çıkarın bu maddeyi, bir şekilde onları çıkaralım yoksa böyle ikide bir “Affettik, etmedik...” Yoksa bütün bu kanunlardaki açıklıklar seçimdeki şeyler mi, seçimde kullanılmak üzere mi duruyor? Bir de şimdiye kadar niye beklediniz arkadaşlar, ne oldu? Şimdi birdenbire yağmur gibi aflar niye geliyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Emecan, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli katılımcılar; herkese günaydın.

Komisyonunda torba kanunun 2'nci gün görüşmelerindeyiz ama ben maddeyle ilgili görüşlerimi bildirmeden önce bir konuya değinmek istiyorum çünkü bugün buraya biz çok üzgün, içimiz acıyarak geldik gerçekten. Bugün bir grup milletvekilimiz Bartın'da taziyelerde bulunmak üzere ama biz görevimiz gereği bugün Komisyondayız.

Bartın Amasra'da meydana gelen maden ocağındaki patlamada 41 madencimizi maalesef kaybettik, yaralılarımız var; acımız büyük, çocukların içi yanıyor, annelerin, eşlerin yüreğine ateş düştü. Gerçekten bu üzüntünün tarifi yok ancak burada şunu da belirtmek istiyorum: Bir iş kazasında ölüm eğer gerekli denetimler yapılmadığı için ve gerekli önlemler alınmadığı için oluyorsa biz buna “iş kazası” değil “iş cinayeti” diyoruz. Ben otuz iki yıllık mühendisim, aynı zamanda A sınıfı iş güvenliği uzmanıyım, sahada da çok deneyimlerim oldu, çalıştım, bu işin nasıl yürütüldüğünü de biliyorum. Önlemek için önlem ve denetim şarttır. Bugün gelişmiş ülkelerde madenlerde ileri teknolojiler kullanıldığı için artık bu kazalar yaşanmıyor ve insanlar, madenciler ölmüyorlar. Peki neden Türkiye'de ölüyorlar? Şimdi hiçbir önlem

almayıp, teknolojiyi kullanmayıp, Sayıştay raporlarındaki uyarıları görmezden gelip madencilerin ölümlerini kader planına bağlamak, bunu “Bu işin fitratında var.” demek, kesinlikle aymazlıktır ve sorumluluktan kaçmaktır. Bu tür söylemleri de burada ben içim yanarak kınamak istiyorum.

Tüm madencilerimize Allah’tan rahmet diliyor, acılı ailelerine de buradan başsağlığı dileklerimi iletmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, bitirdiniz mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bitirdim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Amasra’da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

Ben de bir şeyler söyleyeyim. Teşekkür ederim öncelikle bu ifadelerinizden dolayı. Yani madenci arkadaşlarımıza ilişkin Komisyonumuz olarak da ben Başkan olarak tüm Komisyonumuz adına Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara şifalar diliyorum.

Çok elim bir hadise tabii, idari ve adli yönden çok yönlü bir soruşturma yapıldığını yetkililerimiz ifade ediyorlar. Mutlaka bu idari ve adli soruşturmaların sonucunda daha net bir şekilde tabloyu görmüş olacağız. Bunun sorumlulukları netleştirmenin yanı sıra gelecekte bir daha böyle elim hadiseler yaşanmaması adına mutlaka ders alınması gereken sonuçları da olacaktır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, almıyoruz. Bu dersleri almıyoruz, mesele burada, bütün mesele orada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de tekrar rahmet diliyorum bütün madencilerimize.

Dediğiniz gibi bütün milletimizi derinden üzen bir hadise. Allah rahmet eylesin diyorum, yaralılara şifalar diliyorum.

Süleyman Bey’in de herhâlde bir söz talebi var.

Buyurun bir madenci olarak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Maddeye sonra o zaman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir madenci olarak aynı zamanda buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin’in, Amasra’da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bir madenci olarak, maden işçisi olarak ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, tarifsiz acılar yaşıyoruz yani ülkemizin başı sağ olsun. Madencilerimize Allah’tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Tabii, acımız da öfkemiz de büyük, ne yazık ki ülkemizde kaza sınırlarını çoktan aşan ve âdetâ seri iş cinayetlerine dönüşen bir tabloyla karşı karşıyayız. Her yıl ortalama 2 bin canımız göz göre göre iş cinayetleriyle bizden koparılmakta, bundan dolayı zaten” kaza” değil “cinayet” diyoruz. Çünkü çalışma yaşamı özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, kayıt dışı, güvencesiz, esnek çalışma, kuralsızlaştırma gibi emek düşmanı politikalarla bir bataklığa dönüştürüldü. Bugüne kadar başta Soma

olmak üzere Kozlu, Karadon, Ermenek, Torunlar olmak üzere onlarca, yüzlerce iş cinayetlerinin kaynağında işçilere, emekçilere kölelik koşullarının dayatıldığı açık şekilde görülmüştür. Oysa ölen madencilerin bedenlerini yer altından çıkarabilen ve başsağlığı dileyen değil işçilerin kömür çıkarırken, çalışırken ölmesini engelleyebilen devlet aslında sosyal devlettir.

Değerli milletvekilleri, Maden Mühendisleri Odası bir açıklama yaptı ve orada şu tespiti yaptı aynı zamanda: Gaz izleme sistemi verilerine ulaşamadıklarını söylüyor Maden Mühendisleri Odası. Metan sensörünün kritik seviyede uyarı verip vermediği, veriyse ne çeşit önlemler alındığı, uyarı vermediyse nedenlerinin incelenmesi gerektiğini belirtiyor. Enerji Sanayi Maden Sendikası açıklamasında “İşçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin maliyet, yeterince denetim yapmanın gereksiz görülmesi, yıllardır yaşanan her iş cinayetinin üstünün kapatılması ve sorumluların açığa çıkarılmaması hepimize yeni katliamlar, yeni acılar olarak dönmektedir.” şeklinde ifade ediyor.

Burası bir kamu iş yeri arkadaşlar, ortada bir Sayıştay raporu var, uyarıda bulunuyor. Bu kadar derinlikte üretim yapıldığı zaman grizu başta olmak üzere bir dizi tehdidin olacağı, buna göre önlem alınması gerektiğini hatta gerekirse orada üretim yapılmaması konusunda uyarıda bulunuyor. İşçi sayısının yetersiz olduğu konusunda da uyarıda bulunuyor Sayıştay. Kamuda yeterince işçi, teknik eleman alınmıyor, sırf redevansa alan açmak için. Alınsa redevansa da gerek kalmayacak belki, daha sağlıklı ve güvenli işletme bütünlüğü içinde bir üretim olacak, TTK'deki asıl sorun budur. Bütün kazalar ve felaketler kamu sahalarının köstebek gibi özel işletmecilere redevans yoluyla kiralanmasından kaynaklanmaktadır. Büyük kazalar böyledir; Soma böyledir, Ermenek böyledir. TTK'de de TKİ'de de sahalar şu anda bölünmüş durumda, redevans yoluyla özel sektöre veriliyor. Bütünlüklü bir işçi sağlığı ve iş güvenliği ve üretim politikası oluşturulması engelleniyor bu şekilde. Kaza olan yerde yok ama bu sahalarda redevans var genellikle.

Bunun yanı sıra, yine, Sayıştayın 2019 yılı TTK raporunda redevans suretiyle taş kömürü üretim işletmeciliği yapılan faaliyet alanlarında kayıt dışı kaçak taş kömürü üretim faaliyetlerinin arttığı, redevansçı firmaların kaçak ocaklarda üretilen kömürü satın aldıkları ve böylelikle kaçak ocakçıyı pazar bulabilen üretici konumuna getirdiği belirtilmektedir. Ancak öte yandan, kaçak ocaklarda meydana gelen kazalarda da 133 işçinin öldüğü yine Sayıştay raporlarında vardır. Dileğimiz, ulusal bir madencilik politikası oluşturulması, TTK'nin eksiklerinin, gediklerinin, personel, teknik eleman, işçi olarak giderilmesidir.

Değerli milletvekilleri, Genel Maden İşçileri Sendikası da taş kömürünün demir çelik sektörü ile diğer sanayinin ana ham maddesi olan stratejik bir enerji kaynağı olduğunu, ülkemizin her yıl 38 milyon ton taş kömürünü milyarlarca dolar ödeyerek dışarıdan ithal ettiğini, TTK'ye mekanize, yarım mekanize, esnek mekanize yatırımlar yapıldığını, bu yatırımların sonuçlarının alınabilmesi ve kömür üretiminin artırılabilmesi için TTK'nin işçi açıklarının acilen giderilmesi gerektiğini açıkladı. TTK'de şu anda -sendika yetkililerinden dün aldığım bilgiye göre- 1.200 yer üstü, 6.100 yer altı olmak üzere 7.300 işçi çalışmakta. Sayıştayın 2019 raporunda, TTK kurumunun, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinin yaptırdığı norm kadro projesine göre 12 bin yer altı, 2 bin yer üstü olmak üzere 14 bin işçinin çalıştırılması gerekiyor ama kuruma 2009-2019 yılları arasında yine Sayıştay tespitine göre hiç işçi alınmamış. 2019 yılında 1.500 pano ayak işçisi alınmış ve bu işçiler peyderpey göreve başlamış. Fakat bu arada 2016-2019 yılları arasında emeklilik hakkı elde eden 2.613 işçi ağır iş şartlarından dolayı kurumdan ayrılmış. Dolayısıyla işçi ihtiyacı acilen giderilmelidir.

Madencilik, barındırdığı tehlikeler nedeniyle bilgi, birikim, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren en tehlikeli iş koldur. İncelemeler sonunda, maden kazalarının teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır.

Değerli arkadaşlar, son olarak, yer altı madenciliği bir kültürdür, bu kültür geliştirilerek yaşatılmalıdır. Bunun için, TTK ve TKİ gibi kamu kuruluşlarımız üretim yaparken aynı zamanda iş güvenliği ve mesleki eğitim anlamında da okul görevi görmektedirler. Bu nedenle, güçlendirilmeleri için gerekli çalışmalar zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

Maden şehitlerinin de bir ricası var Sevgili Başkanım, değerli milletvekilleri; o da şu: 10 Haziran 2013 tarihi ile 13 Mayıs 2014 tarihi arasında kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının eş ve çocuklarından birisi, eşi ve çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişinin kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilebilmelerine imkân sağlandı. Ancak istihdam hakkına tarih sınırlaması getirilmesinden dolayı maden şehitleri kırgın. Yasa 2003-2014 yılları arasını kapsıyor. 2003 yılı öncesinde de çok büyük maden faciaları yaşadık. Burada gerçekten mağdur olan aileler var. Bu ailelerin çoğu babalarını faciada kaybettiler, bunların çoğu babasını hiç tanımadı. Bunlar da yararlanmalıydı. Bu mağduriyet süre sınırlaması olmayacak şekilde giderilmelidir diyorum, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Hepimizin tekrar başı sağ olsun diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Bu konuyla ilgili olmak kaydıyla bütün partilerden birer arkadaşımıza söz vermek istiyorum.

Buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de cuma günü meydana gelen, Bartın'ın Amasra ilçesindeki bir maden ocağında 41 maden işçimizin hayatını kaybetmesine sebep olan patlamadan, olaydan dolayı son derece üzgün olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Genel Başkanımızın talimatıyla bir genel başkan yardımcımızın başkanlığında bir heyet hemen gece olay yerine gönderildi ve hâlen orada vatandaşlarımızla beraber olmaya devam ediyorlar. Bu vesileyle, ben hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralı olan kardeşlerimize acil şifalar diliyorum. Ailelerin, yakınlarının ve aziz milletimizin başı sağ olsun diyorum.

Devletimiz, olay anından itibaren tüm ilgili makamlarıyla, tüm organlarıyla, kurumlarıyla orada, onların hâlâ yanında. Tabii ki bununla beraber, eğer olayla ilgili bir sorumluluk varsa bunun da ortaya çıkarılması gerekir. Bununla ilgili çalışmaların yapıldığını da bizzat Sayın Cumhurbaşkanımız ifade ettiler.

Tekrar, milletimizin başı sağ olsun diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Cemal Bey, bu konuyla ilgili buyurun.

5.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; 14 Ekim 2022 Cuma günü saat 18.15 sularında Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden ocağındaki patlama hepimizi derinden üzmüştür. Şu ana kadar 41 vatandaşımız vefat etmiş, 5 vatandaşımız ağır yaralı. Olayı ilk saatinden itibaren devletimiz, başta İçişleri Bakanı, Enerji Bakanı ve Çalışma Bakanı hemen olay yerine hareket etmiş, bütün ilgililer, yerel makamlar dâhil duruma vaziyet etmiş, ardından da başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, devletimizin bütün yetkilileri orada vatandaşımızın yaralarını sarmak için bulunmuştur.

Tabii, adı üzerinde “kaza” ancak biraz önce arkadaşların ifade ettiği gibi konu detaylı olarak, başta Sayın Cumhurbaşkanımızın söylediği üzere, talimatıyla incelenmektedir. Olayda ihmali, kastı, herhangi bir kusuru olan varsa mutlaka ortaya çıkarılacaktır. Biz de üzüntülerimizi tekrar dile getiriyoruz ve vefat eden, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, ailelere sabır diliyorum, bu olayların tekrar yaşanmaması için de devletimizin, ilgililerin ne gerekiyorsa yapacağına, elinden gelen tedbirlerin alınacağına inanıyorum.

Bu arada, bizim Aydın Milletvekilimiz, Komisyonumuzun üyesi Bekir Kuvvet Erim Bey'in de annesi vefat etmiş, bugün cenazesi kaldırılacaktır. Ona da buradan tekrar başsağlığı diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de Bekir Kuvvet Erim Bey'e başsağlığı diliyorum. Hangi yaşta olursak olalım annelerin yeri ayrı hakikaten, Allah rahmet eylesin, Allah sabırlar versin.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rıdvan Bey, siz bu konuda buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli Komisyon üyeleri, hepinizi selamlıyorum.

Ben kaza yerindeydim yani ortalık yangın yeri. Tabii, Amasra'da yaşanmış olan bu faciyanın etkileri henüz çok taze. Ben de hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır diliyorum ama tabii, bizim vazifemiz bu değil yani sabır dilemek, başsağlığı dilemek falan değil; bu meseleyi çözmek. Özellikle Cumhurbaşkanının bu konuda yapmış olduğu açıklamaları çok kabul edilemez buluyorum. Ya, bir polemik başlatmak amacıyla değilim ama Soma'da fitrata, burada kadere bağlamak herhâlde yapılması gereken en son şey olmalı. Böyle düşünüyor olabilirsiniz ama sizin Cumhurbaşkanını olarak vazifeniz buna izahat getirmek değil ya da “Mali destek sunacağız.” vaatlerinde bulunmak değil; sizin vazifeniz yirmi yıldır yönettiğiniz bu ülkede buna benzer saçma sapan sebeplerle insanların ölümünü engellemektir; bu da zor değildir.

Ben de çok uzun yıllar iş sağlığı güvenliği alanında çalıştım, eğitmenlik de yaptım. Biliyoruz ki her 100 iş kazasının 98'i engellenebilir nitelikli kazalardır, yüzde 2'si ayrıca değerlendirilebilir. Dolayısıyla grizu gibi, artık arkaik bir kaza biçimiyle bu kadar insanın hayatını kaybetmesi kabul edilebilir değildir. Yani “İhmal var mı yok mu?” tartışmasına bile lüzum yok, bir yerde kaza varsa mutlaka orada bilimsel olarak bir ihmaller zinciri söz konusudur; burada da böyle olmuştur.

Arkadaşlar, ben, ILOSTAT verilerine göre ülkelerin kader planlarına baktım. Bu kader planlamasında Kırgızistan, Mısır, Moldova'dan sonra Türkiye, imalat, inşaat, madencilikte 100 bin kişi başına, 100 bin işçi başına ölümlü iş kazaları oranında 4'üncü sırada geliyor; diğer bütün dünya ülkeleri de bizim altımızda. İnsan ister istemez soruyor: Bu kader yalnızca bize ve bizde de yalnızca işçi sınıfına mı kesilmiş bir kaderdir? Bunu bir kez daha kabul etmediğimizi ifade ederken tekrar başsağlığı diliyorum, sabır diliyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, bu konuyla ilgili...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

7.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de kendim ve partim adına Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen elim kazada hayatını kaybeden yurttaşlarımıza Allah'tan gani gani rahmet diliyorum.

Böyle olaylar ortaya çıktığında birkaç gün gündem yoğun olarak bu olaylar tarafından işgal ediliyor, hepimiz oraya odaklanıyoruz, vicdanlarımız bu işin, bu tür kazaların olmaması konusunda gerekenin yapılmasını bize söylüyor, duyarlılığımız artıyor fakat bu çok fazla uzun sürmüyor, bir müddet sonra bu işlerin üstü külleniyor, ondan sonra hukuki süreçler ortaya çıkıyor. Bu ortaya çıkan hukuki süreçlerde o meydana gelen kazalarla ilgili delillerin toplanması, karartılması, karartılmaması ve buradaki insanların haklarının adil bir şekilde verilmesi gündeme geliyor fakat ondan sonra buralarda şu ana kadar ortaya çıkan kazalardan duyduğumuz, gördüğümüz, öğrendiğimiz kadarıyla işler maalesef adil bir şekilde de yürütülmüyor. İnsanlar Soma'da, Karaman Ermenek'teki kazada hâlâ haklarını alamadılar. Ve dolayısıyla yapılması gereken şey gerçekten hukuku işletmek, hukuku işletmenin de ötesinde bu insanlara bence biraz daha fazla pozitif ayrımcılık yapmak ve dolayısıyla da devletimizin gerçekten bu insanlara biraz cömert davranması gerekiyor ama maalesef geldiğimiz noktada cömert davranmak bir yana, var olan, almaları gereken kanuni, yasal haklarını bile henüz alabilmiş değiller.

Olay meydana geldikten sonra Ankara'dan olay mahalline gitmek isteyen bir avukat Ankara çıkışında maalesef engellendi. Daha önce bu Soma'daki faciayla ilgili savunma yapan 2 avukat da şu anda nasıl olduysa Gezi olaylarıyla ilişkilendirildiler ve içerideler. Bunlara bence hiç yer verilmemesi gerekir, bunların hiç bu şekilde gündeme gelmemesi gerekir. Yani benim aklım almıyorum, Ankara'dan kalkıp, olay yerine gidip, oradaki durumu görüp buna göre emeğinden feragat edip bu insanları savunmak isteyen bir avukat Ankara'dan çıkarken niye durdurulur, niye oraya gitmesi engellenir? Hiç aklın alacağı, vicdanın kabul edeceği şeyler değil bunlar.

Arkadaşlarım da belirttiler yani “Bu kazalar işin doğasında, fitratında var.” demekle biz buralardan bir yere gidemeyiz. Eğer sorumluluğu üzerimize alır, modern teknolojinin geldiği noktada verilen imkânları kullanır ve dolayısıyla da fayda-maliyet analizini, kâr-maliyet analizini bu şekilde yaparsak ve kârdan biraz feragat edersek eminim bu tür olaylar mümkün olduğu kadar minimize edilebilir ve dolayısıyla da bu kadar can yanmaz. Dolayısıyla, burada bir zihniyet sıkıntısı var, zihniyet sorunu var; bu zihniyet de kârı öncelemek ve dolayısıyla da insan sağlığını, insan yaşamını ikinci plana atmaktan kaynaklanıyor. Bundan kesinlikle vazgeçilmelidir diye düşünüyorum.

Tekrar ölenlere rahmet diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bütün parti gruplarımızdan arkadaşlarımız ifade ettiler; bu, ortak bir acımız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu konuda biz de birkaç cümle söyleyebilir miyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Birkaç cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Efendim, ben de 41 madencimize rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Yaralılarımız var, inşallah sayı artmaz.

Değerli arkadaşlar, tabii, herkes çok üzgün, “Zamanı değil.” filan deniliyor ama maalesef şimdi konuşuluyor bütün bunlar, sonra unutuluyor nedense. Bakın, bu ülkede sadece madenlerde değil yani her gün iş kazası oluyor ve bunların büyük çoğunluğu -bu kazada olduğu gibi- tedbirler alınmadığından, bu tedbirlerin alınıp alınmadığı devlet tarafından denetlenmediğinden dolayı oluyor. Kimileri bunlara “iş cinayeti” diyor, ayda 150 civarında insan ölüyor -yani her ay bu ülkede zaten 4 Bartın oluyor- senede 2 bin civarında insan ölüyor. İktidar partisi “Devletimiz bütün tedbirleri alacak...” Tabii, alacak da yani bugüne kadar nerede? Bunun da bir şekilde hesabını sormak gerekiyor. “Devletimiz bütün tedbirleri alacak, her şey yapılıyor...” Bunları binlerce defa duyduk. Değerli arkadaşlarım, şehidin ablası her şeyi söyledi, Sayın Cumhurbaşkanının gözüne baka baka dedi ki: “Kardeşim ‘Gaz kaçağı var, bizi patlatacaklar.’ dedi. Niye bir şey yapmadınız?” Cumhurbaşkanı hiçbir şeye cevap veremedi.

Bakın, en önemli problemlerden bir tanesi cezasızlıktır. Bakın, bütün iş kazalarında işveren tarafı -devlet olsun, özel sektör olsun- mahkemeler, işte idare ayak sürüyor -bir türlü gerçek- yasalarda ciddi boşluklar var -yani bu cezalar açısından- bu olaylara sebep olanların cezalarıyla ilgili ciddi düzenlemeler yapılması gerekiyor. Cezasızlık çok önemli bir şey. Bakın, hâlâ bağımsız denetim yok yani iş güvenliği denetimi yapan elemanların maaşlarını patron ödüyor. O, işe alıyor; o, onun elemanı... Böyle bir şey olmaz değerli arkadaşlarım. Biz bunu yapıp ondan sonra da “Efendim, gerekli şeyler yapıldı...” Yapılmadı Cemal Bey; birinci derece sorumluluk sizindir, iktidar partisindir, hepimizindir. Oraya koştuk... Utanalım, utanalım... Gidemeyelim siyasetçiler olarak, oraya gidemeyelim, böyle bir yüzümüz yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi, siz söz talebinde bulundunuz mu?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Evet, ben en başta buldum Sayın Başkanım, eğer söz verirsiniz sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyle mi ilgili?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Maddeyle ilgili değil, maddeyle ilgili daha önce söz istemiştım için açıklaması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun.

9.- Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ilişkin

açıklaması

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tabii, bu tür olayda... Ben Cenab-ı Allah'tan rahmetler diliyorum. Siz, bütün Grup Başkanlarına da söz verdiniz, konuştular; aynı şekilde... Tabii, 41 şehidimizin olması... Gerçekten özellikle son yıllarda, Türkiye gibi, derin teknoloji anlamında çok büyük atılımlar yapan... Hele hele 41 şehitle... Böyle de olunca bizim üzüntülerimiz çok daha farklı bir seviyeye çıkıyor. Ben Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine Komisyon üyemiz Bekir Kuvvet Erim'in de annesi dün vefat etti. Ben annesine -kendileri burada yoklar ama- Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Tabii biraz önce birkaç konuşmacımız konuştu; işte bir avukatın engellenmesi veya bir teknolojinin... Hani zihniyet meselesi veya yasalardan kaynaklanan olaylar... Elbette ki bu tür gelişmelerin önüne geçmemiz lazım bizim. Kim olursa olsun, hangi iktidar olursa olsun fark eden bir şey yok; canların hepsi Türkiye'nin, 85 milyon insanın canıdır; bunun bakış açısı yok, bunun bir şeyle izahı da yok, onu net olarak söyleyeyim ama yasal konuları -özellikle bizim hükümetlerimiz döneminde, Sayın Cumhurbaşkanımızın da her fırsatta belirttiği şekilde- yasal süreci ne olursa olsun hepimizin birlikte takip etmesi lazım.

Biraz önce Sayın Durmuş'un söylediği bir cümle vardı, işte "Bir avukat gidip de başka bir yerde ne yapacak?" diye. Ama şöyle: İşte bu tür -Avrupa devletlerine de baktığımızda- dezenformasyon yasalarının çıkması aslında bundan dolayı. Yoksa eğer bir kişi gidecekse, oradaki iş hukukunu savunacaksa, oradaki insanların hakkını hukukunu gerçekten savunabilecek bir düzeydeyse hepimizin zaten istediği netice odur. Ama benim bütün temennim, kalben, gerçekten bütün duamız da bundan sonraki süreçte bu tür olaylarda şehitlerimizin olmaması, evlatlarımızın yetim kalmaması.

Ben tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Bütün kalbimle tekrar temenni ediyorum bu tür olayların olmaması için.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Durmuş Bey, sizin ilave bir şeyiniz mi var?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, ben 15'inci, 16'ncı maddeyle ilgili tekrar...

Ama eğer izin verirseniz... Yani Ankara'dan yola çıkan bir avukatın zihnini, beynini mi okudunuz? Ne söyleyeceğini biliyor muydunuz? Soru sormadım ama bu, cevap değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse... Artık derinleştirmeyelim bu tartışmayı. Hep ortak acımız olarak ifade ettik. Sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İki cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

10- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Amasra'da maden ocağındaki patlamaya ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Değerli arkadaşlar, hepimizin başı sağ olsun ama gerçekten -Rıdvan Vekilim de söyledi- burası başsağlığı dileme yeri değil yalnızca, çözüm üretme yeri ve Başkan, biliyorsunuz, iş güvenliğiyle ilgili pek çok yasa burada geçti. İlgili komisyonumuz var ama burada benim bütün gruplara çağırımıdır; hep beraber gelin, daha ileri tetkikler, düzenlemeler, neler yapmamız gerektiği konusunda el birliğiyle çalışalım. Bu, yalnızca iktidarın sorumluluğu değil, hepimizin sorumluluğu. Hep beraber bir torba, bir kot yasada -bu maden meselesiyle ilgili- bu meselelerin tamamen önüne geçecek bir yasal düzenleme yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Emine Emecan, maddeyle ilgili konuşmamıştınız.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

Başkanı, teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili bu konuda çok fazla talep ve şikâyet geldiğini biliyoruz yani bize de bu şikâyetler ve talepler bu zamana kadar gelmişti. Ama benim kafamda birkaç tane soru var, birkaç konuşmacımız da değindi bu konuya. Şimdi, evet, yabancı plakalı aracı turistik kolaylıklardan yararlanarak Türkiye'ye getirenlere bildirim yaparak yurt dışına tekrar çıktıkları takdirde, herhangi bir yakalanma durumu olmadığı takdirde de herhangi bir ceza uygulanmayacak; düzenleme bunu getiriyor. Ceza uygulandığında da bu ceza madde 238'den madde 241'e taşınıyor ve düşürülüyor. Daha önce 20 bin, 30 bin, 40 bin liralara varan cezalar kesilirken şimdi bugünkü hesaplara göre yaklaşık 1.880 lira gibi bir para cezasıyla bu iş kapanacak gördüğüm kadarıyla.

Birincisi; cezaların düşürülmesi, evet, olumlu görünebilir ama bir ölçüsüzlük görüyorum ben burada, ciddi anlamda fazla düşürülmüş. Yani bu kadar düşürmeye gerek var mıydı? Çünkü bu cezaların caydırıcı olmaktan çok uzak olduğunu görüyoruz. Yani evet, 30-40 bin liralara, 20 bin liralara fazlaydı belki ama bu da yani "Hiç kesmeseniz de olur." dedirtecek bir ceza aslında. Yani aslında, bu bir cezasızlık bana göre. Bunu kayda geçirmek istiyorum, bu konuda görüşlerinizi almak istiyorum, neden bu kadar düşürüldüğü konusunda.

Bir de toplam yaklaşık 13 bin adet ceza kararı olduğu, 400 milyon TL değerinde de düzenlenen idari para cezası olduğu etki analizinde yazıyor. Bu düzenleme kapsamına giren de bu 13 binin 1.134 adedi. Doğru mu, 13 binin 1.134 adedi ve 400 milyonun 66,5 milyonu? Yani 333 milyon TL bugüne kadar ödenmiş mi, o yüzden mi bu kapsama girmiyor? Bir bunu öğrenmek istiyorum. Yani kapsama girme koşulu nedir, kapsam dışı kalanlar ödendiği için midir? Yine burada geriye dönük olarak ödememiş olanlara cezaları sıfırlamak, bu cezaları ödemiş olanlara karşı bir haksızlık olmuyor mu? Ben bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Rıdvan Turan, maddeyle ilgili galiba, değil mi?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Evet, maddeyle ilgili Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Kısa bir sorum olacak. Şimdi, gümrük idaresine bilgi vermeden taşıtsız yurt dışına çıkış yapılması hâlinde uygulanacak ceza 2022 yılı için 1.880 liraya düşürülüyor. Peki, bildirim yapmış ama hile yaptığı anlaşılmış yani trafikte yakalanmış kişiler de aynı biçimde mi mütalaa ediliyor, bu yasa içerisinde mi?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Doğrudan kaçakçılıktan...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Kaçakçılıktan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bir sorum var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruları topluca alalım.

Evet, Sayın Paylan, kısa kısa alabilirsek artık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben izahatı şimdi aldığım için Sayın Başkanım, şundan dolayı...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Yakınının aracını kullanan kaçakçılık...

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZÂİ UÇARMAK – Fark etmez, kendisi dışında kim kullanırsa kullansın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Sayın Başkan, biliyorsunuz, cezalarda ölçek vardır. Şimdi, 100 bin liralık bir araba için 1.880 lira büyük bir paradır ama 5 milyon liralık arabayla da gelebiliyor bu kişiler, 5 milyon liralık, 200 bin euroluk bir arabayla da gelebiliyor. 2 milyon, 3 milyon, 5 milyon liralık bir araba için 1.880 lira bir depo benzin parasıdır ve hiçbir şeydir. Ve diyelim ki S 500 diye bir Mercedes'i getirdin buraya -5 milyon lira- bunun iki yıllık leasing maliyeti bile 1 milyon, 1,5 milyon lira yani kâr elde edecek. Bu çerçevede 1.880 liralık bir verginin caydırıcılıktan tamamen uzaklaştıracağını düşünüyorum ve bu meseleyi arttıracığını düşünüyorum. Önerim şu: Yeniden ölçege dönelim. Yani arabanın fiyatına göre bir cezaya dönmezsek burası lüks Mercedes cenneti olur bu cezayla. Bu konudaki görüşünüzü merak ediyorum. Yani neden bir ölçek boyutuna tekrar getiremiyoruz bu cezaları?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Topluca cevap vermeleri için söz vereceğim.

Sayın Yılmaz, kısa olursa sevinirim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Kısa tutmaya gayret edeceğim ama tutamayabilirim.

Şimdi, ben bu 2 maddenin düzenlenmesinde gerçekten ne sosyal ne de ekonomik herhangi bir fayda görmüyorum açığını söylemek gerekirse ve zamanlaması da gerçekten manidar. Başımıza ne geldiyse hep kurlsız olmaktan geldi. Düzgün işleyen bir toplum kurallı toplumdur, kurala dayalı toplumdur. Herhâlde bu maddeyi zamanında yazanların, böyle ceza öngörenlerin, bu düzenlemeyi öngörenlerin varmak istediği bir hedef vardır ve o hedefe göre de birtakım cezalar vesaire koymuşlar. Şimdi biz kendi elimizle koyduğumuz kuralı duruma göre tekrar düzenliyoruz ve dolayısıyla koyduğumuz kuralın dışına çıkıyoruz ve kuralı ortadan kaldırıyoruz. Yani kural koy, kuralı kaldır, duruma göre davran... Nereye gideceğiz biz buradan? Dolayısıyla ben bu 2 maddenin de herhangi bir ekonomik mantığının, sosyal mantığının olduğunu düşünmüyorum; sadece siyasi bir mantığı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seçim mantığı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Seçim mantığı var. Ha, bu da mantıklıdır, kendi içerisinde tutarlıdır ama uzun vadede bize hiçbir fayda sağlamaz bu. Dolayısıyla ben bu 2 maddenin geri çekilmesini istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım bir ilave yapacak herhâlde sorusuna.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, şöyle: “Toplam, yaklaşık 13 bin adet ceza kararı var.” demiştik. Bunlar sadece bildirim yapmayanlara kesilen cezalar mı yoksa hani dışarıda amacı dışında kullanılırken yakalananlar da dâhil mi buna? Şimdi bir soru sorulunca aklıma geldi bu. Yani şimdi bu durumda da yakalananları ayrı ceza kesilecek. Bu sadece bildirimlerle ilgili ceza anladığım kadarıyla ama bu 13 bin hepsini mi kapsıyor, sadece bildirim yapmayanları mı kapsıyor?

Bir de konuşmanızda bu iki yıllık sürenin 2015 yılında getirildiğini söylediniz, aha önce altı aydı. Belki bu düzenlemede süreyle ilgili bir düzenleme yok ama iki yıllık sürenin de ben uzun olduğunu düşünüyorum açıkçası, suistimale uygun hâle getirdiğini düşünüyorum daha doğrusu; bundan kastım bu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ben de kısaca şunu sormak istiyorum: Burada rejim ihlali ile usulsüzlük arasındaki farkı belirleyecek olan objektif bir tanım var mı bir yerde? Bu nasıl belirleniyor? Onu merak ettim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi cevap vermek üzere Ahmet Bey siz buyurun sonra Bakan Yardımcımız veya Genel Müdürümüz konusuna göre cevap verir.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle araç sayılarıyla alakalı bir soru var idi ilk başta, sanırım Sayın Bekaroğlu'nundu "Ne kadar araç giriyor da Türkiye'ye ne kadarı cezalı duruma düşüyor?" diye. 2020 yılında 543 bin araç giriş yapmış. 2021 yılında 954 bin araç giriş yapmış. 2022 yılında da 1 milyon 350 bin araç giriş yapmış. Bunlardan zannediyorum hâlâ -2021 ve 2022 yılının sonlarına doğru, iki yıllık süre içerisinde-Türkiye'de 119.600 araç mevcut şu anda, bu mevzuat dâhilinde. Bunlarda da normal çıkışlar, süresi içinde çıkışlar olduğu takdirde herhangi bir kalan araç söz konusu olmayacak. Araç giriş-çıkış sayıları bunlar kıymetli arkadaşlar.

Daha sonra, cezaların düşürülmesinde çok indirim olduğu noktasında cezasızlık gibi addedildiğini ifade ettiler. Yalnız bu ceza -hem Garo Bey'in hem Emecan Hanımefendi'nin söylediklerine binaen söylüyorum- bu rakam yani 31 bin lira gibi bir ortalamadan 1.880 liraya düşmüş bu ceza oranı sadece üç ay için geçerli. Üç ay yani sürenin bitiminden iki yıldan sonra üç ay sonra da çıkarmaz ise tekrar rejim ihlaline girip diğer 31 bin lira ortalaması olan rejim ihlali cezası kapsamına girecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İki yıl boyunca 5 milyon liralık arabayı kullandıktan sonra 1.880 lira neye yarar yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona ayrıca verecekler, ölçek meselesine. Şimdi, Garo Bey, akışı bozmayalım, eksik kalırsa hatırlatalım.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) - Zaten iki yılla alakalı ceza 31 bin liraydı. Şimdi 31 bin lira ceza devam ediyor, onda bir herhangi bir değişiklik yok. Sadece süre bitiminden üç ay sonraya...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu 31 bin lira sabit mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Hayır, ortalama; onu söylemişim, aracın cinsine, modeline, markasına göre değişiyor ama ortalamasından bahsediyorum. İki yıl yirmi dört aydan sonra 27'nci aya kadar çıkarırsa 1.880 lira ödeyecek ama 27'nci aydan sonra ortalaması 31 bin lira olan ceza tekrar o şahsın üzerine girecek. Üç aylık süre... Hataya, unutmaya matuf birtakım işlemleri çok fazla şeyin üzerine gitmesin diye böyle bir uygulama geldi yani üç aylık bir süreyle ilgili bu dediğim indirim konusu. Cezaların orantılı olması dediğimiz konuyu bu şekilde ifade edeyim.

Bir de herhangi bir faydası olmadığına dair Durmuş Yılmaz Bey'in bir ifadesi oldu. Evet, ekonomik ve sosyal anlamda Türkiye'de yaşayanlarda yok gibi görünüyor ama yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın bu giriş-çıkışlarıyla ilgili herhangi bir unutmadan mütevellit yılda ortalama aşağı yukarı 2 bin dolar -2 bin dolara tekabül ediyor veya euroya tekabül ediyor- gibi rakamın, onların üzerindeki bu sehven olan hususların üzerinden yükünün alınmasına matuf bir şey yani.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman cezayı uygulayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğeri de orantılı olsun.

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fiyata orantılı olsun ceza uygulaması.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Araç fiyatına orantılı olsun.” diyor Garo Bey. O konuda ne düşünüyorsunuz?

SALİH CORA (Trabzon) – İki yıl sonra oluyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Araçla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, size söz vereceğim Uğur Bey ama Ahmet Bey bitirsin, sonra size söz vereceğim.

Bitirdiniz mi Ahmet Bey?

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, bu fiyat orantılı meselesiyle ilgili olan husus belki normal kanunun 27'nci aydan sonrasıyla alakalı düşünülebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anladım.

Uğur Bey bir söz istemişti, atladım.

Buyurun Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, basın mensuplarımız, kurumlarımızın değerli bürokratları, Bakan Yardımcılarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de geçtiğimiz günlerdeki kömür madeni kazasından dolayı şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Şimdi, Başkanım, bu maddede belki gözden kaçan şu var: Garo Bey, sizin sorduğunuz soruya geliyor. Başkanım, bu madde bizim düzenlediğimiz, işlenen fiilin bildirim yükümlülüğünün yerine getirilememesi yani bir fiil var, yapman gereken işlemler var, o işlemleri yapmıyorsunuz. Diyelim ki burada, salonda oturan bütün arkadaşlarımızın yurt dışından geldiğini farz edelim, hepimiz de araçlarla geliyoruz, herkesin çeşitli araçları var ama her birimizin de bir bildirim yükümlülüğü var, taahhütname; diyorsunuz ki: “Ben bu araçla buraya geldim.” Bildirim yükümlülüğümüz var. Şimdi, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemenin... Bence her birimizin yükümlülüğü aynı çünkü bildirim yükümlülüğünde aracın mahiyetine bakmıyorsunuz, aracın niteliğine bakmıyorsunuz. Örneğin, mesela Garo Bey de mali müşavir olduğu için söyleyeyim: Mesela kurumlar vergisi mükellefleri, gerçek kişi vergi mükellefleri var; katma değer beyannamesi vermezseniz kurumlar vergisi vergi mükelleflerinin cezası bellidir, standarttır, usulsüzlük cezasıdır; gerçek kişilerin de aynıdır. Kurumlar vergisi mükellefi beyanname vermediği zaman “Sen çok büyük iş yaptın, sana daha çok büyük ceza; sen düşük iş yaptın, sana düşük ceza vereyim.” diye bir ayırım yoktur. Burada suçun mahiyeti aynı olduğu için, bildirim yükümlülüğü olduğu için tek bir ceza uygulaması sistemine geçiyoruz. Bence burada adaleti sağlıyoruz çünkü fiil aynı, bildirim yükümlülüğü aynı. Mesela diyelim ki: Milyon dolarlık iş yapan kurumlar vergisi mükellefi var, o katma değer beyannamesi vermediği zaman bin lira cezası var. 1 liralık iş

yapan da kurumlar vergisi mükellef beyannamesi vermezse o da bin lira ceza yiyor çünkü mesele bildirim yükümlülüğü burada. Diğer usulsüzlük cezaları, işte, taahhüdü yerine getirmedi, aracı dışarı çıkaramadı... Onların cezaları aynen devam ediyor zaten. Belli aşamalardan sonra, aylardan, günlerden, haftalardan sonra aracın niteliğine göre zaten ceza uygulanmaya başlıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 27’nci aydan sonra.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 27’nci aydan sonra diyelim ki... Süresi var; o süreler farklı bir olay, bizim getirdiğimiz farklı bir olay. Bizim burada, 15’inci maddede getirdiğimiz olay tamamen taahhütte bulunmayanlar, bildirimini yerine getirmeyenlerle alakalı bir ceza var, burada 15’inci madde bunu düzenliyor. Geri kalan cezalarda bir değişiklik yok zaten. Bildirim yükümlülüğü vermemele alakalı bu ceza. Daha sonra 27’nci...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer cezalar değişiyor mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değişiyor tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, onu netleştirelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 27’nci aydan sonra eğer sen hâlâ aynı suçu işlemeye devam ediyorsan, aracı çıkarmadıysan, yapmadıysan fiillerin devam ediyorsa senin; o fiillerine göre zaten kanun koyucu veya Gümrükler Genel Müdürlüğü veya Bakanlık onunla alakalı cezalarını yaptırıyor. Range Rover ile Volkswagen aracın cezası aynı değil tabii, daha sonra onlar nispiye dönüyor Sayın Başkanım. Belli günlerden sonra nispiye dönmeye başlıyor, ayırım bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Netleşti galiba.

Teşekkür ederiz Uğur Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, eğer ki bir olayda işi yapanın elde ettiği kâr ile ödeyeceği ceza arasında orantısızlık varsa o olay artar, biliyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kâr yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hani, nerede kâr?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bakın “27’nci aydan sonrasında ilgili bir düzenleme yapılması gerekir orantısız olarak.” dedi mesela.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır “Aynı devam ediyor.” dedi.

AHMET TAN (Kütahya) – Sizin dediğiniz araçların fiyatlarıyla ilgiliydi “O yapılabilir.” dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, tamam ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Devam ediyor zaten, ona dair dediklerini ben de dinledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama bakın, şöyle bir şey var, mesela rakamlar şu: Şimdi, araba fiyatları uçtu. Şu anda lüks arabalarda 5 milyon, 7 milyon, 10 milyon lira fiyatlar var biliyorsunuz. Buna karşı diyelim ki 3 milyon, 5 milyon lira kâr elde edilebiliyorsa lüks arabalarda; bu orantıyı, bu caydırıcılığı yapmazsak burası lüks araba cennetine döner.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir orantılılık var anladığım kadarıyla, 27’nci aydan sonra da nispiye dönüyor; bildirimde yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Var, nispi olarak dönüyor zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, ortalama rakam 31 bin lira, 1.500 euro yapar. 1.500 euro araba piyasasında hiçbir şey değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O ayrı, cezayı yetersiz bulmak ayrı ama orantılı olup olmaması ayrı bir mesele.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak da Uğur Bey’i eleştirdiğim şey şu: Bakın, Norveç’te araba kullanıyordu arkadaşım “Geçenlerde kırmızı ışıkta geçtim, bana 2.400 euro ceza geldi.” dedi. Niye dedim “Çünkü benim gelirim yüksek.” dedi. Yani kırmızı ışıkta geçmeyi bile güce göre cezalandıran bir sisteme geçmiş durumda dünya, bence bizim de buna geçmemiz lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bana göre adaletsiz yani suç ve cezanın niteliğine bakmak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey bir teklifini ifade ediyor, teşekkür ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Ben Genel Müdüre veya Bakan Yardımcımıza söz vereceğim ama aslında çok net, kanunun 238/1-b maddesinde “Gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında uygulanır.” diyor. Araç 100 liraysa 25 lira, bin liraysa 250 lira; burada hakkaniyet sağlanmış Garo Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama 15’inci madde bildirimle, taahhülle alakalı değil mi Ahmet Bey?

AHMET TAN (Kütahya) – Bu, tabii, taahhülle alakalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımızın ilave edeceği hususlar var mı? Sorulara ilişkin net, kısa cevaplar olursa seviniriz.

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Sayın Başkanım, konunun daha rahat anlaşılabilmesi için aslında bu maddenin geçirdiği değişimleri de görmekte fayda var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence çok girmeyelim oraya.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Yok, bunu şey açısından söylüyorum yani 1615 sayılı Gümrük Kanunu 2000 yılına kadar uygulandı, o tarihe kadar bu süre aşımalarının cezası bile yoktu. Türkiye’de, tabii, araçlar şişince –yani 50 binlere ulaştı çıkmayan araç sayısı- ondan sonra 1615 sayılı Gümrük Kanunu’nda gümrüklenmiş değerinin 2 katı ceza uygulandı, 2013 yılında bu duruma geldi. Yani onun için de “Hakkaniyete uygun değildi.” diye bir kanaat oluştuğu için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu artık tartıştık yeterince, başka sorulara cevap veriniz.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, değere ilişkin zaten dörtte 1 ceza uygulandığı için o araçların durumuna göre uygulanıyor ama usulsüzlük cezasında kıymete göre o işleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O anlaşıldı Sayın Bakan Yardımcım, tamam, artık aynı şeyi tekrar tekrar konuşmayalım. Başka sorulara cevabınız var mı?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – “Rejim ihlali ile usulsüzlük arasında bir objektif kural var mı?” denildi. Biraz önce söylediğim gibi, eğer Türkiye’de bırakmış olduğu aracı başkasına kiraladı ya da o aracı başkasına sattı veya ne bileyim, plakasını değiştirdi, başka hileler yaptı; bu zaten doğrudan doğruya kaçakçılık kanunu hükümlerine göre... Yani usulsüzlük cezasının uygulanması mümkün değil ona, doğrudan doğruya o hükümler geçerli efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel Müdürümüzün ilave edeceği bir şey var mı sorulara doğrudan cevap anlamında?

TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRÜ ADEM BAŞAR – Yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

15’inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesine “çıkılması.” ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 15 - Teklifin 15. Maddesine “Tekerrür halinde araç sahibi ve aracı usulsüz kullanan kişiler hakkında toplam cezalar 16 kat oranında artırılarak uygulanır” hükmü eklenmiştir.

Bülent Kuşoğlu	Cavit Arı	Süleyman Girgin
Ankara	Antalya	Muğla
Kamil Okyay Sındır	Emine Gülizar Emecan	
İzmir	İstanbul	

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Teklifin 15’inci maddesiyle Gümrük Kanunu’nun idari para cezalarıyla ilgili 241’inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır ancak tekerrür hükümlerine yer verilmemiştir. Söz konusu değişiklikle cezaların caydırıcılık arz etmesi ve suistimalin engellenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeye geçiyoruz.

MADDE 20-16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurum taşınmazlarının elektronik ortamda satışı da dahil olmak üzere her türlü satışı ve diğer iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Kurumca çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bu, Sosyal Güvenlik Kurumumuzun taşınmazlarının elektronik ortamda satışının yapılmasına ilişkin bir madde.

İzahat için Ahmet Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) - Teşekkür ederim Başkanım.

İfade ettiğiniz gibi, SGK’ye ait taşınmazların elektronik -Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin maddelerle ilgili- ortamda satışının yapılabilmesine imkân tanımayı ve 5502 sayılı Kanun’un 35’inci maddesine bir paragraf ilavesiyle çözmeye çalışıyoruz.

Sosyal Sigortalar Kurumunun gayrimenkullerinin iş ve işlemlerine ilişkin genel çerçevenin belirlenebilmesi, Kuruma bu konuda yönetmelik çıkarma yetkisinin tanınması ve ilgili mevzuat hükümleri arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi amacıyla yasal düzenleme yapılmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumuna ait gayrimenkuller elektronik ortamda açık artırma usulüyle satış kapsamına alınmaktadır. Satışa çıkarılan taşınmazlardan, tabii farklı yerlerden de bu ihaleye gelinebilmesinin önü açıldığından dolayı bu anlamda elektronik ortamda daha yüksek getirinin sağlanması amaçlanmaktadır. Aynı zamanda da iş gücü ve zaman tasarrufunun sağlanması amaçlanmaktadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Başkan Yardımcımızın ilave edeceği bir detay var mı acaba?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN - Efendim, sorular olursa isterseniz onlara cevap vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Şimdi Sayın Bekaroğlu'nun söz talebi var.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir soru soracağım.

Bu “her türlü satış ve diğer iş ve işlemler” de nedir bu “diğer iş ve işlemler” yani böyle bir şeyi kanuna yazıyoruz, ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Başkan Yardımcımız hemen cevap verebilir.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Efendim, satışa bağlı işlemler, satışın öncesine ve sonrasına ilişkin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman “satışa bağlı diğer iş ve işlemler” diyelim. O zaman buraya “satışa bağlı diğer iş ve işlemler” diye koyalım yani “satış ve satışa bağlı diğer işlemler...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir inceleyin, öyle bir ihtiyaç varsa bakalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Var var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yönetmelik oluşturmayla ilgili bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yönetmelik yetkisi veriyoruz değil mi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Efendim, şimdi, Daire Başkanımız bu konuyla ilgili teknik bir açıklama yapabilirse...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SGK İNŞAAT VE EMLAK DAİRE BAŞKANI UĞUR KOÇ – Efendim, hâlihazırda bizim 5502 sayılı Kanun uyarınca bir Taşınmazlar Yönetmeliği'miz var. Bu Taşınmazlar Yönetmeliği'mizde biz hem kiralamaları hem de satışlarımızı yapıyoruz, ancak şu an taşınmazlarımızın ihalelerinde ve kiralamalarımızda tam olarak rekabet sağlayamıyoruz. Neden? Çünkü bir ilan veriyoruz ve ilan neticesinde Ankara'da veya taşınmazların olduğu ilde taşınmazlarımızın satışını yapmaya çalışıyoruz. Ama şu an elimizde oldukça fazla taşınmazımız var, prim borçları karşılığı taşınmaz ediniyoruz, bu taşınmazlarımızın da hem ekonomiye kazandırılması hem de daha yüksek gelirle Kuruma kaynak sağlanması amacıyla bu yola gittik. Bu yüzden hem Taşınmazlar Yönetmeliği'mizi revize ederken hem de elektronik ortamda satışa ilişkin yeni bir yönetmelik çıkarırken bu kanun değişikliğine ihtiyaç duyuyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, arkadaşım, tamam, böyle bir düzenlemeye ihtiyaç doğmuş, çok haklısınız fakat böyle bir cümle olur mu yani buna el kalkacak, kanun olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu cümleyi bir inceleyin lütfen yani bir ihtiyaç var mı, bir incelesinler.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanım, bir dakika...

“Kurum taşınmazlarının elektronik ortamda satışı da dâhil olmak üzere her türlü satışı...” Böyle bir cümle olur mu yani böyle bir Türkçe nerede var, ne anlatmaya çalışıyorsunuz? Niye 2 defa “satışı” kullanıldı? Ya, bu cümleyi lütfen düzeltin “satışıyla ilgili her türlü işlemler” deyip bitirin bu cümleyi. Söylediklerinizden bunlar anlaşıldı. “Elektronik ortamda satışıyla ilgili her türlü işlemler” deyin, bitti. Ya, bu cümleyi düzeltin lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir bakın.

SGK İNŞAAT VE EMLAK DAİRE BAŞKANI UĞUR KOÇ – Olur, tamam Başkanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, sırayla söz vereceğim.

Arkadaşlar, diğer isteyenleri görmediğiniz için, epeyce bir şey var, sırayla hepinize söz vereceğim.

Bülent Kuşoğlu Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, kaç gayrimenkul var, şu an taşınmazımız var ve son beş yılda ne kadarlık taşınmaz satışı oldu, bunların tutarı nedir? Bununla ilgili cevap istiyorum.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Sayın Vekilim, buradaki satışa konu olacak gayrimenkuller özellikle prim borcuna karşılık aldığımız yerler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ne kadar bunlar?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – 1.566 taşınmaz aldık 2012 yılından bu yana kadar. 2012-31/12/2023 tarihleri arasında uygulanmak üzere geçici 41’inci maddeyi düzenlemiştik. Buradaki amaç, özellikle başta belediyeler olmak üzere, prim borçlarını ödeyemeyen borçluların taşınmazları alınarak tahsilat imkânı sağlanmasıydı. Bu yıl, sadece bu yıl 2 ihalede 17 adet satış gerçekleştirdik, 293 milyon TL...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Son beş yılın rakamları yok mu Başkanım?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN - Son beş yılda 442 adet satışıımız söz konusu, 473 milyon TL gelir elde etmişiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz.

Bülent Bey, devam edin isterseniz, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, tamamdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, teşekkürler.

Sayın Durmuş Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Şimdi, teknolojinin verdiği bir imkândan yararlanılmasına karşı çıkmak akla mantığa aykırı, dolayısıyla karşı falan değilim, onun için söz almadım ama şu tespiti yapmak için söz aldım: Yani son zamanlarda kurumların mali bünyeleri çok bozulduğu için kurumlar gayrimenkul satmak zorunda kaldılar. Özellikle “belediyeler” diyecektim ama siz onu teyit ettiniz,

dolayısıyla orada da söyleyecek bir şey yok. Yani uzun lafın kısası iyi yönetilmiyoruz ve dolayısıyla da finansal açıdan kurumların bünyesi son derece zayıf. O nedenle ben buna karşı değilim fakat bu tespiti yapmak için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, anlaşılan madde gerekçesi yazılmasa bile bir para arayışı olduğu da ortada. Ben şunu öğrenmek istiyorum: 2021 Sayıştay Sosyal Güvenlik Kurumu Denetim Raporu'nda bu konularla ilgili birtakım eleştiriler var. Yani Kurum mülkiyetinde olan taşınmazların satışı ve diğer işlemlere ilişkin mevzuatta eksiklik bulunduğu, bu nedenle Kurumun zarar ettiği, bazı taşınmazların değerinin çok altında satıldığı, bu nedenle bir mevzuat düzenlemesi yapılması gerektiği söylenmiş Sayıştay raporunda. Bu düzenleme Sayıştay raporundan sonra Sayıştayın talebi doğrultusunda mı, eleştirileri doğrultusunda mı getiriliyor? Ben onu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kurum Başkan Yardımcımıza söz veriyorum.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Efendim böyle bir şey mümkün değil. Satış bedeli muhammen bedel üzerinden güncellenerek gerçekleştiriliyor. Belki bunun satın alma ve satış yöntemini kısaca birkaç cümleyle arz etmemde fayda olduğunu anlıyorum. Bu, Sayıştay raporundan bağımsız yapılmış bir düzenleme bundan önce de yapmaya...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Sayıştayın böyle eleştirisi var, zarar ettiği şeklinde 6-7 tane de bulgusu var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yanlış bir eleştiri olmuş, eksik bir eleştiri.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN - Var var.

Ama buradaki eleştirinin çok isabetli olduğunu söyleyemem, şöyle: Biz bütün gayrimenkulleri satış işleminden önce Kurum Yönetim Kuruluna arz ediyoruz efendim. Kurum Yönetim Kurulu 12 kişiden oluşan, 6'sı atamaya 6'sı seçim yöntemiyle gelen, sivil toplumun tamamını temsil eden üyelerden oluşuyor. Dolayısıyla, böyle bir yönetimin varlığı altında zararına satış gibi bir durum söz konusu değil. Burada elektronik satışla yapmak istediğimiz şey şu: Rekabeti artıracak, mümkün olduğunca çok fazla katılımı elde edip en yüksek değerden vermek. Bugüne kadar hiçbir taşınmazı aldığımız değer altında satmamız söz konusu olmadı, bunu zaten Yönetim Kuruluna da teklif etmemiz mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, sizin sorunuz var galiba.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de Sayıştaya değinecektim ama Süleyman Bey değindi. Şimdi, tabii, Sayıştay 2021 yılında bu raporu hazırlamış, siz “2012”den bu yana 1.566 taşınmaz var elimizde.” dediniz Yanlış mı anladım ben? Bununla ilgili, haczedilen.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN - Haczedilen değil efendim. Bakın, bunu ikiye ayırmak lazım Sayın Vekilim. Haczedilenlerde tapu SGK'nin üzerine geçmiyor. Prim borcunu ödemeyen işverene öncelikle bir tebligat çıkartılıyor ve süre veriliyor, bu süre içerisinde mal bildiriminde bulunması isteniliyor, eğer mal bildiriminde bulunmazsa Kurum kendi imkânlarıyla araştırma yapıyor ve mal varlıklarına haciz koyuyor. Bunlar da tapu SGK'nin üzerine geçmiyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Mesela bu işlemler aşağı yukarı ne kadar sürüyor?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Bu, bugün getirdiğimiz konu bundan tamamen farklı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Öyle mi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Evet. Bunlar haczedilen değil, bunlar karşılıklı iki tarafın anlaşarak borcunu kapatma yöntemlerinden bir tanesi, mülkiyeti SGK'ye geçiyor bunların. Bunun kısaca değerlemesini de anlatayım efendim. Prim borcu olan belediye ya da kamu iktisadi teşebbüsü, Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ederek teklifte bulunuyor, “Ben size primlerimi daha hızlı ödemek istiyorum.” diyor. Biz 3 temsilci, emlak uzmanından oluşan 3 temsilci görevlendiriyoruz, mahallinden, Millî Emlaktan 2 temsilcinin katıldığı 5 kişilik bir komisyon, o önerilen taşınmazın değerlemesini yapıyor ve buna ayrıntılı bir rapor getiriyorlar. Bu raporla biz, Kurum Yönetim Kuruluna arz ediyoruz. Kurum Yönetim Kurulu gerçekten satış kabiliyeti varsa, Kurumun bunu değerlendirme imkânı varsa ve prim borcunu en hızlı şekilde tahsil etmemizin yöntemi buysa bunu kabul ediyor. Bahsettiğim rakamların çok daha üzerindeki önerilen yerleri kabul etmeyip reddettiğimiz çokça yer var, belki bir bu kadarını reddediyoruz. Örneğin, dere yatağında vermiş ya da çok deprem güçlendirmeye ihtiyacı olan, artık gelişmeye kapalı yerlerden önerilen hiçbir yeri kabul etmiyoruz.

Bir diğer husus da belediye ayrımı olmaksızın bu tür müracaat eden her yer için bu çalışmayı yapıyoruz. Belediyelerin bizim genel bütçe üzerinden ayrılan paylar üzerinden tahsil etme imkânımız var ama bunlar uzun sürüyor, daha hızlı sürede bunu yapmak için böyle bir yöntem tercih ediyorlar. Ha “Belediye satın parasını ödese daha hızlı olmaz mı?” dersiniz yerel baskılardan dolayı da tercih edilmiyor, SGK üzerinden bunun yapılma imkânı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Son soru: Bu sıkıntıyı ne kadar süredir yaşıyorsunuz? Yani bugün şimdi bu düzenlemeyi getirdiniz, tamam, kabul edilecek, geçilecek yani ne zamandır yaşıyor bu sıkıntı?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN - Sayın Vekilim, burada bir sıkıntı yok. Şöyle: Biz zaten bunu satıyoruz, satmak için de Resmî Gazete’de, Türkiye genelinde yayın yapan gazetelerde, yerel gazetelerde satış ilanlarına çıkıyoruz; duyurulabilecek bütün kurum kuruluşlara yazı yazıyoruz, kurum binalarına brandalarla satış ilanlarını veriyoruz, satış için geliyorlar da, katılımcı bol miktarda geliyor. Fakat biz bulunduğumuz noktadan daha çok rekabetçi ortam yaratmaya çalışıyoruz yani Türkiye'nin her yerinden katılım sağlasınlar istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani biraz daha genişletmek için getiriyorsunuz.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Evet, evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – An itibarıyla satılması gereken kaç gayrimenkul var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söyledi galiba ama şu anda elinizde kaç gayrimenkul varsa...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Belli bir...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Bunların içerisinde tabii üzerinde imar çalışmaları yapılan...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İktisap tarihinden bağımsız olarak şu anda toplam ne kadar gayrimenkul var?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Geçici 41’le ilgili aldığımız, prim borçlarıyla ilgili aldığımız değil mi?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – 1.137 tane.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 1.137...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI VEKİLİ İSMAİL ERTÜZÜN – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi müzakereye açıyorum.

MADDE 22-13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 32/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Sermaye azaltımında vergileme

MADDE 32/B- (I) Kurumlar tarafından sermayeye eklenen öz sermaye kalemlerinin, sermayeye eklendiği tarihten itibaren beş tam yıl geçtikten sonra herhangi bir şekilde sermaye azaltımına konu edilmesi durumunda, nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit olunur. Söz konusu oranın tespitinde,

a) Sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,

b) Sadece kâr dağıtımına veya ana merkeze aktarılan tutara bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak öz sermaye kalemlerinin,

c) Başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdi sermayenin toplam sermaye içindeki payları dikkate alınır.

(2) Kurumların öz sermaye kalemlerini sermayeye ekledikleri tarihten itibaren beş tam yıllık süre tamamlanmadan sermaye azaltımı yapmaları durumunda, azaltımın sırasıyla birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan sermaye unsurlarından yapıldığı kabul edilir.

(3) Sermaye azaltımında, öncelikli olarak sermayeye ilave edilen öz sermaye kalemlerinden, sermayeye eklenme tarihi beş tam yıllık süreyi geçmemiş olanların işletmeden çekildiği kabul edilir.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları kapsamında sermaye azaltımı suretiyle tespit olunan sermaye unsurlarından; birinci fıkranın (a) bendi kapsamında olanlar kurumlar vergisine ve vergi kesintisine, (b) bendi kapsamında olanlar sadece vergi kesintisine tabi tutulur. Kurumlar vergisine ve vergi kesintisine tabi sermaye unsurlarında, kesinti matrahı hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan tutar olup, bu tutar üzerinden Kanunun 15 inci ve 30 uncu maddeleri ile 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesi hükmü kapsamında kesinti yapılır.

(5) Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltılması durumunda, bu şekilde azaltıma konu edilen sermaye unsurları birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümlerine göre tespit edilir ancak bu tutarlar üzerinden dördüncü fıkra kapsamında vergi kesintisi yapılmaz.

(6) Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sermaye azaltımında vergilendirme konulu bir maddemiz.

Ahmet Bey, izahat için size söz veriyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, bu sermaye azaltımına ilişkin vergilendirmeyle alakalı bu konu çok teknik bir konu olması münasebetiyle Bakanlık yetkililerimizin bu konuya cevap vermesini istirham ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur.

Gelir İdaresi Başkanlığımızdan bilgi alalım.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, kurumlar kurulurken kurum ortakları şirkete nakdi ve aynı sermaye koyuyorlar, daha sonra şirket faaliyeti devam ederken faaliyeti sonucunda tabii bazı işlemler yapıyor, bu işlemler sonucunda bir kısım mesela kârları var, bu kârlarını vergilendirildikten sonra dağıtmayabiliyorlar. Bunlar işletmede “geçmiş yıl kârları” vesaire diye bir hesapta bekliyor. Yine işletmeler -geçmişte olmuştu- enflasyon düzeltmesi yapabilirler, yeniden değerlendirme yapabilirler veyahut da yine bizim istisna anlamında kurumlar vergimizde mesela iki yıldan fazla gayrimenkullerini işletmede tutarlarsa bunları da satarlarsa bunun da kazancının yine ayrı bir hesapta tutmak suretiyle şirkette bırakabilirler. Bunların tek bir şeyi... Bizim Kurumlar Vergisi Kanunu'muz her zaman kurumları sermaye olarak desteklemek istiyor yani diyor ki: “Ben senden şu şu işlemlerin bazılarında kurumlar vergisi, bazılarında da hani dağıttığınız vakit almam gereken stopaj vergimi yani kâr payı dağıtımından aldığım vergiyi almayacağım.” diyor ama bunun için de ya o hesapta tutacaksınız yahut da sermayeye ekleyeceksiniz. Ama her hâlükârda bu hesaplardan elde edilecek veya elde edilen kârın işletmede kalması amaçlanıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geçmiş yıllardaki kârlar...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Geçmiş yıllardaki kârlar olur, yeniden değerlemeden oluşan hesaplar olabilir, enflasyon... Yani amaç: “Ben bundan almıyorum ama bu hesabı siz mutlaka şirketinizde tutun, kurumlarımızda tutun.” deniyor.

Şimdi, diyelim ki firmalar tarafından -tabii ki bazen olmuyor da değil- bu şartlara uymayabiliyor yani çeşitli nedenlerden dolayı sermayelerini azaltabiliyorlar, azalttıkları vakit... Mesela 2 tane firma düşünelim, biri kârını sermayeye eklemeyen dağıttı, yüzde 10 stopaj yapıyoruz; diğeri de sermaye ekledi, dağıttı. Burada ne olacak? Yani haksızlık oluyor. Biz geçmişten beri uygulamalarımızda şöyle bir şey yaptık, bunu kanun olarak da dercettik teklif maddesinde.

Şimdi, sermayeye eklendiğinde kurumlar vergisi ve stopaja tabi olanları... Biz yine bir şekilde orayı tuttuk. İkincisi, sadece stopaja tabi olanlar var, bir de hani sermayenin içerisinde ortakların koyduğu nakdi ve aynı sermayeler var. Şimdi, mükellefimiz eğer beş yıldan sonra bu sermayesinde bir azaltıma giderse biz diyoruz ki o sermayeye koymuş olduğun, ilave ettiğin kalemlerle toplam sermaye içerisindeki orana bir bakalım, hangi oranlar var ise azalttığın sermayeyi de biz o oranlar içerisinde bunu azalttığını var sayıp işte diyelim ki kurumlar vergisiyle stopaja tabi olanları kurumlar vergisi stopaja, sadece stopaja tabi olanları kâr payı dağıtımından dolayı orası veya nakdi ve aynı sermayeye tekabül edenine yine o şekilde vergilendirmeyeceğiz. Eğer beş yıldan önce bu sermaye azaltımı olursa o zaman tabii ki bunun nedeni de yine şirketlerin sermaye yapısının güçlendirilmesi. Kurumlar vergisinin genel mantığına da uygun olduğunu düşündüğümüz için o zaman da diyoruz ki ilk azalttığın şey beş yıldan azsa kurumlar vergisi ve stopajına tabi olanlar, işte diğeri sadece stopaja tabi olanlar. Zaten

kendi koymuş olduğu sermayesi, onlar vergiye tabi değil. Bu düzenleme onu kapsıyor. Şu anda bizim muktezarlarla yapmış olduğumuz ve piyasanın da bildiği şey: Biz şu anda böyle bir yıl kapsamadan, herhangi bir yılı göz önünde bulundurmadan, bir sermaye azaltımında öncelikle eğer o sermaye yapı içerisinde kurumlar vergisi ve stopaja tabi olan varsa onu sayıyoruz, daha sonra sadece stopaja tabi olanlar varsa onu, en sonda da normal kendi koymuş olduğu sermayeyi varsayıyoruz. Bu bir ilkesel olarak teklifimize konulmuş.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, STK görüşleri de var bu konuda, isterseniz onları da dinleyelim sonra daha sağlıklı bir müzakere yapmış oluruz.

Buyurun lütfen.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ ALİ GÖZEN – Öncelikle, Sayın Başkan, sayın vekillerimiz; sizi saygıyla TÜRMOB adına selamlıyorum.

Bu madde gerekli bir madde, Sayın Başkanımızın açıkladığı şekilde bir açıklığı olmayan bir durumuna açıklık getiriyor ancak maddeyle ilgili teknik birtakım katkılarımız olacak. Danışman arkadaşımız bunlarla ilgili size yapılması gereken yani bizim eksik olarak gördüğümüz hususları anlatacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Raporumuzu dağıttık, çok detaya girmeden lütfen.

Buyurun.

TÜRMOB DANIŞMANI ABDULLAH KİRAZ – Sayın Başkanım, kıymetli Komisyon üyeleri, sayın vekillerimiz, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi TÜRMOB adına saygıyla selamlıyorum ben de.

Şimdi, kanun teklifinin 22’nci maddesiyle, esasen bugüne kadar özgelgelerle yapılan düzenlemenin kanuni düzeyde açıklığa kavuşturulmasını biz birlik olarak olumlu bulduğumuzu ifade etmek isteriz. Kanun metninde esasen son fıkrada Bakanlığımıza uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme hususunda yetki verilmiş durumda. Biz bu çalışmalar sırasında ileride doğabilecek hukuki ihtilafları, tereddütleri ortadan kaldırmak adına iki hususta açıklama yapmak istiyoruz Sayın Başkanım.

Birincisi, önerilen teklif metninde -az önce çok kıymetli üstadımız, Başkanlarımızdan Mahmut üstadımızın anlattığı gibi- beş yıl önce ve beş yıl sonra olması durumuna göre iki farklı durum ortaya konuldu. Beş yıldan sonra olduğunda “İlk defa artırılmış sermaye unsurlarının paylarına göre bir oranlama yapalım.” deniliyor ama beş yıldan önce yapıldığında sermaye azaltımı “En önce vergilenmesi gereken unsurlardan olacağını kabul edeceğiz.” diyor şu anki kanun maddesi. Biz bu yönüyle baktığımızda düzenlemeye, işletmelerimizin bazen Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19’uncu maddesinde “kısmi bölünme” dediğimiz, esasen teşvik edilen ve kurumlarımızın kısmi bölünme yoluyla kurumsallaşma düzeylerinin artırılmasına imkân veren birtakım olanakların burada devre dışı kalabilme durumu olabilir mi diye endişelerimiz oldu. Bu hususun tebliğde açıklığa kavuşturmasının önemli olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “İkincil düzenlemelerde açığa kavuşturulmalı.” diyorsunuz.

TÜRMOB DANIŞMANI ABDULLAH KİRAZ – Evet Sayın Başkanım.

İkinci kısım da özellikle Türk Ticaret Kanunu’na göre bu 376’ncı madde de Sayın Başkanım, teknik iflastan şirketlerimizin kurtulabilmesi için elde olmayan zaruri sebeplerle düşük sermayeyle yoluna devam etmek kararıyla karşı karşıya kalabilirler. Bu durumda da esasen bir sermaye azaltımı

söz konusu. Burada önerilen husus, bu tip işletmelerimizde öngörülmeyle ilave bir vergi yükü oluşturmaması için bu hususun da yapılacak çalışmalarda dikkate alınmasında yarar gördük Sayın Başkanım.

Tekrar tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

2 husus da ikincil düzenlemelerle ilgili anladığım kadarıyla.

TÜRMOB DANIŞMANI ABDULLAH KİRAZ – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka söz isteyen var mı STK’lerden?

TÜSİAD ANKARA TEMSİLCİSİ BARIŞ URHAN – Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

TÜSİAD Vergi Çalışma Grup Başkanımız Gündoğan Bey teknik açıklamada bulunacaklar.

TÜSİAD ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI GÜNDOĞAN DURAK – Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

Tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Yasa teklifinin 22’nci maddesi sermaye azaltımlarında aslında bir vergileme getiriyor.

Şimdi, sermaye azaltımı neden yapılıyor? Çoğu zaman, şirketler, Türk Ticaret Kanunu anlamında teknik iflas durumuna özellikle düşmüş olanlar veya düşmemek isteyenler sermaye azaltımını mecburen yaparak teknik iflas durumundan çıkıyorlar. Zaten bu, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili tebliğinde de teknik iflas durumundan çıkmak için sermaye azaltımı ve artırımlarının bazen ayrı ayrı, bazen eş anlamlı olarak yapılması gerekliliğinden bahsediliyor.

Şimdi, şirket sermayeleri sadece nakdi sermayeden oluşmuyor, daha önceden elde edilmiş kârlar veya bazı fonlar da sermayeye ilave edilmiş olabiliyor. Mesela, 100 lira sermayesi olan bir şirketin 90 lirası nakit, 10 lirası bir geçmiş yıl kârından oluştuğu durumda yasa teklifi diyor ki: “Siz sermaye azaltımı yaparsanız, örneğin 40 birim sermaye azaltımı yaparsanız en başta bu 10 birimlik fonun azaltıldığını kabul ederim eğer beş yıl içerisinde yani bu fonlar sermayeye ilave edildikten sonra beş yıl içerisinde sermaye azaltımı olursa en başta o sermayenin içindeki unsurlara bakarım, en çok vergi doğuran neyse onun azaltıldığını kabul ederim.” Şimdi, şirketler bir yandan teknik iflastan kurtulmak için sermaye azaltımı yapıyor, bir yandan maliye geliyor, diyor ki: “Buradan vergiyi alırım.” Bugüne kadar özgelgeler bu yöneydi ama Danıştay, yasal gerekçesi, yasal altyapısı olmadığı için bu özgelgedeki bu vergilemeyi kabul etmiyordu. Bugün yasa teklifi aslında bu eksikliği gideren bir kanun maddesi ihdas ediyor fakat ikili bir ayrıma gidiyor; beş içerisinde, beş yıl sonra. Şimdi, beş yıl geçtikten sonra yani sermayeye eklediniz fonu, beş yıl geçti, o zaman sermaye azaltımı yaparsanız yasa teklifi diyor ki: “Ya -biraz önce söylediğim- 100 birimlik sermayenin içinde 90’ı nakitti, 10’u fondu, o zaman azalttığımız sermayenin yüzde 90’ını nakitten, yüzde 10’unu fondan azalttığımı kabul ederim.” Şimdi, aslında baktığınızda, bu yaklaşım doğru bir yaklaşım ama ilk beş yıl içerisinde yapmış olduğunuz azaltımların bu yaklaşımda kabul edilmeyip ikinci beş yıldaki azaltımlarda uygulanması biraz haksız bir durum yaratıyor.

Son olarak şunu vurgulamak isterim Sayın Başkanım: Bu bahsettiğiniz sermaye azaltımları da nakit çıkışı gerektirmeyen sermaye azaltımları, aslında sermaye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “İlk beş yılda sermayeyi azaltmayın.” mı demek istiyor Maliye?

TÜSİAD ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI GÜNDOĞAN DURAK – “Azaltırsanız vergileriz.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Azaltmayın.

TÜSİAD ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI GÜNDOĞAN DURAK – Oradaki o beş yıl çok uzun bir süre; aslında, açıkçası mantığını tam anlamakta biraz zorlanıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, itirazınız bu şeye, tamam.

Şimdi, başka STK'miz var mı bu konuda görüş bildirecek? Tamamladık herhâlde.

Şimdi sayın üyelerimize söz vermek istiyorum.

Mehmet Bey, söz istediniz mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok teknik, beni aşiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Evet, gerçekten çok teknik bir konu ancak STK temsilcilerini özellikle dinledikten sonra sanki şöyle bir tablo çıkıyor karşımıza: Devlet, şirketlerin sermayelerinin güçlü görünmesi için, ilk beş yılda bu sermaye azaltımını yaparlarsa bu getirdikleri düzenlemeden, aslında kolaylıktan yararlandırmayacak; beş yıl boyunca sermaye azaltımını engellemek istiyor.

Şimdi, aslında bu, biraz da siyasi bir karar olarak görünüyor, karşımıza sanki öyle çıkıyor gibi çünkü STK temsilcilerini dinlediğimizde şirketlerin bu konuda zorlanacağını anladık. Yani düzenleme, evet, yaklaşım olarak doğru ama bu beş yıl kuralı olmazsa; ben böyle anladım STK temsilcilerinin yorumundan. Şimdi, iktidarın şirketlerin bu beş yıl sermayelerini güçlü tutma kararını ben siyasi karar olarak görüyorum; ülke ekonomisinin bu kötüye gidişinde şirket görünümünü daha düzgün, daha güçlü göstermek üzerine bir yaklaşım ama eğer bu yaklaşım şirketleri zor durumda bırakacaksa şu “beş yıl”ın tekrar bir gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyonun eski üyesi Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'e Komisyondaki çalışmalarından dolayı teşekkür ettiklerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edeceğiz ama etmeden, Necdet Bey'i görüyorum burada; uzun bir süre bizim üyeliğimizi yaptı, çok değerli katkıları oldu çalışmalarımıza.

Necdet Bey'e bir söz verelim, tabii, Komisyonumuz adına da teşekkür ediyorum.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın kendisiyle ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Öncelikle, ben herkese saygılarımı sunuyorum; bürokratlara, Sayın Bakan Yardımcısına, Sayın Başkan sizin şahsınızda Plan ve Bütçe Komisyonu çalışanlarına ve milletvekili arkadaşlara.

Tabii, bir görev değişimi oldu ama şunu söyleyeyim: Plan ve Bütçe Komisyonu belki de Meclisin en yoğun çalışan komisyonlarından biri. Tabii, bu yasanın getirdiği şekilde, farklı farklı gündemlerle de sürekli yan yana geliyorduk.

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Belki” mi diyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Belki’si fazla oldu.” diyorlar.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Belki değil, fazlası oldu çünkü bu torba yasalar bizi hep çok... Hep de eleştiriyorduk yani hep beraber eleştiriyorduk ama sonuçta, bir eğitim kurumu gibi –bunu söyleyeyim ben, özellikle kendi açımdan- her seferinde eğitici, öğretici bir süreçle karşı karşıya kaldık. O nedenle, bütün gruplardaki Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışan milletvekili arkadaşlarıma ben saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum katkılarından dolayı.

Bizim görev değişimimizle beraber, arkadaşlarımız zaten devam edecek, ben Sağlık Komisyonuna geçtim ama bu arada, tabii, burada stenograflara, çalışanlara, kayıt altına alanlara, Plan ve Bütçe Komisyonunda çalışan bürokratlara, dönem dönem giden ve gelen bürokratlara, sivil toplum kuruluşlarına, artı, basın emekçilerine –her ne kadar “Daha fazla basın emekçisi gelsin.” desek de- ve bize hizmet veren arkadaşların hepsine teşekkür ediyorum.

Eğer işlediğim bir kusur varsa, bir arkadaşımı da üzmüşsem özür diliyorum; hakkınızı helal edin, affola.

Teşekkürler, yine buradayız, devam edeceğiz.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz.

Her zaman bekleriz Komisyonumuza tabii.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kritik bir konu aslında çünkü bu kârı dağıtma durumunda biliyorsunuz, vergi söz konusu, kârı alanların da gelir vergisi alması söz konusu ama bu sermaye azaltım durumunda neyin vergilendirilmeyeceğini biz konuşuyoruz ve çok kritik bir konu tartışıyoruz. Bence küçümseiyor bu madde.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Aslında tam tersi, sermaye azaltımıyla ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır değil, öyle değil arkadaşlar, beş yılı aşma durumunda vergilenmeyecek, beş yılı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orantısal vergilenecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi düşünün ki: Bir şirket kâr etti, etti, etti; bunu dağıtılmayan kârlarda bulundurdu, bulundurdu; dağıtmadı da çünkü dağıtınca vergi var, ondan sonra da dedi ki “Ben sermaye eksilteceğim.” Yani bu anlamda çok kritik bir maddeyle karşı karşıyayız. Ben Maliye bürokrasisinin bunu çok iyi çalıştığını umut ediyorum. Sonuç olarak, buradaki sivil toplum temsilcilerinin de kaygıları var.

Bence buradaki sorun şu: Şimdi “beş yıl” meselesini önemsiyoruz ama bir şirket gerçekten zora da girebilir yani sermayesini eksiltmesi gerekebilir -Uğur Bey de burada, bilir- veya şirketin sermayesini zorunlu anlamda parçalaması gerekebilir. Hani, diyelim ki ortaklıklarda ayrılımlar söz konusu, zorunlu anlamda parçalamalar, zorunluluk meseleleri söz konusudur. Bu açıdan, ben maddeyi çalışmaya çalıştım ama ben burada daha kifayetli bir izahata ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Burada Maliyenin

kaydı konusunda -etki analizinde- ne kaybı olacağı, ne kazancı olacağı konusunda da 22'nci maddeye baktığımızda, net olarak bir etki rakamı göremedim. Bir projeksiyon olarak, önümüzdeki yıllarda bu madde yürürlüğe girerse Maliyenin ne kadar kaybı veya kazancı olacak? Bir de hakkaniyet boyutunda gerçekten etkili bir düzenleme yaptık mı? Yani bu maddenin kötüye kullanılması konusunda... Tabii ki zora girmiş bir işletme vardır, sermaye eksiltmesi gerekir veya zorunlu parçalanma gerekebilir –burada vergilenmede- ama kâr etmiş, etmiş, etmiş; ondan sonra “Hadi, ben sermaye azaltacağım şu gerekçeyle, bu gerekçeyle.” deyip vergiden kaçınma meselelerini ne kadar engelleyecek, bu konuda, ben yeterince tatmin olduğumu düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Nilgün Ök...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ederim Başkanım.

Aslında, burada benim anladığım kadarıyla şirketler vergi ödememek için öncelikle bir sermaye artırımına gidiyorlar. Ne yapıyorlar? Kâr paylarını sermayelerine ekliyorlar; daha sonra, ilk beş yıl içerisinde -aslında çok da doğru bir düzenleme olduğunu düşünüyorum- önce dağıttıkları o kâr paylarını sonra da sermaye azaltımıyla geri alıyorlar. Bu nasıl oluyor? Vergi ödememek için. Şimdi burada da bu sefer, anladığım kadarıyla, Gelir İdaresinde şöyle bir sıkıntı oluyor: Bunlardan gelirlerini yani bu sermaye azaltımından vergilendirme istediklerinde diyorlar ki: “O bizim yıllar evvelki sabit olan “asset”imiz yani eldeki gelirimize ait bir vergi.” Burada bir kafa karışıklığı var. Bu kanunla tam da bu kafa karışıklığını ortadan kaldırıyoruz yani hani beş yıl içerisinde eğer siz sermaye azaltımına giderseniz, kâr payını dağıtır, sermayeye ekler, sonra geri çekmek isterseniz onu ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme olduğunu düşünüyorum ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beş yıl az mı, çok mu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Beş yıl içinde hemen geri çekiyor zaten.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kafayı daha da karıştırıyor gibi geldi bana.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, burada kritik olan, bence bu dokümanlarda görmediğimiz ancak sivil toplum örgütü TÜSİAD’daki beyefendinin söylediğine göre teknik iflas, herhâlde burada en önemli konu bu. Bunun ne anlama geldiğini bunun gerek kamu açısından gerekse şirket açısından ve dolayısıyla ekonomi, geneli istihdam vesaire açısından nasıl bir etki yaratacağını bilmemiz gerekiyor. Beş yıl sonrasında yapılan sermaye indirimlerinde vergi azalıyor, orayı gayet iyi anlıyoruz, vergi ödemek istemiyorlar ama beş yıl az olursa daha çok vergi ödeyecekler, ondan kaçınmak istiyorlar ama “teknik iflas” diye bir şeyden söz etti. O konuyu biraz daha açıklarlarsa çok memnun oluruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vergi ödememe yok. Vergi ödeme var da erken ödeme var. Vergi ödenecek zaten. Tabii, her hâlükârda vergi var zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başkan Yardımcımız hem bu sorulara hem yorumlara bir cevap verirse...

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Şimdi, Sayın Başkanım, bizim bu düzenleme -dediğimiz gibi- şirketlerin kendi sermayeleriyle ilgili bir düzenleme değil. İkincisi, şirketler faaliyetle bulunurken geçmiş yıl kârları veyahut da enflasyon düzeltmesi, yeniden değerlendirme veyahut da gayrimenkullerin satışından elde ettikleri kazançları şirketin pasifinde tutuyorlar ve

tutulduğu müddetçe -kanun şu anki yani biz aslında var olanın dışında bir şey yapmış değiliz- tuttuğu müddetçe, orada durduğu müddetçe vergilendiriyor. Diyor ki: “Burada durursa sorun yok. Başka bir hesaba çekerseniz veya dağıtırsanız almadığım bir vergi varsa ben onu alırım.” Burada da sorun yok. “Ama sen sermayeni eklersen yine şirket içinde kalacağı için -orada bir şey yapmış, bir tolerans yapmış aslında kanun- sen o sermayeyi eklediğinden dolayı yine şirkette kaldığı için ve kârları veyahut da vergilendirilmeyen bir şeyi ortaklara dağıtmadığın için burada sorun yok.” deniyor. Buraya kadar da sorun yok. Yalnız, az önce “Niye beş yıl?” Şimdi “sermaye azaltılması” dediğimiz bizim, burada vergilendirilmeyen kaynakların sermayeye eklendiği durumda söz konusu yoksa kişinin kendisi... O mesela, kaynaklar ilgili hesaplarda duruyor. Ben sermayemi azalttım, zaten azalttığım sermaye benim koymuş olduğum sermayedir yani nakdî veya... Yani orada bir sorun yok zaten, bu vergilendirilmiyor ama orada duran hesapları... Çünkü aslında kanun asıl onu vergilendirecek ama bekliyor yani sermayeyi kullan diye, hani ben sana bir tolerans verdim, kullanabilirsin diyor. Ama sermaye ekleyip dağıtırsa burada sen bu anlaşmayı bozdun. O zaman deniyor ki: Biz bu kanuni düzenlemede... Çünkü zaten bunlar vergiye tabi olması gereken kazançlar ve çekildiği için de yani sermaye işletmeden çekildiği için de vergiye tabi olacak kazançlar, onun için biz beş yılı niye dedik? Beş yıl denmeseydi hani mesela, ilk şu anki uygulamada olduğu gibi, benim ilk saydığım kurumlar ve “stopaja tabi olanlar” sonra “sadece stopaja tabi olanlar” denebilirdi ama biraz daha böyle işletmede yine kalsın, biraz daha dursun diyeyim, beş yıllık süre o anlamda önem kazanıyor. Yani beş yıldan önceyse ben ilk sermaye eklediğim o kalemler içerisinde kurumlar vergisi ve stopaja tabi olanlardan sayarım, diğerlerini de onun için... Niçin? Çünkü aynı yıl içerisinde dahi buna bir engel olmaz o zaman. İki firmayı düşünelim yani birisinin o hesabı orada duruyor, çekti, dağıttı ortakları, stopaj var, başka bir firma hemen ekledi, azalttı. O da herhangi bir şey olmayacak veyahut da orantısız olduğu vakitte öbürüne göre yine daha bir avantaj sağlamış oluyor. Aslında bunun giderilmesine matuf bir şey. Yani yoksa hani şu anda da var. Mesela bizim 5/1-(e)’de kurumların gayrimenkullerinin satışından elde ettiği kazançları yine fon hesabında tutuyor. Kanun kendisi demiş ki: “Sen bunu beş yıldan fazla tutarsan sermaye de eklesen çeksen de vergilemem.” Ha, demek ki bunlarda böyle bir şey yok. Yani diğer fonlarda duran hesaplarda vergileme var aslında yani kurumlar vergisi aslında kanuni anlamda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TÜRMOB tarafından 2 husus dile getirildi bu ikincil düzenlemelerle ilgili, oradaki bakışımız nedir?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Şimdi, şöyle Sayın Başkanım: Kısmi bölünme vergisiz bir bölünmedir, 2 türlü olabilir: A şirketinden B şirketi oluştu. A şirketi bu B şirketinin hissesini alıyorsa zaten sermayede herhangi bir azalma da olmuyor. B şirketi ortaklara şey verirse -bizim şu anda devralmayla ilgili tebliğde de var- biz orada şunu yapacağız: Ortaklara dağıtılmadığı müddetçe burada bir sermaye azaltımı yok. Yani bizim asıl amacımız, kârın ortaklara vergisiz gidip gitmemesiyle alakalı. Devreden A firmasında hangi yılda ise şey -hani o diyelim ki işte, enflasyon düzeltilmesi veya yeniden değerlendirmeyle ilgili hadise hangi yılsa- B’de de takip edildiği müddetçe beş yılı ona göre... Eğer orada da azaltılırsa, azaltılmadığı müddetçe herhangi bir sorun yok.

Teknik iflasla ilgili ise... Aslında, bu, tamamıyla Ticaret Kanunu’muzda düzenlenmiş bir durum. Burada bir şirketin zararları nedeniyle sermayesi azalabilir. Bu azalma yani aslında zarar nedeniyle, yoksa sermayenin normalde çekiş, vesair değil, azalması bu zarar nedeniyle, üçte 2’sini kaybederlerse ya sermayesini tamamlayacak veyahut da 2/3’sine devam edecek. Burada da bizim herhangi bir şekilde hani şeyimiz yok. Yani burada bir sermaye azaltılması yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle kabul etmiyorsunuz onu teknik iflasta, sermaye azaltımı olarak görmüyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Evet, tabii.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla vergilendirme yok.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İyi, bunları netleştirmiş olduk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu soracaktım ben de Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Başkan Yardımcımız açıklığa kavuşturdu ama kayıtlara geçmesi için ben tekrar sormak istiyorum. Yani burada geçmiş yıl zararı sermayeden düşürülürse vergilendirilecek mi, vergilendirilmeyecek mi? Yani bunu siz söylediniz şimdi...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Şimdi, şu: Bu teknik iflas, zarar ayrı; bir de normal zararlar var, hani normal zararlar ayrı. Buradaki kârdan, hani kârın azaltılması nedeniyle... Teknik iflasta mesela, teknik iflas yaptı, orada bizim anladığımız anlamda bir sermaye azaltımı yok. Burada sermaye azaltımı olmadığı için herhangi bir şekilde hani ortaklara dağıtılan bir şey veya şirketten bir çekiş olmadığını düşünüyoruz ve ona göre de ikincil mevzuatı oluşturacağız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani bir vergilendirme yok o zaman.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MAHMUT SÜTCÜ – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 23-5520 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinin; ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “2022 yılı sonuna” ibareleri “31/12/2023 tarihine” şeklinde, dördüncü fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde, yedinci fıkrasında yer alan “ve üçüncü” ibaresi “, üçüncü ve dördüncü” şeklinde değiştirilmiştir,

“Cumhurbaşkanı bu istisnayı 31/12/2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulamaya yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 23’üncü madde kur korumalı mevduat uygulamasının uzatılmasına ilişkin...

Ahmet Bey, buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, kur korumalı mevduatla alakalı sürecin uzatılmasına ilişkin bir madde. 14’üncü maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına göre 2022 yılı sonuna kadar yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında sahip oldukları bu varlıkların dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çeviren mükelleflerin, bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar istisna kapsamına alınmıştı daha önceki yıllarda. Şimdi, bunun süresini 31/12/2022’den 31/12/2023 yılına uzatıyoruz. Buna bilanço usulüne göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri de dâhil olacak tabii ki kanun gereği Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Belki Maliye Bakan Yardımcımız da bir izahat getirmek ister, bilmiyorum veya daha sonra mı...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sorulara...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bu kadar kritik bir madde yani...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Başkanım, bu kadar izahat olmaz, tabii ki dediğiniz gibi rakamların verilmesi gerekir. Siz rahatsız oldunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Maliye Bakanlığımızdan da biraz bir bilgi isteyelim. Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; hepinizi saygıyla selamliyorum.

Şimdi, ben birtakım rakamları paylaşmak istiyorum. Hâlihazırda kur korumalı mevduat kapsamındaki büyüklükler şu şekilde: Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından destek için sağlanan hesaplar 691,6 milyar, Merkez Bankası tarafından desteklenen hesaplar ise 742,1 milyar. Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankasının toplam hesap büyüklüğü ise 1,4 trilyon civarında, 1 trilyon 433,7 milyar TL.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özur dilerim Sayın Bakan, 691...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 691,6 milyar Hazine ve Maliye Bakanlığı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir baştan alabilir miyiz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hazine ve Maliye Bakanlığı 691,6 milyar; Merkez Bankasının desteklediği hesaplar ise 380,3 milyar gerçek, 361,8 milyar tüzel kişi hesapları olmak üzere toplamda 742,1 milyarlık bir destek hesabı mevcut. Toplamı ise 1 trilyon 433,7 milyar TL'lik rakama ulaşmış durumda.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunların ne kadarı TL'den, ne kadarı dövizden?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Merkez Bankası dövizden...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet, dövizden geliyor Merkez Bankası.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, diğerinin ki?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hazine TL üzerinden geliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 1,4'ün ayrımı var değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 691 TL'den geliyor...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Merkez Bankasına gelenlerin tamamı dövizden geliyor, değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Dövizden geliyor, evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Diğer kısmın ne kadarı TL'den, ne kadarı dövizden?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hazine ve Maliye Bakanlığının tamamı TL, Merkez Bankasının ise dövizden gelenler.

Şimdi, bunların toplam gerçek ve tüzel kişi sayıları ise 2 milyon 297 bin 22 hesaptan oluşuyor. Mali yük itibarıyla 11/10/2022 tarihine kadar vadesi dolan hesaplara Maliye Bakanlığından üstlenilen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tarihi bir daha söyler misiniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – 11/10/2022.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan destek ödemesi 88,4 milyar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Merkez Bankasının bugünkü bütçe gerçekleşmesinde 84,9’du.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bu, 11/10/2022 itibarıyla.

Arkadaşlar, kıymetli milletvekilleri; Merkez Bankasının kendi hesaplarıyla ilgili açıklamaları kendisinin yapmasını arzu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Merkez Bankası gelsin o zaman buraya Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Merkez Bankamız gelecek zaten, bir sunum yapmaya gelecek, orada daha detaylı sorabiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yasa çıkacak Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Merkez Bankasıyla ilgili mi bu madde?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hayır, Maliyeyle ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maliye boyutuyla ilgili mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yarıyı Maliyenin, yarıyı Merkez Bankasının.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Merkez Bankasını çağıralım, bilgi versin lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Merkez Bankası ayrıca bir sunum yapacak detaylı bir şekilde, şeyden sonra.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama biz şimdi yasa çıkarıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu çıkardığımız yasa, Merkez Bankasının hesaplarını da kapsıyor mu bu düzenleme?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “742 milyar” dedi ama etkisini söylemedi Sayın Başkanım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Etkisi itibarıyla kapsıyor Sayın Başkanım, vergi istisnası çünkü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir Merkez Bankası yetkilisi çağırın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman çağıralım, Merkez Bankasından çağırmadık mı bir yetkili? Çağırımız aslında da... Bir daha takip edelim. O zaman bu maddeyi erteleyelim, daha sonra görüşelim; Merkez Bankasından da bir yetkiliyi çağıralım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bu bir paket Başkanım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Niye erteliyoruz Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakanlığımız “Merkez Bankası ilgili.” diyor, ne yapabilirim?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “İlgili değil.” demiyorum ama neden iptal ediyoruz, paketin içinde gelmiş yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İptal etmiyoruz, hayır; başka maddeleri görüşeceğiz yetkili gelinceye kadar, sonra buna döneceğiz; o anlamda, yoksa bu paketten şey değil yani.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ha, ben iptal ediyoruz sandım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, sadece belki bir saat sonra görüşeceğiz yani diğer bir maddeyi görüşüp Merkez Bankası yetkilimiz geldiğinde tekrar buna döneceğiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkanım, bilgi açısından, sadece öğrenmek için soruyorum: Mesela diyelim ki biraz sonra görüşeceğimiz maddede de o ilgili kurumdan veya ilişkili kurumdan yetkili gelmemiş; ya, biz yetkililer gelmedi diye maddeyi görüşmeyecek miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok; görüşebiliriz, elbette görüşebiliriz ama daha sağlıklı görüşme açısından, yoksa öyle bir şartımız elbette yok, hukuken öyle bir şartımız yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne zararı var bilgi almanın ya, ne zararı olur ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır, zararı olduğundan değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görüşmeye devam ederiz, gece yarısına kadar buradayız zaten.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Yani bilgi de alınabilir, sonuçta burada...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veya Bakan Yardımcımız bu arada arayıp bilgi alır, bilgi verir ama...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet, yani müzakereler devam ederken bilgi alınabilir, cevap verilebilir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Müzakereler devam ederken ararız, bilgi alırız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir imkânımız varsa daha pratik olur doğrusu. Siz o zaman bir bakın, biz müzakerelere... Bu güzel bir teklif oldu bence. Bakan Yardımcımız burada, irtibat kurup bir bilgi alabilirseniz memnun oluruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, bakın, şimdi pilav yapıyoruz, pirincin yarısı yok ama pilavla ilgili konuşacağız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Pirinç zaten taş dolu, taş dolu; ne pilavı ya.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani dolayısıyla Merkez Bankasının maliyeti üzerine konuşmadan bir müzakere yürütülmez. Dolayısıyla, burada bu bilgiyle beraber bir müzakere yürütmek lazım, ikisi bir çünkü bunun maliyetinin yarısı Merkez Bankasından görüldüğü gibi. Konunun yarısı olmadan neyin müzakeresini yürüteceğiz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bilgiyi alacağız...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – O nedenle bu maddeyi bir madde sonra görüşmenin ne zararı var yani.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – İsmail Bey, az önce “Bilgi alıp verilsin.” dedin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tamam, işte, onu diyorum. Hayır, müzakere yürütmeyelim, bilgi versin, Merkez Bankasının gelmesine gerek yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tamam, evet.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu bilgi gelince müzakereye başlayalım, söylemek istediğim o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, güzel.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tamam, Bakan Yardımcımız bilgi almaya gitti.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani yoksa müzakereyi yürütmek şimdi doğru değil.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, o zaman biraz sonra görüşelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer maddeye geçebiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımız, bu işle... Bence de daha anlamlı arkadaşlar. Şimdi, Bakan Yardımcımız da bu işle ilgilenirken ister istemez beklemek durumunda kalacağız. Bir sonraki madde olarak görüşürüz bunu.

MADDE 24-21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 11 inci maddesinin sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “defterdarlığa” ibaresi “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına” ve ikinci cümlesinde yer alan “defterdarlık” ibaresi “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25-5607 sayılı Kanunun 16/A maddesinin birinci ve beşinci fıkralarında yer alan “defterdarlıklar” ibareleri “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları” şeklinde, birinci fıkrasının son cümlesi ve üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “genel bütçeye” ibareleri “ilgili il özel idaresinin veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının bütçesine” şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan “defterdarlık” ibaresi “yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı” şeklinde değiştirilmiş, beşinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve” ve “Maliye Bakanlığı,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, altıncı fıkrasında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı” ibaresi “Ticaret Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26-5607 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15-Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte defterdarlıkların veya çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüklerinin mülkiyetinde bulunan ve kaçak akaryakıtın tasfiyesi için kullanılan her türlü tesis, depo, araç ve gereç ile diğer tüm teknik teçhizat hiçbir işleme gerek kalmaksızın en geç üç ay içerisinde bulunduğu yerdeki yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına devredilir. Söz konusu devirler gerçekleşene kadar akaryakıt tasfiyesi için gerekli işlemler ilgili defterdarlık veya çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüklerince yürütülmeye devam edilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, kaçak akaryakıtın tasfiyesine ilişkin düzenlemeler, 3 tane madde var burada; 24, 25 ve 26’ncı maddeler. Burada kaçak akaryakıt tasfiyesine ilişkin özel idareler ve YİKOB’larla ilgili yeni bir yaklaşım var.

Ahmet Bey, buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi bu kaçak akaryakıtın il özel idaresi bulunmayan yerlerde defterdarlık yerine yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına teslim edilmesine ilişkin bir düzenleme yapılmaktadır. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nun 11’inci maddesinde şöyle bir değişiklik yapılarak kaçak akaryakıtın yakalandığı ilde il özel idaresi bulunmaması hâlinde defterdarlığa teslim edilmekte ve her türlü masraflar defterdarlık tarafından karşılanmaktadır. Daha önce defterdarlıklara bağlı ve akaryakıtın tasfiyesiyle ilgili işleri yürüten Millî Emlak Genel Müdürlüğü Hazine ve Maliye Bakanlığı hizmet birimiyken Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bağlanmıştır. Dolayısıyla yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki özel idarenin tüzel kişiliği kaldırılması sebebiyle kurulmuştur. Bu kapsamda da kaçak akaryakıtın yakalandığı ilde, il özel idaresi bulunmaması hâlinde defterdarlıklar yerine YİKOB başkanlığına teslim edilmesi ve masrafların da anılan başkanlıkça karşılanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır 24’üncü maddede.

25’inci maddeyle ilgili de geçeyim mi Başkanım? Çünkü bunlar hep beraber değerlendiriliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, olur; 3 maddeyi de izah ederseniz...

AHMET TAN (Kütahya) – 25’inci maddede de el konulan kaçak akaryakıtın tasfiyesine ilişkin iş ve işlemlerin YİKOB tarafından yapılması durumunda söz konusu akaryakıtın satılması hâlinde de elde edilecek gelirin yine bu YİKOB başkanlığının bünyesine aktarılmasına ilişkin bir düzenleme yer alıyor.

26’ncı maddede de bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu kaçak akaryakıtla alakalı bütün iş ve işlemlerin yapıldığı depo ve araç gereç, tesis gibi unsurların YİKOB’a üç ay içerisinde devrini düzenleyen bir madde Sayın Başkanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 26’yla devam herhâlde? 24, 25, 26...

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, 3’ünü beraber zikrettim Kıymetli Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ahmet Bey, bir soru sormak istiyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Tabii...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, defterdarlıklar bizim cumhuriyet öncesinden beri olan oturmuş kurumlar. Bunlardan alıyoruz bu yetkiyi YİKOB’lara veriyoruz, YİKOB’lar defterdarlıklara göre daha tecrübeli kurumlar değil. Neden böyle bir değişiklik öngörülüyor? Önce bunu öğrenebilirsem ona göre yorum yapmak isterim.

AHMET TAN (Kütahya) – Bülent Bey, şöyle: Millî Emlak Genel Müdürlüğüne bağlı olan Millî Emlak il müdürlükleri daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı defterdarlıklar bünyesinde iken yapılan bir düzenlemeyle -Cumhurbaşkanı kararnamesiyle- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına geçti. Bundan sonra Çevre Bakanlığının uhdesinde çalışıyor. Dolayısıyla, bu birimle beraber geçince yani buradaki personelde, bu konuda uzman olanlar da kurum değiştirmiş oldular. O uzmanlar orada kalmadığından dolayı ve özel idarelerin olmadığı yerlerde de YİKOB kurulduğundan dolayı direkt olarak bu, YİKOB’lara verildi efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla, çok da doğru bir işlem yapılmış olmuyor yani bunun Maliye Bakanlığı tarafından takibi, kayda alınması gereken yer de Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü. Yani bu durumda Millî Emlak Genel Müdürlüğünün Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına kaydırılması, tümüyle kaydırılması -en azından bazı birimleri belki olabildi ama- çok yanlış olarak ortaya çıkmış oluyor.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Vekilim, şöyle: Zaten 81 ilin 30 tanesinde bu uygulama var, 51’inde il özel idareleri marifetiyle yapılıyor. Şu anda da aslında YİKOB’lar vasıtasıyla -valilik nezdinde kurulacak, bu il özel idareler vasıtasıyla- yapılacak yani 51 ilde yapılan 81 ile tamamlanmış oluyor aslında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Defterdarlıklar tarafından yapılıyor.” diyor ya burada, kanunda böyle söylüyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Daha evvel öyleydi.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hâlâ da öyle değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani şu an “Defterdarlıklar tarafından yapılıyor.” diyor bu işlemler.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu illerde öyle.

AHMET TAN (Kütahya) – İl özel idaresi olmayan yerlerde şu anda defterdarlık yapıyordu, il özel idaresi olan illerde yani 51 ilde zaten özel idareler marifetiyle yapıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Şimdi kalkınca, büyükşehirler devrolunca, dönüşünce bu konu, defterdarlıktan alınıp valilikler uhdesindeki il özel idaresine veriliyor, YİKOB'a veriliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tam bir bilgi verilebilirse uygulama neydi, nasıl oluyordu? Ona göre tekrar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Genel Müdürümüzden detay isteyelim mi?

Buyurun, kendinizi de tanıtır lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI BAŞHUKUK MÜŞAVİRLİĞİ VE MUHAKEMAT GENEL MÜDÜRÜ HAKAN GÜZEL – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; saygıyla selamlıyorum.

Sayın Vekilimiz de izah etmeye çalıştı. Aslında, burada yapmaya çalıştığımız düzenleme, 6360 sayılı Kanun ve 6455 sayılı Kanun'la getirilen değişikliklere bağlı olarak bir uygulama birliğini sağlamaya matuf bir değişiklik önergesi. 6360 sayılı Kanun'la büyükşehirlerde özel idarelerin tüzel kişilikleri kaldırıldı ve daha sonraki bir düzenlemeyle yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları ihdas edildi. 6455 sayılı Kanun'la da yaklaşık üç dört ay sonra ortaya çıkan, özel idareler marifetiyle akaryakıt matuf yürütülen hizmetlerdeki aksamın giderilmesi için defterdarlıklara teslim edildi bu, büyükşehirlerle ilgili olarak. 2018 sonrası Millî Emlak Genel Müdürlüğünün ayrılmasına bağlı olarak defterdarlıkların bünyesinde personel ve bunların yürütüldüğü hizmet, araç gereç ve depo varlığı da Çevre Bakanlığına devredilmiş oldu. Çevre Bakanlığına devredilmesiyle beraber hem personel yönüyle hem teknik altyapı ve yürütüm yönüyle defterdarlıklarda bir sıkıntı yaşanmaya başlandı. Bugüne kadarki süreç çevre il müdürlükleriyle koordineli bir şekilde götürülmeye çalışıldı ama yürütülebilir bir süreç değildi. Kurumlar arasında mutabakat sağlanmak suretiyle, 51 ilde özel idareler marifetiyle, bidayetinden bu tarafa yapılan hizmet 30 ilde de -büyükşehir olan illerde de- YİKOB'lara verilmek suretiyle bir çözüme karar verildi ve buna ilişkin düzenleme getirildi. İbare değişiklikleri, defterdarlıklar bünyesindeki bu görevin YİKOB'lara devredilmesi ve geçiş hükmü.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliye Bakanlığı tarafından yapılan, defterdarlıklar tarafından yapılan işlemler ne olacak? Onlarla ilgili de sıkıntı söz konusu olmayacak mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI BAŞHUKUK MÜŞAVİRLİĞİ VE MUHAKEMAT GENEL MÜDÜRÜ HAKAN GÜZEL – Sayın Vekilim, şu ana kadar yürütülen işlemler zaten üç aylık bir geçiş sürecine tabi olacağı için tamamlanmış, ikmal edilmiş olarak altyapısıyla beraber YİKOB'lara verilecek. İçişleri Bakanlığımızın, görev almasıyla beraber YİKOB'lara bu anlamda bir de gelir bırakılması talebi de oldu, onu da sonradan karşıladık, madde o şekilde dercedildi. Herhangi bir aksama olmasını öngörmüyoruz Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Hazırlık aşamasında doğrusu bu geliri devretme yoktu ama bir işlem yapacağı için özel idareler, YİKOB'lar mutfaktaki vekillerimizin de müdahalesiyle bu gelirin merkezi idarede kalmaması, YİKOB'lara ve özel idarelere bu yaptıkları hizmet karşılığı devredilmesi gibi bir düzenleme teklifi geldi.

Evet, bitti mi Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, az önce Sayın Fuat Oktay'ın bütçe konusunda bir basın toplantısı gerçekleştirdiğini gördüm Cumhurbaşkanlığında ve yarım saatlik bir basın toplantısıyla grafiklerle, çeşitli açıklamalarla “Şuraya bu kadar para vereceğiz, buraya bu kadar para harcayacağız; şunu yapacağız, bunu yapacağız.” diye bütçenin bütün detaylarını sunmuş. Sayın Başkan, bu durumu eleştiriyorum. Neden? Çünkü bütçe, Meclise sunulur, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bütçe hakkı milletindir, millet adına da milletvekilleri bu yetkiyi kullanır.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısının cuma günü burada bütçeyi sunacağını söylediniz, değil mi? Bütçeyi sundu, şimdi, biz o videodan “Şunu yapacağım, bunu edeceğim.” diye dinleyeceğiz. Yani milletin Meclisine sunması gereken bütçeyi Cumhurbaşkanlığında televizyonlara sunduktan sonra milletin...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Meclis Başkanlığına gönderdi ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı ama böyle olmaz. O zaman neyin sunumunu yapacak arkadaşlar? Cuma günü burada ne sunulacak? Bütçe sunulacak. Şimdi, bütçeyi dört gün önceden, eğer ki yarım saatlik bir basın toplantısıyla detaylarını -bakın grafikler elimde şu anda- grafiklerle sunarsa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne sakıncası var Sayın Paylan?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kamuoyuyla paylaşıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle bir sakıncası var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız şöyle Garo Bey: Biliyorsunuz, bugün teklif gelecek, bekliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, doğru.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolayısıyla gönderdiği teklife ilişkin teklife ilişkin kamuoyuna bir bilgilendirme yapıyor; burada, bütçe sunumu değil kesinlikle. Gönderilen teklifin büyüklüklerine ilişkin genel bir bilgilendirme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, geçen yıl da aynısını yapmıştı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her zaman Maliye Bakanları, biliyorsunuz, şeyi paketlerler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, daha önce böyle bir şey olmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, bütün Maliye Bakanları bütçe teklifini gönderirken -hatta tören yaparlar, bağlarlar üstünü vesaire- birtakım açıklamalar, genel bilgiler verirler. Bunu bütçe sunumu olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğrudur ama açıklama yapmazlar. “Hayırlı olsun.” derler, en azından toplam rakamı verirler. Yani şimdi baktık, gelir bu kadar, gider şu kadar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, usulle ilgili olduğu için devreye giriyorum, kusura bakmayın. Bu, bütçe sunumu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, ben bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, gönderilen bütçe teklifine ilişkin genel birtakım büyüklüklerin kamuoyuyla paylaşılması; bu kadar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, adı üstünde, teklif bu zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, öyle değil bakın, iki yıl önceye kadar bütçe, Meclise gelirdi hatta Mecliste kameraların önünde sunulurdu ve orada “Hayırlı olsun, toplamı bu kadardır, geliri bu kadar, gideri bu kadar...” İki dakikada açıklanırdı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, aynı gelenek işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil, şimdi detaylarını açıklıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne sakıncası var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, milletin Meclisinde cuma günü bir sunum olacak arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir engel mi teşkil ediyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her zaman oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bu sunumu televizyonlara yapıyor önce.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, bütçe sunumu değil; bu, bütçeyle ilgili bilgilendirme, geleneksel bir hayırlı olsun; bunun ötesinde anlamak doğru değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Başkanım, altı ay sonra siz burada oturacaksınız, altı ay sonra siz bunları eleştireceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hep yapılan şeyler Sayın Paylan, bu yeni bir şey değil yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani altı ay, sekiz ay sonra bu yapılan şeyi eleştireceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir de şöyle bir şey var fark var Sayın Paylan: Biliyorsunuz, bütün kanunlarda bir milletvekilin teklifi gerekiyor ancak bütçeye özel bir durum tarif etmiş Anayasa’mız, hükümetin teklifiyle Meclisimize geliyor. Geçmişte de bu böyleydi, şimdi de aynı gelenek devam ediyor. Meclise sunum gönderirken rakamlarla ilgili genel bir bilgilendirme yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan ama cuma günkü toplantı ne toplantısı? Bir sunum toplantısı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, Meclise bütçe sunumu değil, Meclise bütçe sunumu tabii ki Mecliste olacak, sizlerin huzurunda olacak, daha sonra da hep birlikte müzakeresini yapacağız.

Kamuoyunu bilgilendirmekten rahatsızlık duymamak gerekir, bunu da belirtmek isterim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle değil.

Cuma günkü toplantı ne toplantısı Sayın Başkanım? Sunum toplantısı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bitirmedim Sayın Başkanım.

Cuma günkü toplantı bir sunum toplantısı ve iki yıl önceye kadar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her zaman öyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Sunum daha önce yapılamaz.” diye bir şey var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunum değil bütçe sunumu değil bu yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teamüller var. Bütün dünya meclislerinde bütçe, milletin vekillerine sunulur; bu, böyledir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçe kanun teklifini kamuoyuyla paylaşıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, yapmayın lütfen yani. Bakın, altı ay sonra burada oturacaksınız, aynı şeyi eleştireceksiniz, yapmayın lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her sene yapılan bir şey bu, değerli arkadaşlar yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anayasa uyarınca ne yapılır, onu söyledik defalarca aynı şeyi söylememizin bir anlamı yok. Ben bildim bileli Maliye Bakanları tekliflerini gönderirken basını çağırırlar, işin bir törensel boyutu da olur hatta bazı zamanlar.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, ayrıntılı, her şeyi anlatmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birtakım genel rakamlar söylerler, hayırlı olsun derler; bunu sanki yeni bir şeymiş gibi, yeni bir şey olmuş gibi takdim etmenize hiçbir anlam veremedim doğrusu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada Maliyeci arkadaşlarımız da var, Maliye Bakanlığı yapmış olanlar da var, onlar da gayet iyi biliyorlardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bak, grafikler falan, her şey var burada. Cuma günü neyi sunacak?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok güzel bir konuya temas ettiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, İsmail Bey’e söz verecektim ama Uğur Bey ısrarla söz istedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben görmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, ben birtakım şeyleri görebiliyorum; ısrar etmezseniz sevinirim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet, ben önce maddeyle ilgili şeyimi söyleyeyim. Bu, kurumlara, daha doğrusu Milli Emlakin bağlı olduğu yere bağlı olarak zaman içerisinde değişebilecek bir şey ise yarın diyelim ki başka bir yere bağlandı, o zaman burada mesela “valilik” filan denebilir mi ya da bu yatırım izleme kurumu meseleyi çözüyor mu ilanihaye? Bunu hatırlatmak istedim.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Geçen yıl ve önceki yıl neden bu bütçe takdiminin kamuoyuna yapılmadığını eleştirdiniz burada. Denildi ki: “Eskiden böyle böyle yapılırdı, Maliye Bakanları kamuoyunu bilgilendirirdi kapsamlı, uzun uzun; yeni sisteme geçildikten sonra neden bu yapılmıyor?” Evet, burada -işte hatırlayacaksınız, buradaydık- bunlar eleştirildi. Şimdi bu yapılmış, iyi ya işte, o zaman demek ki yerine getirilmiş. Bir de milletin vekiline olmasa bile milletin aslına takdim edilmiş, ne mahzur var bunda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz yok hükmündeyiz zaten.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Yok, cuma günü var hükmüdesiniz.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepimiz için söylüyorum ben, milletin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- Manisa Milletvekili Uğur Aydemir 'in, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan 'ın Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay 'ın 2023 yılı bütçesi konusunda yaptığı basın toplantısıyla ilgili yaptığı açıklamasına ilişkin açıklaması

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, az önce çok güzel bir konuya temas ettiniz. Bütçe kanun teklifini zaten bir tek Cumhurbaşkanımız sunabiliyor, hükümet sunuyor dolayısıyla kanun teklifi hakkında da kamuoyuyla bilgi paylaşılması gayet normal bir şey bence. Şimdi, kanun teklifi hakkında, biz kanun teklifi verdiğimiz zaman işte, “A, B, C kişileri teklif hakkında bilgi veriyor, siz niye bilgi vermiyorsunuz?” diye eleştiriyordunuz. Şimdi, kanun teklifinin teklif sahibi geldi, kamuoyuyla bilgileri paylaştı ve grafiklerle paylaştı, daha çok memnun olmamız lazım. Kaldı ki siz daha çok memnun olursunuz. Niye? Hazırlıklı gelirsiniz, daha önceden hazırlanmaya başlarsınız yani bu normal bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cuma günü sunumdan sonra bir hafta süremiz var Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, yani bakın, kanun teklifi hakkında bilgi veriyor, büyüklükleri paylaşıyor, bunda ne var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, isterseniz konumuza dönelim yani... Gerekli cevaplar verildi, artık -isterseniz uzatalım, siz bilirsiniz ama- uzatmanın bir anlamı yok.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)

BAŞKAN – Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, çerçeve 24'üncü maddede kaçak akaryakıtın tasfiyesi konusundaki yetki, defterdarlıklardan alınarak yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına veriliyor. Diğer yandan, 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Elkonulan Akaryakıtın Teslimi, Muhafazası, Tasfiyesi ve Yapılan Masraflara İlişkin Uygulama Yönetmeliği'nin “Kaçak Akaryakıtın Tasfiyesine İlişkin İşlemler” başlıklı dördüncü bölümünün 16'ncı maddesine göre

“Elkonulan kaçak akaryakıt, öncelik sırasına göre;

- Akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele eden kurum veya birimlere,
- Akaryakıtın muhafaza edildiği yerdeki kamu kurum ve kuruluşlarına veya mahalli idarelere,
- Akaryakıtın muhafaza edildiği il dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere,

kullanım amacıyla bedelsiz olarak tahsis edilir.” denmektedir. Buna göre yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları ne akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele eden birimdir ne de kaçak akaryakıtı muhafaza eden birimdir. Bu durumda, söz konusu akaryakıtın ilgili kamu kurumlarına tahsisinin bu başkanlıklarca yapılmasının nedeni nedir? Maddenin mevcut şekliyle muhafazası ve söz konusu işlemleri yine defterdarlıklarca yapılması daha uygundur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Burada yapılan düzenlemeyle işte, kaçak akaryakıtın tasfiyesi büyükşehirlerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından yapılacak bundan sonra defterdarlıklar yerine ve defterdarlıkların elinde bulunan tüm işte, depo, arsa yani ne varsa bunlar da devredilecek bu 3 maddeyle; araç gereç, tüm teknik teçhizat, her türlü tesis.

Şimdi, önce bir soru sormak istiyorum, sonra yoruma geçeceğim. 2022 yılında ele geçirilen kaçak akaryakıt miktarının bilgisi var mı elimizde? Tabii, 2021-2022'nin ilk sekiz ayında. Bir de devrolacak mülklerin miktarı, değeri ne kadar? Bu bilgiler var mı, bunları alabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Genel Müdürümüzden rica edelim. Elinde varsa hemen yoksa araştırıp dönelim.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI BAŞHUKUK MÜŞAVİRLİĞİ VE MUHAKEMAT GENEL MÜDÜRÜ HAKAN GÜZEL – Sayın Başkanım, elimizdeki bilgiler itibarıyla, Başhukuk Müşavirliği Muhakemat Genel Müdürlüğü olarak arz edeyim kısaca.

Sayın vekillerimizin sorularına sırasıyla cevap verecek olursam, muhafazasının alınması, 51 ilde olan uygulamanın 30 ile de teşmiline müteallik bir yeknesaklık sağlaması. “Muhafaza” dediğimiz aşama ceza yargılaması sürecindeki el koyma sürecine karşılık gelen kısım çünkü hükümlerle beraber ancak tasfiye ve müsadere ortaya çıkabiliyor. Bir yargılamaya ihtiyaç söz konusu burada, idari olarak kullanılan bir tasarruf değil. Muhafazasının aşaması bittikten ve hükmen müsadereye hükmedildikten sonra da mevcut kanunda da zaten tahsis ve satışa ilişkin işlemler var. Birçoğu zaten nitelikleri uygun olmadığı için imhaya tabi emval. Geçmiş dönem veriler, bütçedeki rakamlar müsadere kalemi altında tek kalemde toplandığı için değişik eşyaya matuf müsadereyi de içermekle beraber 3 milyon civarında bir rakamdan bahsedebiliriz, 2 milyon 800 gibi ama bunun içerisinde akaryakıtı tekabül eden detayı mevcut hesap sisteminden alma şansımız yok. Fakat öngörülebilir bir bütçe kalemi de olmadığı için ceza yargılamasına bağlı ve ceza yargılaması süreçlerinin uzunluğuna bağlı, yıllar itibarıyla değişiklik gösterebilecek, suç işlenmemesi yani kaçak akaryakıt girişi olmaması hâlinde hiç olmayabilecek. Buna bağlı ortaya çıkabilecek rakamların da tasfiye ya da terkine tabi olup olmamasına da bağlı yine değişken olabileceği için rakam arz edemiyoruz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Emlakten de bir açıklama yapmak istiyorlar, onu da alalım isterseniz, sonra devam edelim.

Buyurun.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; Sayın Genel Müdürümüzün de izah ettiği gibi, Büyükşehir Yasası'yla beraber... Büyükşehir Yasası'ndan önce akaryakıt vazifesi tamamen 81 ilde özel idareler tarafından yürütülmekteydi ancak Büyükşehir Yasası'yla özel idareler kapatılınca 30 tane büyükşehirde özel idareler yerine kurulan yatırım koordinasyon izleme başkanlıklarının kapasitesinin yetersiz olması nedeniyle bu görev 2014 yılında defterdarlıklara verildi. 2014 yılından bugüne kadar defterdarlıklar eliyle kaçak akaryakıtı el konulması ve tasfiye süreci yürütüldü. Son üç yılda bu kapsamda 315 bin ton kaçak akaryakıt elde edildi, bunun tasfiyesinden de 4 milyar 716 milyon lira gelir elde edildi.

Kaçak akaryakıt süreci, sizlerin de takdir edeceğiniz gibi, Emniyet güçleri ve adli makamların koordinasyonu ile yürütülen bir süreç. Dolayısıyla bunun valilikle daha yakın çalışma içerisinde olan yatırım koordinasyon izleme başkanlıklarınca yürütülmesinde herhangi bir mahzur görmüyoruz. Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak bu maddenin uygulamasıyla ilgili bir tereddüt olmayacağına ilişkin kanaatimizi bildirmiş bulunmaktayım.

Teşekkür ederim.

Emine Hanım, devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim izahatlar için.

Şimdi, evet, yaklaşık sekiz yıllık bir süredir defterdarlıklarda toplanıyor. Tabii, sonuçta biz bir siyasi partiyiz, burada siyasi partilerin temsilcileri olarak da bulunuyoruz. O nedenle bazı siyasi sorgulamalar da yapmak durumundayız getirilen maddelerin düzenlemesiyle ilgili.

Şimdi, öncelikle burada mülkleri sordum “Mülk miktarı ne kadar?” diye. Onun cevabını alamadım ama hani kayda değer ya da değmez, evet, burada toplanan belli bir para var. Artık bu Maliye yerine defterdarlıklar kanalıyla, Maliye yerine YİKOB’da toplanacak. Teknik olarak belki çok sıkıntılı bir uygulama değil, teknik olarak uygun olabilir ama siyasi olarak baktığımızda, devletin bünyesine geçecek olan bir gelir kaynağının tam seçimlere giderken, seçim üzeri valilere bağlı... Bizim bugün “Devletin valisi mi, iktidarın valisi mi?” diye valilerin tutumlarını tartıştığımız bir dönemde valilere bağlı bir kuruma aktarılmasını ben dikkatlere sunmak istiyorum. O nedenle teknik olarak, evet, kurumlar arası anlaşılabilir, uygulama uygun olabilir ama büyük bir gelir kaynağı bundan sonra valilerin emrinde, onların istedikleri yere, özellikle de belediyelere de dağıtılırken kendilerine yakın iktidar partisi belediyelerine kaynakları daha iyi aktarma, daha rahat aktarma noktasında ellerini kolaylaştıracak bir düzenleme olarak görüyorum sekiz yıldır bu uygulama devam ederken neden seçim üstü bu değişikliğin yapıldığını sorgulayarak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu, mülklerle ilgili sorunun da cevabını alabilirsem sevinirim. Ne kadar bir mülk geçişi olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mülk geçişi mi olacak burada? Ben öyle anlamadım yani. Burada tasfiyede...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yanlış anlamadıysam 3’üncü madde öyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Emlak bir bilgi verebilir mi bu konuda? Mülk geçişine ilişkin...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani bir bilgi verilirse... Evet, mülk, teçhizat, depo... “Mülk” derken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, bu tasfiyeye ilişkin...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, evet; ondan bahsediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, tamam, tasfiyeye ilişkin...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 3’üncü madde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, “Onu geçiş sürecinde yapacağız.” dediler ama tekrar bir izah edin.

Buyurun.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Başkanım, taşınmazlar hazine adına tescilli. Buradaki taşınmazlar özel idareye veya yatırım koordinasyon izleme başkanlıklarına tahsis edilecek. Burada, geçişi öngörülen şeyler, kaçak akaryakıtın depolama sürecinde kullanılan makine, ekipman, teçhizat; bunların geçişi öngörülmüştür, taşınmazların geçişi öngörülmemiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Gelir olarak yani geçen yıl mesela, ne civardaydı?

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Sayın Başkanım, son üç yılda kaçak akaryakıttan elde edilen gelir 4 milyar 716 milyon 325 bin lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son üç yıl?

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Son üç yılda 4 milyar 716 milyon 325 bin lira.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Milyar değil, milyon.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Milyon mu, milyar mı? Milyon, milyon. Öyle çok büyük bir... Ben de öyle biliyordum da şaşırdım doğrusu. Milyon milyon.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANI VELİ KARAKAYA – Düzeltiyorum, 4 milyon 716 bin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani öyle Emine Hanım'ın kaygılarını destekleyici büyüklükte bir gelir söz konusu değil.

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vallahi gerçekten, üç yılda 4 milyon, işte 4,5 milyon para kesilmişse bu şeylerden dolayı, çok fazla bir şey değil yani. Deminden beri konuşuyoruz Yani burada eğer büyük bir kaynak olsaydı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, yanlış ifade edildi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...“Genel bütçeden çıkarılan bir kaynak valiliklere aktarılıyor.” falan diye eleştirebilirdik ama burada bir şey yok yani. Ben, konuşmayacağım bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman çok değil yani. Ama 4 milyar çok yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir söz istediniz galiba.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOOĞLU – Düzeltmek için söz istemiştin Sayın Bakanım.

4 milyar değil, 4 milyon.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, vallahi hepimizi şaşırttı arkadaşımız ama neyse düzeldi şimdi.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOOĞLU – Bu da Sayın Başkanım, bütçenin aktarılmasıyla ilgili de hâlihazırda bunların tasfiyesi, değerlemesi, taşınması bir maliyet içeriyor. Bu maliyeti daha önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sorumluluk veriyoruz, bir miktar da...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVILIOĞLU – Maliyetini de aktarmış oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkürler.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Merkez Bankasıyla ilgili bir yanıt gelinceye kadar biz diğer maddelere devam edelim, sonra öneriz.

MADDE 27-22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Anapara ve/veya taksit ödeme tarihi 1/10/2022 tarihinden önce olup da; kullandığı nakdî ve gayrî nakdî kredilerinin anapara, faiz ve/veya ferilerine ilişkin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin 5411 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtları, söz konusu borçların ödenmesi geciken kısmının 1/7/2023 tarihine kadar tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmaz,

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkra hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 27'nci madde, karşılıksız çek ve protestolu senetlere ilişkin.

Buyurun Ahmet Bey, bir izahat alalım.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi, tabii, bu madde normal ifadesiyle “sicil affı düzenlemesi” diye geçiyor. Karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi hâlinde yani 1/7/2023 tarihine kadar tamamının ödenmesi veya yapılandırılması hâlinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmayacağı hususunda düzenleme yapıyoruz. Ödeme gücü dikkate alınarak risk değerlendirilmesi olumlu bulunan kişilere yönelik kredi yapılandırılmalarında veya yeni kredi kullandırılmalarında banka ve finansal kuruluşların hukuki ve cezai sorumluluklarının bertaraf edilmesi ve son dönemde alınan ekonomik tedbirlerin pozitif etkilerinin artırılması, esnafın ve tacirin finansmana erişimine kolaylık sağlanması amacıyla bu düzenleme yapılmaktadır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey’e teşekkür ediyorum.

Bu, zaman zaman yapılan bir düzenleme, yeni bir düzenleme değil, o yüzden herhâlde izahat yeterli.

Önce grup sözcülerinden başlayayım.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz, bir iki yılda bir sicil affı çıkarıyoruz. Sayın Başkan, sizin döneminizde çıkardık mı bilmiyorum yani bir iki yılda bir sicil affı çıkarıyoruz ve bu, geçmiş dönem ödeme sıkıntılarının, performansın dikkate alınmayacağına dair bir ifade kullanıyoruz. Ancak hayatın realitesi böyle değil arkadaşlar. Yani bugün bir yurttaşımız eğer ki sicil konusunda sıkıntıya girmişse ve bunu biz “Görmezden gelin.” desek bile değerli arkadaşlar, bankaların sonuç olarak kendi hafızası var yani oradaki risk sistemleri var, mekanizmaları var ve bunları birbirleriyle paylaşıyorlar, ortak bir risk mekanizması var. Düşünün ki bir esnaf bile olsanız bir müşterinin geçmişte ödeyememişse siz bunu bilirsiniz, piyasadan sorarsınız. Bankalar da bu şekilde davranıyorlar ve bankalar geçmişteki ödeme performanslarını bu anlamda dikkate alıyorlar müşterilerinin.

Burada Sayın Başkan, sanıyorum sekiz yılda 5’inci sicil affı olması gerekiyor. Yani sicil afflarının bir işe yaramadığını, vergi aflarının bir işe yaramadığını görmemiz gerekiyor. Yapılması gereken; doğru düzgün işleyen bir ekonominin sağlanması, bu şekilde bu ödeme sıkıntılarının minimize edilmesi ve bununla ilgili de “dikkate alınmaz” gibi ifadeler yerine, burada özellikle dar duruma düşen KOBİ’lerin, küçük esnafın bu sıkıntılarını giderici sosyal politikalara, ekonomi politikalarına dönülmüştür Sayın Başkan, yoksa aflarla bu meselenin çözülebileceğini düşünmüyorum ve şunu sormak istiyorum... Bankalar Birliğinin temsilcisi sanıyorum burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz ona söz verelim, belki sizin de söyleyecekleriniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sorumu da sormuş olayım ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, siz “dikkate alınmaz” diyorsunuz ama sonuç olarak bir sisteminiz var ve ben, tabii ki, bir yandan halktan yanayım ama bir yandan siz de mevduat sahiplerinin mevduatını korumakla yükümlüsünüz, mevduat sahiplerinin mevduatını kredi olarak veriyorsunuz ve risk analizleriniz var. Risk analiziniz sonucunda krediyi veriyorsunuz veya vermemeye karar veriyorsunuz ama Meclis size iki yılda bir, bir yılda bir diyor ki: “Bunu dikkate almayın.” Siz Meclisin bu dediğini dikkate alıyor musunuz, almıyor musunuz? Bence almıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Şimdi, Bankalar Birliğine bir söz verelim, sonra size Orhan Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Suçlamak için söylemiyorum yani hayatın realitesi...

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Bankalar Birliği nezdinde Risk Merkezi, 2011 yılında Bankacılık Kanunu’na eklenen ek maddeyle kurulmuştur. Yine, kanuni düzenlemeye göre, bankalar ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun üye olmasını uygun gördüğü finansal kuruluşlar Türkiye Bankalar Birliğine üye olmak zorundadır. Gerek bankalar gerekse finansal kuruluşlar, kredi müşterilerinin taleplerinde Risk Merkezinden veri talep etmektedirler. Risk Merkezinden aldıkları bu veriler, tamamen otomatik işleyen ve uluslararası standartlara göre kurulmuş birtakım karar destek mekanizmalarının içine girdi olarak kullanılmaktadır. Bunlar, kredi talebinde bulunan müşterinin geliri veya demografik bilgileri yanında, Risk Merkezi nezdindeki ödeme kabiliyetleri, ödeme alışkanlıkları da hiçbir şekilde manuel müdahale söz konusu olmayan skorlama, rating sistemleri içinde kullanılmaktadır.

Şimdi, düzenlemenin birinci fıkrasında ifade edildiği üzere, eğer 1 Temmuz 2023’e kadar borçlarını yapılandıran veya ödeyen borçluların bu geçmişteki ödeme alışkanlıklarının, risk bilgilerinin dikkate alınmaması noktasında bir düzenleme çıkarsa o zaman bu, biraz evvel ifade etmiş olduğum otomatik sistemlere manuel bir müdahale söz konusu olacak ve bu modellerin de geçerliliği konusunda

şüpheler olacaktır. Diğer yandan, bu geçmiş ödeme alışkanlıklarının dikkate alınmayacak olması yasal düzenleme karşısında, bankaların risklerinin büyümesine de sebebiyet verecek, belki de bir ihtimal -çok emin konuşamıyorum- Basel düzenlemelerine de aykırılık teşkil edecektir diye düşünüyoruz ve bu kapsamda “dikkate alınmaz” ifadesinin “dikkate alınmayabilir” şeklinde değiştirilmesi konusunda öneride bulunuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Orhan Yegin, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, ben devam edecektim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geliriz yine.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Ben sadece şunu söylemek istiyorum: Az önce “Doğru ekonomik model kurmak...” “Ekonomi kötü.” ve benzeri birtakım yorumlar oldu. İnsanın yükümlülüklerini yerine getirmeye ilgili problemleri sadece ekonominin sıkıntıda olduğu veya farklı dönemlerde yaşamaz, başka başka dönemlerde de olur. Bu dönem belki biraz daha, işte, pandeminin ve uluslararası konjonktürün getirdiği sorunlar nedeniyle bu tarz sorunlar yaşanmış olabilir. Burada, işte, farklı aflar, borcun silinmesi, öte beri gibi bir şey söz konusu değil; bir şart koşuyor madde, diyor ki: “2023’ün 7’nci ayına kadar söz konusu borca ilişkin kalan miktarın yapılandırılması veya ödenmesi durumunda bu sicil bilgileri göz ardı edilerek verilebilir.” Dolayısıyla, bu da aslında, bir nevi, yükümlülüğünü yerine getirmeye kişiyi teşvik ettiği gibi, o yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra hem karşı muhatapta –bu, kurumlarda özellikle- oluşan mağduriyetin giderilmesi hem de bundan sonra, işini geliştirmek, ekonomiye daha fazla katkı vermek üzere yapacağı yeni yatırımların da yeni girişimlerin de yeni teşebbüslerin de önünü açmak, kolaylaştırmak için atılan önemli bir adım. Ha, bankalar, onu göz önüne alacak almayacak; şudur budur, onların hepsi farklı bir şey. Özel bir banka, buradaki kaydı göze alabilir de almayabilir de, dikkate alabilir de almayabilir de. Hatta farklı kriterler de koyarak kredi verme alanını daraltabilir de genişletebilir de ama burada özellikle kamu bankalarının işte, Halk Bankasının esnafımızı veya çiftçimizi, öteberiyi desteklemesi anlamında hukuken elini bağlayan bir şeyin önünü açmak konulmuş güzel bir şey. Bunun neyine itiraz edilir? Buradan neyi başka başka yerlere bağlayıp bunun altından kötü niyetli şeyler aranır? İnsan gerçekten şaşırıyor bazı arkadaşları dinleyince.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani konuşmayın, soru sormayın. Konuşmayın, konuşursanız kötü niyetli olursunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim, hayır...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani konuşursak kötü niyetliyiz öyle mi? Ya, ayıp ya. Yapmayın ya, yapmayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, Sayın Bekaroğlu’na cevaben bana söylediği için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ben kötü niyetlisiniz demedim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama ne dedin peki, ne de dedin? Bir açıkla hadi ne dedin? Bir tercüme et.

ORHAN YEGİN (İstanbul) – Bir müsaade edin, müsaade buyurun da cevap vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu bir açıklasın Orhan Bey.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ben “Bunun altında kötü niyet niye aranır?” dedim. Konuşmanıza siz kötü niyetlisiniz, kötü konuşuyorsunuz demedim, sizi de kastederek de demedim ama hadi sizi de kastederek demiş olayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kötü niyet aramak... Kim arıyor? Niyet kötü niyet arama var, nerede var? Konuşuyoruz sadece anlamaya çalışıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, sizin konuşma hakkınız olduğu gibi bu tarafın da konuşmaya hakkı var yani herkes fikrini ifade edecek. Bir hakaret söz konusu değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan tamamladınız mı?

Sizin eksik kalmıştı galiba Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Orhan Vekilime de söyleyeyim: Bakın, Orhan Vekilim, biz siz yokken bunun aynısından 5 tane çıkardık.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, 5 daha çıkarmamız gerekebilir. Ne var bunda? Gerekebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bakın ama uygulamaya bakalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 5 defa daha gerekebilir, 10 defa daha gerekebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade edin lütfen, müsaade edin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne var bunda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama sonuçları ne oldu bakın, sonuçları ne oldu?

Şimdi, bir yurttaşımız diyelim ki borcunu kapattı ama tekrar kredi almak için bankaya gitti, Bir KOBİ, bir esnaf; bankaya gitti. Banka, yurttaşımızın T.C. numarasını giriyor, risk merkezinden bakıyor “Ya, bu adamın geçmişte çeki dönmüş, işte kredisini falan ödeyememiş.” filan diye görmeye devam ediyor yani risk merkezinde görmeye devam ediyor. O veriler silinmiyor. Hani düşünün adli sicil kaydı vardır ya insanların, adli sicil kaydını silerseniz kimse göremez. Anlatabiliyor muyum? Ama risk merkezi bu verileri silmiyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Silmesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne demek silmesin?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Silmesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, silmediği sürece iki türlü bunun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hukuken bir engel olmaktan çıkıyor Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama ayrı bir şey.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bilgiyi silmek farklı bir şey, o bilgiye bilerek bir alan açmak başka bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, düşünün, bankacılık sisteminin üçte 2’si hâlâ özel bankacılık üzerinden yürüyor. Özel bankalar zaten bunu dikkate almıyor, bu kanuna bakmaz; kişi ödeyebilir mi ödeyemez mi arkadaş, geçmiş sicilini bakar. “Dikkate almayabilir, almaz.” demenin hiçbir hükmü yok. Kamu bankaları boyutuyla baktığımızda da ancak talimatla bu iş değişebilir. Kamu bankaları da bu risk merkezi sistemi...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Talimatla değil kardeşim, kanunla, kanunla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Orhan Bey, bir müsaade et ya. Ben seni dinledim ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne talimatı? Kanunla, kanunla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, ben seni dinledim. Sen niye insicamımı bozuyorsun ki?

Kamu bankaları boyutuyla baktığımızda da kamu bankaları da aynı sistemi görüyor. Kamu bankaları da bakacak “Ya, sen ödemişsin ama geçmişte valla jant gitmişsin, kusura bakma, ben sana kredi veremiyorum.” der ve ancak bir talimatla, bir siyasi baskıyla bu değişebiliyor. Bu da kötü bir şeydir.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Böyle bir şey söz konusu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, buradaki bu tip yasaların ben hiçbir etkisi olmadığını düşünüyorum, hiçbir etkisi yok, hiçbir etkisi yok. Kredi verme davranışlarında hiçbir etkisi söz konusu değil, arkadaşlar.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hiç de öyle bir şey söz konusu değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu açıdan silmediğimiz sürece, bakın, yasaya şunu koyarsak -bunun da sonuçları olur, o ayrı- “Bütün yurttaşlarımızın sicilini risk merkezi siler arkadaş.” diye bir hüküm koyarsak etkisi olur. O da bankacılık sisteminde bankaların kimin ne olduğunu görmekte zorlar. Bu sefer bankacılık sistemini ayrı bir zorluğa sokar ama benim taraftarı olduğum şey rasyonel ekonomi politikalarına dönmemiz, ekonominin düzgün işlenmesini sağlamamız. O noktada da bütün bu sicili silmektir, değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler Sayın Paylan.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, ben delaletinizle, özel, tüzel kaç kişi bu borçlu kapsamında? Bir de kaç liralık total borçtan bahsediyoruz? Tabii, 1/7/2023 tarihi itibarıyla değil ama mevcutta ne kadarlık bir borçtan bahsediyoruz? Onu bilmemiz lazım.

Bir şey söyleyeyim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları bir not edelim, topluca cevaplayalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orhan Bey’in söylediği tabii, iyi niyetli olmamız lazım ama Orhan Bey, kanun yaparken de kötü niyet yani hem en aşırı şekilde istismar edilecek durumları da dikkate almak zorundayız. Tabii ki yani o tarafları da düşünmemiz lazım, hepimizin görevi o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani yoksa...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ortada bir şey yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Eyvallah, kabul ediyoruz da bu maddenin böyle kaygı duyulacak açığı da dikkate alın falan diyorsunuz, her şey çok açık ve net. Madde açık bir madde değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de şimdi sordum onunla ilgili olarak da...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Açık veya kapalı, anlamaya çalışıyoruz, soruyoruz. Ne diyorsun? Soru sormayalım mı?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Niye sinirleniyorsunuz Orhan Bey ya?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konuşmayalım mı, ne oldu size ya bugün?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, ben hiç yorum yapmayayım mı?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, yorum yapmıyorsunuz, bize hesap soruyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hayır, hesap sormuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Kuşoğlu'na söz vermiştim.

Sayın Kuşoğlu, tamamladınız mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamladım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, Orhan Bey, ne oldu bugün size? Niye kötü niyetli olalım ya?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ya, ben size bir şey demedim ki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, soruyoruz, anlamaya çalışıyoruz, katkı... Buradan kötü niyet... E, o zaman kapatalım ya! Yani verin bir kanun teklifi, muhalefet konuşmayacak kardeşim. Ya, yapmayın ya, bu telaşınızı anlıyorum ama yani giderayak olur bu telaş.

ORHAN YEGİN (Ankara) – O da sizin takdiriniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, bu maddede sicil affı geliyor. Yani şöyle geliyor ya da böyle geliyor. 5'inci kez, 6'ncı kez mi? 5 kere daha evvel yapıldı, bu 6'ncı kez. Ya, niye böyle geliyor, ne oluyor bu? Bunlar palyatif şeyler arkadaşlar. Bu şeyi çıkarmakla Türkiye'nin ekonomisiyle ilgili falan bir şey çözmüş olmuyoruz; sıkıntıda olan insanları bir miktar rahatlatıyoruz. Bu talepler bize de geliyor, çok da sık geliyor, doğru ama bunun ekonomiye bir şeyi yok. Peki, niye böyle oluyor? Bir çıkarıyorsunuz; iki, üç... Niye böyle oluyor? Nasıl bir devletiz biz kardeşim ya? Niye böyle oluyor? Şunun için oluyor, sürekli bunu yaptığımızdan dolayı ve diğer aflarda da aynı şey var: "Nasıl olsa af gelecek, sonra bakarız." diyor. Evet, imar affı geliyor, sicil affı geliyor adam gidiyor evi... İşte sel oluyor, dere içine yapılmış binalar yıkılıyor, ölümler; ağlıyoruz, kader diyoruz, fitrat diyoruz filan. Geçiyor o işler, bir süre sonra tekrar gidiyor oraya konduruyor. "Ya, yapma etme." falan "Gene gelir." "Ya, gelmez, bir şey olmaz." "Ya, suçtur, ceza..." "O ceza da affolur." Nitekim affoluyor. Kaçınıcı kere imar affı getiriyorsunuz. Boğaziçi'ne imar affı getirdiniz ya siz, Boğaziçi'ne imar affı, neyse. Şimdi, arkadaşlar, bu bir siyasi tercih. Yani seçime giderken siyasi tercih ama seçmen bunu yer mi yemez mi, onu göreceğiz.

Şimdi ben bu ikinci fıkrada, geçici maddenin ikinci fıkrasında "Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkra hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması..." Ha, şimdi, burada sadece bir sicil affı falan gelmiyor, mevcut kredilere birinci fıkrada yeniden yapılandırma yetkisi geliyor, yeni kredi kullandırması ve bu kuruluşlar... Bu ne demek arkadaşlar? Yeniden yapılandırma yapacak, diyelim ki Ziraat Bankasının memurları yeniden yapılandırma yapacaklar, yeni

kredi kullandıracaklar ve bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğmayacak. Ya, bu nasıl bir iş arkadaşlar? Daha evvel burada, Komisyonunda geçen maddelerden birinde de “ilgililer” yani usulsüz bir şekilde, yanlış bir şekilde işte yaşlılık maaşı, engelli maaşı ödemiş ve hazineyi, devleti ciddi bir şekilde zarara uğratmış insanlarla ilgili de herhangi bir cezai, idari soruşturma yapılmayacak dedik. Burada da aynı şeyi söylüyoruz ya ceza maddeleri niye var o zaman arkadaşlar? Zaten kanun öyle bir yetki tanımış, bu yetkiden dolayı ona doğabilecek herhangi bir ceza... Ne yapılmayacak? Bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğuramaz. Ya, bu çadır devleti hâline... Hakikaten muz cumhuriyeti olduk, kızılıyorsun mızıyorsun filan, kötü niyetli falan diyorsun ama böyle bir şey olur mu arkadaşlar? Niye? Ya hadi, birinci fıkra ihtiyacı, ikinci fıkrayı niye koydunuz? Bunun bir mantıklı izahı birisi tarafından yapılabilir mi?

Değerli arkadaşlarım, siz, gerçekten ekonomiyi bu hâle getirdikten sonra... Şimdi KKM filan konuşacağız. Türkiye'nin, biliyor musunuz değerli arkadaşlarım, bir sene içindeki yükümlülüğü, dış borç yükümlülüğü 185,5 milyar dolar, böyle bir ekonomi bu ekonomi ve bunun sorumlusu sizsiniz. Şimdi insanlara biraz ağrı kesici vererek, hafif bir uyuşturucu filan da işin içine müsekkin de katarak bu işi çözeceğinizi sanıyorsunuz. Bunu söylediğimiz zaman da biz oluyoruz kötü niyetli. Orhan Bey kardeşimiz de kötü niyet ölçer yeteneklerle donatılmış bir kardeşimiz, mübarek yani.

Peki, arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cemal Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; kimse kötü niyetli değildir. Biz herkese öncelikle hüsnüniyetli olarak bakarız Sayın Bekaroğlu, merak etmeyin. Elbette muhalefet, muhalefetini yapacak. Bu madde geçici bir madde. Yani normalde ekonomik şartlar gereği son yıllarda dünyada ve Türkiye’de yaşanan sıkıntıları hepimiz biliyoruz. Kamuoyundan da gelen bir talep neticesinde Komisyonumuza bu kanun teklifi geldi.

Biliyorsunuz, cezalar ve aflar kanunla konulur veya kaldırılır. Kanun koyma yetkisi de Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Elbette, bu, şarta bağlı bir sicil affı. Tabii, 2 tane önemli şeyi var. Bir: Mükellefin edimini yerine getirdiği yani borcunu belli şartlarda ödediği için sicilinin silinmesi. Diğeri de işlem yapan kişi ve kuruluşlara hukuki cezaların, müeyyidelerin sorumluluk doğurmamasıyla ilgili. Tabii, Sayın Paylan dedi ki: “Uygulamada biz her ne kadar sicili affetsek bile -yani kanunla yapıyorsunuz bunu- özel bankalar ya da risk merkezleri...” Bırakın bankaları, ikili ticari ilişkilerde bile insanlar birbirlerine borç verirken, alırken, ticari işleri yaparken mutlaka geçmişine bakarlar. Bu, hayatın normal akışı içindedir. Ancak biz, tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileriyiz. Hükûmetten böyle bir talep geliyor. Hükûmete de bu talep kamuoyundan geliyor. Bu kamuoyu da hepimizin kamuoyu yani sadece AK PARTİ’li milletvekillerinin değil, tüm milletvekili arkadaşların.

Şimdi, tabii ki gönül ister ki sicil tamamen affedilsin, tamamen silinsin. Bunu da yapsak yine kurumlar kendileri özel bir çetele tutarlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Back up.”

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Mükellefleri hakkında “back up”ları vardır. Ama bugün, bu 27’nci maddeyle, karşılıksız çek ve protestolu senetler ile kredi ve kredi kartları borçlarına ilişkin kayıtların dikkate alınmaması hakkındaki kanuna geçici bir madde ekleyerek ne diyoruz? “7’nci ayın 2023 tarihine kadar tamamının ödenmesi -borçlananın, ana paralarının geciken kısmı da dâhil tabii- veya yeniden

yapılandırılması hâlinde -bir de yeniden yapılandırabilirler de- bu kişilerle yapılan finansal işlemler de kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmaz.” diyoruz, dikkate alınmayacak ama uygulamayı kim yapacak?

Şimdi, X, Y, Z bankası özel banka. Şimdi, biz kanunda böyle desek bile evet, hukuken anlamaz bunu çünkü kanun var ama kişiye değişik gerekçeler öne sürerek kredi vermeyebilir. O zaman ne diyebilirsiniz ona? Ama bizim çıkaracağımız -takdir tabii, Sayın Komisyonun ve Genel Kurulun- böyle bir geçici maddeyle beraber en azından hukuken vatandaşa “Arkadaş, benim sicilim temiz, paramı da ödedim ya da taksitimi de yapılandırdım. Siz bunu dikkate almamalısınız.” diyebilme hakkını veriyoruz diye düşünüyorum.

Tabii ki siz orada muhalefet olarak elbette muhalefet yapacaksınız. Bizim gönlümüz istiyor ki yapıcı muhalefet olsun ve hep birlikte kanunları sağlıklı çıkaralım. Yoksa birbirimizi töhmet edecek, incitecek tavırlar da hoş değil.

Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Cemal Bey.

İYİ Parti Grup Başkanımız burada, Sayın İsmail Tatlıoğlu.

Kendisine bir söz veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim ben Sayın Başkan.

Cemal Bey’in bu teklifine uygun bir öneri olacak benimki de. Esasında, Türkiye’de tabii bu sicil affı, bu tür aflar ne kadar sık olursa işlerin de ne kadar kötü gittiğinin göstergesidir, işin doğrusu budur. Ama başka bir şey var, ben bunu Sayın Bakanla da görüşmüştüm daha önce: Türkiye’de 1 milyona yakın, 1 milyon civarında kurumlar vergisi mükellefi var ve bunların önemli bir kısmı çöp, bunların önemli bir kısmı ticaret ve sanayi odalarında aidatlarını ödeyemiyorlar, bunlar artık beyanname vermiyorlar. Türkiye’de, galiba en son 2010 yılında çıkartılmış bir terkin. Türkiye’de bir terkin ihtiyacı var.

Sayın Öztürk yani özellikle Cumhuriyet İttifakı’nın kanunlara hâkim unsurlarınız. Öneriyorum, Sayın Bakan Muş’a da söylemişim, çok ciddi bir terkin ihtiyacı var. Artık sadece arşivde kalan ve genel olarak da BAĞ-KUR’u, şusu busu nedeniyle takibinde sıkıntılar bulunan bu şirketler için -ama 2010 yılını baz alırsınız ama 2012 yılını baz alırsınız- bir terkin gitmeniz gerekiyor. O nedenle, böyle bir ihtiyacın varlığını da paylaşmak istiyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben de (2)’nci fıkrayla ilgili bir şey soracaktım aslında. Şimdi, tabii, bu madde düzenlemesi, sicil affı 5’inci kez, 6’ncı kez getiriliyor. Kamuoyundan gelen talepler doğrultusunda geldiğini biz de biliyoruz ama Orhan Bey’in dediği gibi yani 5 kere, 10 kere daha gelmesin. Şu anda ekonomideki bozulmalardan kaynaklı bunları yaşıyor vatandaş. Çünkü enflasyonist etkiden kaynaklı olarak vatandaşlar gelecekte yapacakları harcamaları artık öne çeker hâle geldiler, şimdiden yapıyorlar; daha fazla borçlanıyorlar, daha fazla borçlandıkça o borçlarını yine borç olarak, kredi olarak kapatmaya çalışıyorlar ve çok ciddi bir borç sarmalına girmiş durumdadır şu anda. Evet, belki bu sicil affı bir nefes olabilir kendilerine ama ciddi bir borç sarmalı var, bunu da görmek lazım. Aslolan, ekonomideki gidişatı düzeltmektir.

(2)'nci fıkrada "Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkraya hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullanılması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz." deniliyor. Şimdi, vatandaş borcu borçla, kredi borcunu yine kredi çekerek kapatmak zorunda kaldığı için bu maddenin özellikle yüksek bir beklenti olması üzerine getirildiğini düşünüyorum. Yani beklenti ne kadar bir meblağ? Böyle bir veri var mı elinizde yeniden kredileri yapılandırmayla ilgili? Olmalı ki bu kuruluşları hukuki ve cezai sorumluluktan muaf tutmuşuz. Varsa elinizde böyle bir veri, paylaşabilirseniz sevinirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifi bütün esnafın ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun dile getirdiği haklı bir taleptir. Geçici maddelerde vatandaşların küçük olarak kabul edilen borçlarının alacaklılar tarafından takibinden vazgeçilmesi hâlinde bu tutarları gider yazabilme imkânı tanınmaktadır. Kamuoyunda "2 bin TL'nin altındaki borçlar siliniyor." şeklinde haberlere konu olan bu düzenleme, aslında bir borç silme düzenlemesi değildir; alacaklıya alacağından feragat etmesi hâlinde gider yazabilme imkânının sağlanmasıdır. Bu durum, her alacaklının alacağından vazgeçeceği anlamına gelmemektedir.

Diğer bir taraftan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey, ayrıca konuşacağız o maddeyi. Bahsettiğiniz maddede değil şu an, sicil affıyla ilgili maddedeyiz. O, geçici maddelerden biri; onu ayrıca konuşacağız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesiyle 22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanun'a eklenen geçici 4'üncü maddenin ikinci fıkrasının, madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Cavit Arı

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Antalya

İzmir

İstanbul

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım, izahat mı yapacaksınız?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İzahat yapacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Efendim, biraz evvel de arz ettim; bu maddenin gerekçesiyle ilgili bir şey yazılmamış yani bize gelen kanun metninde de gerekçe yok bu (2)'nci fıkrayla ilgili, bu etki değerlendirme notlarının arasında da yok. Niçin böyle bir şey koyma ihtiyacı hissettiniz? Yani ne yapacaklar bankalara, nasıl bir sorumluluk gelecek bu yaptığınız işlerden dolayı? Nasıl bir baskıyla

böyle bir şey koydunuz? Bunu anlamakta güçlük... Yani kanunları iptal ediyorsunuz bu şekilde siz ya; Ceza Kanunu'nu iptal ediyorsunuz, bir sürü şeyler, bankacılıkla ilgili kuralları iptal ediyorsunuz böyle bir madde koyarak. Yani, muhtemelen işlenecek suçları da affediyorsunuz böyle bir... Tamam, çıkarır hani neler çıkarmış bu Meclis. Siz neler çıkardınız; döndünüz, döndünüz, iki ay sonra tekrar onları düzelttiniz. Bunu niye yapıyorsunuz, lütfen buna bir cevap verin. Biz “Bu düzenlemeyi bu önergeyle çıkartın.” diyoruz. Bir cevap versinler; vermediler, bu konuyla ilgili bir gerekçe söylemediler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Söyledi, risk merkezi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, bir gerekçeyi söylesinler, niye böyle bir şey yapıyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, önergeyi oylayacağız öncelikle.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Önergede gerekçe söylenmez mi yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, şimdi usulü karman çorman hâle getirmeyelim lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Her şey karman çorman olmuş zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Gerekçeyi izah ettiniz, şimdi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bankacılık sistemini karman çorman etmişsiniz de burada gerekçe konuşursak ne olur yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Kendi önergenizi kabul etmiyor musunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Ya, hiç böyle bir şey olabilir mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Etmiyoruz kardeşim, etmiyoruz! Böyle bir çalışma olmaz, etmiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, maddeye geçmeden ilave şeyler var herhâlde.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ben Bankalar Birliği temsilcisine sormak istiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Niye böyle bir şeye ihtiyaç duyuldu, bize söylesinler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam, şimdi soralım işte, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yani, bu yasa daha önce çıktı ama fiilî uygulamada, sonuç olarak, bu risk merkezinde bu kişilerin veya kurumların siciline bakılmaya devam edildi.

Şimdi, ben net olarak sormak istiyorum: “Kişi dikkate alınmaz.” diyor. “Alınmaz” dese dahi, bu yasa bu şekilde çıktığında bankalar -kamu veya özel bankalar, fark etmez- kişi ve kurumların siciline bakmaktan vazgeçecekler mi, vazgeçmeyecekler mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Peki, hemen net bir cevap isteyelim.

Buyurun.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Teşekkür ederim.

Efendim, kanun amir hüküm, dolayısıyla da ben bir hukukçu olarak bankaların -ister kamu ister özel olsun- kanun hükümlerine aykırı davranacağı noktasında değilim ama şu var: Risk merkezi kayıtlarından sorgulama yapıldıktan sonra kendi kayıtlarına da bunları alıyorlar, dolayısıyla da uygulamada kredi teklifi değerlendirilirken belki müşteriye risk merkezi kayıtlarını gerekçe göstermiyorlar ama -biraz evvel de konuşuldu, sayın vekiller tarafından ifade edildi- farklı gerekçelerle, bütünü değerlendirip...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Gayet net ifade ettiniz; teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, “Dikkate alınmıyor.” dedi yani...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Hukuken nasıl yorumlarsanız, söyledi.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bir buçuk gibi ara vereceğim, yarım saatimiz var.

Şimdi, bu arada Posta Hizmetleri Kanunu evrensel posta hizmeti gelirlerine ilişkin 31’inci ve 32’nci maddeler var.

MADDE 31-9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Hizmet sağlayıcılarınca kurumlar vergisi beyannameleri ekinde yer alan gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2’si kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,”

“(2) Hizmet sağlayıcıları tarafından birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen katkı payının tahakkukuna esas bildirimlerin süresinde yapılmaması veya eksik ya da yanlış yapılması veyahut anılan bentte belirtilen süre içinde katkı payının ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde Bakanlık tarafından hizmet sağlayıcısına yapılacak tebliğ ile bildirim ve/veya ödemenin yazının tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde yapılması istenilir.

Bu şekilde verilen ek süre içinde;

a) Katkı payının tahakkukuna esas bildirim eksiksiz ve doğru yapılmaması, katkı payının ödenmemesi veya eksik ödenmesi hallerinde Bakanlığın bildirim üzerine Kurum tarafından hizmet sağlayıcısının yetkilendirmesi iptal edilir. Evrensel posta hizmet yükümlüsü olan hizmet sağlayıcısı hakkında bu bent hükmü uygulanmaz.

b) Katkı payının ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde ödenmeyen alacağın birinci fıkranın (a) bendine göre oluşan vade tarihinden itibaren gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsili için ilgili vergi dairesine bildirimde bulunulur. Bildirimde alacağın vade tarihine ve katkı payı tutarına yer verilir. Vergi dairelerince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsili yapılan katkı payları ertesi ayın sonuna kadar Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır.’

MADDE 32-6475 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“2022 yılı dördüncü dönem evrensel posta hizmeti gelirlerinin bildirim ve ödeme zamanı

GEÇİCİ MADDE 12- (1) Hizmet sağlayıcılarınca, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık dönemi posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2’si 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilir ve aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ahmet Bey, buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) - Başkanım, evrensel posta hizmeti gelirlerinin tahsiline ilişkin bir madde düzenlemesi; bu, 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun 15'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendi ile (2)'nci fıkrasında değişiklik arz etmektedir.

Genel anlam itibarıyla 31 ve 32'nci maddeleri beraber mütalaa ediyorum Başkanım.

Hizmet sağlayıcılarının üçer aylık dönemler hâlinde ödedikleri evrensel posta hizmeti gelirlerinin yılda 1 defa, yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınarak, tek seferde ödenmesini amaçlamaktadır. Ayrıca, posta hizmeti sağlayıcılarının evrensel posta hizmeti geliri ödemelerini de yazılı ek süreye rağmen yerine getirmemesi durumunda yetkilendirmelerinin Bakanlığın talebi üzerine kurum tarafından iptal edilebileceğine yönelik bir düzenleme yapılmaktadır 31'inci maddeyle ilgili. Bundaki maksat, iş ve işlemlerin sadeleştirilmesi; artı, bununla beraber, süresinde ödenmeyen katkı paylarıyla ilgili tahsilat etkinliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

32'nci maddede de bu düzenlemede eksik kalabileceği düşünülen 2022 yılının Ekim ve Aralık aylarına ilişkin evrensel posta hizmeti gelirlerinin 2023 yılı Mart ayı sonuna kadar ödeneceğini hüküm altına almak için düzenlenmiştir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Peki, teşekkür ediyorum.

Bakan Yardımcımızın ilave edeceği bir husus var mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN - Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN - Bir teknik düzenleme bu. Gelir Vergisi Kanunu'nda dört dönemden üç döneme gelince son dönemle ilgili evrensel hizmet gelirleri -yaklaşık 200 milyon TL'dir, hizmet sağlayıcılardan- açıkta kalıyor, birinci husus bunun tahsil edilmesi.

İkinci husus da şu: Bunun, tahsilatının yılda 3 kere yerine 1 kere tam ve net hesaplar üzerinden yapılması amaçlandı.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - TELEKOM'la da uyumlu hâle gelmiş oldu.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN - Evet efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Görüşü olan arkadaşımız yoksa maddeyi oylarınıza sunacağım.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Ticaret Bakanlığına tekrar dönüyoruz. Perakende ticarete idari para cezalarına ilişkin 33'üncü ve 34'üncü maddeler var.

MADDE 33-14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi aşağıdaki şekilde, (h) bendinde yer alan "Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetime" ibaresi "Denetime" şeklinde, "iki bin Türk lirası" ibaresi "elli bin Türk lirasından iki yüz elli bin Türk lirasına kadar" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye beşinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(ğ) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen mesleki davranış kurallarına ve yapılan düzenlemelere aykırı hareket edenler ile bu maddede ayrı bir idari para cezası öngörülmemiş olması durumunda, aynı fıkranın (ç) bendine göre Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara her bir aykırılık için on bin Türk lirasından üç yüz bin Türk lirasına kadar,

“(6) Bu maddede alt ve üst sınırları belirtilen idari para cezalarının uygulanmasında Bakanlıkça ceza tutarı belirlenirken, işlenen kabahatin haksızlık içeriği, tekrarı ve sayısı, kabahat dolayısıyla elde edilen menfaatin ve neden olunan zararın büyüklüğü ile failin kusuru ve ekonomik durumu gibi hususlar dikkate alınır.”

MADDE 34-6585 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2-(1) 2023 takvim yılı bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla değişik 18 inci maddenin birinci fıkrasının (ğ) ve (h) bent hükümleri uyarınca kesilecek idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ticaret Bakanlığımızı ilgilendiren bu maddeler konusunda teklif sahibinden izahat rica ediyorum.

Ahmet Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 29’u görüştük mü?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçen gün görüştük, BDDK’yle ilgili.

AHMET TAN (Kütahya) – Görüşmüştük Başkanım 29’u.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Perşembe görüşmüştük 28 ve 29’uncu maddeleri, onları BDDK kapsamında görüşmüştük hatırlarsanız en son.

Değerli arkadaşlar, şimdi bu iki maddeyle ilgili Ahmet Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Ticaret Bakanlığınca belirlenen kurallara, alınan tedbirlere, yapılan ikincil düzenlemelere ve denetim hükümlerine aykırılıklara karşı öngörülen idari para cezalarının güncellenmesine ilişkin bir madde Sayın Başkanım. Burada Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da, düzenlemeyle ilgili haksız rekabet, kayıt dışılık, tüketici mağduriyetleri gibi olumsuzlukları ortadan kaldırmak amacıyla idari para ceza tutarları alt ve üst sınırları belirlenerek güncellenmektedir. Ayrıca, kanuna dayanılarak Bakanlıkça belirlenen kurallar, alınan tedbirler ve yapılan ikincil düzenlemeler için birbirinden farklı idari para cezalarının öngörülmesi uygulamada belirsizliğe sebep olabilmektedir. Bu amaçla, Bakanlıkça belirlenen kurallar, alınan tedbirler ve yapılan ikincil düzenlemeler ile aykırılıklara karşı aynı idari para cezası öngörülmektedir. Bu cezalar daha sonra genelgeyle düzenlenecektir Sayın Başkanım. Ayrıca, fiilin içeriği, müeyyidenin muhatabı, gerçek veya tüzel kişilerin ekonomik büyüklükleri, aykırılık neticesinde elde edilen menfaatin nedeni ve neden olunan zararın büyüklüğü gibi unsurlar dikkate alınarak, değişikliğe konu cezalar alt ve üst sınırlar belirlenerek düzenlenmektedir. Ceza tutarları artırıldığı için de artırılan cezanın tekrar 2023 takvim yılı içerisinde yeniden değerlendirilmesine tabi tutulmamasını belirten bir hüküm içermektedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın ilavesi var mı?

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Efendim, bu maddede bütün cezalar bir araya getirilmiş şekildeydi. Bazı alanlarda Bakanlığın yönetmelikleri var; mesela kuyum ticaretine ilişkin var, ikinci el oto ticaretinde var, bir de emlak ticaretine ilişkin maddeler var. Şimdi, özellikle ikinci el otoyolu ilişkin, üstünde etiket bulundurmamak veya bir levha bulundurmamak ile esas satışla ilgili belirlenen yetki belgesi olma zorunluluğu aynı maddenin kapsamına giriyor ve çok ağır cezalandırmaya tabi tutuluyordu. Şimdi, son günlerde bir başka düzenleme daha yaptık, o çerçevede de ceza birinde çok hafif oluyor, birinde çok ağır duruma geliyor; şimdi ikili ayrımı, birinde 10 binden başlayan, öbüründe 50 binden başlayan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında Komisyonumuzdan genel olarak hep talep edilen ölçüğe göre kademelendirme durumu var.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Tabii, kademelendirme durumu var efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sivil toplum örgütlerinin de görüşlerini alabilirsek ya da meslek kuruluşlarının...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, onların da görüşlerini alalım.

Buyurun.

TESK TEMSİLCİSİ TUNCER KILIÇ – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kurumlarımızın değerli bürokratları; hepinize saygılar sunuyorum.

Ben de Amasra’da meydana gelen maden faciasında hayatını kaybeden madencilerimize Allah’tan rahmet diliyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum, yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu maddede getirilen düzenlemeyle -aslında bu bizim de talebimizdi-burada, biliyorsunuz Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da işletmeler sayılıyor; büyük işletme, zincir mağazalar, özel yetkili işletmeler, bayi işletmeler, esnaf ve sanatkâr işletmeleri de burada perakende işletme olarak değerlendiriliyor.

Mevcut düzenlemede, bu kanuna ve ikincil düzenlemelere aykırı davranışlarda tek bir ceza öngörülmüştü. Dolayısıyla, işletme büyüklüğü dikkate alınmadığı için küçük işletmeler açısından bir mağduriyet yaratıyordu bu durum.

Şimdi, burada alt ve üst sınır belirlenmek suretiyle bir kademelendirme yapılması olumlu bir gelişme ancak yine de bu alt sınır olarak belirlenen 10 bin lira veya 50 bin lira tutarındaki iki cezayı esnaf ve sanatkârlar açısından yüksek olarak değerlendiriyoruz biz bunu çünkü diğer 8 bin, 10 bin, 11 bin şubesi olan zincirlerle kıyasladığımızda, onlar açısından belki caydırıcı olmayabilir ama esnaf açısından bu cezalar biraz yıkıcı olabiliyor. O yüzden biraz bunu yüksek buluyoruz. Bu bağlamda, yine...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Alt sınırı biraz daha alta düşürün.” diyorsunuz.

TESK TEMSİLCİSİ TUNCER KILIÇ – Evet, belki biraz daha alta düşürebiliriz.

Bununla birlikte, Bakanlığımız bu 6585 sayılı Perakende Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da bir çalışma yapmıştı, 2021 yılında taslak olarak bize de gelmişti bu görüşler, görüşlerimizi ifade etmiştik. Bu zincirlerin açılış kriterleriyle ilgili bir yönetmelik taslağı vardı ancak bugüne kadar herhangi bir gelişme olmadı. Bizim onunla ilgili taleplerimiz vardı çünkü burada esnaf ve sanatkârlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu maddeye ilişkin görüşlerinizi alalım, o konular geldiğinde onları da dinleriz, olur mu?

TESK TEMSİLCİSİ TUNCER KILIÇ – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu özel konuyla ilgili görüşünüzü ifade etmiş oldunuz.

Teşekkür ediyorum.

TESK TEMSİLCİSİ TUNCER KILIÇ – Tamam, ben teşekkür ediyorum.

saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka STK var mı bu konuda görüş ifade etmek isteyen? Yok, gördüğüm kadarıyla.

Sayın Paylan’a söz vermiştim.

Buyurun, devam edin lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcımız da buradayken ben eleştirilerimi kendisine de söylemek istiyorum ve arkadaşların dikkatine sunuyorum. Bu zincir marketler düzenlemesini bütün toplumumuz talep ediyor ve köylere kadar girmiş bu zincir marketler konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan da bazı açıklamalarda bulundu “Ya, bununla ilgili bir şey yapmamız...” Ama ne lobiymiş ki bu zincir marketler lobisi bu düzenleme bir türlü yapılmıyor ve gerçekten, mantar gibi, memleketin her yerinde mağaza, market açmaya devam ediyor bunlar yani köylere kadar açıyorlar, her bir küçük nahiyede üç beş tane zincir market açılmış durumda ve esnafın onlarla rekabet etme şansı söz konusu değil.

Şimdi, siz diyorsunuz ki: “Haksız rekabeti ortadan kaldırmak amacıyla ceza keseceğim.” Peki, yasaya bakalım Sayın Başkan, diyelim ki haksız rekabet tespit edildi, kaç para ceza kesecek bu 10 bin tane mağazası olan yere? 300 bin lira ceza yazacak. 300 bin lira A101’e, Migros’a, bilmem neye, şuna buna, BİM’e ne yapar ya? Hiçbir şey yapmaz ama burada sivil toplum temsilcisinin söylediği gibi, 10 bin lira küçük bir esnafın canını büyük oranda yakar, burada büyük bir hakkaniyetsizlik var. Yapılması gereken -ceza kesmek tabii ki önemlidir, caydırıcı olması ama- bunu regüle etmektir, bu pazarı. Avrupa’da, dünyada bunun örnekleri var “Bu zincir marketler nerede olur, nerede olmaz; küçük beldelerde açılmaz yani nüfusu şu kadardan az olan yerde olamaz.” diyor. “Şehir içlerinde belli metrekarenin üzerinde olamaz.” “Bir ilçede o ilçedeki nüfusa orantıyla şu sayıdan fazla olamaz.” diye ciddi mücadeleler veriliyor orada esnaf ve zanaatkarlar boyutuyla ve bu marketler regüle ediliyor. Yani tamamen yasaklanması da mümkün değil artık; bu, imkânsız bir şey zamanın koşulları dâhilinde, regüle edilmesi lazım ama siz, maalesef -iktidarı eleştiriyorum, iktidarı destekleyen partileri de eleştiriyorum- bu konuda bir yasal düzenlemeyi bu Meclise getiremiyorsunuz. Neden? Çünkü acayip bir lobi bunlar, bu lobilerin inanılmaz gücü var. Bakın, bir Trendyol’la, on-line marketlerle ilgili bir düzenleme yapmaya kalktınız, kıyamet koptu değil mi? E, şimdi, sonucu ne oldu? Ya, Trendyol dediğimiz şey... Efendim “Her alanda faaliyet göstermesin.” diyoruz. Yemeği de Trendyol’dan söyle, nalbur alışverişini de Trendyol’dan yap, kıyafetini de Trendyol’dan al. Trendyol dışında hiçbir şey olmasın memlekette, her şey kapansın istiyorlar. Dediğiniz gibi, burada haksız rekabet görmüyor musunuz siz, esnafın mağduriyetini görmüyor musunuz siz? Neden bununla ilgili... 300 bin lirayla siz bu Trendyol’u caydırabileceğinizi mi düşünüyorsunuz ya? Migros’u, A101’i caydırabileceğinizi mi düşünüyorsunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Trendyol’un reklamını yapıyor, kaç kere “Trendyol” dedi!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii ki diyeceğim. Ne reklam yapacağım! Ben Trendyol’dan asla alışveriş etmedim ve etmeyeceğim. Hiçbir on-line platformdan alışveriş etmiyorum, ben esnaftan alışveriş ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Trendyol’un avukatı mısın sen?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İncicamını bozmayalım hatibin.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar -Ticaret Bakan Yardımcımıza da söylüyorum, milletvekili arkadaşlarımıza da söylüyorum- bakın, bu açıdan yani seçime giderken bir sürü yasa çıkarıyorsunuz, milletin ağzına bir parmak bal çalıp oyunuzu alacağınızı düşünüyorsunuz ama esnaf şu anda bitmiş durumda, bu zincir marketler ve on-line alışveriş siteleri onları bitirmiş durumda. Demiyorum ki yasaklayalım. Bakın, on-line ticaret de yasaklanamaz çağımızın gereği, zincir marketler de yasaklanamaz ama regüle edilebilir, bunun dünyada uygulamaları var. Haksız rekabet... Rekabet Kurumu ne iş yapar Allah’ınızı severseniz? Yani haksız rekabet konusunda bunlara etkin soruşturmalar açıp denetlemesi lazım, bunların her alanda faaliyet göstermesinin önüne geçmek gerekiyor değerli arkadaşlar.

Sayın Başkan, önerim de şu: Bu konuda gerçekten ciddi bir düzenleme yapılması gerekiyor. Benim size de çağırımdır, sonuç olarak siz de iktidar partisindensiniz. Yani, bu açıdan mutlaka bununla ilgili düzenleme yapılması gerekiyor. Bu cezalar konusunda da benim önerim şudur: Ölçek meselesinde ciroya bakarak bu cezaların kesilebilmesi yani “150 milyar lira ciro yapan bir işletmenin cirosunun şu kadarı” diye bir düzenleme yapılabilirse ancak caydırabilirsiniz. Alt sınırın -demin Esnaf ve Sanatkarlar Odası Temsilcisinin dediği gibi- çok daha düşük bir rakama çekilmesi ve üst sınırın da ciroya orantılanarak değiştirilmesi gerekir ama yalnızca cezayla çözülmez bu iş yani cezayla çözemeyiz, regülasyonla çözebiliriz. Regülasyon yasasının da buraya gelmesi ve burada çalışılması gerektiğini düşünüyorum Sayın Başkan. Bir an önce düzenlemeyi yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir soru soracağım ama sizin delaletinizle... Demin sizin delaletinizi de sordum, cevap alamadım şu çek ve senet maddesinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, o konuda yazılı bir bilgilendirme notu çıkarırsak memnun olurum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç esnaf, kaç lira ceza aldı son beş yıl içerisinde? Ne kadar tahsilat yapıldı, bunu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorunuzu not edelim.

Cemal Öztürk Bey, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Aslında konular gayet açık. Tabii, muhalefetten arkadaşlar konuyu biraz geniş çerçeveden alıyorlar yani bu perakende ticaretle ilgili, büyük marketlerle ilgili, market yasasıyla ilgili Sayın Garo Paylan söylüyor ama hayatın da bazı gerçekleri var; dünya değişiyor, şartlar değişiyor, tüketim alışkanlıkları değişiyor, ulaşım, erişim yani isim vermeye gerek yok. Fakat bu maddelerde alt ve üst ceza sınırları

belirleniyor; yeni ekonomik şartlara göre, enflasyona göre ayarlanıyor. Yani burada diğer konuları tartışalım, dediğiniz doğru, Avrupa’da, Amerika’da veya bazı ülkelerde özellikle bu zincir marketlerle ilgili değişik düzenlemeler var ama bugün konumuz değil yani bu maddenin konusu değil Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “haksız rekabet” diyor bakın, haksız rekabet konuları...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, Rekabet Kurumu da kanunlar çerçevesinde hareket ediyor, onun da eli kolu bazı konularda bağlı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama regülasyon yapılmasına yönelik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibin insicamını bozmayalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani burada Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’da düzenlemeler yapılıyor ve neticede ne oluyor? İdari para cezası öngörülüyor, bunun alt ve üst sınırları belirleniyor. Dolayısıyla bugün gördüğümüz kanun maddesi çerçevesinde kalırsak sanıyorum olayı daha iyi sonuçlandırırız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, ilave bir sorunuz var galiba.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, teşekkür ederim.

Şimdi, Cemal Bey’in söylemi üzerine tekrar söz aldım, kusura bakmayın.

Cemal Bey, biz bu maddeyi 2020’de ele almışız yani daha iki sene olmamış. Yani iki sene önce ele almışız ama yine böyle alelacele, torba kanun olarak ele alındığı için, tartışılmadığı için yine önümüze gelmiş. Bu zaten 2015 tarihli bir kanun biliyorsunuz, Sürekli olarak da bu hatayı yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bugün iktidar partisi milletvekilleri, muhalefet partisi milletvekillerinin ne söyleyeceklerine karar verme hakkını kullanıyorlar. Cemal Bey kardeşimiz de “Ya, yeri midir...” falan diyor. Yeridir Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ya, öyle bir hakkımız yok, bir hak kullanmıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bak, diyorsunuz ki: “Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve ‘denetime’ ibaresi...” Her tür ticaretle ilgili Bakanlığın almış olduğu birtakım kararlara uymayanlara verilecek cezaların alt ve üst sınırı... E, bu konuyu konuşuyoruz, bu konuyla ilgili de en büyük problem olarak biz bu AVM’leri... Bakın, dünyanın her yerinde... Siz biliyorsunuz, “Dünya değişti.” filan, dünya değişti de o değişen dünyayı getirin buraya, bize özel uygulamayın. Dünyanın hiçbir yerinde böyle AVM, böyle zincirler yok, böyle mantar biter gibi bir şey yok yani en beğenmediğiniz ülkelerde bile bu işin kanunu... Bakın, bu kanunu sizin bakanlarınız da çıkarmaya çalıştı, başta Ali Coşkun Ağabey, ilk çalışmasıdır -ben biliyorum, arşivlerimi karıştırırsam bulacağım hazırlamış olduğu şeyi- çıkaramadı ve -bilmiyorum tabii, Bakanlıktan niye şey yapıldı- Bakanlıktan da alındı. Önemli bir konu bu konu. Yani gerçekten, bakın, cevap versinler şimdi buradaki bürokrat arkadaşlarımız, Bakan Yardımcısı; ne kadar esnaf var bu ülkede? Esnaf üzerinden ne kadar insan ekmek yiyor? Çünkü esnaf tek kişi değil, bazen 1 kişi, 2 kişi, 3 kişi çalıştıran esnaflar var. Bunlar üzerinden ne kadar insan ekmek yiyor? Yok böyle bir şey, kalktı arkadaşlar. Yani adam “Bundan sonra ilçede kalacağım, şu kadar da babadan -işte, 100 bin, 200 bin,

500 bin, neyse- para var, bu parayla da bir bakkal açacağım, bir şey yapacağım ve burada geçimimi sürdüreceğim.” filan, böyle bir şey yok artık, dünya değişti Cemal Bey. Peki, bu değişen dünyada, kasabadan bu taraflara geldiğinde o insanlara iş veriyor musunuz, onlara çoluk çocuğunu geçindirecek imkânları veriyor musunuz? Vermiyorsunuz. Dolayısıyla AVM konusu çok önemli bir konudur, sizin yirmi seneden beri hâllemedediğiniz bir konudur. Hâllemedediniz ama bağırıp çağırıyorsunuz. Bunların bu şekilde açılmasını siz sağladınız, öncülük ettiniz. Yani sahipleri kimlerdir, nelerdir; oralara, özel yerlere girmiyorum. Bu şekilde dağıldı, şimdi de enflasyonun sebebi olarak bunları gösteriyorsunuz, ikinci el arabacıları gösteriyorsunuz. Bağırıyor Cumhurbaşkanı, hain ilan ediyor, terörist ilan ediyor, bilmem şey ilan ediyor; böyle değil. Yani enflasyonun sebebi bir defa sizsiniz siz yani yanlış ekonomik politikalar... Türkiye’de enflasyon dünyayla beraber yükselmedi, zaten yükseliyordu enflasyon. Dolayısıyla, bu iş son derece önemli bir konudur ve bu maddeyle, burada yapılan bir değişiklikle bu marketlere bir şey yapmayı düşünüyorsanız, işte, şu kadar cezayla falan, bu mümkün değil yani. Yine palyatif, yine amacına ulaşacak şeyler değil. Niye değil? Kim bunlar yani? Bazı konularda kanun çıkarmaktan yani bir şey söylemekten, düzenleme yapmaktan öyle korkuyorsunuz, uzaklaşıyorsunuz ki... Kim bunlar, nedir, sahipleri kimler; merak ediyorum ben gerçekten. Görünenler mi bunların gerçek sahipleri yoksa başka bir şey mi var, burada merak ediyorum. Bir de şunu merak ediyorum: Bu büyük şeyler var ya, köylerin ihalelerini alan firmalar, bunların gerçek sahiplerini de merak ediyorum.

Bu konular bu şekilde düzenlenemez yani burada bir göz boyama yapıyorsunuz, başka da bir şey yapmıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

İsmen bir referans yaptığımız için Cemal Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bekaroğlu, kimseye bağırduğumuz, çağırdığımız yok, müzakere ediyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Ne ilgisi var?” diye konuşuyorsun, diyorsun Cemal Bey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu konu hepimizi ilgilendiriyor, sizi de bizi de, bütün halkımızı. Biraz önceki ifadelerimde de söyledim, bu hayatın bir gerçeği, bütün dünyanın bir gerçeği. Yeni tüketim şekilleri, yeni üretim şekilleri oluştu. AVM’ler tartışılır elbette ki sistem açısından ancak özellikle kayıt dışılığı önleme bakımından bu zincir marketlerin -hani 3 harfli marketlerin diyelim- faydaları da var, burada on binlerce insan çalışıyor. “Sahibi kim?” dersiniz bunların çoğu halka açık ve halka açıklık oranları da böyle yüzde yüze yakın birçoğunun. Ha, ben onların avukatı değilim, ayrı bir olay.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Avukatlık yapıyorsun, iyi bir avukatlık yapıyorsun, tebrik ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Özür dilerim, kimsenin avukatı değilim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yapıyorsun, yapıyorsun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Biz kamunun avukatıyız, biz milletimizin avukatıyız, milletin temsilcisiyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, siz görüşünüzü ifade ettiniz, aynı düşünmek zorunda değilsiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, burada yaptığımız iş, bu kanun teklifiyle yaptığımız iş, artırılan cezanın 2023 takvimi yılı içinde yeniden değerlendirilmesine tabi tutulmasını düzenliyoruz. Yani burada yine tüketiciyi koruyoruz, yine tüketici korunuyor. Ha, diğer konuları tartışırız, muhalefetin, tabii ki sizlerin katkısı olacak, halktan gelen, tabandan gelen teklifleri dile getireceksiniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hâlâ konuşmamıza sınır çiziyorsun Cemal Bey, dur ya; otur, sen işine bak ya!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yahu Mehmet, haddime mi? Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biz neyi konuşacağımızı biliyoruz ya, sınır çizme, neyi konuşacağımızı biliyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bekaroğlu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bekaroğlu, arkadaşlarımız da bilsin, biz seninle otuz yıldır tartışıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani orada kanun çıkarıyorsunuz, düşünceye sınır çiziyorsunuz, burada düşünceye sınır çiziyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Parlamentodan önce siz tıp fakültesinde ben işletmede üniversitede akademisyenken de beraber yine tartışıyorduk, yine tartışıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bırakın bu kafayı ya! Bu kafayı bırakın! Değişen dünya kafasına geçin.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama senin sözlerine benim had çekmem mümkün mü? Mümkün değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, faşizm kafası! Sağ popülizm kafası bu kafa! Değiştirin bu kafayı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Bekaroğlu, anlamıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, rica ediyorum, tamam.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, bu kanun maddesini, bugünkü görüştüğümüz maddeyi biz destekliyoruz. Ceza tutarı artırıldığı için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alt limiti nedir bunun?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – ...artırılan cezanın tekrar 2023 takvim yılı için yeniden değerlendirilmesine tabi tutulmaması düzenleniyor; dolayısıyla bu faydalı bir madde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne düzenleniyor, onu bile okumamışsın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Prensipte, evet, 6585 sayılı Perakende Kanunu'nun perakende sektöründeki cezalarla ilgili 18'inci maddesinde kısmen bir değişiklik yapılıyor. Evet, bu getirilen cezaların arttırılmasına elbette ki olumlu yaklaşıyoruz yani caydırıcılığın artması açısından da olumludur. Ancak getirilen cezanın 10 bin lira ile 300 bin lira arasında olması gibi bir ölçek, ölçülülük ve orantılılık üzerinden tartıştığımızda... Şimdi, Sayın Paylan'ın -Sayın Bekaroğlu da değindi- bu özellikle marketlerle ilgili konudaki söylediklerine katılıyorum. Evet, belki bu madde onunla ilgili değil ama burada da küçük esnafı ilgilendiren bir durum

var. Küçük esnafa baktığımız zaman, bu cezaların rakamlarının, ölçüğünün bu kadar açık olması şu soruyu bana sorduruyor: Ceza neye göre belirlenecek, kim belirleyecek, hangi ölçekte? Bunun ayrıca bir alt düzenlemesi, bir çizelgesi olacak mı? Yeniden değerlemeyi de kaldırıyoruz. Bunu öğrenmek istiyorum. Öyle değilse o zaman kim takdir edecek, nasıl takdir edecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ali Fazıl Kasap, buyurun lütfen.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Kütahya Milletvekilimiz Ahmet Tan'ın hazırlamış olduğu bu kanun teklifi için teşekkür ediyorum bazı maddelerden dolayı ama eksiklikler var ki genel bir torbanın içine girmiş hepsi. Hepsine müdahale edecek konumda değilim ama Türk Ticaret Kanunu'yla ilgili, haksız kazançla ilgili, sebepsiz zenginleşmeyle ilgili Sayın Ahmet Tan'dan şunu da isterdim: Bu bir perakende satış yöntemidir. Kütahya'da faaliyet gösteren doğal gaz dağıtım şirketinin, Çinigaz'ın yapmış olduğu usulsüz, sebepsiz kazançla ilgili yaptırımlar bu maddede yok.

Şöyle söyleyeyim: Keşke bunu da koysalardı. Sizin daha önceden almış olduğunuz benzinle, deponuza attığımız benzinle yolda giderken bir sonraki benzin istasyonunda diyorlar ki: “Sizin deponuzda geri kalan 50 litre, 100 litre benzin var. Bu 50 litre için yüzde 10 zam geldi, bu zammı sizden düşüyoruz.” Bu, şu anda Kütahya'da ve Ankara'da gerçekleştiriliyor. Bu haksız rekabete, sebepsiz zenginleşmeye Sayın Ahmet Tan'ın burada da bir madde eklemesini isterdim.

Ayrıca, Sayın Başkanım, burada, bakın, caydırıcı olmadığıyla ilgili... Perakende satışın benzeridir. Bir örnek vermek istiyorum. Çoğumuz da özel hastanelere vesaireye gidiyoruz. Bakın, şu anda Türkiye'de SGK anlaşmalı hiçbir hastane asla 200, 300 liralık bedel alamaz, kan tahlillerinden ücret alamaz, röntgenden ücret alamaz, ultrasona ilave ücret alamaz, yasal değildir. Peki, SGK'nin buradaki yaptırımı ne? Ciroya göre. Mesela, bir hastane aylık 1 milyon lira ciro yapıyorsa sadece buna verilen ceza yılda 2'yi geçmemek üzere 50 bin lira. Sayın Vedat Bilgin'le de bunu konuşmuştum. Şimdi, bakın, bu cezaları şirketler şu şekilde yapıyor: Bugün için eğer bin hasta bakarsa -ki bakan hastaneler var- 300 lira haksız bir ücret alıyor, yasa dışı bir ücret alıyor, mevzuatları dışında bir ücret alıyor. Siz bugün şurada bir hastaneye, yakın bir hastaneye gidin 400, 500 lira; normalde alabilecekleri para 120, 130, 150 lira; üçüncü basamak hastaneler ama bu hastaneye verilen ceza yılda 200 bin lirayı geçmiyor ve ilk günden itibaren sadece üç beş günlük cirolarıyla bu cezayı kamufle ediyorlar ve bu cezayı veriyorlar. Aynı şekilde, zincir marketler için, eğer idarenin dışında, kapatma da dâhil, değişik yaptırımlar getirmezseniz büyükler için, zincirler için bu sömürüye hâlâ çanak tutuyor olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Önergemiz yok değil mi bu maddeyle ilgili?

Sorulara cevap rica ediyoruz.

Ahmet Bey, buyurun lütfen.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle, Bülent Bey'in birkaç konu hakkında istemiş olduğu bilgilere ilişkin, sadece bir kısmıyla ilgili bir açıklama yapmama müsaade ederseniz Başkanım yani konunun büyüklüğü, küçüklüğü anlamında bir veri oluşturur kanaatim var.

Şimdi, karşılıksız çıkan -27'nci maddeyle ilgili söylüyorum- çeklerle alakalı 2009 yılında 184.489 kişi var iken -karşılıksız çıkan kişi sayısından bahsediyorum- 2019 yılında bu sayı 184 binden 51.703'e, 2020 yılında 25.995'e, 2021 yılında 16.798'e, 2022 yılında da 11.121 rakamına düşüyor kişi sayısı itibarıyla. Çek rakam itibarıyla, çek koçan sayfa itibarıyla Sayın Başkanım, 2009'da 1 milyon 756 bin 842 çekin arkası vurulmuşken 2019 yılında 542.756 adede düşmüş, 2020 yılında 195.054 rakamına düşmüş, 2021 yılında 152.576'ya, 2022 yılında bugüne ait olmak üzere 93.003 adede düşmüş bu rakamlar. Ayrıyeten TL bazında 2009 yılında 23 milyar iken rakam, 2020 yılında 13 milyar 143 milyona, 2021'de yine 13 milyar 836 milyona, şu anda 2022 yılında 13 milyar 697 milyon liraya düşmüş. Diğer krediler ve kredi kartlarıyla ilgili, biz, esnaf sayılarıyla beraber tekrar yazılı bir şekilde size takdim edeceğiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi diğer sorulara gelelim bu maddeyle ilgili.

AHMET TAN (Kütahya) – 33 ve 34'üncü maddeyle ilgili, 10 bin lira ile 300 bin lira arasındaki rakam -Sayın Emecan'la ilgili söylüyorum- genelgeyle belirlenecek. Bu maddede çoğu arkadaşlarımızın itiraz ettiği 10 bin lira gibi bir rakamla ilgili olarak da Sayın Başkanım, bu rakam kanunlaşırken 2015 yılında kanun maddesine 3 bin lira olarak geçmiş ve şu anda yeniden değerlendirilme oranlarına tabi tutulan bu rakamın bugünkü uygulanan rakamı 8.478 dört lira yani 10 bin lira rakamı çok afaki bir rakam artırılmamış düzenlemeyle, onu da ifade etmek istedim işin doğrusu.

Bir de zincir mağazalarla alakalı bir soru vardı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de on-line vardı.

AHMET TAN (Kütahya) – Zincir mağazalar için şöyle söyleyeyim: Ya, bu rakamla, 10 bin ile 300 bin lira arasındaki tespit edilecek ceza zincir marketlere uygulandığı anda 5 katı ceza verilebilir, 5 katna kadar artırılabilir. Bu zaten geçmiş dönemlerde hüküm altına alınmış bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 milyon lira para mı onlar için?

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 milyon lira para mı onlar için?

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim, müsaade ederseniz.

Dolayısıyla bu zincir mağazalar bundan ayrılmış. Artı, bununla beraber her şube, her işlem ve her malla ilgili işlem de ayrı ayrı değerlendiriliyor bu zincir mağazalarda. Yani sadece 1,5 milyon liraya kalmıyor iş; işlemler arttığı müddetçe çarpı o kadar işlem 1,5 milyon, bunu da sizlerle paylaşmak istedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir zincir market ihlal yaptıysa 300 şubesi varsa çarpı 300 diye mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Şube yani tabii...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşlem adedi o.

AHMET TAN (Kütahya) – O işlem adedi itibarıyla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapma Uğur ya, böyle uygulama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşlem adedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, insicamı bozmayalım, lütfen.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Ben şu cümlemler isterseniz tamamlayayım konumu, ondan sonra nasıl uygulandığına dair de Bakanlık yetkililerimiz onunla ilgili daha geniş bir izahat versinler.

Yani bu da hemşehrim Ali Fazıl Kasap’la alakalı son almış olduğum not yani doğal gazla ilgili alımına Çiniğaz’ın “sebepsiz kazanç” diye ifade etti. Tabii, sebepsiz kazancın bir tanesi olması lazım. Çiniğaz’ın, zannediyorum almış olduğu bütün rakamların kanun olduğunu düşünüyorum, kanunsuz bir şey varsa zaten Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onun üzerinde ciddi anlamda bir kalkan olarak gözüküyor.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Yine aynı şeyi yapıyor musunuz doğal gazda? Kütahya’nın soyulması kanuni mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaten bu maddenin konusu değil, hani farklı bir madde.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bu maddenin konusu; haksız kazanç var, sebepsiz zenginleşme var.

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim, mahkemeye verdiniz, mahkemenin sonucunu beklersiniz Ali Fazıl Bey yani biz orada EPDK’yle ilgili...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Keşke siz de müdahil olsaydınız Sayın Vekilim.

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim yani mahkemeye vermeye alakalı aynı şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, peki...

AHMET TAN (Kütahya) – ...siz de boşa çıkacağımı biliyorsunuz ama sırf yani kamuoyunda gündem oluşturmak için bunu mahkemeye verdiniz.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Tüketici mahkemesinde kazandı.

AHMET TAN (Kütahya) – Neden iki senedir vermiyordunuz da mahkemeye üç ay önce verdiniz?

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – İki sene oldu, Danıştayda da kazandı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, bence bu konuyu bir kenara bırakalım.

Teşekkür ediyorum Ahmet Bey.

Şimdi Bakan Yardımcımızın ilave edeceği...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mesela 10 bin tane şube varsa çarpı 10 bin mi yapacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu zincir marketlerle ilgili konuyu biraz daha detaylandırırız...

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Teşekkür ediyorum.

Efendim şöyle: Hızlı tüketim mallarıyla ilgili gayet açık bir hüküm var, diyor ki: “Buna aykırı hareket edenler, büyük mağaza ve zincir mağazaların her bir mağaza ya da şubesindeki her bir ürün grubu için 10 bin Türk lirası...” Her bir ürün grubu için. Onun ayrıca katlaması da var yani şey olarak. Dolayısıyla ceza uygulamada tabii ki bir tane örnek buldunuz, “Hepsi de zaten böyledir.” deme şansınız yok çünkü öyle bir şey mahkemede de kabul görmeyebilir.

Ama bunun yanında, yani elektronik ticaret kanunuyla ilgili teknik çalışmalar var. Haksız ticari fiiller en önemli şey.

İki, Avrupa’da da yapıldı, gıda ürünlerinde bir aylık ve iki aylık ödeme süreleri. Bunlarla ilgili hazırlıklar, çalışmalar yapılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Regülasyon için çalışma var mı?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Bunlar da regülasyon efendim. Yani ayrıca, hani, market açmayla alakalı, yaylalarda var, gerçekten yani gördüğümüzde “Bu da olmamalı.” dediğimiz şeyler var. Eskişehir yolunda giderken efendim -belki dikkat etmişsinizdir- tarlanın içine açmış bir tane. Kabul ediyorum bunları. Bununla ilgili de bir düzenleme çalışması var efendim. İnşallah önünüze gelecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge yoktur.

Madde 33’ü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 34’ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım yine şeyi vermediler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’in sorusuna yine yazılı bir doküman hazırlayalım. Herhâlde çalışıyorlar rakamsal şeyi. Takdim ederiz.

Saat 14.30’da tekrar kaldığımız yerden çalışmalara devam etmek üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.32

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.38****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 2’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. Görüşmelere Milli Piyango İrademizle ilgili 39 ve 40’ncü maddelerle devam edeceğiz.

MADDE 39-4/4/1988 tarihli ve 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 41 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Karşılığı nakit olmayan piyango düzenlemek için izin alınması amacıyla müracaatta bulunan gerçek ve tüzel kişilerden; İdarece 2.000 Türk Lirası başvuru bedeli alınır. Yapılan inceleme sonucunda izin verilmesi kararlaştırılan piyangolarda taahhüt edilen ikramiye, ödül veya benzeri menfaatlerin toplam rayiç bedelinin yüzde 15’i oranında ayrıca izin bedeli alınır. Yurt dışından ithal edilen veya başka gerçek ve tüzel kişiler tarafından üretilen, temin edilen ya da ticaretine konu edilen mal ve hizmetlerin ikramiye olarak konulması halinde bu oran iki katı olarak uygulanır. Kamu kurum ve kuruluşları ile vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan demekler tarafından düzenlenecek piyangolardan ise başvuru veya izin bedeli alınmaz.

Bu maddede geçen başvuru bedeli; her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere, artırılarak uygulanır, bir Türk Lirasına kadar olan kesirler dikkate alınmaz.”

MADDE 40-320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 52-Kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın;

a) Her türlü eşya piyangosu, şans oyunları ve müşterek bahis veya benzeri oyunları oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezasıyla,

b) Yurt dışında oynatılan her türlü eşya piyangosu, şans oyunu, müşterek bahis ve benzeri oyunlara internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak, Türkiye’den oynanmasına imkân sağlayanlar, dört yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla,

c) Her türlü eşya piyangosu, şans oyunları ve müşterek bahis veya benzeri oyunlarla bağlantılı olarak para nakline aracılık edenler, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla,

ç) Kişileri reklam vermek ve sair surette her türlü eşya piyangosu, şans oyunları ve müşterek bahis veya benzeri oyunları oynamaya teşvik edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezasıyla,

d) Fiziki veya elektronik ortamlar üzerinden üçüncü kişilerce düzenlenen her türlü eşya piyangosu, şans oyunları ve müşterek bahis veya benzeri oyunları oynayanlar, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından beş bin liradan yirmi bin liraya kadar idari para cezası ile,

cezalandırılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 41 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca gerekli izni almakla birlikte çekilişleri yapmayanlar ya da çekiliş sonuçlarını ilan etmeyenler veyahut taahhütlerini yerine getirmeyenler iki aydan iki yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrası kapsamına giren suçların işlendiği işyerleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından ihtarda bulunulmaksızın üç aya kadar süreyle mühürlenerek kapatılır. İş yeri açma ve çalışma ruhsatına sahip işyerlerinin ruhsatları mahallin en büyük mülki idare amirinin bildirimine üzerine ruhsat vermeye yetkili idare tarafından beş iş günü içinde iptal edilir.

Bu madde kapsamına giren suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Bu madde kapsamındaki suçlarla bağlantılı olarak, şans oyunları, her türlü eşya piyangosu, müşterek bahis veya benzeri oyunların oynanmasına tahsis edilen veya oynanmasında kullanılan ya da suçun konusunu oluşturan eşya ile bu oyunların oynanması için ortaya konulan veya oynanması suretiyle elde edilen her türlü mal varlığı değeri, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsadereesine ilişkin hükümlerine göre müsadere edilir.

Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentleri ile ikinci fıkrada düzenlenen suçlar bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

a) 128 inci maddesinde yer alan taşınmazlara, hak ve alacaklara el koyma,

b) 135 inci maddesinde yer alan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması,

c) Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın 139 uncu maddesinde yer alan gizli soruşturmacı görevlendirilmesi,

ç) 140 inci maddesinde yer alan teknik araçlarla izleme,

tedbirlerine ilişkin hükümler uygulanabilir.

Bu maddede tamamlanan suçlara ilişkin delil veya emarelerin tespiti hâlinde İdare, doğrudan Cumhuriyet başsavcılığına başvuruda bulunabilir. Soruşturma sonunda verilecek kovuşturmaya yer olmadığı kararları İdareye tebliğ edilir ve İdare bu kararlara itiraz edebilir. Bu Kanunda tanımlanan suçlar dolayısıyla açılan davalarda mahkeme, iddianamenin bir örneğini İdareye tebliğ eder. Başvuru yapılması hâlinde İdare açılan davaya katılan olarak kabul edilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce, teklif sahibinden bir izahat rica ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Karşılığı nakit olmayan piyango ve çekilişlerin tertibine izin verilmesine ve izin bedeline ilişkin, 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 41'inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenlemeyle, eşya piyangosu ve çekilişi düzenlemek isteyen başvuru sahiplerince İdarece alınmakta olan izin bedellerine yönelik muhtelif itirazların yapılmakta olmasının yanı sıra, Millî Piyango İdaresi Yönetim Kurulunun izin bedelleriyle ilgili kararlarının iptali istemiyle idari yargıda İdare aleyhine hukuki süreç başlatılması nedeniyle İdarece alınan izin bedelleriyle ilgili hükümlerin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bir de cezai müeyyidelere ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeyle, idari yargı organlarının vermiş olduğu kararlar nedeniyle kesintiye uğrayan eşya piyangosu başvuru ve izin gelirleri, yasal zemine kavuşturulmasına müteakip, düzenli bir şekilde tahsil edilmeye devam edilecek olup -yıllık yaklaşık 16 milyon Türk lirası gibi bir meblağdan bahsedilir-

eşya piyngolarının on-line olarak düzenlenmesi ve denetlenmesiyle ilgili teknolojik altyapı ve bilgi işlem merkezinin kurulması amacıyla da yıllara sari bir şekilde, azami 10 milyon TL'lik harcama yapılabileceği tahmin edilmiştir.

Düzenlemenin yürürlüğe girmesi hâlinde, İdarece elde edilecek kaynakla harcamaların karşılanabileceği öngörülmektedir. Bu kapsamda, İdareye çekiliş düzenlemek amacıyla her yıl müracaat eden 500 civarında firma, kuruluş ve 200'e yakın derneğin faaliyetlerinin düzenlenmesi ve bu çekilişlere iştirak eden yaklaşık 20 milyon civarındaki iştirakçinin haklarının korunması amaçlanmaktadır.

Bir de -39 ve 40, ikisini beraber mütalaa ediyorum Başkanım- düzenlemeyle birlikte, izinsiz olarak karşılığı nakit olmayan çekiliş düzenleyenlerin yanı sıra, bu şans oyunlarını yasa dışı olarak oynatan ve oynayanlarla ilgili olarak daha etkin bir şekilde mücadele edilebilecektir. Bu kapsamda, internet ortamında yasa dışı kumar ve bahis oynatan internet siteleri hakkında etkin bir şekilde yasal takibat yapılmasının yanı sıra mülki idare amirlikleri ve kolluk kuvvetleri tarafından da kumar oynatan iş yerleri ve fiziki mekânlarda ya da elektronik ortam üzerinden kumar oynayan binlerce kişiyle daha caydırıcı bir şekilde mücadele edilebilecektir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O nasıl olacak?

AHMET TAN (Kütahya) – Cezaların artırılmasıyla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yaptırımlar geliyor.

Evet, isterseniz Millî Piyango İdaresinden biraz daha detay bilgi rica edelim.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR - Saygıdeğer Başkanım, kıymetli hazırım; Millî Piyango İdaresi Genel Müdür Vekili Bekir Yunus Uçar ben. Özetle ifade etmem arz etmem gerekirse Millî Piyango İdaresi yıllardır özel eşya ve piyango çekilişlerine izin vermekle, gerek 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve gerekse 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi doğrultusunda bu yetkiyi haizdir. Ancak, zaman zaman yargıya taşınan izin bedelleri konusunda ve izin bedellerinin belirlenmesi konusunda bir mevzuat eksikliği olduğu Danıştay makamı tarafından idaremize aksettirilmiştir. Bu yasal mevzuatta Yönetim Kurulunun izin bedellerini belirleme yetkisinin kanunla belirlenmesi gerektiği ifade edildiğinden bu mevzuatı güçlendirme anlamında 39'uncu madde ihdas edilmiştir. Bu şekilde takdirlerinizi arz ediyoruz.

40'inci maddenin özeti ise Saygıdeğer Başkanım, kıymetli hazırım; 1988 yılından bu yana illegal eşya piyngoları düzenleyenlerle ilgili, illegalle mücadele ve her türlü yasa dışı şans oyunlarının düzenlenmesi konusunda 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin son maddesinde "Bu Kanun Hükmünde Kararname kanunlaştığı takdirde yürürlüğe girer." denildiğinden dolayı henüz yargıda veya işte, savcılıklara bizim Millî Piyango İdaresi olarak yaptığımız başvurularda, kanunlaşması gerektiği, aksi takdirde takipsizlik verileceği şeklinde hep dosyalarımız bu şekilde iade olunmuştu. Bugüne neden kaldı? Bu soruyu da şöyle cevaplayabiliriz: Artan internet kullanımı, sosyal medya kanallarının yoğun olarak kullanılması ve özellikle illegal eşya piyngoları çekilişlerinde bu sosyal medya mecralarının, internet kullanımının yoğun olarak artmış olması -bu da MASAK raporlarında da yer almaktadır- nedeniyle bugün itibarıyla bu maddenin kanunlaşmasını ve güncellenerek kanunlaşmasını takdirlerinize arz ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ya, şimdi, buraya sürekli Millî Piyangoyla ve kumarla ilgili düzenlemeler geliyor ve her seferinde arkadaşlar -maalesef söylüyorum- “Yasa dışı kumarla mücadele” diye ifadeler var. Tamam önemli ama sıkıntı şu: Kumar alanı özelleştirildi ve legal alanda özel şirketler kumarı cezbettirmek için yani gençler için kumar alanını daha fazla genişletmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Mesela “yasa dışı kumarın reklamının yasaklanması, yasa dışı kumarın yasaklanması” diye söylüyorsunuz ama arkadaşlar, legal kumarın da çok yaygın olduğu konusunda ciddi bir sorunumuz var ve bu legal kumar konusunda hani muhafazakâr olduğunu iddia eden bir siyasi parti de bu alanı sonuna kadar açıyor. Yani televizyon reklamlarına bakın prime timedada, gündüz, çocukların, gençlerin izleyebileceği saatlerde, ben görüyorum, özellikle maç saatlerinde, diğerlerinde- reklamların üçte 1’i hep kumar reklamları; efendim, İddaa reklamı, şu reklamı, bu reklamı. Bu legal alanda da ciddi bir düzenleme yapmamız gerekiyor. Yani Sayın Başkan, içki reklamı yapılabilir mi memleketimizde? Yapılamıyor, yasak. Sigara reklamı yapılabilir mi arkadaşlar memleketimizde? Yasak. Niye? Tütünden çocuklarımızı, gençlerimizi koruyalım; efendim, içkiden çocukları, gençleri koruyalım, bunun yaygınlaşmasının önüne geçelim. Niye kumar reklamı serbest arkadaşlar memleketimizde ya? Neden serbest? Neden prime timedada... Hani gece yarısından sonra bilmem ne başka bir şeydir ama yani bence gece yarısından sonra dahi yasak olması gerekir. Niye kumarın reklamı serbest memleketimizde? Niye bununla ilgili düzenleme yapılmıyor? “Yasa dışı kumarla mücadele edelim.” Niye? Efendim, Demirören tüpü çünkü -tüpü sattı mı kumarını, bilmiyorum artık, hâlâ o işletiyor galiba İddaa’yı- İddaa’yı çocuklara, gençlere daha çok oynatsın diye. Lise okullarının etrafına bakın, İddaa bayilerine lütfen bakın. Ya, siz gitmiyorsunuz galiba sayın vekillerim. Bu liselerin etrafındaki İddaa bayilerine gidin, bakın -liseler boşalırken- öğlenleri liseli gençler hep İddaa oynuyorlar. Yazık değil mi? Kumar alışkanlıkları böyle ediniliyor. Bunları cezbetmek için ne yapıyor devletimiz? “Efendim, bu serbesttir.” diyor; maç yayınlarının arasında, televizyonların prime timelerinde hep İddaa reklamı, şu reklamı, bu reklamı... Bunu nasıl kabul edebiliyorsunuz? Buna nasıl dur demiyoruz? İçki reklamına “Dur!” demiş bu Meclisimiz. Geçmişte içki reklamları vardı, hatırlarsınız; full, televizyonlarda, dergilerde içki reklamı vardı, sigara reklamları vardı, söz konusuydu. Nasıl kumar reklamına yol veriyorsunuz arkadaşlar? Tamam, illegal alanla mücadele edelim ama amacımız ne olmalı? Legal alanda da kumarı geriletmek olmalı yani kumar alışkanlıklarını azaltmak olmalı. Bu yönde de -bu yasa düzenlemesinin- bunu caydırmanın bence tek bir yolu vardır, açıkça söyleyeyim: İlegal alanı legale taşımak değildir -elbette illegali daha kötüdür, ayrı bir şey ama- legal alanı yani topyekûn kumar alışkanlığını geriletmek üzere çalışma yapmaktır. Ben Millî Piyango İdaresine soruyorum: Sizin amacınız kumar gelirlerini artırmak mı, azaltmak mı? Varlık Fonu, sahibi olduğunuz Varlık Fonu geldi buraya “Biz kumar gelirlerini artırma hedefindeyiz. İşte -şu kadar- 100 milyar lira kumar geliri elde edeceğiz.” diye hedef koydu. Oysa Millî Piyango İdaresinin hedefi bu gelirleri yani bu kumar alışkanlığını azaltmak yönünde olmalıdır yani buna hazine geliri olarak bakılamaz. Mesela, sigara gelirleri arttığı zaman biz övünüyor muyuz? Ben, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın sigara karşıtı olduğunu biliyorum, gidiyor milletin cebinden sigara paketini çekiyor. Niye Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu yasayı yürüten Cumhurbaşkanı Erdoğan kumar reklamlarına “Dur!” demiyor arkadaşlar? Ben soruyorum AK PARTİ’li vekillere: Niye “Dur!” demiyor? Nasıl bir lobidir ki bu kumar lobisi, resmî reklamı bu kadar yapıyor? Bu açıdan yasal bir düzenleme yapmamız lazım Sayın Başkan. Kumarın illegali kötüdür, legal de kötüdür dememiz lazım. Hepsini geriletmek için yasal düzenlemeleri hep beraber yapmalıyız arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım -söz konusu 2 maddenin gerekçesini Ahmet Bey açıklarken, Garo Bey'in ifade ettiği gibi, illegal kumarla mücadele edileceğine dair, gayet güzel diyelim, aslında farklı bir kelime kullanmak istiyordum ama Ahmet Bey'in şahsıyla ilgili değil- Millî Piyangoyla ilgili buraya gelen her düzenlemede süslü laflarla kumarla mücadele edileceğine dair ifadeler burada kullanılır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İllegal kumar.

CAVİT ARI (Antalya) – “İllegal” özellikle...

Şimdi, bakın, uzaktan gösteriyorum, telefonumdan görebilen arkadaşlar -sonra bire bir de gösteririm- telefondaki resim bir Millî Piyango ve kazıkazan bayisinin önündeki masanın resmi. Burada, böyle rengârenk, 5 liradan başlayan -en son bildiğim kadarıyla 50 liraya çıkarıldı, 50 liralık kazıkazan da başladı herhâlde, yakında da 100 liralığın çıkacağına dair oradaki yetkililer söylemişti ama çıktı mı çıkmadı mı bilmiyorum- bu kazıkazanlarla, şu an yasal niteliği taşıyan bu kumar aletleriyle insanların ocakları söndürülüyor. Siz -bir taraftan illegal kumarla uğraşacağınıza, iktidar eliyle oynatılan ve özelleştirilmesiyle birlikte adına “tavuk”tu, “altın”dı, “yumurta”ydı gibi böyle süslü laflar da söylenen- bir kazıkazanın önüne geçtiğinizde, sanki bir çarşamba pazarındaki “Ne alırsan 1 lira.” misali satış yapan bir satıcının önü zannedersiniz; genci yaşlısı, erkeği kadını buralarda kumara itilmiş vaziyette; bakın, 5 liradan 50 liraya kadar. Örneğin, Antalya'nın şehir içindeki herhangi bir kazıkazancısına gidin; o renkli -dediğim gibi adı da böyle değişik, işte “altın” var, “yumurta” var, “tavuk” var- böyle, vatandaşın ikna edici ve sonuçta da -ayaküstü vaziyette dahi- bakın, oraya gelen vatandaşın ayaküstü dahi bin lira, 2 bin lira kaybedeceği tezgâhlar var. O yetmiyor, ekranlarda -efendim, adına ne diyorsanız- oynanan kumarlar var. Yani siz bırakın bir taraftan illegali de bunlarla nasıl mücadele ediyorsunuz? Tam tersi, bunları teşvik ediyorsunuz. Kumarı teşvik eden bir iktidar var. Açık söylüyorum, kumarı destekleyen, teşvik eden bir iktidarla karşı karşıyayız. Yani bakın, piyangoda -ayda 3 kere çekilirdi- insanlar 1 bilet alır, 2 bilet alır, gider ama şu kazıkazan ve ekran üzerinden oynanan bahisler, eski futbol maçları, at yarışları vesair -isimlerinin de tam ne olduğunu bilmiyorum- anlık kumarlar var orada, vatandaşımızın akşam evine götüreceği ekme parasını çarpan anlık bir sistem var orada. Kumarla ilgili mücadelede samimiyseniz siz önce bunlarla mücadele edin. Öyle bir derdin olduğunu ben çok da görmüyorum. Çünkü bu kazıkazan bayilerine, Millî Piyango bayilerine giderseniz oralarda nasıl çarkın döndürüldüğünü, sistemin işletildiğini gayet iyi görürsünüz. Eğer iktidar olarak, Millî Piyango İdaresi olarak samimiyseniz, gelin, önce bunlarla da bir mücadele edin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, şans oyunlarıyla ilgili buraya daha önce de düzenlemeler geldi, bütçede defalarca konuştuk. Şimdi şöyle baktım kabaca, şans oyunlarından toplanan paralar astronomik şeylere gelmiş arkadaşlar. Başarınızı söyleyeyim, bakın, tebrik ederim.

Uğur nerede? Uğur telefonla konuşuyor.

2020'de 73,5 milyar TL'ymiş.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye Uğur Bey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye özellikle “Uğur Bey” dediniz, merak ediyorlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Çok savunuyor ya...

2021'de 123 milyar TL olmuş, 2022'de kaç oldu, bilemiyorum.

Arkadaşlar, bakın, ayıp oluyor, günah oluyor, nas var, nas. Değerli arkadaşlar, bu nas, İslam'a göre Kur'an ve hadisle hükmü...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Nas başka, nâs başka.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nas; ben o kadar şey yapabiliyorum. İlkokulda öğrendim Türkçeyi ancak bu kadar konuşabiliyorum; kusura bakmayın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bilirsin onu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - O kadar öğrendim. Yani şimdi sulandırma işi, sulandırma, nas var, nas, var bu.

Efendim, faiz yüzde 20, haram; faiz yüzde 12, haram değil, faiz bile sayılmaz, vade farkı. Nas var, nas. Ya, nasıl bir nas işi bu arkadaşlar? Bakın, sizin zamanınızda İddaa, Millî Piyango, Spor Toto falan vardı ya, şimdi spor oyunları, Millî Piyango oyunları, at yarışları, çeşit çeşit isimler, İddaa, kazıkazan, Şans Topu, at yarışları, Toto, Loto, Sayısal Loto; isimlerini, listeyi bile şaşırdık. Bunların hepsini siz yaptınız. Bugün yeni bir şans oyununu legalleştiriyorsunuz. Sayın teklif sahibi arkadaşımız Ahmet Bey, yeni bir şans oyununu legalleştiriyorsun. Nas var ama bak, nas var. Yok mu nas? Nas haram demiyor mu bunlar, yasak demiyor mu? Para getiriyorsa nas kalkıyor sizin için, o da haram.

AHMET TAN (Kütahya) – Bu ifadenizi anlamadım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Yani nas var, nas. Nas var evet, nas var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Böyle yapmayalım yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Yapmıyorum, çekiyorum, orayı çıkarıyorum, nas var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yaramıza tuz, biber falan ekliyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yaranıza tuz, biber falan ekmiyoruz. Çıkın, bu dinin üzerinde... Affedersiniz, bir şey kullanacağım, sözüm meclisten dışarı, bu dini istismar etmekten, işte başörtüsünün üzerinde tepinmekten falan artık vazgeçilsin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Onu yapan sizsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ama onu siz yapıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Tamam mı? “Nas var, nas var.” denilmesin, tamam mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizi temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum. İç Tüzük'ümüz gereği temiz bir dil kullanmaya ve insanların kutsalları konusunda hassas olmaya davet ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bu din kutsaldır, hepimizin dinidir. Üzerinde tepinmek için gelmemiştir bu din. Nas varsa, nasa göre hareket ediyorsanız bunları buraya getirmezsiniz, bunları buraya getirmezsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Tepinme” sözünü geri alsın Başkanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Tepinme” mecaz anlamında kullanılmıştır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tepinen sensin, sizsiniz!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bükme, eğme, oraya buraya çekme, mecaz anlamında kullanılmıştır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayıp değil mi!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ver mahkemeye, al tazminatını, ne diyeyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, bir saniye bir şey söyleyebilir miyim. Bir dakikanızı ilave edeceğim sürenize.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yakışıyor mu öyle laflar!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir saniye...

Sayın Bekaroğlu, aynı eleştirilerinizi bu kadar tartışma oluşturmayacak, hararet oluşturmayacak bir şekilde de ifade edebilirsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Amacı hararet oluşturmak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Rica ediyorum... Bundan kimseye bir fayda yok, emin olun kimseye bir fayda yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ancak siz tepinirsiniz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Maddeye ilişkin eleştirilerinizi İç Tüzük'ün emrettiği şekilde, temiz bir dil kullanarak, uygun bir üslup kullanarak ifade etmenizi rica ediyorum.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İç Tüzük'ün benim sözlerime bir şey diyeceğiz sanmıyorum. Türkçede deyimler vardır, deyimler. Kelime anlamı ile ıstılahı, anlam karşılığı farklı olan şeyler vardır. Kelime başka anlama çekiliyor ama esasen ne anlamda söylediğim belli. Yani bir yerde “nas” deyip insanların karşısına çıkıyorsunuz ve toplumda çok büyük ekonomik problemlere falan sebep olacak şeyleri inadinıza ya da başka sebeplerden dolayı engelliyorsunuz, öbür taraftan, enflasyon bir yerlere kadar geliyor, her şeyi “nas”ya bağlıyorsunuz ama para getirecek başka bir iş olunca, kumar olunca, kumar... Açık açık ayetler yok mu arkadaşlar yani fal oklarından başlayıp her türlü kumar lanetlenmiyor mu arkadaşlar? Lanetleniyor. E, nedir sizin bu sevdanız yani? Nedir bu, para toplamak için mi bu? Gidin anlatın ya, Sayın Cumhurbaşkanı bunu bilmez mi yani ya da kim getiriyorsa... Ahmet Bey bu işleri bilmez mi yani nasıl getirir böyle bir şeyi?

AHMET TAN (Kütahya) – Genel Başkanınıza söyleyin, getirip onun yasal düzenlemesini yapalım. Başörtüsüyle ilgili söylüyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bak, şu anda “piyango” dediğiniz olayı, o işte küçük küçük ilkokul müsamerelerinde falan yapılan, mezuniyet gecelerinde yapılan “piyango” dediniz olayı aynen İddaa gibi, Kazı Kazan gibi burada bir şans oyununa, yasal şans oyununa getirip vergi alıyorsunuz. Ha, şunu da söyleyin: “Vergilendirilen kazanç kutsaldır dolayısıyla nas da ortadan kalkar.” da deyin o zaman şey yapabiliyorsanız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Yaşar Kırkpınar, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 39'uncu ve 40'ıncı maddeleriyle ilgili konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, tabii bu maddeyle ilgili herkes görüş ve düşüncesini ifade edecek ama maksadını aşan açıklaması oldu sayın konuşmacımın. Bir kere, bir aydan beri Cumhuriyet Halk Partisi hafız oldu, herkes hacca gitti, başörtüsüyle ilgili bizim bugüne kadar yapmış olduğumuz bütün düzenlemelerin fevkinde düzenlemeler yapacağını ifade etti. Sayın Cumhurbaşkanımız da “Eğer samimiyseniz, eğer ciddiyseniz

gelin bunu Anayasa'yla birlikte koruma altına alalım.” dedi. Ama Sayın Bekaroğlu “Başörtüsü üzerinde tepiniyorsunuz.” diyerek yine başörtüsünün istismar etme noktasında burada bir kere daha görüşünü ve düşüncesini beyan etmiş oldu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Alkışlayın! Alkışı hak etti! CHP istismar ediyor başörtüsünü!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Biz bugüne kadar dinî değerlerimizi, manevi değerlerimizi geçmişten bugüne kadar hiç istismar etmedik, bundan sonra da etmeyeceğiz. Kamuoyu bu tip konuların, hassas konuların kimin tarafından istismar edildiğini çok yakından biliyor; bugün de bunu bir kere daha sergilemiş oldunuz. Başörtüsü bizim baş tacımızdır, bundan sonra da hep öyle olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Tan ve 172 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4618) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nas var, nas...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gerçekten ilginç zamanlarda yaşıyoruz. Bir taraftan kötülüklerle mücadele etmek için yasa çıkarıyoruz ama kötülüğün içerisinde de kötülük oluyor.

Şimdi, Millî Piyango ne olduğunu işte tartışıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Millî” olunca kumar olmuyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Yanlış bir şey, bedavadan para kazanma yani insanoğlunun emeğinin karşılığı olmayan şeylere yönelmesini isteyen bir şey. Bu, A partisinin, B partisinin, C partisinin de suçu, kabahati vesaire değil ama bir noktada da bu işler teşvik ediliyor. Bunun ötesine geçecek olursak, şimdi, Millî Piyango İdaresi bir kumarı oynatıyor, tamam ama oynanılan kumara bile hile karıştırılıyor. Şu anda toplumda maalesef böyle bir algı var, son birkaç yılda Millî Piyango İdaresinin -ki özel sektöre devredildi- yaptığı çekilişlerde hile olduğu söyleniyor. 3 numara, 5 numara arka arkaya sırayla geliyor. Bunlara “Milyonda, milyarda 1 kere tesadüf.” deniliyor. Dolayısıyla vatandaş buna güvenini kaybetti. Yani bu konuda yapılabilecek hiçbir şey yok mu, denetim yok mu? Eğer bunlar gerçekten yanlışsa niye bununla mücadele edilmiyor? “Bu sözler yanlıştır, biz denetliyoruz dolayısıyla burada hile yoktur, hurda yoktur; işler doğru düzgün yapılıyor.” diye bu niye söylenmiyor da vatandaşla iletişim kurulmuyor? Yani yanlışın içinde yanlış var, yanlışın içinde yanlış var. Hadi kumarı oynatıyoruz ve bunu devlet eliyle yapıyoruz ama o kumarın içerisinde bir de yanlış var, oraya da hile sokuyoruz ve orada da insanları aldatıyoruz. Eğer bu yanlışsa lütfen söyleyin, yurttaşla bunun iletişimini kurun. Denetim mi yapılacak, nasıl yapılacaksa bunu yapın. Üç yıl önce, beş yıl önce Millî Piyango İdaresi özelleştirilmeden önce böyle bir algı yoktu da özelleştirildikten sonra böyle bir algı niye geldi? Bunu yurttaşlık vazifesi, sorumluluğu olarak görmüyor musunuz? Bu dedikoduları ortadan kaldırmak sizin görev alanınıza girmiyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Millî Piyango İdaresinden arkadaşımıza söz vereyim. Tabii, siyasi tartışmalara girmeden, teknik olarak vereceğiniz cevapları bekliyoruz.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Saygıdeğer Başkanım, kıymetli hazırım; özellikle saygıdeğer vekillerimizin reklam yönündeki eleştirileri oldu. Kurumlar olarak, Millî Piyango İdaresi ve -burada değiller ama daha önce on sene vazife yaptığım için- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı adına da bir cümle söylemekte beis görmüyorum özür dileyerek; kesinlikle televizyon, yazılı basın, görsel basın veya işitsel basında reklam vermemektedirler. Bu kurumlar, yaptıkları tesisler üzerinden reklamlarını yapmaktadırlar. Mesela “Millî Piyango Lisesi” diye Türkiye’nin her yerinde bu tabelaları görürüz veya Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait “Millî Piyango Kredi Yurdu” ismiyle ancak reklam yapılabilir, reklam mevzuatı bu şekildedir yani sponsorluk yapmak mahiyetinde. Aynı şekilde Spor Toto Teşkilatı tarafından da yapılan bütün spor tesislerinde, spor yatırımlarında “Bu tesis Spor Toto Teşkilatı tarafından finanse edilmiştir veya yaptırılmıştır.” şeklinde bir bütçe ancak harcanabilir. Dolayısıyla diğer özel sektör temsilcileri veya özel sektör bayileri tarafından yapılan reklamlara sınır getirilmesi ancak RTÜK tarafından veya yüce Meclisimizin alacağı bir kararla olabilecektir.

O şekilde arz ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, haklısın, yüce Meclisimiz de maalesef bu yasağı koymuyor. Kumar reklamına destek veriyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl veriyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kumar reklamını yasaklayalım, hadi buyurun.

CAVİTARI (Antalya) – Reklamı bırakın, bu kadar kolay oynanmasının önüne niye geçmiyorsunuz? Esas sorun burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, hemen yaz “Kumar reklamı yasaktır.” diye hemen imzalayalım.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Diğer taraftan, Saygıdeğer Başkanım, kıymetli hazırım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yasak zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl yasak, nasıl yasak ya! Bütün televizyonlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Özel sektöre karışmıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sigarada karışıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Ahmet Bey, sizin bu konuda yok.

Değerli arkadaşlar, 39’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – El kaldırmadılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 40’ıncı maddede 1 adet önerge vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, el kaldırmadılar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sorduğum soruya bir açıklama yapsın, yapılabilecek bir şey var mı, onu öğrenelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kime sormuştunuz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Millî Piyango İdaresine sordum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaldırmadınız, hadi kaldır elini. Yasal kumar serbesttir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaldırdık

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, kumarın bu kadar özendirici ve kolaylaştırıcı olmasıyla ilgili söyleyeceğiniz bir şey yok mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruyu... Tekrar bir söz vereyim.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey’in sorusunu tam hatırlamıyorum ama bir cevap verirseniz.

Buyurun.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – İlegalle mücadele konusunda sorunuz olmuştü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Reklam yasak zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasak değil ya, nasıl yasak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir anda birçok kişi konuşunca hiçbir şey anlamıyoruz.

Bir saniye, Durmuş Bey’in sorusuna bir cevap alalım.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ BEKİR YUNUS UÇAR – Sayın Başkanım, hâlihazırda Millî Piyango İdaresinin kanunla Varlık Fonuna devretmiş olduğu ve Varlık Fonunun da ihaleyle bir özel müteşebbise vermiş olduğu oyunların her çekilişinde Millî Piyango İdaresinin gözlemcisi ve temsilcisi bulunmaktadır. Bu temsilciler, bu gözlemciler her defasında, istisnasız her defasında çekiliş masasında oturmaktadır ve hassas terazilerle topların milimetrik olarak ağırlıklarını ölçmektedirler ve Dünya Piyangolar Birliği tarafından onaylanmış olmak şartı bulunan makinelerde yapılan çekilişlerle bu toplar, gözlemcilerin katılımıyla bu makinelere konulmaktadır ve çekiliş yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

40’inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 40’inci maddesiyle değiştirilen 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 52’nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın” ibaresinin “Mevzuatın ve mevzuatla yetkili kılınan kurum ve kuruluşların verdiği yetki veya izne dayalı olmaksızın” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “Bu Kanun Hükmünde Kararname’nin 41 inci maddesinin” ibaresinin “Karşılığı nakit olmayan; her türlü eşya piyangosu, müşterek bahis ve benzeri oyunların fiziki veya elektronik ortamda düzenlenmesi kapsamında İdaresinin sözleşme imzalamak suretiyle tesis ettiği başbayı, elektronik ortam bayi, sabit ve gezici bayiler ile başbayı tarafından tesis edilen alt bayiler hariç olmak üzere; 41 inci maddenin” şeklinde ve yedinci fıkrasında yer alan “Kanunda” ibaresinin “maddede” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Nilgün Ök

Salih Cora

Giresun

Denizli

Trabzon

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün maddede sayılan şans oyunları oynatma görev ve yetkisi, 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile birlikte Anayasa'nın 106'ncı maddesinin son fıkrası gereğince 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne dayandığından teklifte yer alan "Kanunun" ibaresi "Mevzuatın ve mevzuatla yetkili kılınan kurum ve kuruluşların verdiği yetki veya izne dayalı olmaksızın" şeklinde değiştirilmektedir.

Diğer taraftan, 320 sayılı Milli Piyango Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 283 ve devamı maddeleri kapsamında Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından karşılığı nakit olmayan oyunların oynatılmasına iki türlü izin verilmektedir;

a) 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 41'inci maddesi ve bu maddeye dayanılarak yürürlüğe konulan ve 4/10/2006 tarihli ve 26309 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Karşılığı Nakit Olmayan Piyangolar ve Çekilişler Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre idare başvuru ve izin bedeli karşılığında üçüncü kişilere izin vermek suretiyle karşılığı nakit olmayan piyangoların oynatılmasına izin vermektedir.

b) Karşılığı Nakit Olmayan Piyango ve Çekilişlerin Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar kapsamında idare tarafından sözleşme imzalanmak suretiyle tesis edilen başbaya ve bu başbaya tarafından tesis edilen alt bayiler aracılığıyla karşılığı nakit olmayan oyunlar oynatılmaktadır.

Önergeyle idarenin sözleşme imzalamak suretiyle tesis ettiği başbaya, elektronik ortam bayi, sabit ve gezici bayiler ile başbaya tarafından tesis edilen alt bayilerin sözleşme hükümleri doğrultusunda sorumlu olmaları sağlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bundan sonraki madde 41'inci madde, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yetki kanunu kapsamında bulunmaması nedeniyle AYM tarafından iptal edilen hükmün yeniden düzenlenmesine ilişkin bir madde.

MADDE 41-27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu madde kapsamına giren personele; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin (D) bendi, 2 nci, 28 inci, ek 1 inci, ek 4 üncü ve ek 13 üncü maddeleri hariç olmak üzere diğer maddelerinde öngörülen her türlü ödemeler ile ek 9 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen mevzuat hükümlerine göre yapılan ödemeler, 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanunun ek 21 inci maddesinde öngörülen ödeme, 657 sayılı Kanunda ödenmesi öngörülen aylık, ek gösterge, zam ve tazminatlar, makam tazminatı, temsil tazminatı ve avukatlık vekalet ücreti ödenmez."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teklif sahibinden 41'inci maddeyle ilgili bir bilgi rica ediyoruz.

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanım, Anayasa Mahkemesinin 1/6/2022 tarih ve E2022/19 K2022/74 sayılı Kararı'yla 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin dayanağını oluşturan 6/4/2011 tarih ve 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında bulunmadığı gerekçesiyle "avukatlık vekâlet ücreti" ibaresinin iptal edilmesi ve iptal hükmünün Resmî Gazete'de yayınlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş olması nedeniyle söz konusu hükmün yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda Maliye Bakanlığımızdan belki biraz daha detay bilgiyi kim verebilir?

Buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FERHAT AYDOĞDU – Efendim, bildiğiniz üzere 2011 yılında 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında bazı KHK'liler çıkartılmıştı. Bu kapsamda da 666 sayılı KHK'yle tüm kamu kurum ve kuruluşlarında farklı ücret sistemlerini ortadan kaldırıp aynı unvana sahip olan, özellikle uzman ve üzeri yönetici pozisyonundaki unvanların maaşlarının eşitlenmesi amaçlanmıştı. Bu kapsamda da bu ücret farklılığına neden olabilecek ödeme unsurları yeni sisteme tabi olanlar açısından “Bunlar için ödenmez.” hükmü olarak yasalaştı. Yalnız, zaman içerisinde –bu da şu an bir örnek- Anayasa Mahkemesi özellikle esasına girmeden yetki kanunu çerçevesinde bazı hükümleri iptal etti. Şu anda da özellikle yönetici pozisyonunda olup da avukatlık vekâlet ücreti almayan, yeni sisteme tabi olan personele bu Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra dokuz aylık bir düzenleme yapma yetkisi vermişti. Bu düzenleme şayet yapılmazsa 666'nın getirmiş olduğu buyeni ücret sisteminin dışına çıkmış olacak. Bu çerçevede 666'nın ruhuna uygun olarak düzenlemeyi yeniden tesis ediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Söz talep eden yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu maddeyle ilgili önce şunu söyleyeyim Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; birtakım düzenlemeler ve alacaklardan vazgeçmeler düzenliyoruz. Toplumun da zaman zaman ihtiyacı olan vazgeçmeler yaşanıyor, bugünkü torba yasada da benzeri vazgeçmeler var, daha önceden de değişik vazgeçmeler yapıldı. Sonuçta, bir avukat olarak ve burada meslektaşların da hakkıyla ilgili bir beyanda bulunmak gerekirse bu vazgeçmelerde genelde bakıyoruz ki hep avukatların hak ve alacaklarından da vazgeçilmekte, genel anlamda söylüyorum, o da avukatlık mesleği açısından ciddi bir olumsuzluk yaşatmakta. Sonuçta, avukatlar da emeği karşılığında gelir elde eden, çalışarak hayatını idame ettirmeye çalışan kişilerdir. Dolayısıyla avukatların haklarının ve hukuklarının korunması da öncelikli bir konu olmalı diyerek bu maddeyle ilgili Türkiye Barolar Birliğinin düşüncesini sizlere aktarmak istiyorum.

“Maddede geçen tüm mali kalemler devlet bütçesinden kaynaklı unsurlar olup yalnızca avukatlık vekâlet ücreti hem 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hem de 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yargılama giderlerinden sayılan kanundan kaynaklı bir ücrettir. Yapılan açıklama çerçevesinde avukat meslektaşlarımızın verdiği adalet hizmeti karşısında hak ettikleri bir ücret olan ve teklif maddesinde sayılanlardan yasa gereği de farklı olan bu kalemin maddede yer alması, anayasal ve yasal düzenlemelere aykırı olduğu gibi, hakkaniyete de aykırılık oluşturmaktadır.” şeklinde Türkiye Barolar Birliğinin görüşü var, onu da sizlere sunuyorum değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İsmail Faruk Aksu Bey, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bu düzenleme avukatları kapsamıyor bildiğim kadarıyla, arkadaşlarımız detaylı, ayrıntılı cevap verebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, onu bir izah edin, galiba farklı konulardan bahsediyoruz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Burada yapılan şu: 666 sayılı kamuda ücret adaletinin sağlanmasına ilişkin bir Kanun Hükmünde Kararname çıkmıştı, 2012 yılında yanlış hatırlamıyorsam. Bu kanun hükmünde kararnamenin dayanağını oluşturan yetki kanunu, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildikten sonra, çıkan kanun hükmünde kararname dayanaksız kaldı diye çeşitli meslek grupları, bu kararnamede tarif edilen, ücretleri düzenlenen meslek grupları zaman zaman dava açtılar ve dava açan hemen herkes kazandı. Kazananlarla ilgili de geçmişte -2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında- yine 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesine uygun yasal düzenlemeler yapıldı Meclisimiz tarafından. Burada yapılan da bu meslek grubu açısından bir düzenlemedir, hukukçu olup idari görevde bulunanlar yani avukatlar değil bunlar; daire başkanı ve üstüyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, farklı bir konu, izah etmiş oldunuz ama isterseniz tekrar sizden de bir görüş alalım bu konuda.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI KAMU MALİ YÖNETİM VE DÖNÜŞÜM GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FERHAT AYDOĞDU - Sayın Başkanım, herhâlde bir yanlış anlaşılma oldu.

Yani bu düzenleme, Sayın Vekilimin de izah ettiği üzere, daire başkanı ve üzere yani yönetici pozisyonunda olup bu yeni sisteme tabi olan, yeni ödeme unsurlarından faydalanan kişiler için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bunu netleştirmiş olduk.

Teşekkür ediyorum.

Önerge yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 41'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 42, 43, 44, 45 ve 46'ncı maddeler yani 5 ayrı madde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna ilişkin düzenlemeleri ilgilendirmektedir.

MADDE 42-26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mülga (n) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş, fıkraya (o) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ö), (p) ve (r) bentleri eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) Mevzuata aykırılıkları tespit edilen bağımsız denetim kuruluşları, bağımsız denetçiler, bilgi sistemleri ve sürdürülebilirlik denetimi yapanlar hakkında idari yaptırım kararı vermek.”

“n) Kurulca gerekli görülen durumlarda, bağımsız denetime tabi işletmelerin finansal tablolarının Kurumca yayımlanan standart ve düzenlemelere uyumunun gözetimini yapmak.”

“ö) Uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Sürdürülebilirlik Standartlarını belirlemek ve yayımlamak, gerektiğinde değişik işletme büyüklükleri ve sektörler itibarıyla farklı düzenlemeler yapmak, bu konularda denetim yapacakları yetkilendirmek ve gözetime tabi tutmak.

p) Bağımsız denetim kapsamındaki işletmelerden bilgi sistemleri denetimine tabi olacakları belirlemek ve bu denetimin uluslararası standartlara uygun olarak yürütülmesini teminen düzenleme, yetkilendirme ve gözetim yapmak.

r) Kurumun yetkili olduğu alanlara yönelik araştırma geliştirme, eğitim, sınav, tescil işlemleri yapmak amacıyla kurum bünyesinde merkez kurmak ve bunların faaliyet usul ve esaslarını belirlemek.”

MADDE 43-660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Kurumun hizmet birimleri, daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış on bir hizmet biriminden oluşur.”

MADDE 44-660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25 inci maddesinin birinci fıkrasına “incelemeler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilk denetim sözleşmesi imza tarihinden itibaren;” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İzleyen incelemelerde ise süre önceki incelemeye ilişkin Kurul kararını takip eden takvim yılından itibaren yeniden başlar.”

“(2) Bağımsız denetçilerin kalite güvence sistemi incelemelerine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

“(5) Kurumca yapılan incelemeler sonucunda bağımsız denetim kuruluşları, bağımsız denetçiler, bilgi sistemleri ve sürdürülebilirlik denetimi yapanlar hakkında ikaz, uyarı, faaliyetin kısıtlanması, faaliyet izninin askıya alınması ve iptali dahil olmak üzere uygun yaptırımlar uygulanır. Bu fıkroda belirtilen idari yaptırımlara karar verilmiş olması, ayrıca idari para cezasına karar verilmesine engel teşkil etmez.”

“(8) Faaliyet izninin iptali hali hariç olmak üzere, idari yaptırım uygulanmasına karar verilen durumlarda aykırılığı gerçekleştirenlere sürekli eğitim yükümlülüğüne ilave eğitim yükümlülüğü getirilebilir.”

MADDE 45-660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve (d)” ibaresi “, (d), (ö) ve (p)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 46-Ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mahiyeti itibarıyla...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Mahiyeti itibarıyla kurumsal...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Birlikte mi görüşmek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Birlikte görüşmek, bir bütünlük içinde görüşmek daha anlamlı görünüyor.

Genel olarak bütün bu maddelerle ilgili bir izahat rica edelim hem sayın teklif sahibinden hem de kurum başkanı da burada, gerekirse ondan da ilave detaylar alalım.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu 42, 43, 44, 45 ve 46'ncı maddelerin hepsini beraber incelememizde fayda var. Bu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun görev ve yetkilerine ilişkin bir düzenlemeyi genel manada içeriyor Kıymetli Başkanım. Kamu Gözetimi Kurumu denetim anlamında dünyayla entegre olabilme adına iki yeni denetim şekli üzerinde bir düzenleme getiriyor. Bunlardan bir tanesi bilgi sistemleri denetimi, bir tanesi de sürdürülebilirlik denetimi. Bu anlamda bu düzenlemeyle de kurul bu iki düzenlemeyle ilgili de idari yaptırım kararı verebilme yetkisini üzerine alıyor. Bununla beraber kurula, denetçinin denetlediği firmaya, şirkete de gitme yetkisini vermiş olacağız bu düzenlemeyle. Yani denetlenen firmaya da gidilebilecek bu anlamda. Bununla beraber kurula eğitim, sınav ve tescil işlemlerini yapabilmek için bünyesinde bir merkez kurabilecek.

Yine, diğer bir maddeyle, bu düzenlemeyle yeni görev alanlarının belirlenmesiyle ilgili iki yeni daire başkanlığı kurulacak. Bu anlamda hem görev alanlarının artması hem de denetime tabi şirketlerin artması bu iki yeni dairenin kuruluşuna kaynak teşkil etmektedir.

Diğer bir maddeyle de denetimin süresiyle alakalı uygulama birliği olsun diye bir düzenleme yapılmaktadır. Yani burada şunu demek istiyorum: Büyük hacimli şirketlerle çok sayıda şirket denetleyen denetim firmaları daha fazla denetlenecek bu düzenlemeyle. Yani daha çok denetleyen daha çok denetlenecek. Bununla birlikte, bu anlamda 3 tane yeni ceza geliyor denetim faaliyetiyle ilgili denetim firmalarına. Bunlardan bir tanesi uyarı, bir tanesi faaliyet izninin askıya alınması, bir tanesi de faaliyet izninin iptali. Daha önce 2 tane vardı ceza ve idare bu yetkisini kullansa bile iki cezanın arasında sıkışıp kalmıştı, biraz daha ceza yelpazesini genişleterek şirketlerin denetim yapabilme kabiliyetlerinin artırılması inşallah sağlanacak. Bu anlamda da faaliyet izninin iptali hariç diğer idari yaptırımlara ilave olarak eğitim yükümlülüğü getirilebilecek şu anda. Yani eksiklikleri tespit edilen firmalarla alakalı hem bir ceza tatbik edilecek hem de onlara bir eğitim yükümlülüğü getirebileceğiz ve bu iki denetim şekli içinde 45, 46'ncı maddede ek kadro talebi var, tabii bunların denetimiyle alakalı. Kamu Gözetimi Kurumuyla alakalı maddeler bunları içermektedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Kurum Başkanımızın izahat anlamında vereceği detay var mı?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK - Çok kıymetli Başkanım, değerli hazurun; Sayın Vekilimiz izah etti, sorular gelirse ona ilave etmem zaman açısından daha uygun olur sanıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Garo Bey, size söz vereyim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi “Daha çok denetleyen daha çok denetlenecek.” diyorsunuz. Yani burada denetlenen kurumlar hangileri o skalayı söyleyin. Yani hangi sektörlerde, hangi şeyler, hangi kurumlar denetlenecek, kim denetliyor, neyi genişletiyorsunuz, o anlamda kaç kurum var, kaç denetçi var, niye ihtiyaç duyduunuz bu yasaya? Bu anlamda bilgi verirseniz...

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Tabii, tabii.

Sayın Vekilim şöyle: Kurum on bir yıl önce kuruldu, Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde kurulmuş bir kurum, dolayısıyla o zamanki kanun hükmünde kararnameyle hâlâ yürütülüyor ancak zaman içinde doğan ihtiyaçlar, genişleyen faaliyet alanları nedeniyle bu konuda ihtiyaç hasıl oldu. İlk kurulduğunda 2.500 şirket, 60 tane denetim şirketi vardı. Şu an bizim denetim kapsamımız alanında 18 bin şirket var, bağımsız denetime tabi şirketler açısından ve bunları denetleyen şirket sayısı 261. Dolayısıyla, bu artan sayı ve hacimle beraber...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu şirketlerin hepsi de özel mi?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK - Hepsi özel, bunların tamamı özel.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Denetleyen de denetlenen de özel.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Evet, doğru.

Bunların hepsi Uluslararası standartlara uygun, oradaki Avrupa Birliği mevzuatı uluslararası standartlarıyla bire bir, eş değer kurumlar. Dolayısıyla, bu çerçevede artan bu faaliyetle beraber aynı zamanda yine son zamanlarda finansal bilgilerin yanında finansal olmayan bilgilerin de raporlanması isteniyor tablolarda. Buna bağlı olarak da geçtiğimiz haziran ayında siz değerli vekillerimizin desteğiyle bir yetki almış olduk, sürdürülebilirlik raporlamasını da bu konuda kapsama almış olduk

çünkü Avrupa'daki gelişmeler de bu yönde. Bizim şirketlerimizin de buna hazırlıklı olması açısından şimdiden biz de ön almış olduk ve bununla ilgili hazırlıklarımız devam ediyor. Kapsama bu girmiş oldu. Artı, ilave olarak da yine bilgi teknolojilerinde yaşanan güncel gelişmeler, blockchain teknolojisi, metaverse gibi konular da aynı zamanda muhasebe ve denetim kapsamına giriyor, bu konuda özellikle uluslararası şirketler büyük yatırımlar yapıyor, milyar dolarları aşan yatırımlar yapıyorlar. Biz de buna hazırlık olması babında kendi kurumumuz bünyesinde çalışmalarımızı başlatmış olduk. Buna bağlı olarak, az önce vekilimizin de bahsettiği gibi, 2 tane daire başkanlığı kurup biraz da uzman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daire başkanlıklarından birini sürdürülebilirlik için düşünüyorsunuz galiba?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Doğru, evet, Sayın Başkanım. Diğerini de Veri ve Risk Analiz Daire Başkanlığı olarak düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, devam edecek misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şeyi anlamaya çalışıyorum, bu yalnızca muhasebe açısından, muhasebe boyutuyla denetim değil mi? Yani diğer işte...

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Tabii, tabii, doğru. Finansal tablolarla alakalı bir denetim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz bunları kapsıyorsunuz.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer, ne bileyim, madenler de denetleniyor, inşaatlar; bunlarla hiçbir ilginiz yok değil mi?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI DR. HASAN ÖZÇELİK – Yok, ilgimiz yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, onu merak ediyordum.

Sayın Başkan, şunu merak ediyorum: Bu denetim şirketlerinin belirlenmesinde nasıl bir usul uygulanıyor yani şirketler kendileri mi denetçisini belirliyor?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Evet, şöyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu açıdan söylüyorum: Biliyorsunuz, inşaatlarda da şöyle bir şey var yani diyelim ki denetçinizi kendiniz belirliyorsunuz, gidiyorsunuz, istediğiniz şirketi seçiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu değiştirdik, o değişti; yapı denetim şirketlerini diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biliyorum. Burada da denetlenen şirket kendisini mi seçiyor denetçisini?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Evet, doğru, kendisi seçiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada bir sıkıntı yaşıyor muyuz, o açıdan söylüyorum yani sen denetçisini kendin seçersen ona göre daha az bulgu bulan şirketlere doğru yönelirsin. Yani bunun önüne nasıl geçiyoruz, burada bir handikap yaşıyor muyuz? Yani denetçinin kendi belirlenmesi usulünden vazgeçmek en doğrusudur. Yani burada bir düzen... Değil mi Sayın Başkan? Denetimi yapacak şirketi siz seçersiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tartışılmaya değer bir teklif bence.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bulgunuzu az bulan şirkete doğru yönelirsiniz yani bu doğal bir eğilimdir.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Vergi denetimi yapmıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olsun ama...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yapmıyor, yapmıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Vergi denetimi” demiyorum. Muhasebe bulgusu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, her ne denetim olursa olsun Sayın İsmail Bey.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Buradaki denetimi bir anlamak lazım. hakikaten bu öneriyi şey yapmak için denetimin temel mantığını bilmek lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, söz verelim, öyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok; şu anlamda söylüyorum: Doğal mantığı icabıyla yani denetçinizi kendinizin seçme fikrinden dünya vazgeçmiş durumda, biz de vazgeçmek istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna bir cevap isteyelim, bu önemli.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Şöyle Sayın Başkanım: Bu konuda tabii, uluslararası standartlar ve uygulama bizim uyguladığımızla aynı yani orada da şirketler kendi denetçilerini kendileri belirliyor ancak burada püf noktası şu: Biz bu denetleyen şirketleri bu değişiklikte yine, maddemiz arasında Ahmet Vekilimiz de söylemişti. Üç yılda bir “KAYİK dâhil” dediğimiz kamu yararına büyük işletmeler için üç yılda bir asgari yapıyoruz, hatta çok fazla denetleyen şirketleri her sene denetliyor çünkü hata yapma olasılıkları çok yüksek, gözden kaçırarak noktaları çok yüksek, standartlara uymama olasılıkları çok yüksek. O yüzden onları her yıl denetliyoruz. Daha küçük firmaları ise en az asgari altı yılda bir denetliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de şeyi soracağım: Burada bir tekelleşmeye doğru da gidiliyor, belli firmalarda çok yoğun denetim yapılıyor; bunu biliyoruz uluslararası şirketler de var bunların içinde.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, belli marka şirketler bunlar, onlar denetletmek istiyor; böyle bir eğilim de söz konusu. Burada rekabet konusunda bir sıkıntı görüyor muyuz yani yabancı şirketlerin bir hegemonyası var burada belli şirketler için. Yerli şirketlerin ise burada şansını çok daha fazla azalıyor, bununla ilgili yabancı şirketlerin hegemonyasını azaltmak için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Şöyle: Bu konu gündemde ya da denetim firmaları tarafından tartışılan bir konu ama burada tabii rekabetçi serbest piyasa söz konusu ve kapasite söz konusu daha da önemlisi. Şirketlerin denetim kapasitesi, denetçi personeli, bağımsız denetçi personeli, diğer fiziki, elektronik

ve bilgi teknolojileri anlamındaki altyapısı önemli. Bu dediğiniz, bahsettiğiniz “dört büyükler” diye geçiyor, bunların tabii kapasitesi yüksek olduğu için daha fazla şirket denetleyebiliyorlar; çok daha fazla personelleri var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok. Yerli bir markamız oluşmadı bu konuda, ben size söyleyeyim, yabancı markalar var.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI DR. HASAN ÖZÇELİK – Doğru ama şöyle: Hızla geliyor, onu da ifade edeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yerli marka yok. Nerede?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Markalara girmeyelim şimdi.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Yani biz marka ismi verirsek doğru olmaz sanırım yani oralara girmeyelim ama var, büyük şirketlerimiz de var, onlar da hızla geliyorlar, kendilerini geliştiriyorlar; bu konuda ilerleme var diyebilirim özetle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, siz bir şeyler söyleyeceksiniz sanırım.

Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben kısaca bir şey söylemek istiyorum: Tabii, bu bağımsız denetim esasında yönetim kurullarının, firma sahiplerinin, firma yönetimlerinin en büyük yardımcısı. O nedenle de firmaların kendilerinin belirlemesi daha doğru, iyi bir denetim firmasını seçmesi daha doğru. Bir belge üzerinden kendi firmasını denetlettiriyor yani Sayın Paylan’ın bu hassasiyetlerine katılıyorum ben ama bu sadece kamuya karşı bir denetim meselesi değil, esas denetim hisse sahiplerine karşı denetim. Dolayısıyla onlar karar veriyor kiminle çalışacaklarına. Yani bir de kendi markamız başka işlerde olursa bu konuda da kendi markamız olur.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Sayın Vekilim, çok güzel bir konuya değindiniz. Bu konuda açıkçası biz de büyük şirketlerin denetim komiteleriyle önümüzdeki aylardan itibaren onları bilgilendirme, bu konudaki raporun önemini anlatma adına bir plan programı düzenlemiş bulduk, iş planımıza almış bulunuyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz’ın da yorumları olacak.

Buyurun Durmuş Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Söyleyeceklerim tekrara uğrayacak, onun için baştan özür dileyeyim.

Şimdi, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun görev ve yetkilerine ilişkin düzenleme... Yani ortada bir iş var, bu işin denetlenmesi gerekiyor, o denetlenmenin nasıl yapılacağı konusunda bu kurum standart belirliyor. Dolayısıyla bu standarda uygun olanlar şirketleşiyorlar, size geliyorlar, sizden lisans istiyorlar, yetki istiyorlar, siz onları yetkilendiriyorsunuz, “Bu işi yapabilirsiniz.” diyorsunuz.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Doğru.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla zaman içerisinde standartlar değiştiğinde siz daha yeni standartlar getiriyorsunuz. Bunlara siz denetçiyi denetliyorsunuz.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Doğru Sayın Bakanım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Onların denetlediği şirketleri denetlemiyorsunuz ama baştan böyle bir cümle kuruldu burada. Sanki onların denetlediği şirketi siz de denetliyormuşsunuz gibi bir durum ortaya çıktı. Bu aslında böyleyse yanlış.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Şöyle Sayın Bakanım: (n) bendi, bu yeni önerimizde o var. O da ihtiyaçtan dolayı gerekli görülmesi durumunda bazen şirket ve denetçi arasında bir mülahaza oluyor, tartışma oluyor...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İstisnai olarak.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – İstisnai olarak, aynen istisnai olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine denetçileri denetleme kapsamında.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Evet Sayın Bakanım.

AHMET TAN (Kütahya) – Bilgi ve belgelere ulaşabilme yetkisi alıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet aydınlığa kavuştu herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bir sivil toplum örgütü var mı bu denetçilerin?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda STK var mı görüş belirtmek isteyen?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Hayır, yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok galiba.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, soruldu da bir şey gelmedi bu konularda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meslek odaları var mı, dernekleri var mı?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Şöyle: Dernekleri var, 21 tane dernek var, farklı farklı illerde var ama daha büyük olarak da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Federasyon var mı?

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Federasyon 1 tane, İzmit merkezli 1 konfederasyon oluşumu var ama çok daha az.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onların da bilgisini verin, çağırırsınlar Başkanım.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Şöyle Sayın Vekilim: Bu konuda biz etraflıca tüm derneklerle, üniversitelerle, bağımsız eğitim dernekleriyle, bizzat denetçilerle dört büyükler dâhil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz de dinleyelim, onun için söylüyorum.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Pardon, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çağılırsa biz de dinleyelim.

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK – Tümüyle görüştük, görüşlerini aldık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi maddelerin oylamasına geçiyoruz.

42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

46'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, sadece bu kur korumalı mevzuat kaldı geçici maddeler dışında ama hem Bülent Bey'i bekliyoruz hem de Merkez Bankasından -uçakta- bir yetkiliyi bekliyoruz. Dolayısıyla geçici maddelere geçelim, onlar geldiğinde devam ederiz.

Geçici 1'nci maddeye geçelim.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) mevcut ücretlerine/prime esas kazançlarına ilave olarak yapılan aylık 1.000 TL'yi aşmayan ödemeler, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre prime esas kazançta dahil edilmez ve bu tutar üzerinden 193 sayılı Kanun uyarınca gelir vergisi hesaplanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçici 1'nci maddeyle ilgili bilgi rica ediyoruz, izahat.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Evet Başkanım, bu, geçici süreyle elektrik ve doğal gaz giderleri karşılığı çalışanlara yapılan ödemelerin gelir vergisinden istisna edilmesi ve sigorta prim matrahına dâhil edilmemesine ilişkin bir düzenleme. Kanunda geçici bir düzenleme yapılarak maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile 2023 yılı Haziran ayının sonuna kadar işverenlerce hizmet erbabına elektrik, doğal gaz ve diğer ısınma giderleri için mevcut ücretlerine ilave olarak bin Türk lirasına kadar yapılacak ödemeler gelir vergisinden ve sigorta priminden istisna edilmektedir. İşverenler tarafından sigortalılara elektrik, doğal gaz ve ısınma giderlerine karşılık olmak üzere, maddenin yürürlüğe girdiği tarih ile 2023 Haziran ayının sonuna kadar, mevcut prime esas kazanç tutarlarına ilave olarak yapılan toplam ödemelerin aylık bin Türk lirasını aşmayan kısmının prime esas kazançta dâhil edilmemesi sağlanarak sigortalıların söz konusu ödemeler yönünden desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu anlamda, birtakım teknik veriler ama işte, bin kişinin yüzde 20'den 200 lira gibi bir rakama, altı aylık da 1.200 Türk liralık vergiden vazgeçilecektir. 1 milyon çalışana bu anlamda bir rakam tekabül ettiğinde 1,2 milyar lira gelir vergisinden istisna kapsamı vardır. Aynı şekilde, sosyal güvenlik primiyle alakalı olmak üzere de -pardon, altı aylık için söylüyorum- 2,2 milyar Türk lirasını bulmaktadır bu istisna edilecek rakam Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bu konuda söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, kara bir kış bizi bekliyor, zor bir kış bizi bekliyor, yurttaşlarımızı bekliyor. Bu konuda Avrupa’da ve dünyada pek çok Meclis çalışmalar yapıyor yani yurttaşlarını bu elektrik, doğal gaz faturalarına karşı korumak için çok ciddi çalışmalar yapılıyor, bütçelerde ek bütçeler getiriliyor bu anlamda; ha, bizde maalesef dağ fare doğurdu. Doğal gaz faturaları, elektrik faturaları konusunda yurttaşlarımız bu kış çok ciddi anlamda ezilecekler yani ortalama bir eve 2 bin lira gibi doğal gaz faturaları gelecek, 700-800 lira elektrik faturaları gelecek ama yurttaşlarımızın bunları karşılayacak bir gücü yokken şimdi siz ne diyorsunuz işverenlere? “Efendim, bu anlamda eğer ki bin lira ona ilave bir ödeme yaparsan ben bundan vergi almayacağım.” diyor kamu bütçesi. Bu gerçekten kabul edilemez Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamu bütçesinden ayrıca ek ödenek verdik bu konularda, siz biliyorsunuz, burada tartıştık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, tamam ama sonuç olarak, doğrudan yurttaşın cebine giden bir durum söz konusu değil.

Şimdi, Enerji Bakanı veya Cumhurbaşkanı “Efendim, Avrupa’da biliyor musunuz kaç yüz euro fatura ödüyor Avrupalılar?” diye söylüyor, “Biz burada yüzde 70’ini sübvansede ediyoruz.” diyor ama alım gücü olarak bakmak lazım. Yurttaşlarımızın harcanabilir gelirleri inanılmaz bir şekilde düştü. Şu anda açlık sınırı 7.500 lira arkadaşlar, asgari ücret 5.500 lira yani bir evin mutfak masrafı asgari ücretin üzerine çıkmış durumda. Bu durumu mutlaka milletin vekillerinin gözetmesi lazım. Bizim önerimiz şu: Bu kış için bütçe kaynaklarını bu anlamda seferber etmeliyiz ama bunun için tercihlerin değişmesi lazım yani şatafata, lükse giden, aşırı güvenlikçi harcamalara giden, faize giden gibi kaynakları kısmaya çalışmamız ve bu çerçevede yurttaşlarımızın elektrik ve doğal gaz faturalarına destek olmamız gerekiyor. Ama sizin yaptığınız düzenlemede ne var, biliyor musunuz? Ben size söyleyeyim. Bu para kimin cebine girecek, biliyor musunuz? Kime kıyak geçiyorsunuz? İşçiye kıyak geçmiş gibi yapıyorsunuz ama hayır. İşçi cebine girene bakar arkadaşlar yani bankaya kaç para yattığına bakar; “8 bin lira benim maaşım, 8 bin lira yine yatıracak işveren; 7 bin lira, 7 bin lira yatıracak; 5.500 lira, 5.500 lira yatıracak.” Siz kıyağı patronlara çekiyorsunuz bu düzenlemeyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl oluyor kıyak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani şöyle olacak: İşçinin cebine diyelim ki 8 bin lira giriyor. Biliyorsunuz muhasebeyi yani işçi neyin istisna olduğuna, ne ödeme geldiğine bakmaz, cebine girene bakar. Bin TL’yi doğal gaz, elektrik yardımı gibi gösterecek işveren, işçi yine bakacak, bankamatikinde 8 bin lira var yani maaş artışında... Bu ne zaman yürürlüğe girecek? Yılbaşında mı yürürlüğe girecek?

AHMET TAN (Kütahya) – Yayımı tarihinde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yayım tarihinde yürürlüğe giriyor. Göreceksiniz, işverenler, herkes bu bin TL fırsatını kullanacak, herkes bordrolarında işçisine doğal gaz ve elektrik yardımı yapıyormuş gibi yapacak ama...

AHMET TAN (Kütahya) – Tüm işverenlerimizi töhmet altında bırakıyorsunuz yalnız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle, ben size fiili durumu söylüyorum. Uğur Bey de ben de mali müşavirlik yaptık; işçi bilmez bordrosunda ne var, ne gözükiyor bilmez. Sonuç olarak...

AHMET TAN (Kütahya) – Mevcut maaşına ilave rakam olacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, zam yapılacak yılbaşında Vekilim, mesele o. Diyelim ki 8 bin liralık maaşı 12 bin lira yapacak işveren; 11 bin lirasını maaşı olarak gösterecek, bin lirasını doğal gaz yardımı olarak gösterecek, bu böyle olacak.

AHMET TAN (Kütahya) – Yedinci ayda yapılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fiili durumda böyle olacak arkadaşlar ve bu durumda siz patronlara kıyak çekmiş oluyorsunuz, işçiye kıyak çekmiş olmuyorsunuz. Yapmamız gereken, işçiye doğrudan gelir desteği yapabilmek yani elektrik ve doğal gaz faturalarıyla ilgili doğrudan gelir desteği yapabilmek. Bunu yapıyor muyuz? Hayır, yapmıyoruz, patronlara kıyak çekiyorsunuz Vekilim; yanlış şeye imza atmışsınız, kusura bakmayın.

AHMET TAN (Kütahya) – Özel şirket çalışanına nasıl destek verilecek?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda patronlara kıyak çekmişsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkesin yorumunu dinleyelim, sonra siz, Ahmet Bey, değerlendirme yaparsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapılması gereken, bu zor kışta işçinin, memurun, emeklinin alım gücünü yükseltecek düzenlemeler yapmamız ve onların özellikle elektrik ve doğal gazlarını... Bizim önerimiz şu, yasa teklifimiz de Başkanlıkta: Elektrik ve doğal gazın ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz olmasını öneriyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mesela?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani 100 metrekarelik bir ev sınırı... Kars'taysa tabii ki 200 metreküp, Antalya'daysa 50 metreküp; ihtiyaç sınırı neyse buna göre ücretsiz belirlenmesini, artan oranlı fiyatlandırılmasını yani lüks bir evde yaşıyorsa, büyük bir evde yaşıyorsa, kombisini 25 dereceye ayarlamışsa artan oranlanarak ücretlendirilmesini, elektrik ve doğal gazın da sosyal bir konutta, yoksul evinde ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz olmasını öneriyoruz; budur gerçek destek.

Patronları destekleyen bu düzenlemeye karşıyız arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Tan, bu gelir vergisinden istisna edilmesini normal karşılıyorum ama prime esas kazançtan, istisnaiye dâhil edilmemesini daha doğrusu... Bunun -sonradan tabii, maaşlar arasında- çalışırken alınan ücret ile emeklilikteki gelir arasında büyük farklılık yarattığı ve bunun da büyük sıkıntıya sebep olduğu düşünülürse bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Kendi kazancından, ilerideki, gelecekteki kazancından vermiş oluyoruz.

Vergi ayrı, sosyal güvenlik primleri ayrı tutulmalı; farklı mantaliteyle, farklı mantıkla ele alınmalı bu konu da; bunun dâhil edilmemesi gerekir diye düşünüyorum. Siz de üzerinde düşünürseniz bunun çok lehte bir durum olmadığını, bugün için belki öyle görünse de gelecekte ve genel olarak çalışan açısından çok iyi bir uygulama olmadığını değerlendirirsiniz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

AHMET TAN (Kütahya) – Geçici...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl?

AHMET TAN (Kütahya) – Geçici bir uygulama olduğu için...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçici de olsa vergilerle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seçime kadar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın bunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Bekaroğlu'na söz verdim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seçim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade ederseniz Sayın Paylan, Sayın Bekaroğlu'na söz verdim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Benim de kanaatim odur ki bu, istenilen amacı karşılayacak yani dar gelirlinin yarasına merhem olacak bir düzenleme değil. Evet yani ne kadar para alıyorsa o kadar alacak; belki de işverene yemek parası olarak 51 lira, yirmi beş gün çalışırsa 1.250 lira oradan, bin lira da buradan vergisiz bir şekilde ödeme imkânı verebilir. Bu, bütün işverenleri bu şekilde genelliyoruz, onları zan altında bırakıyoruz anlamında değil. Eğer bir şey yapmak istiyorduysanız, pandemiden bu yana diğer ülkelerin yaptığı gibi, doğrudan yakacak yardımı –Türkiye’de vardı zaten bu- verirsiniz senede 2 defa, 1 defa -neyse uygun bir rakam- belli özellikleri taşıyan hanelere verirsiniz. “Efendim, biz veriyoruz.”

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Veriyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, şu, verme falan değildir yani: Sadaka, oy karşılığı veriyorsunuz ve çok ayıp ediyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Veriyoruz “Oy karşılığı veriyorsunuz.”; vermiyoruz “Niye vermiyorsunuz?” diyorsunuz; ne yapacağız?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok ayıp ediyorsunuz; bakın, nas bunu da yasaklar. Bakın, ne yapıyorsunuz, ben size söyleyeyim. Bu ilçelerdeki vakıflar var ya -siz söyleyin- dayanışma, ne vakıfları? Orada çalışan arkadaşlar aynı zamanda sizin ilçe yöneticileriniz –tamam mı-topluyor tek tek insanları falan “Bir de üye getir.” Hep böyle oluyor bu işler; bu değil, bu, sadaka şekli.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle olmuyor da senin kafanda öyle Sayın Bekaroğlu, sizin kafanızda öyle.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Doğrudan sosyal devlet... Hani, İslami bir şekilde, sağ elin verdiği sol el görmeyecek şekilde doğrudan destekle, doğrudan yakacak yardımı... Bakın, bütün zengin ülkeler de öyle yaptı; bunu yapabiliydiniz, bu büyük bir para teşkil etmezdi. Burada da öyle, burada da göstermelik bir düzenleme çok anlamlı olmayacak.

Niye size teklif filan gelince rahatsız oluyorsunuz arkadaşlar? Ya, gerçekten, ben siyasette -zaten meslek yeminim de bunu gerektiriyor- mesleğimi asla kullanmayacağım ama şimdi sizin psikolojinizi tahlil etmek de gerekiyor yani ama etmeyeceğim, bana meslek etiği yasaklıyor; bir başkası yapsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Tabii, bu madde hem işçi-işveren ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde düzenlenmesi, çalışma barışı açısından son derece önemli bence. Doğrudan desteklerle zaten bunlar yapılıyor, yapılması gerekir ama onun dışında, dolaylı destek anlamında da önemli olduğunu düşünüyoruz maddenin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Tan’a da teşekkür ediyorum bu maddeden dolayı, hakikaten yerinde bir madde.

Şimdi, burada Sayın Paylan “Ben mali müşavirim, Uğur Bey de mali müşavir.” diyerek bize pas attı. Şimdi, şöyle, Sayın Paylan, belki bundan yirmi yıl önceki hem işi hem tek düzen muhasebe planı falan filan onlar olsa belki anlayabilirim ama şu anda bizim gerçekten hem işverenlerimiz hem işçilerimiz herkes kendi haklarını o kadar iyi biliyorlar ki yanlış yapma şansları yok, yanlış yaptıkları zaman bütün kanunlar işçiden yana Sayın Başkanım, yani bunu kalkıp da işveren bin lira parayı ben yacacak yardımı, elektrik yardımı olarak vermeyeyim de maaşından düşürüp göstereyim vergiden kaçınmayım diye bir şey düşünme şansı şu andaki işverenlerde böyle bir şey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Uğur Bey, din kardeşi de değiliz ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben işin içerisindeyim hâlâ, bildiğim için söylüyorum, yani inanmayabilirsiniz.

İkincisi, şimdi, doğrudan desteği zaten biz vatandaşlarımıza konutlarda veriyoruz, yüzde 80 doğal gazda konutlarda direkt elektrikte de yüzde 50’sini zaten BOTAŞ ve hazineden karşılıyoruz. Dolayısıyla doğrudan destek noktasında Sayın Paylan’ın dediği “Kara kış geliyor.” falan filan, biz bunu geçen yıl da zaten destekledik, bu yıl da desteklemeye devam ediyoruz. Hatta ve hatta öyle zannediyorum ki Cumhurbaşkanımız cuma günü sunumunda da burada belki de ifade ederler, 600 milyara yakın bu enerji yönünden vatandaşlarımıza desteği öngörüyoruz. Kaldı ki sosyal yardımlaşmada Sayın Bekaroğlu hangi kafayla konuşuyor bilmiyorum ama...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne demek hangi kafayla? Bu kel kafayla konuşuyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şunun için ifade etmek istiyorum, sosyal yardımlaşma sizin partililerinizden oluştuğu için “Getir bir üye, al götür parayı.” mantığını nasıl kurabiliyor, anlayamıyorum bir türlü.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Görüyoruz, yaşıyoruz, her gün dinliyoruz, yaşıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bence meslekten bayağı uzaklaşmış herhâlde. Bence sizin iyi bir psikiyatriste gözükmeniz gerektiğini düşünüyorum Sayın Paylan, bu tarafın değil; siz kendiniz gidin bir görünün.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu şekilde kullanıyorsunuz, insanları fakirleştirdiniz, ondan sonra devletin kesesinden sadaka veriyorsunuz, her gün görüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, konuşmaya niyetiniz yoksa söyleyin, başkasına söz verelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

CAVİT ARI (Antalya) – Benim niyetim var da Uğur Bey’in susmaya niyeti yok. Üstelik Bekaroğlu’na hakarete bulundu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Düzeltiyim de “Sayın Paylan” diye ifade etmişim, Sayın Bekaroğlu diyecektim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, Başkanım, bu torba yasanın görüşmelerine başladığımızda, geneli üzerine yaptığımız açıklamalarımızda bu torba yasada belirli düzenlemelerin yani özellikle vazgeçmelerin, belirli rakamlardaki takiplerin sona erdirilmesi gibi bazı vazgeçmelerin iktidarın seçime dönük bir yatırımı olduğunu ifade etmeye çalıştık. KYK borçları da bunlardan bir tanesiydi, faizlerin silinmesi, yine, belli icra dosyalarının aynı şekilde takiplerinden vazgeçilmesi. Ha, işin şu tarafını da özellikle hatırlatmıştık, yani burada binlerce hatta milyona varan vatandaşımızın bu 2 bin lira gibi rakamı dahi ödeyemez hâle düşürenin iktidar olduğunu, iktidarın hatalı uygulamaları olduğunu ve seçim olmasaydı sonuçta da vatandaş hatırlamayacağını ifade etmiştik. Şimdi bunun da en güzel delili bu geçici madde. Şimdi, eğer bu geçici madde önemli ve olması gereken bir düzenlemeyse bu düzenlemenin yürürlük tarihi 30 Haziran. 30 Hazirana kadar yürürlük tarihi var yani seçime kadar hazırlanmış, düzenlenmiş; ihtiyaca göre değil, seçime göre düzenlenmiş bir teklif. Bizim de iddialarımızın açıkça ortada olduğunu göstermekte.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

HAK-İŞ temsilcisinin bir söz talebi var galiba, kısaca dinleyelim.

Buyurun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU MALİ MÜŞAVİRİ FATMA ZENGİN – Sayın Başkanım, kıymetli hazırım; hepimizi HAK-İŞ Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

Bin TL'lik gelir vergisinden ve SGK'den istisna tutulan yakıt ve elektrik ödemesini olumlu buluyoruz. Bu ödemenin bütün yılı kapsayacak şekilde genişletilmesini talep ediyoruz. Ayrıca bin TL'lik ödeme eğer işveren bu ödemeyi yaparsa, ek ödeme olarak yaparsa gerçekleşecek. Buna baktığımız zaman da bundan faydalanacak olan işçi sayısı kısıtlı ama hâlihazırda bütün çalışanlar bu ödemeyi, elektrik, doğal gaz, vesair ödemesini yapıyor. Yani bu istisnadan herkes faydalanmamış olacak. Bu anlamda yıllık gelir vergisi beyannamesi verenler nasıl ki gelir vergisi beyannamesinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zorunluluk getirmiyor madde, teşvik ediyor.

HAK-İŞ MALİ MÜŞAVİRİ FATMA ZENGİN – Evet, teşvikin genişletilmesini talep ediyoruz.

Diğer bir husus da ücretlerde ara dönemde artış yapıldı, asgari ücret ve diğer ücretlerde. Ücretlerdeki yüzde 42,5'lük enflasyon farkının yansımaları işçinin net ücretinde yüzde 34-36'ya tekabül etti çünkü gelir vergisi dilimleri, miktarları ara dönemde artırılmadı, ocak ayındakiyle sabit kaldı. Yani biz işçinin ücretini enflasyona karşı koruyamadık, yapmış olduğumuz yüzde 8'lik bir artış gelir vergisine gitmiş oldu. Ara dönemde 1 Temmuzdan geçerli olmak üzere gelir vergisi tutarlarının artırılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, o, başka bir konu. Bu maddeyle ilgili görüşünüzü ifade ettiyseniz o konu geldiğinde yine o konuyu konuşursunuz ama...

HAK-İŞ KONFEDERASYONU MALİ MÜŞAVİRİ FATMA ZENGİN – Onunla ilgili gündem olmadığı için belirtmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU MALİ MÜŞAVİRİ FATMA ZENGİN – Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, özellikle iktidar cenahı, başta Uğur Bey olmak üzere, devamlı olarak doğal gaz faturalarının yüzde 80'ini devletin ödediğini söylüyor. Bu ödemeler bütçenin hangi tertibinden yapılıyor veya başka bir şekilde mi yapılıyor? Şimdiye kadar

vatandaşların doğal gaz paralarının yüzde 80'ini karşılamak üzere devlet toplam kaç liralık bir ödenek ayırmıştır ve fiilen de şu ana kadar kaç lira kamu kaynağı bu konuda çıkmıştır? Bu nerede görünüyor, hazinenin veya bütçenin hangi hesabında gözüktüyor?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – BOTAŞ...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – BOTAŞ yaptıysa BOTAŞ'a kamudan hangi aktarım yapıldı? Bu aktarım nereden çıkmış gözüktüyor? Yani bunun açıklaması yapılmadığı sürece “Devlet finanse ediyor bunu, sübvansede ediyor.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maliye Bakanlığımızdan bir bilgi isteyelim bu konuda.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – BOTAŞ'ın...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, BOTAŞ sürekli borç para alıyor kardeşim. “Borç parayı da devlet ödüyor.” diye anlatamazsınız. Bir yerden BOTAŞ'a bir kamu kaynağının karşılıksız olarak konulduğunu göstermen lazım. Kredi ayrı şey, ödeme ayrı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sorum var.

Şimdi, Sayın Vekilim “Bin TL'yi aşmayan ödemeler” demişsiniz ama ben açıkça söyleyeyim, bu kış en mütevazı evin bile elektrik ve doğal gaz faturalarının toplamı 2 bin tl'yi bulacak. Bu “Bin TL” rakamını niye bir üst sınır olarak koydunuz yani neye göre koydunuz bu üst sınırı? Bunu soracağım.

Bir de Uğur Bey, şimdi, şöyle bir sıkıntımız var, “Doğal gaz faturalarının yüzde 80'i kamu bütçesinden karşılanıyor.” diyorsunuz ama burada bir hakkaniyetsizlik şu şekilde var: Şimdi, yalıda oturanın faturasının da yüzde 80'ini karşılıyorsun, gecekonduda oturan garibanın faturasının da yüzde 80'ini karşılıyorsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynı ülkede yaşıyoruz, kış onlara da geliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, önemli değil ama ödeme gücü anlamında söylüyorum. Yani yalıda oturanın faturasının da yüzde 80'ini karşılıyoruz, lüks malikânedede yaşayanın da yüzde 80'ini kamu bütçesinden karşılanıyor, gecekonduda oturanın da yüzde 80'i karşılanıyor. Bu, hakkaniyetsiz, bununla ilgili bir düzenleme yapalım. Yani “sosyal devlet” dediğimiz güçsüzün yanında olur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onlara yönelik bir düzenleme yaptık zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle: Burada yaptığımız bir düzenlemeyle bir yetki verdik yani farklılaştırma yetkisi verdik BOTAŞ'a ama henüz o çalışma bitmiş değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, farklılaştırma şu anlamda verdik, bölgesel verdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bölgesel ve gelir düzeyi, değişik kriterlerle fiyat farklılaştırması...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bölgesel şu anlamda verdik yani kaç metreküp harcıyor ona göre, güce göre vermedik. Yani bu açıdan artan oranlı bir tarifeye geçsek... Bakın, zenginler daha çok, daha yüksek metrekareli evde yaşıyor, değil mi? Yani daha garibanlar daha düşük metrekareli evde yaşıyor -genel anlamda söylüyorum- daha varlıklılar daha büyük evlerde yaşıyor. Yani bu açıdan belli bir rakama kadar ücretsiz veya çok düşük ücretli, ondan sonra artan oranlı bir tarifeye geçmemiz gerekir ki o zaman diyelim ki “Hakkaniyetli bir düzenleme yapmışız.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kademelendirme var, bir de bölgesel de çok önemli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru yani ödeme gücü olan, olmayana göre de düzenleme yapmamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Değerli arkadaşlar...

Ahmet Bey, sizin bir yorumunuz var mı?

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben tabii, ufak ufak not aldım ama Uğur Bey bazısını ifade etti, ben tekrara sebebiyet vermesin diye bir şey söylemeyeyim. Ama işin doğrusu yani bu maddeyle -biraz önce de söyledim- bütün işverenleri şu anda töhmet altında bırakacak bir ifadeden kaçınmamız gerektiğini düşünüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açık kapı bırakırsanız açık kapı dolar.

AHMET TAN (Kütahya) – Efendim, devlet işverene, işveren de devlete güvenmek zorundadır yani aslında, güven esaslı bir sistem üzerinden yürümesi gerekir. Onun için kimsenin de töhmet altında bırakılmaya hakkı yoktur diye düşünüyorum bu anlamda.

Bir de seçime yönelik geldiğine dair bir ifade kullanıldı. Ya, önümüzdeki ay kış yani yazın mı uygulayacağız bunu? Sonuç itibarıyla kış aylarında bu maddeyi uygulayacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama 30 Hazirana kadar.

AHMET TAN (Kütahya) – Seçim denk gelmiş, ne yapalım yani?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Abdüllatif Bey'in sorusuna Maliye Bakanlığımız bir cevap verebilecek mi, yoksa bir hazırlık yapıp not şeklinde mi... Epey detaylı bir soru oldu çünkü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bin TL yetecek mi?

AHMET TAN (Kütahya) – Üstü işverenlerimizin. Verebilir 3 bin lira da bin lirasını devlet karşılıyor, 2 bin lirasını da yarısını da kendisi versin işverenlerimiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cengiz Bey, var mı söyleyeceğiniz bir şey Abdüllatif Bey'in sorusuna yönelik olarak?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Sayın Bakanım, hâlihazırda BOTAŞ'a üç kaynaktan para aktarıyor veya elde edilecek gelirden vazgeçiliyor; bunlardan biri sermaye ve görevlendirme. Burada 165 milyar civarında -ek bütçe dâhil- koymuş olduğumuz bir kaynak var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, yılın bütünü için mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Bütünü için, evet.

Bunun önemli bir kısmı ödendi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 2022 mi, 2023 mü?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Hayır, 2022; 165 milyar. Bunun önemli bir kısmı ödendi sermaye ve görevlendirme karşılığı olarak. Tabii, kredi tedarikinde de bulunuyor şirket, kendisi ödeme dönemlerine karşılık olarak bir kredi oluşturmaya çalışıyor.

Bir diğer husus da bizim vazgeçmiş olduğumuz vergiler mevcut, bu yıl için 147,7 milyar liralık bir vergiden BOTAŞ için vazgeçmiş olacağız yılın sonuna kadar, yaklaşık olarak diyeyim; ödemediği vergiler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ödemediği mi, terkin mi ettiniz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Terkin etmedik efendim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Terkin etmedik, geçmiş dönemde terkin etmiştik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – KDV gelirlerini mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Gümrükte ödemesi gereken KDV’ler efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, gümrükte ödemesi gereken KDV’yi erteliyorsunuz. Ama borç olarak yapıyorsunuz değil mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – O borçtu tabii...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yılbaşında terkin ettiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Geçen yıl terkinini yapmıştık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yıl da yapacaksınız yine.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bir şey sormuştum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu bin TL’yi zam yaparken yani diyelim ki 8 bin lira alan bir işçiyi 12 bin lira yaptı, bin lirasını buraya gösterme olasılığını yüksek görüyorum ben, siz böyle bir risk görmüyor musunuz? Yani bu uygulamanın patronların vergisinden düşüş anlamına geleceğini düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir yorum yapıldı bu konuda, Ahmet Bey bir şeyler söyledi ama hani yüzde 100 bir şey söylenecek bir alan gibi de durmuyor doğrusu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yani çok açık kapı var, böyle bir açık kapı var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Denetime tabidir yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, bir şikâyet olursa işçilerden o zaman olabilir ancak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakan Yardımcımızın söylediği rakam 303 milyar lira, dolayısıyla, 20 milyon haneye baktığımızda 15 bin lira düşüyor. O nedenle, BOTAŞ’taki doğal gaz sübvansiyonu herhâlde konutlar için olmasa gerekir yani ortalama bir konutun doğal gaz harcaması herhâlde bu civarlarda...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sanayi de var.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Evet, yani işte, bunun ne kadarı sanayi, ne kadarı konut? Yani şimdi, burada temel olarak şu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir çalışalım bunu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Özür dilerim.

Bizim bildiğimiz, doğal gazın yüzde 25’i konutlarda kullanılıyor, bunun yüzde 25’i mi, 50’si mi? Yani normal olarak bunu konuştuğumuzda, gelir durumu düşük ailelerin bir sübvansiyonu diye vergiyi de Türkiye’de orta ve alt gelir grubu ödediği için otomatikman bütün bunu orta ve alt gelir grubu ödemiş sayılır. Bunun için ayrıntısı önemli yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu ayrıntıları bir çalışalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Vekilim, ayrıntıya bakmam lazım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tamam, problem yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Madde üzerinde önerge yoktur.

Geçici 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Geçici 2’nci maddeye geçiyoruz.

GEÇİCİ MADDE 2- 15/8/2022 tarihi itibarıyla 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun uyarınca icra takibi başlatılmış bulunan, borçlusu gerçek kişi olan ve her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip tutarı 2.000 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile bu tutarın üzerinde takip başlamış olmakla birlikte 15/8/2022 tarihi itibarıyla dosyada yapılmış tahsilatlar nedeniyle bakiye takip tutarı 2.000 Türk lirası ve altına düşen alacaklardan, alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla takip konusu alacak, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi kapsamında alacak kabul edilir.

Bu madde kapsamında icra takibinden vazgeçilen alacaklar için 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harç ile 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde düzenlenen harç alınmaz. Evvelce alınan harçlar iade edilmez. Bu Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere takibinden vazgeçilen icra dosyaları ile ilgili olarak taraflar karşılıklı olarak yargılama gideri ve vekalet ücreti talebinde bulunamaz.

4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun ek 37 nci maddesine göre Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin, bu madde hükmünden yararlanarak alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde Hazine payı hesaplanmasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla, 15/8/2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 18’i, feragat tarihini takip eden aydan başlamak üzere ödemeleri gereken Hazine paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilir.

5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu çerçevesinde Bilgi Teknolojileri Kurumu tarafından yetkilendirilen, Hazine payı ödemekle yükümlü olmayan ancak 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında evrensel hizmet katkı payı ödeme yükümlülüğü bulunan işletmecilerin bu madde hükmünden yararlanarak alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde evrensel hizmet katkı payı hesaplanmasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla, 15/8/2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 1’i, feragat tarihini takip eden ilk dönemden başlamak üzere ödemeleri gereken evrensel hizmet katkı paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilir.

Bu madde hükmünden faydalanarak alacaklarından feragat edenler, feragat ettikleri alacaklar ile ilgili olarak, bu maddede öngörülen hükümler dışında ilgili idareden herhangi bir yasal yükümlülüğün iadesi, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçici 2’nci madde İcra ve İflas Kanun’una ilişkin değişiklik.

Buyurun Ahmet Bey, bir izahat rica edelim.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu madde de küçük tutarlı alacakların icra takiplerinin sonlandırılmasına ilişkin bir madde. Önemli bir kısmı temel ihtiyaçlara tekabül eden elektrik, su, doğal gaz, telefon gibi abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan küçük miktartlı borçların icra takiplerinin sonlandırılmasını özendirmek amacıyla bu alacakların, alacakların tek tarafı feragati üzerine değersiz alacak kategorisine alınmasını sağlamaktadır.

Düzenleme kapsamında, vergi mükelleflerinin 15/8/2022 tarihine kadar icra takibi başlatılmış bulunan asıl alacak ve ferileri dâhil takip tutarı 2 bin Türk lirası ve altında olan alacakların, bu tutarın üzerinde takip başlamış olmakla birlikte daha önce yapılmış tahsilatlar nedeniyle 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla takip konusu bakiye takip tutarı 2 bin Türk lirası ve altına düşen alacakları kapsam içindedir. Kapsama sadece gerçek kişi borçluları alınmıştır. Ayrıca, bu kapsamda vazgeçilen alacaklar nedeniyle icra dairelerinde icra tahsil harcı ile 2548 sayılı Kanun’da düzenlenen harcın alınmaması öngörülmektedir. Bu şekilde kayıtlardan çıkan alacaklara ilişkin daha önce hesaplanarak beyan edilen katma değer vergisi ve özel iletişim vergisi Katma Değer Vergisi Kanunu ve Gider Vergisi Kanunu hükümlerine istinaden söz konusu vergilerden indirim konusu yapılabilecektir. Takibinden vazgeçtikleri tutar için de Hazine payı hesaplamasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 18’inin ödemeleri gereken Hazine paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilmesi öngörülmektedir.

İcra takibi, haciz aşamasında yaklaşık tutarı 2 bin Türk lirası ve altında olan 9 milyon alacak dosyasının bulunması ve dosya başına alacak tutarının da 1.500 TL olması durumunda icra takibinden vazgeçilmesi nedeniyle vazgeçilecek icra tahsil harcı takribî 615 milyon Türk lirası olacaktır.

GSM şirketlerinin düzenleme kapsamında 1 milyar Türk lirası alacağı olduğu varsayıldığında bu tutarın yüzde 18 olan 180 milyon Türk lirası bu şirketlere ödemeleri gereken Hazine paylarından mahsup edilerek iade edilecektir.

Yine, evrensel hizmet katkı payı ödemesi yapan kuruluşların 100 milyon Türk lirası bir alacaktan vazgeçmeleri durumunda 1 milyon Türk lirası maliyet oluşabilecektir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Vekilim, burada anladığım kadarıyla kamuoyunda şöyle bir beklenti var: Yani 2 bin TL altındaki bütün borçlardan, alacaklardan vazgeçiliyor diye bir beklenti var; GSM şirketleri, diğerleri. Ama burada bir zorunluluk yok benim anladığım kadarıyla. Yani şirket isterse vazgeçecek bu alacağından, istemezse vazgeçmeyecek; öyle değil mi? Takibini devam ettirecek. Yani böyle bir imkân tanıyorsunuz. Yani öyle bir beklenti oluşturduz ki “Oo ne güzel, 2 bin TL altındaki bütün alacaklardan herkes vazgeçiyor.” diye bir beklenti oluşturduz ama böyle bir gerçeklik yok. Yani devam edebilir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle mi, değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle.

AHMET TAN (Kütahya) – Cevap vereyim mi hemen?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Verin, hemen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben yasayı okudum öyle görüyorum.

AHMET TAN (Kütahya) – Cevap vereyim mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Verin.

AHMET TAN (Kütahya) – Yani evet, özendirmeye alakalı bir madde ama bu alacak... 2 bin Türk lirası ve altındaki alacakları bu şirketler kaç ay içerisinde tahsil edecekler?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya ayrı, ben diyorum ki, burada bir şey yok...

AHMET TAN (Kütahya) – Bir şey söylemeye çalışıyorum.

Yani zaten tahsil edemedikleri...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye “Sildik.” diye anlatıyorsunuz piyasaya? Bu kadar “sildik biz.” diye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Silindi.” diye anlatıldı.

AHMET TAN (Kütahya) – Ya, müsaade eder misiniz, yani yorumunu daha sonra tekrar yaparız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle anlaşıldı ya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Paylan, bir düzen içerisinde gidersek iyi olur.

Sorularınızı sorun.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Şimdi, tamam, tek bir cümle kaldı.

Yani bu anlamda bununla bu kanun yürürlüğe geçtikten sonra zannediyorum, üç aylık bir şey istediler, altı aylık bir süre içerisinde bunları istisna kapsamına alacaklar yani tahsil edemedikleri, belki edemeyecekleri rakamları da burada indirim konusu yapabilecekler. Yani şey bu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tahsil ederlerse ne olacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman mesele şu arkadaşlar: Bakın, şimdi burada farklı uygulamalar söz konusu olacak yani kimi şirketler vazgeçecek, kimileri vazgeçmeyecek, kimi avukatlık bürolarında bunlar. Yani bu anlamda edebileceğini düşündüğünün peşine düşecek, düşünmediğinin... Yani tek bir uygulama da olmayacak. Diyelim ki Turkcell, 1 milyon tane dosyası var yani diyelim ki 1 milyon dosyanın 500 bin tanesi ölmüştür, kaçmıştır, yurt dışına gitmiştir; bunları ayırabilir ama 500 bininin takibine devam edebilir, siz bu imkânı da veriyorsunuz. Yani tek bir uygulamaya sokmuyorsunuz Sayın Vekilim, doğru mu? Ya, x şirket 2 bin liranın altında bütün dosyalarından -efendim- bu anlamda bir uygulama yapacak diye bir şey demiyorsunuz, hak veriyorsunuz. 1 milyon dosyası var Turkcell’in 500 binine “Efendim, ben durduruyorum.” diyebilir, 500 bininin icra takibine devam edebilir. Bu da şunu getirecek Değerli Vekilim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu yapabilir mi bir sorulım yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu da şunu getirecek: Ahmet’le ilgili vazgeçti takibinden Ayşe’yle ilgili devam edecek. O da Ayşe “Yandım anam.” diyecek, “Bak, Ahmet’le ilgili vazgeçtin, niye Ayşe’yle ilgili devam ediyorsun?” uygulamasını getirecek. Çok yanlış bir uygulama yani şirket

yakaladığının -efendim- bu anlamda peşine düşecek, yakalayamadığını da bu kanundan yararlanıp takipten vazgeçip şüpheli alacaklar boyutuyla vergiden düşecek bir de değil mi? Yani bunu gider olarak gösterip vergiden, burada bir...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Zaten düşmüş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama tamamen düşecek bu anlamda, bilmiyorum, sonuçta bir zarar olarak bilançoda görülecek ve vergisinden düşme hakkını elde edecek, şirket için katmerli, kaymaklı kadayıf olacak yani. Bu anlamda yurttaşın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Katmerli olmuyor, parayı alıp tahsil edersek...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bağlayıcı hüküm koyarsanız, bağlayıcı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu demek istiyorum, şunu dememiz lazım bence arkadaşlar: Sonuç olarak bunların büyük çoğunluğu zor durumda olan yurttaşlarımız. Bir şirket tek bir uygulama yapsın yani yakalayabildiğine değil kardeşim, eğer bir şey yapacaksa, bu uygulamayı yapacaksa topyekün yapsın, yapmayacaksa hiç yapmasın. Böylece de millet de görsün kardeşim, Turkcell mi peşine gidiyor, Vodafone mu bilmem neyin peşine gidiyor, bunu görsün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu bir tartışalım arkadaşlar. Gerçekten şirketler alınamaz gördüklerini eleyip alınabileceklerle ilgili, bunu bir...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İcraysa hepsi girsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsi girsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hepsi girsin anlamında bir düzenleme...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şirket Ahmet’le ilgili yapabilir, Ayşe’yle ilgili yapmayabilir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benzer durumda olanlara benzer uygulama yapma...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Onu söyledik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yasada yok bu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, bu Anayasa Mahkemesinden döner, böyle bir yasa yapamayız biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasada yok, yasada şirketin keyfiyetine bırakıyoruz arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, silmiyoruz. Ya hep ya hiç; yapacaksa aynı durumda olanların hepsini yapsın, yapmayacaksa hiç yapmasın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Keyfiyet var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bağlayıcı hükme dönüşürse olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; bu maddede sadece elektrik, su, doğal gazla ilgili diye düşünmeyelim, 2 bin liranın altındaki tüm küçük alacaklarla ilgili bir düzenleme var. “Bu maddede sağlanan imkân nedir?” denildiği zaman, eğer bir işletme alacağını icraya veriyorsa mevcut vergi kanunlarımız gereğince buna zaten “şüpheli alacak” der ve gider yazar, diyelim ki fatura 100 liralık bir faturaysa hepsini, tamamını gider yazar. Daha sonra bu alacağı tahsil edemediği takdirde değersiz alacak hâline gelir, bir ilama bağlanır ve bu gideri yazdığı faturanın içerisindeki katma değer vergisi varsa özel iletişim vergisinde indirim konusu yapar. Bu maddede alacaklılara şöyle bir imkân sağlanıyor: Tek taraflı alacak takibinden vazgeçerseniz, takip

sonlanmasını beklemeksizin, bu parayı aldın, almadın beklemeksizin tamamını -feragatle sonuçlandırdığı için- değersiz alacak yazabilirsiniz, bunun karşılığında da ödemeniz gereken icra tahsil harcı, davanın bitirilmesiyle ilgili ödenecek harçları da ödemezsiniz noktasında bir imkân sağlanıyor.

İkinci kısım ise, bu GSM şirketleri ve evrensel hizmet payı ödemekle yükümlü olan şirketler açısından bir düzenleme içeriyor madde. GSM şirketlerinin diğer vergi mükellefiyeti olanlardan farklı yükümlülükleri var; başta yüzde 15 oranında hazine payı ödemeleri gerekiyor. Bir kısmı sadece evrensel hizmet katkı payı ödüyor. Bunun yanında geçmiş faturalarda “TRX ücreti” dediğimiz yüzde 5’lik bir ücret var. Yine “telsiz kullanım ücreti” adı altında bir ücret alacakları var. Faturalarda yansımayan, görünmeyen kamusal yükümlülükleri var. Bu yükümlülüklerinin hesaplanması sonrasında önceden devlete ödedikleri ancak takipteki alacaklarından vazgeçmeleri hâlinde kesin devletten alamayacakları bir rakam çıkıyor ortaya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Devletten geri alamıyorlar yani.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Alamaz, evet, devletten alamaz.

Özel hüküm bu nedenle maddeye dercedilmiştir. Bunların maliyetleri aslında daha yüksektir -biraz evvel söylediğimiz o ek yükümlülüklerin- yaklaşık 24,5 civarındadır, 18’e şeklinde bir ek yükümlülük konulmak suretiyle şirketler özellikle mobil telefon kullanımından kaynaklı alacaklarından vazgeçerlerse ödeyecekleri hazine payından mahsup imkânı getirilmiştir. Çünkü bu şirketler her ay düzenli hazine payı ödeyen şirketler, faturayı kestikleri anda tahakkuk eden ve izleyen ayda da ödedikleri bir pay yükümlülükleri var.

Aynı şey evrensel hizmet için de getirilmiştir. Burada, hiçbir alacaklıya herhangi bir şekilde “İlla alacağından vazgeç.” denmiyor tabii doğal olarak maddede çünkü özel hukuk tüzel kişilerinin gerçek kişilerden olan alacakları bunlar veya bir bilanço usulünde defter tutan gerçek kişinin yine bir gerçek kişiden alacağı. Eğer kişi alacağından vazgeçerse bir kolaylık, bir özendirme düzenlemesidir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Bitti mi Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir iki cümle daha edeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu 9 milyon dosyanın kaç GSM? Yaklaşık yarısı mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yarısı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, şundan dolayı söylüyorum: Kamuoyunda -ben açıkça söylüyorum, herkese böyle yansıdı- “2 bin liranın altındaki dosyalar da kardeşim düşecek, borçtan kurtulacağız.” diye bir beklenti oluştu. Yanılıyor muyum?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cumhurbaşkanı öyle açıkladı. “Borçları siliyoruz.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamuoyuna çıktığımızda böyle “2 bin liranın altındaki dosyalar da silinecek kardeşim.” diye bir beklenti oluştu. Şimdi, bu noktada eğer ki bu keyfiyeti tamamen şirketlerin eline verirsek ve şirket, dediğim gibi, Turkcell, 1 milyon dosyasının, 500 bininden vazgeçip 500 bininde takibe devam ederse ciddi bir sıkıntı yaşarız. Ya bu beklentinin gereğini yerine getirmemiz -özellikle GSM çok öne çıktı- ya da GSM şirketleri özelinde “ya hep ya hiç” diye bence düzenlemeyi yapmamızın daha doğru olacağını düşünüyorum. Yani mademki bir af getiriyoruz burada, vatandaşa, yoksul yurttaşımıza bir af getiriyoruz, şirket, bununla ilgili dosyaların da “Kardeşim, ben bunun topunu aynı şekilde işleme koyuyorum.” demeli, kendi içinde dosyaları ayırtırmamalı diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

Affedersiniz, STK görüşü alalım mı? Belki sizin yorumlarınıza da katkısı olur.

Bir talep var.

Buyurun.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV MUHAMMED ALİ MERMEROĞLU – Sayın Başkan, kıymetli hazırın; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biz düzenlemeyi esasen olumlu buluyoruz. Şimdi “Turkcell, GSM operatörleri” deniliyor ama belediyelerin de esasen, örnek vermek gerekirse su alacaklarının tahsili için fazlasıyla icra takibi açtığı durumlar söz konusu. Biz düzenlemeyi olumlu buluyoruz ama bazı noktalarda düzeltme yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Şöyle ki: 2 bin liranın hesabında yargılama gideri ve vekâlet ücretinin dikkate alınmaması gerektiğini düşünüyoruz çünkü vekâlet ücreti ve yargılama gideri eklendiği zaman, esasen asıl alacağı küçük bir pay kalmış oluyor.

“15/8/2022” şeklinde düzenlenen tarihin günümüze daha yakın bir tarih olmasının daha uygun olacağını düşünüyoruz.

Aynı zamanda, vazgeçilen icra takiplerinden harç alınmayacağı ve karşılıklı olarak yargılama gideri ile vekâlet ücretinin talep edilmeyeceği düzenleniyor. Vazgeçilen icra takiplerine dayalı olarak açılan davalardan da karara bağlanmamış olanlarından vazgeçilmesi durumunda, feragat edilmesi durumunda yine aynı düzenlemeden yararlanılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ahmet Bey, burada Belediyeler Birliğinin de söylediği iyi oldu, ben de onu not almıştım. Şimdi burada “asıl alacak ve ferileri” diyorsunuz. Ferileri zaten en az bin lira falan tutar bu şeylerde, nispi olarak çok yüksek oluyor, dolayısıyla ferilerinin çıkması gerekir diye düşünüyorum, bir.

İkincisi, şimdi, burada, etki analizinde “İcra takibi ve haciz aşamasında bulunan tutarı 2 bin lira ve altında olan 9 milyon alacak dosyasının bulunması ve dosya başı alacak tutarının 1.500 lirası olması durumunda...” bu böyle midir? Olması durumunda bir varsayım mı yapıyorsunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Varsayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Varsayım mı yapılıyor burada? “GSM şirketlerinin de ödemeleri gereken hazine paylarının mahsubu...” burada da aynı şekilde, “varsayıldığında” demiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu Gelir İdaresi yaptı zaten, bir varsayım mı yapıyoruz Ayşe Hanım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, doğru mudur; doğru bir hesap mıdır? Yani böyle tespit edildiğinin doğruluğu kesin midir, yoksa varsayıldığında ya da burada olması durumunda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, size veya teknik bir arkadaşa söz verebiliriz.

AHMET TAN (Kütahya) – Yani 9 milyon rakamı doğru ama 1.500 lira... İsterseniz Gelir İdaresi Başkan Yardımcımıza söz vereyim bu konuda, rakamları onlardan aldım çünkü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, biz harç büyüklüğünü belirtebilmek için dosya başı alacak tutarı “1.500 lira” diye bir yaklaşımla meblağ söyledik. 9 milyon dosya olduğu net, 9 milyonun “kapak” diye söyleniyor icra takipleri başlatılırken...

CAVİT ARI (Antalya) – Kapak hesabı.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Kapak hesabının 2 bin liranın altında ne kadar parasal değeri olduğunu bilmiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir varsayım yapıyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Varsayım yapıyoruz, 9 milyon dosyada 1.500 lira olsa dedik, harcın maliyeti 615 milyon lira olarak çıkıyor.

GSM şirketlerinin de alacak tutarını bilmiyoruz ama 1 milyar olduğunu varsaysak burada Hazine payı açısından yüzde 18’lik bir rakamın, 180 milyon liranın ödenecek Hazine payından mahsup suretiyle iadesi öngörüsü yapıldı efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ayşe Hanım, peki, ferileriyle ilgili bir hesap yapıldı mı? Ferileri çok tutar.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, şöyle, icra dosyaları açılırken Adalet Bakanlığımızla birlikte çalıştık bu konuyu biz. “Anapara artı faiz” şeklinde zaten birlikte açılıyor bu dosya dolayısıyla açıldığı tarihteki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam ama 2.000 liranın ne kadarı ortalama feridir?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Onu bilmiyorum ama açıldığı tarihteki tutar 2.000 lira olacak, bugüne kadar gelen tutar değil efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu fiil olarak bin liraya filan gelir herhâlde, bilmiyorum...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bugüne kadar gelen tutar değil efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Avukatlar daha iyi bilirler ama uygulamada öyle tabii..

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Müdürü duymadınız Bülent Bey, davanın açıldığı tarihteki rakam 2 bin lira.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Açıldığı tarihteki tutar, “Kapak dosya tutarı” dedikleri, icra takibinin başlatıldığı tarihteki tutar, efendim.

CAVİT ARI (Antalya) – Yani masraflarıyla birlikte 2 bin lira.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet, 2 bin lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam ama “ferileri” deyince ferisi, şeyler faizleri...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Faiziyle birlikte açılıyor efendim, o tarihte toplam tek rakam üzerinden açılıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Takip tarihindeki anapara artı faiz. Anapara artı faiz 2 bin TL; içinde icra takip harcı ve vekâlet ücreti hariç.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yok, hariç efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hariç mi vekâlet ücreti?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hariç, vekâlet ücretleri yok, hayır; anapara artı faizleri. Faiz olur, zam olur, adını bilmiyoruz ne kullanıldığını, “ferî alacaklar” dediğimiz kısım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, bitti mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı milletin karşısına çıktı ve şu cümleleri kurdu -tam kelimeler böyle değildir- “2 bin liraya kadar olan fatura alacaklarını siliyoruz.” İki, “2.500 Türk lirasına kadar olan her türlü borcu -kredi kartı özellikle- siliyoruz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O, bir sonraki maddede.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet yani “Siliyoruz.” dedi. Şimdi ne diyorsunuz siz ya? “Böyle bir şey yok.” diyorsunuz. Kardeşim, şimdi, Cumhurbaşkanı milletini... Nâs yalanı da yasaklıyor arkadaşlar ya. Sizin bütün derdiniz Nâs’la ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, böyle bir şey yok mu diyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl böyle bir şey yok mu... Böyle dedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Böyle bir şey yok mu diyorsunuz şimdi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Milletin karşısına çıktı Sayın Cumhurbaşkanı böyle dedi. Şimdi diyorsunuz ki “Bu, böyle değil.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Milletin elektrik faturası silindi, belediye suları silindi, nasıl yok?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Keyfilik var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir dakika arkadaşlar ya, sıra bende, bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uygulamayı göreceğiz kanundan sonra, uygulamayı göreceğiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, bu şeye çıkmışsınız, e, ya, bir durun arkadaş ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey bir konuşsun, evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi çıkmış diyorsunuz ki “İsteğe bağlı filan...” Çok tuhaf bir durumla karşı karşıyasınız, ne diyeceksiniz millete ya? Ha, söyledik oldu, yani böyle mi oluyor arkadaşlar ya? Yani bu algı şeyleriyle nereye kadar gidecek ya? Olmaz, yazıktır millete.

Bir de “2 bin liranın altında...” Ya, işte, “Borcun 2 bin liraya kadar olan bölümü...” filan diye bir şey niye yapmıyorsunuz? 2 bin lira... Bakın, gerçekten insanlar... Kış geliyor, kara kış filan dendi ya, “2 bin lira oradan, 2.500 lira buradan borç yani 4.500 liralık borcum, bu kış ödemem gerekli borçtan kurtuluyorum.” filan diyor, hakikaten rahatlamıştı. Ha, ama yalanmış, yalanmış; bu kabul edilebilir bir şey değil.

Şimdi, çok büyük bir şey de olmuyor, burada devletin kaybı da çok fazla olmuyor. Niye böyle bir şey yaptınız ben anlamış değilim. Ha, mecburdu böyle... Ben yapılan açıklamalardan şunu anladım: Bu kişisel yani özel şirketin gerçek kişiden alacağı filan yani devlet “Ben borcunu sildim.” filan diyemez. O zaman devlet eğer bunu yapmak istiyorsa şöyle yapar: Devlet bütçesinden adama bu sefer fatura yardımı yapar, isim mi yok yani, başka bir yardım yapar, bir şey kabul eder ve bunu bu şekilde karşılar. Yoksa işte böyle dedim, e, kandırdım milleti. Helal olsun Sayın Cumhurbaşkanına.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, bir şey söyleyeyim de ben.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanına gerçekten helal olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hazırlık aşamalarında da bulunduğum için. Şimdi, bu tür geniş kapsamlı düzenlemelerde, özel sektörün de işin içinde olduğu konularda bir istişareyle yürütülüyor bu süreçler.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman millete öyle açıklama yapın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonuçta bir uygulama yapılacak, o uygulamaya dönük kamu ile özel bir istişare içinde yürütülüyor bu düzenlemeler. Sonuçta da uygulama o çerçevede içinde yapılıyor yani “Bu tamamen keyfine bırakıldı.” şeklinde bir yaklaşım doğru değil...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tamam da millete, vatandaşa da açıklama böyle gelsin yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...ama yasada özel sektöre bir zorunluluk da getiremiyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Millete de böyle deyin yani. Nâs yalanı da yasaklıyor, bunu da bilin yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasa “keyfiyet” diyor, siz “Sildik.” diyorsunuz. Ya, Elitaş çıkıp demedi mi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, bir şey söyleyeceksiniz herhâlde, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bir sorum var benim. Diyelim 2 bin TL'nin altındaki alacakları kapsıyor bu. Burada 1.800 TL'lik bir alacak var. Bunun vekâlet ücreti ne kadar, hesapladılar mı bunu? 1.800 TL alacağın muhtemelen vekâlet ücreti 1.800. dolayısıyla 2 bin TL'nin altındaki her alacağı bu madde kapsamamış oluyor. Dolayısıyla 2 bin TL alacağı anapara olarak bir standart belirlenirse aslında Cumhurbaşkanımızın söylediği lafzen de gerçekleşmiş olur, ruhen de gerçekleşmiş olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sayın teklif sahibi Ahmet Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, tabii, birtakım ifadeler kullanıldı bununla ilgili ama yani burada borçlunun ve alacaklının özel sektörde olması münasebetiyle devletin ancak özendirici rolünün olduğunu hep beraber biliyoruz bu anlamda. Biz, sonuç itibarıyla, devletin özel sektöre vermiş olduğu muafiyet ve istisnaya ilgili, bu, alacağı, tahsil edeceği rakamın belirli bir kısmını kendi hesaplarından indirim konusu yapabilmek şartıyla alacağından vazgeçme üzerine kurulu bir sistem. Dolayısıyla bunu uygulamalı da Başkanım ifade ettiği gibi göreceğiz. Yani biz şunu da o tarih geldiğinde hep beraber yaşayacağız: Bu vatandaşlarımızın, 2 bin Türk lirasına kadar borcu olan vatandaşlarımızın ceplerinden 1 kuruş para çıkmadığını da görmüş olacağız. “Yalanmış” diye bir ifade de kullanıldı, o zaman yalayacaklar bu sözlerini tekrar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yasa onu demiyor ki Sayın Vekilim, yasa öyle demiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakan Yardımcımız, buyurun.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, fikirlerinizi ifade ettiniz, hepimiz de anladık. Lütfen...

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Cumhurbaşkanımızın yapmış olduğu açıklamayla ilgili bir şey söylemek istiyorum. Cumhurbaşkanımız açıklamasında “Vatandaşlarımızın bir kısmının icra takibine uğramasına yol açan 2 bin lira ve altındaki borçlarını tasfiye ediyoruz.” demişti, “Siliyoruz.” demedi yani bu kavram hiç kullanılmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Cumhurbaşkanına bu akli kim verdi ya, bu kelimeyi kim önerdi? Vay be!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cavit Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, buradaki vazgeçme aslında vatandaş lehine yapılmış bir düzenleme değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, böyle olur yirmi sene iktidardan sonra.

CAVİT ARI (Antalya) – Buradaki vazgeçme vazgeçen şirkete hızlı bir şekilde -bakın, “hızlı bir şekilde” diyorum- ve masrafsız bir şekilde yüzde 18 destek niteliğini taşıyan bir düzenlemedir. Vatandaşı değil, her zamanki gibi şirketleri, kartelleri kollayan bir düzenlemedir. Sebebine gelince... Bakın, biraz önce bir icra takibinde, örneğin, tahsil edilemediği takdirde bunların vergiden düşüleceğine dair Ayşe Hanım bir açıklamada bulundu, zaten düşüldüğüne dair. Bu uygulamada hukuki tanımıyla aciz vesikasına bağlanan alacaklar olması lazım, değil mi? Bir icra dosyasının aciz vesikasına bağlanabilmesinin koşulları vardır. Bunlardan biri, öncelikle fiilî haciz yapılmasıdır. Alacaklı fiilî haciz uygulamalı, hacze kabil mal yoksa tutulan bu tutanağın adı bir anlamda aciz vesikası, geçici vesikası niteliğindedir. İcra dairesinden de belge aldı mı bu kesin aciz vesikası hâline gelir. Sonuçta bu işlemi yapmak da -bugün tam rakamları bilemiyorum ama- resmî icra memur yolluğu ve diğer giderlerle beraber dosya başına, tahmin ederim ki 300 TL'ye yaklaşır. Şu an bir icra memur yolluğunun tarifesi kaç para, onu bilmiyorum ama masrafiyle beraber 300 TL yani alacaklı firmanın bir dosyayı aciz vesikasına bağlayabilmesi için dosya başına bu rakamda masraf yapması lazım. O zaman aciz vesikasını almalı ve öyle vergiden düşmeli.

Şu anki prosedür öyle mi Ayşe Hanım?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bir düzeltme yapacağım.

CAVİT ARI (Antalya) – Şu anki prosedür öyleyse devam edeceğim.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Öyle değil efendim.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, nasıl yapıyoruz?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Şimdi, efendim, şirketler icra davasını açtıkları anda o faturayı -100 lira- içinde vergileri de dâhil 100 lira olan bir faturayı olduğu gibi şüpheli alacak karşılığı ayırırılar yani gelirlerinden düşerler, onun, o faturanın vergisini ödemezler; hasılat kaydı görünmez ve vergisini ödemezler.

Değersiz alacak hâline gelmesi dediğiniz noktada “Artık bunun tahsil kabiliyeti yoktur.” belgesine bağlıdır, bu, bir mahkeme ilamı olur, bir aciz vesikası olur yani küçük alacaklar için icra takibi sonucu olur; bir resmî belgeye dayalıdır.

“Değersiz alacak” yazdığı zaman ne yapar? İşletme bunu gider olarak yazmıştı, vergileri tekrar gelir olarak yazar ters kayıtlı, gelir yazdığı o vergileri de indirim hesaplarına alır, KDV ve özel iletişim vergisinin indirimini yapar. Dolayısıyla şu anda işletmelerin, gelir ve kurumlar vergisi açısından baktığımız zaman, bir artı avantajı yoktur, hâlihazırda zaten gider yazmıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hızlandırma.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – İşlemi hızlandırır yani bir belgeye bağlamaksızın da bunları değersiz alacak hâline getirir.

CAVİT ARI (Antalya) – İşte, şu anki uygulamada değersiz alacak hâline getirebilmek için aciz vesikasına bağlanması gerektiğini anlıyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet gerekir, evet.

CAVİT ARI (Antalya) – İşte, bunun bir masrafı var. Bunun bir masrafı var icralarda, “memur yolluğu” dediğimiz resmî bir tarifesi, artı, diğer masraflar. Şirketlerin bu masrafa girmeden, zaten bir anlamda tahsil imkânı olmayan bu dosyaları şimdi bu çıkarılacak düzenlemeyle silerek bu masrafları da yapmadan yüzde 18 bir avantaj sağlayacağına dair bir süreç işletilecek, durum onu gösteriyor. Yani bu, sonuçta aslında, vatandaş değil, şirketlerin yararlanacağı bir düzenleme; ben öyle değerlendiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

1’incisini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas no.lu Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geçici 2’nci maddesinin birinci fıkrasındaki “2.000” ibarelerinin “5.500” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Bekaroğlu

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

Bülent Kuşoğlu

Abdüllatif Şener

İzmir

Ankara

Konya

Süleyman Girgin

Cavit Ari

Muğla

Antalya

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe...

Gerekçe:

Maddeyle borçlusu gerçek kişilerin hakkında icra takibi başlatılmış olan küçük alacakların tasfiyesi amaçlanmaktadır. Ancak bugünkü elektrik, doğalgaz, su, telefon, internet ve benzeri mal ve hizmetlerin tarife ve fiyatları düşünüldüğünde 2.000 lira “küçük alacak” değil “çok çok küçük” alacak sınıfında kalmaktadır ve çok az vatandaşın bu haktan yararlanacağı açıktır. Dolayısıyla bu tutarın 5.500 Türk lirası ile en az bir aylık net asgari ücret düzeyinde belirlenmesi daha çok vatandaşı bu mağduriyetten kurtaracaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geçici 2’nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üçüncü” ibaresinin “altıncı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Nilgün Ök

Salih Cora

Giresun

Denizli

Trabzon

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle Kanun Teklifi'nin geçici 2'nci madde kapsamında 2004 ve 7155 sayılı Kanunlar uyarınca icra takibi başlatılmış bulunan ve icra dosyası itibarıyla 2.000 Türk lirasını aşmayan veya bu tutarı aşmış olmakla birlikte yapılmış tahsilatlar nedeniyle bakiye takip tutarı 2.000 Türk lirasının altına düşen alacaklar için alacaklıların alacaklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçelerini vermeleri gereken sürenin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altıncı ayın sonu olarak belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 3'e geçiyoruz varlık yönetimi şirketleri kapsamındaki alacaklara ilişkin.

GEÇİCİ MADDE 3- 19/10/2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerince, banka ve diğer mali kurum ve kuruluşlardan 15/8/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla anapara takip bakiyesi 2.500 Türk lirası ve altında bulunan bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödenir. Bu kapsamda tasfiye edilecek tutar bir gerçek kişinin tüm varlık yönetim şirketlerine olan borç toplamı dikkate alınarak tespit edilir.

Bu madde kapsamında alacaklı kuruluşlar tarafından tahsil edilen tutarlar nedeniyle lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır, tasfiye edilen alacaklar için icra tahsil harcı ile 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Cezaevleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde düzenlenen harç alınmaz.

Bu madde kapsamında tasfiye edilen alacaklar nedeniyle borçlu tarafından, varlık yönetim şirketlerinden veya Hazine ve Maliye Bakanlığında, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunulamaz. Kapsama giren alacaklara karşılık maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra varlık yönetim şirketlerince yapılmış tahsilatlar bu şirketlerce borçlusuna iade edilir.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, madde kapsamında tasfiye edilecek anapara alacak tutarını bir katına kadar artırmaya Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, varlık yönetim şirketlerince takip edilen alacakların hazinece ödenmesine ilişkin bir düzenleme. Küçük tutarlı alacaklar nedeniyle oluşan icra takiplerinin azaltılması amacıyla Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerince banka ve diğer mali kurum ve kuruluşlardan 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla devir ve temlik alınan ve kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla anapara takip bakiyesi 2.500 Türk lirası ve altında olan bireysel

nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısının Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden aktarılacak tutarla ödenmesi yoluyla tasfiyesi amaçlanmaktadır. Banka ve diğer mali kuruluşlar tarafından on beş yıla yakın bir süredir varlık yönetim şirketlerine devredilerek takip edilmekte olan faiz ve ferileri dâhil 4,3 milyar Türk liralık dosya borcunun anapara tutarı 832.642.617 Türk lirasıdır. Bu tutarın yüzde 50'si olan 416.321.308 Türk lirasının hazineden ayrılacak kaynakla kapanması sonucunda 892.866 borçlunun dosya borcu sonlanacak ve bu kişilerin önemli bir kısmının finansal araçlara erişim engeli ortadan kalkmış olacaktır.

Ayrıca, bu madde düzenlemesiyle yargı teşkilatının iş yükünün de azaltılmasına hizmet edilmiş olacaktır Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu varlık yönetim şirketlerine geçen alacaklar büyük oranda banka alacakları yani bankaların kredi alacaklarından bahsediyoruz. Şimdi, burada, elbette vatandaşların bu borçtan kurtulması önemlidir ama burada kamu kaynağının kullanılmasına ben karşıyım yani şirket, sonuç olarak bankalar bir risk almışlar, kredi vermişler, kârlarına kâr katmışlar, içlerinde her işte olduğu gibi yani bir risk vardır, belli oranda şüpheli alacak söz konusudur her işte olduğu gibi. Yani bunun da -efendim, varlık yönetim şirketlerine devredilmiş- yarısı hazine kaynağından karşılanırsın. Bu, yanlış yani yurttaş borçtan kurtarmak doğru ama bunun hazine kaynağından karşılanması yanlış değerli arkadaşlar. O zaman söyleyeyim ben size, esnaf kardeşlerimiz var burada, esnafın da alacağı var. E, desin ki: Benim de 100 bin lira batağım var, 50 bin lirasını devlet karşılasın. Olur mu böyle bir şey? Yani Hazine bütçesinden karşılanırsın desin; olur mu böyle bir şey arkadaşlar? Tamam, seçim, şu, bu filan falan diyorsunuz da, buradaki yurttaşın ödediği vergiden karşılanıyor bu yani vergilerini ödemeye çalışan yurttaşın, yoksulların vergileriyle karşılanıyor. O açıdan, burada yapılması gereken şey “Efendim, bu borcun yarısını hazine kaynağından karşılıyorum.” demek değil, çok yanlış bir düzenleme, buna başka bir yol yordam, yöntem bulmamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Varlık yönetim şirketlerinin temsilcileri burada mı Sayın Başkanım veya Bankalar Birliği? Gerçi bankalar sonuç olarak bu alacaklarını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Varlık yönetim şirketleri temsilcisi de burada, öne doğru gelin, mikrofonunuzu açalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu diyorum: Bankalar zaten bu alacaklarını satmış durumdadır varlık yönetimi şirketlerine arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama zaten küçük bir rakam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yok şimdi, bankalar diyelim ki 10 liralık alacağını 3 liraya bu varlık yönetim şirketlerine sattı değil mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, sattı, neyse... Kaça sattı bankalar ortalama olarak?

SALİH CORA (Trabzon) – Yüzde 30, yüzde 40.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 30’una filan sattı zaten. E, şimdi, sen diyorsunuz ki: Yüzde 30’a satılmış şeyi yüzde 50’yle ben hazine olarak garantili olarak karşılıyorum. Yani buradaki, yurttaş borçtan kurtarmak meselesi doğru ama bunun kamu kaynağı ile hazine kaynağı ile yapılmasını tamamiyle yanlış buluyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cavit Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bu maddeyle fiiliyatta, şu an, iktidar, her zamanki gibi vatandaşı değil, yine büyük şirketleri düşünen bir düzenleme içerisinde. Nasıl mı? Şimdi, bakın, hazinenin 416 milyon TL’si bu kanunla varlık yönetim şirketlerine aktarılacak. Şimdi, bir dosyanın, bir banka alacağının varlık yönetim şirketlerine devri nasıl gerçekleşir, önce ondan kısaca bahsetmek lazım. Bankalar alacakları için icra takibi açarlar, kredi kartları veya kredi sözleşmeleriyle ilgili icra dosyaları açarlar. Süreçte icra safahatları devam eder ve artık bankalar o dosyalarla ilgili tahsilat imkânı veya yakın zamanda tahsilat imkânı görmezse belirli oranlar üzerinden ihaleye çıkarlar. Binlerce dosya hatta belki de milyonlarca dosya bu ihalelerle varlık yönetim şirketlerince alınır. Genelde de bizim bildiğimiz veya duyduğumuz şekliyle, bir dosyadaki alacak örneğin 100 bin TL’ye belki de bunun yüzde 7’leri, yüzde 10’ları gibi oranlarla satın alır bu şirket ve artık o borçlular bu şirketlerin borçlusu hâline gelir ve bu şirketler o borçlulardan neyi bulur ve yakalarsa sonuna kadar almaya çalışır. Böylelikle, çok cüzi oranlarla, yüzde 7, yüzde 10, yüzde 15 gibi oranlarla satın alınan bu dosyalar belki de yüzde 100 oranında tahsil edilir, böylelikle şirketlere çok büyük paralar kazandırılır. Burada, bu düzenlemeyle artık tahsilat imkânı kalmamış nitelikte olan paralardan yani 2.500 TL miktarındaki paraların, dikkat edin, tahsilat imkânı kalmayan paralardan -ki bunun toplamı 832 milyon TL- vazgeçilmekte ama vazgeçilirken de bu vazgeçilen paranın yarısı hazineden varlık yönetim şirketlerine ödenmekte. Yani bu varlık yönetim şirketlerinin tahsilat imkânı olmadığı için vazgeçtiği bu alacakların, belki de tahsil edemediği için elinde kalan bu dosyaların yarısı olan 416 milyon TL devletin parası bu şirketlere aktarılacaktır. Dolayısıyla vazgeçmeye itirazımız yok ama 416 milyon lira gibi bir paranın varlık yönetim şirketlerine aktarılması adaletli değildir, vicdanlı da değildir, varlık yönetim şirketlerine Hazineden pay aktarılması doğru değildir. Bu teklifinizi bu şekilde düzeltmenizde fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, arkadaşların ifade ettiği gibi bu da kamuoyuna sunulduğu gibi değil. Yani tamam, bu borçları, vatandaş ödemeyecek ama dolaylı olarak kamunun borcu hazineden ödenecek, yine vatandaşın parasıyla ödenecek. Ya, niye şöyle bir şey koymadınız... Benim merak ettiğim, yarısı nereden çıktı. Varlık yönetim şirketi işte, bin lira borcu yüzde 30’la şey yapmışsa 300 lira alacak en şey itibarıyla 300 lira, neyse, 400 lira. Niye böyle yapılmıyor da yarısı ödeniyor? Yani yarısına anlaştığı... Hiçbir varlık yönetim şirketi hiçbir kuruluştan borç devralırken yüzde 50’yle devralmamış böyle bir şey yok. Kimdir bu varlık yönetim şirketleri? Kaç tanedir? Niye bunlara böyle bir şey tanınıyor, niye yani? Biz vergilerimizi takip etmeyecek miyiz? Bizim milletvekili olarak görevimiz nedir, vatandaşın verdiği vergiler nereye gidiyor, bunu takip etmek. Nereye gidiyor yani? Vatandaşın tek tek... Evet, yani kaç milyon insan bundan istifade edecek, insanlar istifade edecekler. Peki diğer insanlar, borcu olmayan insanlar? Niye onların cebinden bunlara veriliyor? Ya, bunlar düzeltilebilirdi, doğru şeyler yapılabilirdi yani çalıştık. Bu arada, ben her konuşmamda “Ahmet Bey’i tebrik edeceğim.” diyorum edemedim, unuttum ama sona geldik buradan bir hakkını teslim edeyim. İlk defa -yedi seneden beri Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, iki dönemdir- bu şekilde bir

etki değerlendirme çalışması yapmış ve getirmiş teklif sahibi milletvekili arkadaşımız, tebrik ediyorum. Kendisinden kaynaklanmıştı anlamında da söylemiyorum zaten bu maddeler, herkes de biliyor ki Ahmet Bey aklına geldi de bu teklif hazırlamış değil yani netice itibarıyla hükümet politikaları falan. Yani bu da normal ama Ahmet Bey ilk defa bu cilt...

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum ama...

MEHMET BEKAROğLU (İstanbul) – Tamam, ben sizi görüyorum teklif sahibi sizsiniz. Yani arkadaşlar imzalanmışlar, arkadaşların birçoğu şimdi kızacaklar ama birçoğu ne konuşuyoruz onu şey yapmıyor bile. Dolayısıyla sizi tebrik ediyorum. Tebrik ediyorum ama yani niye milletin kesesinden, hazineden varlık yönetim şirketlerine veriyoruz? Varlık yönetim şirketleriyle pazarlık mı yapıldı? Nedir? Niye borcu yüzde 30’la, yüzde 20’yle, yüzde 10’la almış, ”Yüzde 30.” dedi biraz evvel arkadaşımız ama öyle de değil, daha da düşük almış, niye yüzde 50’sini veriyoruz? Yani bunu anlamak çok zor. Kaç tane bu varlık yönetim şirketleri? Ekonomik sıkıntı var, problem var, pandemi var, enflasyon var, şu var, bu var vatandaşın yükünü azaltacağız derken varlık yönetim şirketlerinin yükünü azalttınız. Hakikaten merak ediyorum, kim bu varlık yönetim şirketleri?

Sorumu tekrar ediyorum, en çok merak ettiğim: Varlık yönetim şirketleri kim? Bu ihalesiz, ihale yapılmadan iş verilen bu yukardaki Kİ’leri yapan firmalar kim, bunların gerçek sahipleri kim, gerçekten merak ediyorum çünkü hiçbir heyet, hiçbir bürokrat, hiçbir siyasi heyet bir başkasına bu kadar büyük fedakârlıklar yaparak, bu kadar büyük riskler yaparak böyle şeyler yapmaz, bol keseden vermez. Nasıl oluyor da veriyorsunuz bunu, anlamakta zorluk çekiyorum.

Teşekkür ederim.

BAşKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Uğur Aydemir...

UğUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, hem bir önceki geçici maddede hem de bu maddede işte “İşverenlerin lehine ve vatandaşın aleyhine olan bir düzenleme.” diye arkadaşlarımız bahsettiler. Ben, hem işverenin lehine hem de vatandaşın lehine olduğunu düşünüyorum. Yani şöyle ki, rakamlar da ortada zaten, bir önceki geçici maddede yüzde 18, işte katma değerini gelir olarak direkt devlet kendisine ödeyecek, işverene ve o da gelir olarak yazacak. Zaten gelir olarak yazdığı zaman da gelir vergisine tabi olacak. 2 bin lira para ödemesinden vatandaşı kurtarıyoruz. Ama bunun yüzde 18’ini konuşuyoruz, diyoruz ki “İşverene yüzde 18 bir kıyak yapıyoruz.” Ama vatandaşa yapmış olduğumuz 2 bin liralık borç yükünden kurtarmayı, abonelikten dolayı borç yükünden kurtarmayı vatandaşın lehine olarak görmek bence biraz kendimizi zorlamak diye düşünüyorum. Yani biz, burada, işvereni tabii ki direkt gider yazacak, tabii ki yüzde 18’ini gelir olarak kaydedecek ama burada daha çok işverenin yanında da vatandaşımızın mağduriyetini bitirdiğimizi, icra kapılarında uğraşmaktan kurtardığımızı ifade etmek istiyorum; bu bir.

İkincisi, varlık yönetim şirketleri... Biliyorsunuz arkadaşlar, varlık yönetim şirketleri şu oranda ihaleyi aldı, bu oranda ihale aldı, onları kendileri biliyor, hangi oranlarda ihale aldıklarını ama şu da var, varlık yönetim şirketleri bir işe başladıkları zaman zaten bir rakam var ortada 2.500 liraya kadar bir limit koyuyoruz; 100 bin lira falan demiyoruz arkadaşlar, 10 bin lira da demiyoruz, 5 bin lira da demiyoruz, 2.500 liraya kadar olan icra takibine, varlık yönetim şirketine düşen paralardan bahsediyoruz. Ve bu vatandaşlarımızı, bu varlık yönetim şirketleri 2.500 lira borç yerine belki de milyarlarca lira fazla para bunlardan tahsil etme durumunda oluyorlar, büyük ihtimalle de öyle oluyorlar. Biz, bu getirdiğimiz düzenlemeyi, vatandaşlarımızın ileriki günlerdeki, aylardaki olası büyük mağduriyetlerini gidermek

için yapıyoruz arkadaşlar yani 2.500 lira para belki sizler için önemli değil ama vatandaş için önemli olduğunu düşünüyoruz ve vatandaşımızı hem varlık yönetim şirketlerinin elinden hem icra kapılarından kurtardığımızı düşünüyorum.

Bu iki düzenlemeyle, iki geçici maddede -Ahmet Tan Vekilimizi yine tebrik ediyorum- güzel, yerinde bir düzenlemedir ve desteklediğimizi ifade ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin ilave bir sorunuz mu var?

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ben, aynı, geçen maddede demiştim ya: Turkcell istediği dosyalarını buna sokar istemediği dosyalarını sokmaz. Bu keyfiyeti vermişsiniz ya, bu maddeyi bir daha okuduğumda aynı keyfiyet burada da var arkadaşlar, benim anladığım, aksini Ahmet Bey söylüyorsa bilmem.

Şimdi, varlık yönetim şirketinin elinde 100 bin tane dosya var; bunun 50 bin tanesininin batak olduğunu düşünüyor yani yurt dışında, ulaşamıyor zaten ama 50 bin tanesine ulaşılabilir olduğunu düşünüyor. Bu yasa teklifi yürürlüğe girerse -benim anladığım- elindeki 100 bin dosya, diyelim ki 2.500 liranın altında olan 100 bin dosyanın 50 bin tanesini bu uygulamaya sokup zaten batak olan alacağının yarısını devletten alabilecek ama alacak kabili olduğunu düşündüğü dosyalarda ise işleme devam edebilecek gibi anlıyorum ben bu maddenin lafzından. Eğer öyleyse arkadaşlar -böyle mi diye soruyorum net olarak- bunu düzeltmemiz lazım. Aksi takdirde, düşünün yani esnaflık yapanlar bilir -ben esnaflık yaptım- bir, kesin bataklar vardır arkadaşlar yani ölmüştür, kalmıştır, bitmiştir, kaçmıştır; bir kesin bataklar vardır, o yüzde 100 yani sıfırdır. Siz kesin bataklara yüzde 50 para veriyorsunuz ya milletin vergisinden bu varlık yönetim şirketlerine.

CAVİT ARI (Antalya) – Tabii canım, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de alma kabiliyeti olanlara sen devam et; yüzde 50'sini değil, yüzde 100'ünü de almaya devam et diyeceksiniz. Oh, kaymaklı kadayıfın kaymaklısı! Uğur Bey, bunları düşünün. Tüyü bitmemiş yetimin hakkını aktarıyorsunuz varlık yönetim şirketlerine. İsteddiği gibi, keyfi olarak istediği dosyaları yürürlüğe sokacak. Efendim, tamamen batak olan dosyaların parasının yarısını devletten alacak -bankalardan yüzde 20'yle, yüzde 10'la, yüzde 30'la aldı dosyaları hem de yüzde 100'ünü almaya devam edebileceği dosyalarda, yurttaşımızdan vekâlet ücretiyle, faiziyle, şuyuyla buyuyla almaya devam edecek. Ya, Allah'tan korkun ya! Lütfen yani rica ediyorum, bu yasayı bir daha okuyun. Böyle bir düzenlemeye Meclis cevaz vermesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Benim bir önerim var: Bankadan kaç iskontoyla aldıysa kamu da bunun o iskonto kadar tutarını ödesin. Böylece, bu işin içinden çıkılsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Cavit Bey, sizin ilave bir sorunuz mu var?

CAVİT ARI (Antalya) – Soru değil de Başkanım, konu anlaşılınsın diye bir şey soracaktım. Şöyle önemli...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, kısa olsun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Tamam Başkanım.

Şimdi, sonuçta, bakın, 15/8/2022 tarihi itibarıyla devir ve temlik alınan anapara takip bakiyesi 2.500 TL. Değerli arkadaşlar, bakın, tekrar söylüyorum: Varlık yönetim şirketleri tarafından çok cüzi oranlarla alınan bu dosyalarda -rakam yüksek de olabilir- takibe varlık yönetim şirketi tarafından devam edilir ve öyle ki bazen bankanın yakalayamadığı bir gayrimenkulü, bir aracı veya bankada bir parayı bu şirketler yakalar. Şimdi, borçlular gerek bu milletvekilliğimiz sürecinde gerek avukatlığımız sürecinde bizleri çok arardı. Ya, işte, varlık yönetim şirketi haciz koymuş. Benim anapara artı faiziyle, masrafiyle 50 bin liralık borcum 300 bin TL'ye kadar çıkmış. Varlık yönetim şirketi de eğer mal yakalamışsa yani hacze kabil mal yakalamışsa indirim yapmaz, sizin hatırınıza, en fazla yüzde 10 der. Ancak hacze kabil herhangi bir mal yakalamazsa -pratik yönünü söylüyorum, yaşadıklarımız yönüyle söylüyorum- aldığı paranın üzerine belli bir kâr koyarak der ki: 60 bin lira öderse kapatalım. Ama hacze kabil mal bulursa bunu yapmıyorlar. Hacze kabil bir mal yoksa aldığı paranın üstüne makul kârıyla borcu, borçluyu ibra ederler; pratikteki uygulama böyle. Burada da eğer hacze kabil bir mal yakalarsa ibra etmeyecek, vazgeçmeyecek ama yoksa vazgeçecek. İşte hacze kabil bir malı olmayan borçlu yönüyle vazgeçilen bir alacağın yüzde 50'sini devlet olarak, hazinenin payı olarak sizler bu şirketlere ödüyorsunuz, yanlış olan burası. Yoksa, bu vatandaşların veya bu alacaklardan bu şekliyle vazgeçilmesine bir diyeceğimiz yok ama yüzde 50'nin bu şirketlere ödenmesi bir haksızlıktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Değerli arkadaşlar, 2 adet önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan ama sorularımız var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, doğru.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, ben, bu anlamda, bu kanuna başladığımızdan bu dakikaya kadar arkadaşlarımızın bütün hassasiyetlerinden dolayı tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum da. Yani kendi düşünceleri çerçevesinde doğru olduğuna inandıkları şeyleri ifade ediyorlar ancak birtakım düzeltmelerle ve bilgi aktarımlarıyla bu fikirlerinde olumlu yönde değişiklik olacağını düşünüyorum. Yani “Bu geçici madde yine kartellere göre düzenlenmiş.” tarzında birtakım ithamlar, vesaireler var ama şimdi şöyle de bir gerçek var: İşin doğrusu, bütün bu varlık şirketleriyle alakalı olan toplam dosyaların meblağlarının içerisinde bizim 2.500 lira ve altı olan dosyaların oranı yüzde 10, yüzde 90'ı 2.500 liranın üzerinde olan dosyalar; bir.

İkincisi: 2.500 liranın altındaki dosyaların tahsil oranı yüzde 85, yüzde 90. Bütün bu sektördeki verilerin gösterdiği şey bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye soksun bu uygulamayı o zaman?

AHMET TAN (Kütahya) – Dolayısıyla, toplama, genel anlamda dosyalara baktığımızda, sizin dediğiniz tarzda bir anlam çıksa bile yüzde 30'larla beraber alabiliyor varlık şirketleri diye ama vazgeçtikleri dosyalardan elde edecekleri rakam yüzde 85-90 oranında. Dolayısıyla şu anda, bu varlık şirketleri bu anlamda belki yüzde 50'sine razı olarak -anaparanın altındaki rakamlarla ilgili diyorum- Türkiye'deki küçük dosyaların da ortadan kalkmasına belki hizmet edecekler. Artı, bununla beraber, bütün vekalet ücretleri de şu anda şirketlerin üzerine kalmış vaziyette. Artı, dosya dosyalara o günden

sonra işleyen faizlerden de feragat ediyorlar. Dolayısıyla yaklaşık 892 bin civarında bir şey var. Belki gelecek önergieyle bu rakam değişebilecek ama şu anda gördüğümüz kısım, 416 milyon gibi bir rakamla 4,3 milyar liralık bir büyüklüğe ulaşan takip tutarından vazgeçilmiş olacaktır diye ifade edeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, hayır. Şirket istediği dosyayı sokacak bu uygulamaya, istemediğini sokmayacak...

AHMET TAN (Kütahya) – Yok, öyle bir uygulama yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama burada, lafzında öyle geçmiyor.

AHMET TAN (Kütahya) – Burada zorunlu, yüzde 50'sini ödediğimiz dosyayı getirecekler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu demiyorum. Şirketin elinde 2.500 liranın altında 10 tane dosya var. Bu 2.500 TL'nin altındaki 10 dosyanın 10'unu da işleme sokmak zorunda mı?

AHMET TAN (Kütahya) – Zorunda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama lafzında öyle demiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona arada ayrıca bir bakın lafzı üzerinde ama öyle söyleniyor şimdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yok, lafzında böyle değil Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onun üzerinde Ahmet Bey'le arada konuşun, bir sorun varsa tekrar konuşalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu önemli ama lafzında öyle değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam “Yok.” diyorlar Garo Bey, siz öyle diyorsunuz, onlar öyle diyor, onu söylüyorum yani. Arada bir bakın madde üzerinde...

Değerli arkadaşlar, önergelere geçiyorum.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas no.lu Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geçici 3'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “2.500” ibaresinin “5.500” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emine Gülizar Emecan	Kamil Okyay Sındır	Mehmet Bekaroğlu
İstanbul	İzmir	İstanbul
Abdüllatif Şener	Süleyman Girgin	Cavıt Arı
Konya	Muğla	Antalya
Bülent Kuşoğlu		
Ankara		

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Varlık yönetim şirketlerinin bankalar ve diğer mali kuruluşlardan devraldıkları bireysel kredilerden kaynaklanan alacakların tasfiyesini amaçlayan gececi maddeyle öngörülen 2.500 liralık üst sınır, bu düzenlemeden yararlanabilecek vatandaş sayısını da oldukça sınırlandırmaktadır.

Bireysel kredilerin takibe düşmesi ve tahsilat kabiliyetinin azalması yüzünden bankalar tarafından varlık yönetim şirketlerine devredilmesi, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığının yol açtığı bir sorundur. Dolayısıyla teklif edilen üst sınırın 5.500 lira olarak belirlenmesi daha çok vatandaşın sorununun çözümünü sağlayacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geçici 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "banka ve diğer mali kurum ve kuruluşlardan" ibaresinin "bankalardan", ikinci fıkrasında yer alan "icra tahsil harcı ile" ibaresinin "5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143'üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan istisna düzenlemesi kapsamındaki 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınması gereken icra tahsil harcı ve vazgeçmeye ilişkin harç ile" şeklinde, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "borçlu" ibaresinin "borçlu veya vekili" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Nilgün Ök

Salih Cora

Giresun

Denizli

Trabzon

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle kanun teklifinin geçici 3'üncü maddesi kapsamında, varlık yönetim şirketlerinin devir/temlik aldığı alacakların kaynak kuruluşlarının yalnızca bankalarla sınırlandırılması öngörülmektedir. Diğer taraftan aynı maddede, varlık yönetim şirketlerine icra marifetiyle yapılan ödeme ve varlık yönetim şirketlerinin kalan takip alacaklarından vazgeçmeleri nedeniyle 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında doğacak olan icra tahsil harcı ve icra takibinden vazgeçmeye ilişkin harcın 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 143'üncü maddesinde düzenlenen istisna kapsamında olduğu hususu pekiştirilmek suretiyle alınmayacağı belirtilmektedir. Ayrıca, söz konusu madde kapsamında tasfiye edilen alacaklar nedeniyle borçlunun yanı sıra vekili tarafından da varlık yönetim şirketlerinden veya Hazine ve Maliye Bakanlığında vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı hususu düzenlenmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler? Etmeyenler? Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler? Etmeyenler? Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4-24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında COVID-19 salgın hastalığının ülkemizde yayılmasını önlemek amacıyla 11/3/2020 tarihinden itibaren bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen ve bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş olan idari para cezaları tebliğ edilmez, tebliğ edilmiş olanların tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce işlenen söz konusu kabahatler için idari para cezası verilmez, tahsil edilmiş olan idari para cezaları iade edilmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçici 4'üncü madde, Covid tedbirlerine uyulmaması nedeniyle uygulanan para cezalarına ilişkin.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET TAN (Kütahya) - Başkanım, pandemi döneminde alınan kararla, maske takma zorunluluğu, sokağa çıkma yasağı gibi tedbirlere uyulmaması nedeniyle Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile Kabahatler Kanunu kapsamında verilen idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemeye, vergi dairesine borçlu 1 milyon 67 bin 485 kişiden takip edilen 2,7 milyar Türk lirası tutarındaki idari para cezasının tahsilinden vazgeçilmiş olunacaktır. Bugüne kadar da bu ceza yiyenlerden 249 bin kişi ödemiş, 302 milyon lira tahsilat gerçekleşmiştir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, öncelikle şunu söylemek isterim: Şimdi, bu 2 bin TL ve altındaki borçların tasfiyesiyle ilgili Sayın Erdoğan'ın tam ifadesini okuyorum. Şimdi, Sayın Erdoğan hani zaman zaman "Kandırıldım." diyor ya, bir kez daha kandırılmış bence. Cumhurbaşkanı Erdoğan şunu söylüyor: "15 Ağustos 2022'den önce icra takibi başlatılmış 2 bin lira ve altındaki alacakların 'gider' gösterilerek vergiden düşülebilmesini ve tasfiyesini sağlıyoruz. Yaklaşık 10 milyon dosya ve yaklaşık 5,5 milyon vatandaşımız icra takibinden kurtulmuş olacak." Yani, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "10 milyon dosya ve 2 bin liranın altında borcu olan 5,5 milyon yurttaşımız borcundan kurtulmuş olacak."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Fakat mekanizmayı da söylüyor Sayın Paylan, işte, vergi avantajları sağlayana teşvik verileceğini söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Tamam ama "Kurtulmuş olacak." diyor yani "Olabilir." demiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamam işte, bu gerçekleşirse...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - "Kurtulmuş olacak." diyor. Sayın Cumhurbaşkanı kamuoyunu böyle bir beklentiye soktu. Bilmiyorum, Sayın Elitaş mı yanlış bilgi verdi, sizler mi yanlış bilgi verdiniz? Sayın Cumhurbaşkanı da bu anlamda kandırılmış oldu. Şirketlerin keyfiyetindedir; şirket isterse bu işleme başvuracak, istemezse bu işleme başvurmayacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Uygulamayı hep birlikte göreceğiz. Bu tartışmayı yaptık zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır ama yasa böyle olduğunu...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Vatandaş da kandırıyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) - Herkesi kandırıyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önceki maddeye döndük gibi, evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, hayır. Böyle olduğunu maalesef açıkladı bürokratlar. Yani, Sayın Cumhurbaşkanı kandırılmışsa bu açıdan kamuoyundan bir özür dilemesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Öyle bir şey söz konusu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yanlış bir düzenlemeyle karşı karşıya kaldık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Açıklandı Sayın Paylan, birkaç defa bu açıklandı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Böyle Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bu, bu maddeyle de ilgili değil ayrıca, bir önceki maddeyle ilgili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, ben onu söylüyorum zaten. Ben tekrar açıklamaya baktım "Sayın Cumhurbaşkanı ne demiş?" diye, "5,5 milyon yurttaşımız 2 bin liranın altındaki borcundan kurtulmuş olacak." diyor. Bu açıdan, yurttaşlarımız Sayın Cumhurbaşkanın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Bu maddeye ilişkin görüşünüz var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bu maddeye ilişkin de şunu söyleyeceğim: Borcunu ödemiş yurttaşlarımız var değerli arkadaşlar, bu maske yasaklarından dolayı. Yani, her zaman olduğu gibi, borcunu ödeyenler burada mağdur oluyor. Ödemeyenlerin, tabii, silinmesi önemlidir ama bence, bu anlamda, cezaları ödeyen yurttaşlarımıza da iade yapılması gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Vallahi, ben de aynı şeyi düşünüyorum. Kümese giren tavuğun tüyünü yolmaya devam ediyoruz. Yani, birileri girmiş, orada son tüyüne kadar koparmışız. Adil olmamız lazım, adil olmak için de bu 49 bin yurttaşımızın bu parasını geri iade etmemiz gerekir, adalet bunu gerektiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, geçici 4'üncü maddeyi kabul ettik.

Şimdi 23'üncü maddeye geri döneceğiz.

Merkez Bankasından Genel Müdürümüz geldi mi?

Şöyle öne doğru gelin.

Bu maddenin kur korumalı mevzuat konusunda görüşmesini ertelemiştik, biliyorsunuz. Şimdi bu maddeyi görüşeceğiz ama önce, Ahmet Bey, sizin söyleyeceğiniz, bir izahatınız varsa yine oradan başlayalım, sonra Maliyeye ve Merkez Bankasına da söz verebilirim gerekirse.

AHMET TAN (Kütahya) - İzahat yapmıştık ama "Tekrar yapalım." dersiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Yapmıştınız, tekrar kısaca bir izah edin.

Buyurun.

AHMET TAN (Kütahya) - Teşekkür ederim.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 14'üncü maddesinin (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkralarına göre, 2022 yılı sonuna kadar yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümünün desteklenmesi kapsamında, sahip oldukları bu varlıkları dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çeviren mükelleflerin bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirecek faiz ve kâr payları ile diğer kazançları istisna kapsamına alınmıştı daha önce. Bunun tarihi 31/12/2022'de bitiyordu, şimdi, 31/12/2023 tarihine kadar geçici vergi ve yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulama konusunda yetki verilmesi öngörülmektedir Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maliye Bakanlığımızın ilave edeceği bir husus var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, sabahleyin açıklamış olduğum rakamları, Hazine ve Maliye Bakanlığına ait olan rakamları derseniz bir daha açıklayayım; böyle bir talep olursa?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Gerek yok bence.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Açıkladı zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Gerek yok.” deniyor, zaten açıkladınız.

O zaman Merkez Bankası temsilcisini dinleyelim.

Buyurun.

MERKEZ BANKASI BÜTÇE VE FİNANSAL RAPORLAMA GENEL MÜDÜRÜ İRFAN YANAR – Teşekkür ederim Başkanım.

Gecikmeden dolayı tüm Komisyondan özür diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uçakla geldi İstanbul’dan.

Buyurun.

MERKEZ BANKASI BÜTÇE VE FİNANSAL RAPORLAMA GENEL MÜDÜRÜ İRFAN YANAR – Efendim, bildiğiniz gibi kur korumalı mevduatla ilgili uygulama devam ediyor, bu istisna da ona bağlı bir şey yani işin esası devam ettiği için onun istisnasının da devam etmesiyle ilgili teklifte bir hüküm yer alıyor.

Bu şekilde açıklanabilir, özeti bu şekilde Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, şimdi soruları, yorumları alalım, sizlere tekrar gerekirse söz verelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’e söz verdim, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, biz Merkez Bankasını talep ederken şimdiye kadar hiç Merkez Bankasından bilgi almadık. Sayın Genel Müdürüm, bunun uygulamada ne olduğunu biliyoruz, Sayın Bakan Yardımcısı sabahleyin açıkladı. Merkez Bankasına ait 742 milyarlık bir döviz girdisi var, 1 trilyon 433 milyarın 742 milyarı size ait; bunlar kaç hesap ve şimdiye kadar Merkez Bankasına maliyeti ne oldu? Bununla ilgili bilgi almak istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, yalnız bu bilgiyi verirken bir hususu takdirinize sunmak istiyorum: Maliye Bakanlığı bir bakanlık, finansal bir kurum değil, daha çok bütçe üzerinden destekler aktaran bir kurum. Dolayısıyla, oradaki maliyet hesaplarıyla anonim şirket statüsünde olan, farklı bir hukuka tabi olan ve döviz işlemleri yapan, bizzat kendisi işlem yapan bir kurumun konumunu farklı görmek gerekir diye ifade etmek isterim yani eski Merkez Bankası Başkanlarımızdan biri de burada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla, anonim şirket olarak herhangi bir gizlisi saklısı olmaması gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anonim şirketlerin kendilerine göre kârlılıkla ilgili, yaptıkları işlemlerle ilgili birtakım hassasiyetleri hukuki çerçevede...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamuya karşı da hassasiyetleri var tabii ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer soruları da alalım, Merkez Bankası temsilcisine en son sözü verelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunları öğrenelim de ona göre soru soralım Başkanım, temel konu bu, ona göre yorum yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Temel konu buysa söz verelim o zaman, buyurun.

MERKEZ BANKASI BÜTÇE VE FİNANSAL RAPORLAMA GENEL MÜDÜRÜ İRFAN YANAR – Teşekkür ederim Başkanım.

Bildiğiniz gibi Bankamızın kuruluş kanunu, 1211 sayılı Kanun ve Esas Mukavelesi'nin 58'inci maddesi çerçevesinde banka bilançosu ve kâr zarar hesabı, bağımsız denetimden geçtikten sonra olağan genel kurul toplantısı gününden en az on beş gün önce Resmî Gazete'de yayımlanmakta ve kamuoyuna duyurulmaktadır. Yıl içerisinde kâr zarara ilişkin, sizin de belirttiğiniz gerekçelerden dolayı, kamuoyuna hiçbir bilgilendirme yapmıyoruz Sayın Başkanım. (Gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niye geldi o zaman İstanbul'dan, Allah Allah?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya yasa çıkaracağız!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bilançosunu açıklayacak kamuoyuna anladığım kadarıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Reddediyoruz ya, bu ne?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bana söz vermişsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kusura bakmayın neyi reddediyorsunuz yani? Sizin tek başınıza bir şeyi kabul etme, reddetme hakkınız yok; bir üyesiniz, bir oy hakkınız var. Komisyonun takdirindedir kabul edip etmemek; kusura bakmayın, öyle “Reddediyoruz.” demeniz mümkün değil.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; şimdi, burada biz millet adına seçilmiş milletvekilleri olarak bir yasa yapıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin önemli ölçüde geleceğini ilgilendiren bir kanunla ilgiliyiz; 1 trilyon 400 küsur milyar lira. Bunun sonlandığında ne olacağı şimdiden tartışılan, bilinmeyen, büyük sıkıntılar getireceğini çok iyi bildiğimiz, sizlerin de bildiği bir kanundan bahsediyoruz, onu görüşüyoruz, bunun uzatılmasını görüşüyoruz. Böyle bir konu çok hassas bir konu Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği açısından, bu milletin geleceği açısından çok önemli bir konu. Böyle bir konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna bilgi verilmeden bunun uzatılmasını savunuyor Sayın Genel Müdür. “Hiçbir bilgi vermeyeceğiz...” 742 milyar liralık bir hesap var burada, bunun maliyetini bilmeyeceğiz, şimdiye kadar ki maliyetini bilmeyeceğiz ve uzatacağız öyle mi? Bunu makul görüyor musunuz Allah aşkına? Bunun ne tarafı makul? Eğer “Makuldür.” diyorsak milletvekilliğimizi küçümsüyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Plan ve Bütçe Komisyonunu küçümsüyoruz demektir. Böyle olmaz bu iş, hiçbir yerde, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey olamaz, Türkiye'de de olmaması lazım; böyle bir anormallik olmaz. Ben bunun normal bir tarafını görmüyorum Sayın Başkan, değerli arkadaşlar. Bu, normal değil, bu normal değil gerçekten; bu, Parlamento hukukuna da aykırı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Görüşünüzü ifade ediyorsunuz. Benim desteklemem veya desteklememem diye bir şey söz konusu değil, herkes görüşünü ifade edecek, eleştirisini ifade edecek; Komisyon takdirini kullanacak.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, siz sorsanıza Başkanım! “Böyle bir açıklama olabilir mi? Bilgi vermeniz lazım burada.” desenize o zaman Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çağırdık, bakın, İstanbul'dan getirdik.

CAVİT ARI (Antalya) – Bilgi vermiyor, siz de “Gayet normal” diyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben zorla kimseden bilgi alamam, kusura bakmayın yani.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – O zaman kalksın, gitsin!

CAVİT ARI (Antalya) – O zaman niye çağırdık Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur mu öyle şey? Kendi hukuku çerçevesinde bir yorum yapıyor; sizi tatmin edebilir, etmeyebilir.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz de zemin hazırlıyorsunuz, zemin yaratıyorsunuz böyle konuşmasına.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hayır, olur mu öyle şey!

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Vatandaşın paralarının nerede harcadığını bilmek hakkımız Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) – Gayet normal karşılıyorsunuz, cevap vermesin istiyorsunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, konuşmanızda “Konuşmayın...” dediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırayla söz vereceğim, söz talebinde bulunun.

Sayın Paylan, devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben usul üzerinde söz alıyorum, bu sözü usul sayın lütfen.

Şimdi, bugüne kadar -ben 8’inci yılıma yaklaşıyorum, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim- herhangi bir kuruluş biz bilgi istediğimizde “Ben bilgiyi, kusura bakmayın, veremem.” dememişti. Şimdi “AŞ” “anonim şirketi” diyorsunuz Merkez Bankasına. Mesela, bu da kabul edilemez. Merkez Bankası bir kamu kuruluşudur yani görevleri vardır, milletin parasının değerini korumak, enflasyonu, fiyat istikrarını sağlamak gibi de görevleri vardır ve bununla ilgili de bir araç getirdi iktidar, dedi ki: “Biz kur garantili mevduat sistemini ekonomi politikalarının merkezine koyduk.” Şimdi, ekonomi politikasının merkezine konulmuş, para politikasının merkezine konulmuş ve maliye politikasını da darmaduman etme potansiyeline sahip bir ekonomi politikasının merkezindeki bir sistem var ve bu sistemin bir yıl daha uzatılmasına dair bir teklif var önümüzde 150 AK PARTİ milletvekilinin imzasıyla. Bu teklifin uzatılması konusunda bizim kaygılarımız var.

Şimdi, diyorsunuz ki siz: “Biz bunu uzatacağız ama bugüne kadar bunun kamuya maliyeti nedir, siz bilmeyin, bilmenize gerek yok, el kaldırın, el indirin.” Bunu milletin vekillerinin kabul etmemesi gerekir, buna itiraz etmeniz gerekir, isyan etmeniz gerekir arkadaşlar. Ben yalnızca muhalefet için söylemiyorum, iktidar partisi milletvekillerinin de Cumhur İttifakı milletvekillerinin de buna itiraz etmesi gerekir çünkü kamu adına biz bilgi talep ediyoruz. Biz tahmini bilgi veriyoruz size “Kur garantili mevduatın bu yıl hazineye 150 milyar, Merkez Bankasına 150 milyar maliyeti olacaktır.” diyoruz arkadaşlar; tahmini olarak söylüyoruz ama hazine açıkladı rakamı “87 milyar lira bugüne kadar...” dedi. Yıl sonuna kadar da 120, 130, 150 milyar TL olacaktır ama Merkez Bankasının rakamını bilmiyoruz değerli arkadaşlar, bunu kabul etmiyorum, bunu almadan da Başkanımızın bu işi normalleştirmesini de doğru bulmuyorum. Böyle bir şey olmaz, bu bir yol olur arkadaşlar; bakın, bu, yol olur. Buradan yasa geçecek, Merkez Bankası uygulama yapacak ve bu uygulama sonucunda da elde edilen gelirler vergi dışı bırakılacak. Merkez Bankasından, sonuç olarak, bu uygulama sonucunda şirketler, şahıslar bundan yararlanıyor ve vergiden muaf oluyor.

Bakın, size şunu söyleyeyim: Bu ülke 2022 yılında tarıma 25 milyar lira destek verdi ya, 25 milyar! Çiftçi tarlasına gübre atmadı, hayvan üreticileri süt ineklerini kestiler. 300 milyar lira para gidecek bu sisteme. Ya, siz bunu nasıl merak etmezsiniz, milyonlarca çiftçinin hakkı, emekçinin hakkı! Değerli arkadaşlar, bunu söylemeden bu yasanın görüşmelerinin yapılmasını reddediyoruz Sayın Başkan. Lütfen, bu rakamı -usul anlamında söylüyorum- bu bilgiyi almadan bu yasanın görüşmelerini durdurun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Görüşünüzü ifade ettiniz.

Buyurun İsmail Bey.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, ben teşekkür ederim ama şöyle bir şey var: Şimdi, bir harcama izni istiyorlar, tamam. Kaç lira harcayacaksınız? “Bilmiyorum.” Nasıl olacak bu iş? Bir maliyet var. Şimdi, şurada, kısaca, dokuz aylık maliyet 200 milyar lira olsa, hane başına 10 bin lira kur korumalı mevduatın maliyeti. Bunu ben yüksek bulurum, arkadaşlarımız düşük bulur; devam etmesini istemem, devam etmesini isterler; ayrı bir şey ama bu arkadaşlarımızın da bunun kaç lira olduğunu bilmesi burada bulunmamızın gereği. Yani bir kere eğer biz bunu bilmeyeceksek ne bütçeye gerek var ne Komisyona gerek var ne de Parlamenta gerek var. Gerçekten çok aşağılayıcı bir şey; bir vesayet, acayip bir vesayet ya. Askerî dönemlerde bile bu böyle değil. Hepimiz için söylüyorum, şurada hepimiz için söylüyorum.

Ayrıca bugün buraya bir komisyon çağırıyor, buraya gelmesi gereken Merkez Bankası Başkan Yardımcısı ve önceden gelmesi gerekir. Gerçekten bunu ifade etmek istiyorum. Ben bilmek istiyorum, bu 740 milyar lira kaç dolar karşılığı, ortalama değeri nedir, bunlar nasıl muhasebeleşiyor, nasıl gideri? Bunları bilmek gerekiyor yani burada bir parlamentere -muhalefet, iktidar, birinci parti, ikinci parti, üçüncü parti, bunlar fark etmeksizin- söylemek istiyorum; arkadaşlar ellerini kaldıracaklar, kaç liraya ellerini kaldırıyorlar?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cemal Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlarımızın yüksek sesle düşüncelerini dile getirmelerini anlayışla karşılıyorum. Tabii, bu kur korumalı mevduatla ilgili geçen sene bir karar almıştık, kanun çıkmıştı. Hükümetin para politikasıyla ilgili radikal bir dönüşüm, yeni bir radikal paradigma değişimi konusunda önemli bir enstrüman bu. Bu sene sanıyorum 31 Aralık itibarıyla bu bitiyor. Bugün görüşeceğimiz konu da bunun 2023 yılı sonuna kadar uzatılması. Tabii, sabahleyin kanun maddesi gündeme geldiğinde dedik ki: Bunu sonraya bırakalım çünkü Merkez Bankasından bir arkadaş gelsin, bize bilgi versin. Nitekim Sayın Maliye Bakan Yardımcımız 11 Ekim tarihi itibarıyla hazinenin maliyetini biraz önce rakam olarak açıkladı, hepiniz de bunu biliyorsunuz. Ne dedi? Sanıyorum 88,4 milyar bir rakam. Tabii biz isteriz ki Merkez Bankasından gelen arkadaşımız da bu bilgiyi versin bize yani biz burada Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bulunuyoruz, millet adına bulunuyoruz. Ancak değerli arkadaşlar, hepiniz biliyorsunuz, Merkez Bankasının bizzat Başkanının gelip Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi sunumu gerekiyor ve bunu da Sayın Başkanım bir takvime bağlayacak inşallah. Sayın Merkez Bankası Başkanının Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek üzere Komisyonumuza gelmesini bekliyoruz, geleceğini tahmin ediyoruz. Sayın Genel Müdür tabii kendisince haklı gerekçelerle dedi ki: “Henüz bilanço bitmediği için net bir rakam vermiyoruz.” Anonim şirketlerle ilgili de -Başkanın da ifade ettiği gibi- bu belki makul bir gerekçedir ama biz esasen şunda ısrar etmeliyiz ki Sayın Merkez Bankası Başkanı Türkiye Büyük Millet Meclisine bu rutin -kanun gereği altı ayda bir mi- bilgilendirme toplantısını -bütçe görüşmeleri geliyor- bir an önce yapsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçen haftaki toplantımızda şunu söylemiştim, geçen yıl da öyle yapmıştık doğrusu: Komisyonumuzdaki bütçe müzakereleri bittikten sonra, bütçe müzakereleri Genel Kurulda başlamadan o arada Merkez Bankası Başkanımızı burada misafir edeceğiz, detaylı bir şekilde bu konuları tartışacağız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, bugünkü konuştuğumuz konu tabii bu sürenin uzatılması yani kur korumalı mevduatla ilgili sürenin uzatılması, ayrıca da söz konusu maddenin dördüncü fıkrasının son cümlesinde yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanına istisnayı yine 2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulanma konusunda yetki verilmesi. Tabii, anlayışla karşılığım ben yani arkadaşlarımızın bilgi edinme talebini ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin yok mu bilgi edinme talebiniz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Elbette, bilgilendirilmek iyi bir şey ama diyorum ya, Sayın Merkez Bankası Başkanının gelip Türkiye Büyük Millet Meclisine Komisyonumuz aracılığıyla... (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Yahu bu arkadaş söylemek zorunda, bilgisi yoksa niye geldi buraya yani?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Cemal Bey, bakın, yani olur mu öyle şey, söylediğinizle çelişiyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, şöyle arkadaşlar: Bugünkü görüştüğümüz maddelerin konuyla alakası yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Neyle alakası var?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Maddeler sürenin uzatılması...

CAVİT ARI (Antalya) – Maliyetin ne olduğunu bilmeden...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Elbette Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız ve teklif sahibi Ahmet Bey Hazinenin şu ana kadar bu konuyla ilgili yüklenimini verdi ama ben geçen ki müzakerelerimizde -ki bu konuyu biz kendi aramızda müzakere ettik- şunu da istedim bir parlamenter olarak, dedim ki: “Bunun alternatif maliyetini, eğer kur korumalı mevduatı olmasaydı, böyle bir uygulama olmasaydı sizin Hazine olarak borçlanma maliyetinizi Merkez Bankasının döviz kurundaki aşırı artışlarla beraber tahmini olarak bir simülasyon yapıp bir miktar verebilir misiniz?” diye de bunları istedim ama tabii ki bizim isteğimiz... Biz de parlamenteriz, sizin gibi biz de merak ediyoruz tabii, bunlar kayıtlara da geçecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama Merkez Bankası Kanunu gereği diyor ki: “Ben anonim şirketim, bunu bilançomda açıklayacağım zaten, açıkladığım zaman...”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kanunda öyle bir şey yok, yok öyle bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olmaz öyle bir şey, yok öyle bir şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1211’de öyle bir şey yok kesinlikle.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben de diyorum ki: “Merkez Bankası Başkanı gelsin buraya, nasıl olsa gelecek altı ayda bir.” Sayın Başkan da diyor ki: “Biz bütçe arasında çağıracağız.” Sayın Başkan geldiğinde bunu sorarsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yasayı geçireceksiniz, yasaya “evet” diyeceksiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şöyle: Yasa diyor ki bu... Süre veriyoruz yani süre uzatımı yapıyoruz yetkiyi. Zaten vermişiz daha önce, siz bilgilendirme istiyorsunuz. Ben de diyorum ki: Bu bilgilendirmeyi Merkez Bankası Başkanı ekibiyle geldiğinde o gün alırız.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – O zaman bu kanun teklifini de Merkez Bankası Başkanının geldiği güne erteleyin. Böyle saçmalık mı var ya! O zaman bu kanun teklifini erteleyin, Merkez Bankası Başkanı ne zaman gelirse o zaman görüşürsünüz

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, benim görüşlerim bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırayla söz vereceğim, lütfen...

Cavit Bey, böyle bir usulümüz yok.

Buyurun Bülent Bey...

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle bir usul de yok Başkanım, dalga geçmek gibi bir usul de yok yani burada. Dalga mı geçiyorsunuz ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Komisyona arkadaşlarımız geldi, Türkiye’de Merkez Bankası var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, rica ediyorum; herkes fikirlerini ifade edecek, Komisyon takdirini kullanacak, böyle bir şey söz konusu değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Kanunu, teklifi ilgilendiren bir konuda bilgi istiyoruz, Cemal Beyi tenzih ederim, kibar bir insandır, her zaman da anlayışlı bir insandır ama buraya Merkez Bankası yetkilisi gelip de “Bilgi veremeyiz.” demek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey kendi kendine söz verdi ve konuşuyor, evet.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben arkadaşın da bir suçu, günahı olduğunu zannetmiyorum, ona verilen talimat öyledir. “Merkez Bankası Başkanı geldiği gün o bilgiyi alalım.” demek bizimle dalga geçmektir. O zaman bu kanun teklifini de o gün görüşelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’e söz vermişim ama...

Peki, Cavit Bey, bundan sonra hep kendiniz söz veriniz kendinize, kendiniz konuşun; bizi de yormayın artık, biz de yorulmayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Tabii ki, yeri gelirse yaparız Başkanım, yeri gelirse yaparız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, konu şu: Bir vergi muafiyeti olan, Türkiye için de, geleceği için de, ekonomimiz için de, bu millet için de çok önemli bir kanundan bahsediyoruz; bununla ilgili bir uzatım söz konusu olacak. Vergi muafiyeti var ve bunun hem bütçeye hem de devlete bir maliyeti var. Ayrıca gelir dağılımı açısından baktığımız zaman da 2 milyon 297 bin hesap var; sabahleyin bilgi aldık, sağ olsun Maliye Bakanlığından, Değerli Bakan Yardımcımızdan, 2 milyon 297 bin hesap. Bunun anlamı bunun birkaç yüz bin kişi olduğudur. Birkaç yüz bin kişiye bu kadar meblağ veriliyor. Nereden veriliyor? Bütçeden veriliyor, Merkez Bankası para basarak bu tarafa aktarma yapıyor. Gelir dağılımı açısından çok önemli bir konu, vergi muafiyetini de ayrıca veriyoruz. Şimdi, böyle bir konuyla ilgili “Kaç hesap var Merkez Bankasına ait?” diye soruyoruz; bir. İkincisi “şimdiye kadar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına maliyeti nedir?” diye soruyoruz. Maliye Bakanlığı bu bilgileri verdi, hiçbir sakıncası yok; Merkez Bankası için de verilmesi gerekiyor. Merkez Bankasının Maliye Bakanlığından daha özellikli bir durumu var. Merkez Bankası, Plan ve Bütçe Komisyonuna her sene 2 kere bilgi vermek mecburiyetinde olan bir kurum, bir anonim şirket; her sene 2 kere bu Komisyona bilgi vermesi gerekiyor, geliyor buraya Başkanıyla beraber, bu sene bu bilgi verilmedi henüz, geçen sene 1 kere verildi; bu da aksatılıyor son zamanlarda.

Sayın Cemal Bey, şimdi konu bilgilendirme konusu değil, artık bu safhada bilgilendirmeden çıktı; konu millet iradesiyle ilgili bir konudur, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıdır, milletin itibarıdır, şu andan itibaren konu budur. Sayın Başkan, eğer “Bunu yapmıyoruz.” deniyorsa biz Komisyonu terk ediyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu olmaz. Bu, sizin de aynı şekilde hassasiyetle üzerinde durmanız gereken, protesto etmeniz gereken... Değerli arkadaşlar, hepimizin... Çünkü bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıdır. Bürokratik vesayet mi var bu ülkede ya? “Biz bilgi veremiyoruz.” ne demek? Maliye Bakanlığı bilgi veriyor, Merkez Bankası bilgi veremiyor. Ne demek “Veremiyor.” ya? Nasıl böyle bir şey olur? Bu, vesayettir, bürokratik vesayettir, milletin itibarıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıdır, hep beraber bunu savunmak zorundayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8 ayı arkadaşımız söz istemiş durumda. Müsaade ederseniz hepsini bir dinleyelim, bir genel değerlendirme yapalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Eğer bu konuda bilgi verilmeyecekse biz Komisyonu terk edeceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul tartışması yapıyoruz Sayın Başkan şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Esas tartışması da yapıyoruz ya, ne usulü?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, usul yapıyoruz yani usul, bilgi almak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul ne, esas ne burada yani?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilgi almak efendim, bilgi alıp alamamak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne olacak yani? Usul olunca ne oluyor, esas olunca ne oluyor?

CAVİT ARI (Antalya) - Bilgiyi aldıktan sonra da esasa dair değerlendirme yaparız.

Buyurun Rıdvan Bey.

RİDVAN TURAN (Mersin) - Sayın Başkan, çok açıkça bir dalga geçme durumu bu ya! Yani daha ağır bir laf kullanmak istemiyorum ama mesele basitçe bir hesap meselesi olmanın ötesinde, bu “Türkiye Büyük Millet Meclisi nedir, neye yarar?” tartışmasına tekabül eden bir şey.

Şimdi “kur korumalı mevduat” derken yani burada bir kaynak aktarımı var aşağıdan yukarı doğru, yoksullardan varstillara doğru, birtakım istisnalar söz konusu ve belki de kamuya yaptığı yükü devleti bir mali krize sokacak, bu toplumdaki 85 milyonun her birini derinden etkileyecek bir şey. “Böyle değil.” diyebilirsiniz ama biz böyle bir şeye cevaz vereceksek karşımızdaki tabloyu net görmek isteriz. Yarın bir gün seçmenlerimiz çıkıp da bize sormaz mı “Ya, siz buna nasıl ‘evet’ diyorsunuz?” ya da “Niye buna karşı çıkmıyorsunuz?” diye. Yani bilgiye ulaşma yoksa, şeffaflık yoksa, demokratik denetim yoksa ve Meclis gibi bir üst kurum eğer bu denetim işlevini bir tür bürokratik vesayet sayesinde yerine getiremiyorsa gerçekten bu Plan ve Bütçe de film icabı, başlayacağımız bütçe görüşmeleri de film icabı, bu maddede film icabı yani hiç kimse kimseyi kandırmasın ya, kalkalım gidelim ya, böyle bir şey olur mu ya! Asla kabul etmiyoruz böyle bir şeyi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Sorulacak çok teknik soru var fakat ben o soruları sormaktan feragat ediyorum, sadece Merkez Bankamızın itibarını düşünerek şunu söylemek istiyorum: Kendisine saygı duymayana saygı duyulmuyor. Bu, evrensel bir kural. Merkez Bankasının gıdası itibardır ve bu itibarı olduğu sürece Merkez Bankası Merkez Bankasıdır. Bu itibarın oturduğu temel de şeffaflıktır, hesap verebilirliktir. Merkez Bankası doksan iki yıllık yaşantısında, hayatında itibar biriktirerek bugünlere gelmiştir. Şu anda görüyorum ki Merkez Bankası bu biriktirdiği itibar sonucunda bilançosunda 1 gram altın, 1 sent döviz yerinden hareket ettiğinde ertesi gün Merkez Bankası bilançosu okumasını bilenler bunları görebilirdi; bugün artık bunları göremiyoruz. Dolayısıyla doksan iki yıllık birikim yerle yeksan edilmiştir, bunun topluma bir bedeli var, bu bedeli ödüyoruz. Dolayısıyla eğer Merkez Bankasının itibarı düşünüyorsanız Merkez Bankası herhangi bir anonim şirket değildir, anonim şirketler içerisinde bir anonim şirkettir. Dolayısıyla bu birikime herkes saygı duymalı ve bu şeffaflığa, hesap verebilirliğe itibar etmelidir ve bunun gereğini yerine getirmelidir diyorum.

Başka soruya da hiç gerek yok; bu yoksa diğerlerinin hiçbir önemi yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Abdüllatif Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani benim de söylemek istediğim fazla bir şey yok, arkadaşlar ifade ettiler ancak şunu belirtmek lazım. Bazı çıkarımlarla bazı iktisatçılar zaman zaman Merkez Bankasının yükümlülüğünün ne kadar olduğunu, Hazinesinin yükümlülüğünün ne kadar olduğunu ifade ediyorlar. Gerçi Hazine ve Maliye Bakanlığı zaman zaman açıkladığı için bu tahmini yapanlar Hazinesinin açıklamalarını esas alıyorlar ama Merkez Bankasının yükümlülüklerini de birtakım çıkarsamalarla bağlanma tarihindeki kur ortalamasıyla, vade sonu kur ortalamasını kıyaslamak suretiyle çıkarıyorlar. Benim elimde böyle bir iktisatçının tablosu var, bu tabloya göre ay ay mart ayından itibaren -ilk vade martta geldiği için kur korumalı mevduatta- eylül ayı sonuna kadar yani iki, dört, altı, yedi aylık bir dönem var. Bu dönemde Hazinesinin ödeme yükümlülüğü 84,8 milyar lira. Sayın Bakan Yardımcımız 11 Ekim tarihi itibarıyla on bir gün ilave ekimden aldığı için bunu 88 milyar Türk lirası olarak ifade ettiler, arasında sadece işte 4 milyar lira bir fark var, bu da on günden kaynaklanan bir fark gibi. Ama Merkez Bankasının ödeme tahmininde aynı tabloda Merkez Bankasının yükümlülüklerinin daha fazla olduğu anlaşılıyor, toplam yedi ayda 116,7 milyar Türk lirası yükümlülüğü gözüküyor. Mesela bu tahmin ve bu hesaplama biçimi doğru mudur? En azından bununla ilgili bir açıklama yapılabilir. Bunu da nereden çıkarmış? Mart ayında bağlama kur ortalaması 11,70'ken vade sonunda 14,63 olmuş, mart ayında yükümlülük 11,7 milyar Türk lirası diyor. Nisan ayında 13,4 bağlama kur ortalaması tahmini, bu vade sonunda 14,72 oluyor, burada da 4,5 milyar Türk lirası yükümlülük var. Aynı hesapla mayısta 4,8, haziranda 24,2, temmuzda 35,04, ağustosta 22,5 ve eylülde de 13,9 milyar fark oluşuyor ve Merkez Bankasının yükümlülüklerini böylece 116,7 milyar lira olarak belirlemiştir. Dolayısıyla bu yedi ay içerisinde hem Hazinesinin hem Merkez Bankasının yükümlülük toplamı 202 Türk lirasına geliyor arkadaşlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 50 milyar da vergi var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, vergiden fedakârlıklar da burada gözüküyor, onu da ilave ettiğimiz zaman bu kur korumalı mevduat sisteminin hem Hazineye hem Merkez Bankasına hem de vergi kayıpları nedeniyle Maliyeye önemli bir maliyeti olduğunu görüyoruz ama kesin rakamı Merkez Bankamız verseydi daha anlamlı olurdu. Zaten bunu üç aşağı beş yukarı bu miktar civarında söyleyecek zaten, farklı bir şey söyleyeceğini de zannetmiyorum ama böyle kaçırılmaya çalışmanın bir manası yok, bu zaten hesaplanan bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bilançolar üzerinden belli hesaplar yapılıyor.

Arkadaşlar, parantez içi bir şey söyleyeyim. Belki yanlış algılandı, ben şöyle veya böyle olsun demiyorum, sadece farklı iki Kurumla karşı karşıyayız. Hani birisi döviz üzerinden işlem yapan, kâr veya zarar eden bir Kurum, döviz alan döviz satan bir Kurum, diğeri Maliye Bakanlığı, döviz üzerinden kâr veya zarar doğuracak bir işlem yapmayan, kur farklarını karşılayan bir Kurum. Merkez Bankası normalde topladığı dövizle işlem yapan bir Kurum, o dövizle kâr ve zarar doğurucu işlem yapan bir Kurum. Dolayısıyla birinin kâr-zarar hesabıyla diğerrinin kâr-zarar hesabı farklılaşabilir teknik olarak sadece böyle bir durum olduğundan bahsediyorum. Yoksa, elbette bütün kurumlar hesaplarını bir şekilde, şu veya bu şekilde paylaşmalı.

Buyurun Sayın...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yalnız, Sayın Başkan, demin ben konuşurken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şunu da ilave edeyim, mesela, ben basit bir akılla söylüyorum ama bunu Merkez Bankasına da sormak isterim. Döviz alıyor Merkez Bankası, “Üç ay sonra size aynı döviz vereceğim.” diyor. Üç ay boyunca aslında o döviz sıfır faizle kullanmış oluyor bir Merkez Bankası olarak baktığınızda, hiçbir maliyet üretmeden, faiz ödmeden o döviz alıp sıfır faizle kullanmış oluyor. Böyle bir kurumun kâr-zarar hesabıyla böyle olmayan bir kurumun kâr-zarar hesabı farklılaşır. Sadece onu söylüyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O söylem yanlış, öyle değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, onu Merkez Bankalarına soralım, yani ben merak ettiğim için diyorum

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O söylem yanlış, onun maliyeti var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl bir maliyeti var?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Var tabii, bu döviz neyin karşılığında alıyorsunuz? Bunun bir maliyeti var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, biz de konuşalım mı? Bizim de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, önce... Tamam, bir... (Gürültüler)

Ben de bir soru sordum yani bunun cevabı şudur, budur demiyorum. Merkez Bankası Başkanımız geldiğinde bu soruları ben de yöneltmek isterim doğrusu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İlgili arkadaş yoktu demin ben konuşurken, bir şey soracaktım, onu geçmiştim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, şimdi, bu kur korumalı mevduatla Merkez Bankasındaki ilişkilerin nasıl başlayıp nasıl tekemmül ettiğini öğrenmek istiyorum doğrusu. Bazı arkadaşlarımıza bu yabancı değildir ama kur korumalı mevduat nedeniyle herhâlde dövizden dönen, bankaya yatırılan paraların garantisi Merkez Bankası tarafından sağlanıyor. İlgili kişinin mevduatı bankaya yatırdığı andan onun tasfiyesine kadarki dönemde Merkez Bankasıyla ilişkileri nasıl geliyor ve sonunda ortaya nasıl bir tablo çıkıyor, bunu görürsek faydalı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna cevap verecek durumda mısınız?

Buyurun.

MERKEZ BANKASI BÜTÇE VE FİNANSAL RAPORLAMA GENEL MÜDÜRÜ İRFAN YANAR - Teşekkür ederim Başkanım.

Kur korumalı mevduat hesabının iki ayağı var bildiğiniz gibi; Türk lirası ayağı Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından takip ediliyor, maliyetleri de öyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizinki tamamen döviz üzerine.

MERKEZ BANKASI BÜTÇE VE FİNANSAL RAPORLAMA GENEL MÜDÜRÜ İRFAN YANAR – Bizde de döviz efendim. Yabancı paradan dönenler ve altından dönenler de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından takip ediliyor, maliyetleri de bizim bilançomuzda takip edilmekte. Bilançomuzu da bildiğiniz gibi, günlük olarak açıklıyoruz. Dünyada günlük olarak bilanço açıklayan herhâlde tek Merkez Bankasıyız, bu kadar şeffaf bir bankadır Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanım.

Saygılar sunuyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Hâlâ daha söylemiyor Başkanım ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru farklı ama biraz.

CAVİT ARI (Antalya) – Resmen dalga geçiliyor burada Başkanım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, siz yani Başkan olarak bir bürokrata söz geçiremiyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim kimseden zorla bilgi alacak hâlim yok, kusura bakmayın! Öyle şey olur mu!

CAVİT ARI (Antalya) – Bu bilgiler verilmeyecekse niye geldi buraya Başkanım?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Kur korumalı mevduat halkı soymanın adı oldu, hâlâ daha bilgi vermiyorsunuz ya! Hangi hakla bilgi vermiyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Dalga geçmesine izin veriyorsunuz. Böyle şey mi olur! Böyle Komisyon Başkanlığı mı olur? Ya, Bakanlık yaptınız, bir bürokrat geldi, dalga geçiyor milletvekilleriyle, bir şey demiyorsunuz. Ayıp yani!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Kimin parasını kimden saklıyorsunuz ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Maliyete bak ya, bu maliyeti mi saklıyorsunuz vatandaştan?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, 28 Şubatın paşaları bile bilgi sunuyordu, Merkez Bankası bilgi sunmuyor, niye?

CAVİT ARI (Antalya) – Ülkeye maliyeti nedir kur korumalının, bunu açıklamaya cesaretiniz yok işte, bu kadar basit!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yazıklar olsun! Demokrasi... Demokrasiyi gömdünüz, gömdünüz; Meclisi gömdünüz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet...

(CHP ve HDP milletvekillerinin Komisyon Salonu'nu terk etmesi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olun ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Kur korumalı mevduatı ülkenin temelinde dinamit olarak koydunuz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Hâlâ bilgi vermiyorsunuz ya!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hadi bakalım, kendiniz çalın, oynayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, karşı olduğunuz açık. Takdir sizin, ben sizin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, karşılıklı bilgi almak istiyoruz ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hadi bakalım, çalın, oynayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz bilgi almadan devam ediyorsunuz. Bu kadar kritik bir şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İfade ettiniz, biz de ifade ediyoruz. “Bu kadar, vereceğimiz bilgi bu kadar.” diyor. Yani ne yapabilirim ben? “Benim kurum olarak hukuki çerçevem bu, bu kadar bilgi verebilirim.” diyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne mi yapabilirsiniz? Siz kalkarsınız buradan Sayın Başkan. “Bu bilgi gelmeden Komisyonu çalıştırmayacağım.” dersiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Siz Başkan olduğunuzda öyle yaparsınız, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bunu kabul etmemeniz lazım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diyemezsiniz çünkü, diyemezsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz başkan olduğunuzda öyle yaparsınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diyemezsiniz çünkü siz, 2002’de çıktığınız sözleri falan kaybettiniz, bittiniz, tükendiniz, ülkeyi de tükettiniz. Diyemezsiniz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Reklam yaptınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Reklam, öyle mi? Tükettiniz memleketi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu şekilde bu maddeyi geçirmeyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 12 Eylülde, 28 Şubatta paşalar böyleydi, “Bilgi vermeyiz, Meclis kimdir?” diyorlardı.

(AK PARTİ, CHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan Ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Buna el mi kaldıracaksınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne var bunda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ne demek ne var? Vebali büyük bunun ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ne olduğunu anlamadık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Garo, sen niye gidiyorsun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Garo, bana bak, onlar müttefik, sen nereye gidiyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gizli ortak!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Millet iradesini ezdirmiyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bırak şimdi sen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne iradesi, hangi millet ya! Milletle bir ilişkileri yok bunların ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayaklar altına alıyorsunuz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen kendini ezdiriyorsun farkında değilsin, sen kendini ezdiriyorsun Garo!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Altı ay sonra devran dönecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14'üncü maddesinin (2)'nci, (3)'üncü, (4) ve (5)'inci fıkralarında yapılan teklifteki maddede yer alan değişikliklerle, kur korumalı mevduatın uygulama süresi uzatılıyor.

Mükelleflerin, yabancı para ve altın hesaplarını, kur korumalı mevduat (KKM) ya da katılım hesabına dönüştürmeleri hâlinde, bu mevduat ve kâr paylarından elde edecekleri faiz ve kâr payları ile diğer kazançları için 2022 yılı sonuna kadar tanınan vergi istisnasının süresi 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanına istisnayı, 31/12/2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulatma konusunda yetki verilmektedir.

Kur korumalı mevduat uygulaması ülkemizde dolarizasyon sürecini etkilememiştir. Ayrıca, kur korumalı mevduat uygulamasının hazineye maliyeti güç geçtikçe artmaktadır. Ayrıca, söz konusu düzenleme Anayasa'nın 73'üncü maddesine aykırı olduğundan söz konusu önerge verilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cumhuriyet Halk Partisi üyesi arkadaşlarımızın verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Soramadın bile, soramadın bile “Gerekçeyi okutalım mı?” diye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Baktım “gerekçe” diye söyledim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kime soracağız, kime?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Soramadın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kaçtın, kaçtın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Komisyon çalışmıyor şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada olsaydınız sorardım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Komisyon çalışmıyor bile.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada olsaydınız sorardım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, bu hâle düşen çok az sayıda olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu Komisyon bu hâle hiç düşmemiştir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Milletın yanında yoksunuz, milletin lehine hiçbir şeyde yoksunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yeni madde ihdasına ilişkin 15 adet önerge vardır, okutup işleme koyacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/4618) aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE...- 193 sayılı Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler aşağıdaki tarifeye göre vergilendirilir.

Gelir Vergisi Tarifesi (Ücretliler Dışındakiler için)

80.000 TL'ye kadar		15%
200.000 TL'nin	80.000 TL'si için 12.000₺ fazlası	20%
300.000 TL'nin	200.000 TL'si için 36.000₺ fazlası	27%
1.350.000 TL'nin	300.000 TL'si için 63.000₺ fazlası	35%
1.350.000 TL'den fazlasının	1.350.000 TL'si için 430.500₺ fazlası	40%

Gelir Vergisi Tarifesi (Ücretliler İçin)

80.000 TL'nin		15%
200.000 TL'nin	80.000 TL'si için	12.000₺ fazlası 20%
460.000 TL'nin	200.000 TL'si için	36.000₺ fazlası 27%
1.350.000 TL'nin	460.000 TL'si için	106.200₺ fazlası 35%
1.350.000 TL'den fazlasının	1.350.000 TL'si için	417.700₺ fazlası 40%

Mehmet Bekaroğlu	Emine Gülizar Emecan	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	İstanbul	İzmir

Abdüllatif Şener	Süleyman Girgin	Cavit Arı
Konya	Muğla	Antalya

Bülent Kuşoğlu
Ankara

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinden sonra aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde — 193 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 103:

Gelir vergisine tabi gelirler;

82.000 TL'ye kadar	%15
180.000 TL'nin 82.000 TL'si için 12.300 TL, fazlası	%20
450.000 TL'nin 180.000 TL'si için 31.900 TL (ücret gelirlerinde 650.000 TL'nin 180.000 TL'si için 31.900 TL) fazlası	%27
2.250.000 TL'nin 450.000 TL'si için 104.800 TL (ücret gelirlerinde 2.250.000 TL'nin 650.000 TL'si için 131.800 TL) fazlası	%35
2.250.000 TL'den fazlasının 2.250.000 TL'si için 734.800 TL (ücret gelirlerinde 2.250.000 TL'den fazlasının 2.250.000 TL'si için 691.800 TL) fazlası	%40

Oranında vergilendirilir.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Gelir vergisi dilimleri her yıl yeniden değerlendirilme oranı kadar artırılarak belirlenmektedir. Mevzuatta yer alan ve yuvarlama yapılabilmesi amacıyla uygulanan yüzde 5'e kadar dikkate alınmama durumu sebebiyle yıllar içerisinde gelir vergisi dilimleri düşük kalmıştır. Bunun sonucu olarak özellikle ücret geliri elde eden dar ve sabit gelirli vatandaşlarımız takvim yılı içerisinde daha erken üst vergi dilimine girmekte ve böylece daha fazla vergi ödemektedirler. Üstü kapalı şekilde vergi artırımı anlamına gelen bu uygulamanın düzeltilmesi amacıyla vergi dilimlerinin önergemiz doğrultusunda değiştirilmesi gerekmektedir. Böylece vatandaşlarımız üzerindeki vergi yükü daha adil şekilde paylaşılacak, yaşanan mağduriyet giderilebilecektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 213 maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dönemsel yakacak yardımı”

Madde 213-“Devlet memurlarına yılın Ekim ve Şubat ayları arasında aylık 2.000 TL tutarında yakacak yardımı verilir. Söz konusu tutardan herhangi bir nam altında olursa olsun vergi kesilmez. Söz konusu tutar her yıl yeniden değerlendirilme oranı tutarında artırılır. Devlet memurlarının ne şekilde yakacak yardımı ödeneğinden faydalanacakları ve bu yardımın uygulanmasıyla ilgili esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan bir yönetmelik ile tespit olunur. ”

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

Gerekçe:

Son dönemde doğal gaz ve akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle kış dönemi boyunca devlet memurlarının ısınma giderlerine bir ölçüde katkıda bulunmak amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda eski dönemde de var olan yakacak yardımı ödemesine yeniden işlerlik kazandırılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

EK MADDE: 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 17 inci maddesindeki 4 üncü fıkranın (s) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“EK MADDE: (Ek: 1/7/2005-5378/32 md.) Engellilerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları ile motor hacmi 1600 cc ‘ye kadar olan tüm sıfır binek otomobiller ve tekerlekli sandalye ve/veya sedye ile taşınmak zorunda bulunan ve benzeri durumdaki engellilerin kullanacakları büyük araçlar”

EK MADDE: 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu’nun 7 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“EK MADDE: Tüm engelliler; motor hacmi 1600 cc’ye kadar olan tüm sıfır binek otomobillerin ve tekerlekli sandalye ve/veya sedye ile taşınmak zorunda bulunan ve benzeri durumdaki engellilerin kullanacakları büyük araçların,

Engellilik oranı doğrultusunda kullanımı zaruri olan tüm motorlu ve motorsuz araçların vergisinden müstesnadır. ”

Rıdvan Turan

Garo Paylan

Dirayet Dilan Taşdemir

Mersin

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

KDV ve ÖTV Kanunlarındaki mevcut hükümlerin engelli yurttaşlarımızın mağduriyetini ortadan kaldıracak ve hayatlarını kolaylaştıracak biçimde değiştirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde — 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 21 —Maden ocaklarının yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının; Kuruma olan her türlü borçları terkin edilir ve hak sahiplerine 32 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen şartlar aranmaksızın bu Kanun hükümlerine göre aylık bağlanır. Bu Kanunda öngörülen primlerin eksik olan kısmı Maliye Bakanlığınca Kuruma ödenir.

Ölen sigortalının anne ve babasına gelir ve aylık bağlanmasında, 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartları aranmaz.

Birinci fıkrada belirtilen nedenlerden dolayı ölen sigortalının eş ve çocuklarından birisi, eşi ve çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi hakkında 3713 sayılı Kanununun ek 1 inci maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bartın ili Amasra ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessese Müdürlüğüne bağlı maden ocağında meydana gelen iş kazası sonucu 41 maden işçimiz hayatını kaybetmiştir. Maden ocaklarının yeraltı işlerinde meydana gelen iş kazaları sonucunda hayatını kaybeden maden işçilerimizin yakınlarına devlet olarak elimizi uzatmanın sorumluluğuyla ilgili bu değişikliğin kalıcı olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir. Önergeyle maden ocaklarının yeraltı işlerinde meydana gelen iş kazalarında hayatını kaybeden maden işçilerimizin yakınlarına kalıcı bir şekilde gelir bağlanması ve kamuda iş imkânı sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuyu oylatmadan önce şunu söyleyeyim; hassas bir konu tabii, hepimizin acılı olduğu bir konu: Bu konularda gelen tekliflere mutlaka bütün gruplar tarafından bakılacaktır, değerlendirilecektir ama hızlı bir şekilde tabii bu konuları değerlendirmek her zaman mümkün olmuyor.

Bu çerçevede önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde - 5510 sayılı 31/5/2006 tarihli Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 89 - 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olup, 04.10.2000 tarihinden önceki sürelerinin kayıt ve tescillerini yaptırmayanlar sigortalıların; bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmaları ve 20.4.1982-4.10.2000 tarihleri arasındaki vergi kayıtlarını belgelemek, belgelenen bu sürelerle ilişkin olarak mülga 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 49 uncu ve ek 15 inci maddelere göre hesaplanacak prim borçlarının tamamını, tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemek kaydıyla bu süreleri sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekeçeyi mi okutalım?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekeçeyi okutuyorum:

Gerekeç:

Maddeyle 4/10/2000 öncesi maliye ve meslek odası kaydı olup BAĞ-KUR kaydı tescil edilmemiş kişilerin maddede belirtilen tarihler arasındaki vergi kayıtlarını belgelemesiyle hesaplanacak sigorta borçlarını ödemesi durumunda bu sürelerin sigortalılık sürelerinden sayılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde - 6/1/2005 tarihli ve 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun'a aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1 - Sözleşmeli statüde olanlar da dâhil olmak üzere Üniversite hastaneleri ile Sağlık Bakanlığı haricindeki kamu kurum ve kuruluşlarında, KİT'lerde, mahalli idarelerde, medikolarda fiilen çalışan ve döner sermaye ek ödemesi almayan tabip ve dış tabibi kadro ve pozisyonlarında bulunanlara; en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %700'ü oranından az olmamak üzere ek ödeme yapılır. Bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesilmez. Bu madde kapsamında ödeme yapılan personele 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin ek 9 uncu maddesine göre ödeme yapılmaz.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kurum hekimleri, aynı işi yapmaları, aynı unvan ve kıdemde bulunmalarına rağmen sırf kadroları farklı kurumlarda bulunduğu için maddi yönden mağdur edilmişlerdir. Önergeyle kurum hekimleri ile Üniversite ve Sağlık Bakanlığına bağlı hastane ve diğer sağlık birimlerinde aynı unvan ve kıdemde görev yapan hekimler arasında ücret farklılığı ortadan kaldırılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde - 7326 sayılı 3/6/2021 tarihli Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun 1 inci maddesinde sayılan alacaklar için geçerli tarih 30/9/2022 olarak uygulanır. Bu alacakların yapılandırılmasına yönelik başvuru tarihi 31/12/2022'dir. Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 31/01/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ise ilk taksitini 28/02/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihleri takip eden ikişer aylık dönemler hâlinde azami on sekiz eşit taksitte ödemeleri şarttır.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

3/6/2021 tarihinde kabul edilen 7326 sayılı Kanun'la kamu alacaklarının büyük bölümü yapılandırmaya tabi tutulmuş, borçlarını zamanında ödeyemeyen mükellefler için kolaylık sağlanmıştır. Bu tarihten itibaren ülkemizin ekonomik şartlarının daha da kötüye gitmesi sonucu söz konusu mükelleflerin ödeme zorluğu her geçen gün daha da artmıştır. Dolayısıyla birçok mükellef bu yapılandırmaya başvuramamış ya da başvurduktan sonra yükümlülüklerini yerine getirememiştir. Ekonomik konjonktür gereği yaşanan bu sorunun giderilmesi amacıyla mevzu bahis yapılandırmanın yeniden uygulanması mükellefler açısından faydalı olacaktır. Bu sebeple teklifin içerisine önergemiz doğrultusunda yeni maddenin eklenerek yapılandırma imkânının bir defaya mahsus yeniden tanınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz. 13/10/2022

MADDE – 31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Ek 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında 1.100'er TL tutarında bayram ikramiyesi, yılın Ekim ve Şubat ayları arasında da 2.000 TL aylık yakacak yardımı ödenir. Söz konusu tutarlar her yıl yeniden değerlendirme oranı uygulanarak artırılır.”

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Son dönemde doğal gaz ve akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle kış dönemi boyunca emekli vatandaşların ısınma giderlerine bir ölçüde katkıda bulunmak amacıyla 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 18'inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE - 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 26 - 30/10/2020 tarihinde İzmir'de meydana gelen deprem afetinden konutları yıkılan, ağır ve/veya orta hasarlı olup riskli yapı haline gelen mükelleflerin 30/10/2020 tarihine kadar ödenmemiş olan emlak vergisi borçları ilgili belediyelerce re'sen terkin edilir.””

Mehmet Bekaroğlu

Kamil Okyay Sındır

Cavit Arı

İstanbul

İzmir

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Düzenlenen geçici maddeyle 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de meydana gelen deprem nedeniyle sahibi buldukları konutları yıkılan, ağır ve/veya orta düzeyde hasarlı olup riskli yapı hâline gelen konutlara sahip vatandaşlarımızın 30/10/2020 tarihine kadar ödenmemiş olan emlak vergisi borçlarının ilgili belediyeler tarafından resen terkin edilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE - 14.03.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun “Genel aydınlatma” başlıklı Geçici 6'ncı maddesinin 3'üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(3) Güvenlik amacıyla yapılan sınır aydınlatmalarına ait tüketim ve yatırım giderleri, İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten, toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen Cami, Kilise, Havra, Cemevi ve benzeri ibadethanelerin aydınlatma, ısıtma, soğutma, ses sistemi ve diğer tüm elektrik kullanımından kaynaklanan giderleri Diyanet işleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

Toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen cami, kilise, havra, cemevi ve benzeri ibadethanelerin aydınlatma, ısıtma, soğutma, ses sistemi ve diğer tüm elektrik kullanımından kaynaklanan giderlerinin Diyanet işleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanmasının sağlanması için 14/3/2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun “Genel aydınlatma” başlıklı Geçici 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrası değiştirilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/4618) aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde.....:5 Temmuz 2022 tarih ve 31887 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7417 Sayılı “Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un Geçici Madde 1'in (3). fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(3). Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihine kadar personeline yemek yardımını nakden ödeyen ya da kupon, kart, fiş, bilet ya da bu mahiyette bir ödeme aracı üzerinden gerçekleştirmek amacıyla bu ödeme araçlarının teminini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamak olan ve 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 32 nci maddesine aykırı olarak veya mevzuat

ile öngörülen tavan tutarın üzerinde sosyal denge tazminatı verdiği tespit edilen il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz, başlamış olanlar işleminden kaldırılır.

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Kamil Okyay Sındır

İstanbul

Muğla

İzmir

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

7417 sayılı Kanun'a eklenen geçici 1'inci madde kapsamında 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine aykırı olarak belediyeler ve yetkili sendikalar arasında gerçekleştirilen sosyal denge sözleşmeleri kapsamında doğan kişi borçları için bir af maddesi eklendi. Bu af maddesiyle ilgili belediyelerde çalışan memurların çok yüksek bir beklentisi varken üçüncü fıkra uyarınca sadece personel giderinin, gelirin yüzde 30'unu aşan belediyelerin yaptığı sözleşmeler affedilmiş oldu. Diğer bir deyişle, personel giderleri toplam gelirin yüzde 30'unu aşmayan belediye çalışanları bu kapsamda haksızlık ve adaletsizlik karşısında bırakılmışlardır. Bu nedenle, bu madde kapsamında önerilen teklifle aynı mağduriyeti yaşayan tüm belediye ve il özel idareleri kapsam içerisine alınarak söz konusu haksız ve adaletsiz durumun ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin sadece üçüncü fıkrası değil tavan tutarı aşan ödemelerin tamamı hakkında bir af düzenlemesi olması hususunda gereğinin yapılması teklif edilmektedir. Bu bağlamda, daha önce çıkartılan geçici maddedeki "32. maddenin 3. Fıkrası" ibaresi yerine "32. madde kapsamında" şeklinde bir değişiklik yapılarak bu konuda beklentisi olan yerel yönetim memurlarının af talebinin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne (2/4618) aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE ...- 31/05/2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 21- Madenlerde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının; genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borçları terkin edilir ve ölüm tarihinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlanır. Bu şekilde bağlanan aylıklara ilişkin primlerin eksik olan kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığınca Kuruma ödenir.

Gelir ve aylıkların hesaplanması ile hak sahiplerine paylaştırılmasında sigortalının ölüm tarihinde yürürlükte olan Kanun hükümleri esas alınır.

Birinci fıkra kapsamında olan ve 2008 Ekim ayı başından önce ölen sigortalının hak sahibi eş ve çocuklarından artan hisse bulunması hâlinde ana ve babaya 506 sayılı Kanunun mülga maddelerindeki, bu tarihten sonra ölen sigortalının ana ve babasına ise Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d)

bendinde belirtilen her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartları aranmaksızın gelir ve aylık bağlanır.

Bu madde kapsamında yazılı istekte bulunan hak sahiplerinin gelir ve aylıkları, başvuru tarihlerini izleyen ay başından başlatılır.

Birinci fıkrada belirtilen nedenlerden dolayı ölen sigortalının eş ve çocuklarından birisi, eşi ve çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi, ilgili mevzuatta aranan şartlara tabi olmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarının sürekli işçi kadrolarında istihdam edilir. İstihdam edilecek kişilerin atama teklifi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca yapılır ve işçi kadrosu bulunmaması halinde atama teklifi yapılması ile birlikte ilgili kurum ve kuruluşta sürekli işçi kadrosu ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Bu fıkra göre istihdam hakkından yararlanacak kişilerin tespiti, bu kişilerde aranacak şartlar ve istihdama ilişkin diğer hususlar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu maddenin yayımı tarihini izleyen bir ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca birlikte belirlenir.

Bu maddenin hükümleri, madenlerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih öncesinde gerçekleşen iş kazaları bakımından da uygulanır “

Abdüllatif Şener	Cavit Arı	Bülent Kuşoğlu
Konya	Antalya	Ankara
Süleyman Girgin	Emine Gülizar Emecan	Mehmet Bekaroğlu
Muğla	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas no.lu Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“MADDE 22- 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

‘GEÇİCİ MADDE 90- (1) 08.09.1999 tarihi öncesinde 506, 1479, 2925 ve 2926 sayılı kanunlara göre ilk defa sigortalı veya iştirakçi olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun ile mülga sosyal güvenlik kanunları hükümlerine göre, yaşlılık aylığı bağlanması için gereken sigortalılık süresi ile prim ödeme gün sayısı koşullarını sağlayanlardan bu maddenin yayım tarihinden itibaren Kuruma yazılı olarak başvuranlara, 23.5.2002 tarih ve 4759 Sayılı Kanunun üçüncü, dördüncü, beşinci, yedinci ve sekizinci maddelerinde belirtilen yaş hadleri koşulu gözetilmeksizin yaşlılık aylığı bağlanır.

(2) 08.09.1999 tarihi öncesinde 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa göre ilk defa iştirakçi olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun ile mülga Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, yaşlılık aylığı bağlanması için gereken hizmet süresi koşulunu sağlayanlardan bu maddenin yayım tarihinden itibaren Kuruma yazılı olarak başvuranlara, 23.5.2002 tarih ve 4759 Sayılı Kanunun beşinci maddesinde belirtilen yaş hadleri koşulu gözetilmeksizin yaşlılık aylığı bağlanır.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

Abdüllatif Şener

Konya

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

İzmir

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Süleyman Girgin

Cavıt Arı

Ankara

Muğla

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILAMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe :

8/9/1999 tarihli ve 4447 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ile İş Kanunu'nun bir maddesinin değiştirilmesi ve bu kanunlara ek ve geçici maddeler eklenmesi, işsizlik sigortası kurulması, çalışanların tasarrufa teşvik edilmesi ve bu tasarrufların değerlendirilmesine dair kanunun iki maddesinin yürürlükten kaldırılması ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Türkiye'de sosyal sigortalar sisteminin önemli bir ayağı olan yaşlılık sigortası sisteminde değişiklik yapılmış ve yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları sistemi köklü bir biçimde değiştirilmiştir.

Bu değişikliklerle aylığa hak kazanma koşullarına yaş koşulu da getirerek sigortalıların emekli olabilmeleri için yasanın yürürlük tarihinden sonra ilk defa sigortalı olanlar için erkeklerde 60, kadınlarda ise 58 yaş koşulu getirilmiştir.

Yasanın yürürlük tarihinden önce sigortalı olanlar için de kademeli yaş koşulu getirilmiştir. Söz konusu 4447 sayılı Kanunun bazı hükümleri Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş ve 23/5/2002 tarihli ve 4759 sayılı Kanun'la yeni bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeyle sigortalılar için yeni kademeli yaş şartı getirilmiştir.

Bu durum nedeniyle 1999 yılı öncesinde sigortalı olanlar açısından emekli olma süresi üç ile on yıl arasında bir süre için artmış ve sigortalılar mağdur edilmiştir. Bu yeni koşul nedeniyle birçok sigortalı emekli olmak için sigortalılık süresini doldurmuş ve gerekli prim ödeme gün sayısını tamamlamış olmasına rağmen beklemek zorunda kalmıştır. Sigortacılık mantığı açısından asgari olarak yirmi yıl bir fiil prim ödeyen sigortalıların emekliliğe hak kazanmaları gerekirken, salt Kurumun ekonomik dengelerinin 2040 yılından sonra bozulacağı öngörüsüyle mağdur edilen bu kitle giderek büyük sayılara ulaşmış ve Türkiye'nin önemli toplumsal sorunlarından birisi hâline gelmiştir.

1999 yılında çıkarılan yasayla ilk işe başlama tarihinde hangi şartlarda emekli olacağını bilen sigortalıların emeklilik hakları geriye dönük olarak değiştirilmiş ve bu nedenle hak kayıplarına sebebiyet verilmiştir. Bu nedenle yapılan düzenleme adil, makul, ölçülü olmadığı gibi, sosyal hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Anayasa'mızın 5'inci maddesine göre 'Devletin temel amaç ve görevleri, temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.' maddesinde de belirtildiği gibi temel hakları korumak devletin en önemli görevidir.

Bu nedenle, 1999 öncesinde sigortalı olmuş ancak yaş koşulu nedeniyle mağduriyet yaşayan bu kesimin mağduriyetinin ortadan kaldırılması için ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumlar ve aktüeryal dengeler de göz önüne alınarak 8/9/1999 öncesinde sigortalı olmuş kadın ve erkeklerin emekli olabilmeleri için istisnai bir düzenleme önerilmiştir.

Kanun teklifimizle 8/9/1999 öncesinde yürürlükte olan 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlara tabi olarak ilk defa sigortalı olan yurttaşlarımız için 4447 sayılı Yasa'yla getirilen yaş koşulunun uygulanmaması düzenlenmiş ve bu sigortalıların öngörülmüş sigortalılık süresi, hizmet süresi ile prim ödeme gün sayısı şartlarını yerine getirmesi hâlinde yaşlılık aylığına hak kazanabilmelerine imkân tanınmıştır. Böylelikle 4447 sayılı Yasa'nın geriye dönük uygulanması nedeniyle mağdur olan sigortalıların mağduriyetlerinin ortadan kaldırılması ve sosyal devlet ilkesinin hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE - 30/3/2011 tarihli ve (6216) sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

(3) Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan Başkan veya üyelerden;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan ve üyeleri arasından seçilenler herhangi bir işleme gerek olmaksızın ve boş kadro şartı aranmaksızın, kalan görev sürelerini tamamlamak üzere geldikleri üyelik görevine geri dönerler, boşalan ilk üye kadrosu kendilerine tahsis olunur.

b) Yükseköğretim kurumlarından seçilenler, talepleri üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan usul ve esaslara göre ayrıldıkları yükseköğretim kurumuna veya uzmanlık alanlarına göre talep ettikleri üç yükseköğretim kurumundan birine atanırlar.

c) Üyelige en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçilenler ile birinci sınıf hâkim ve savcılar arasından seçilenlerin görevlerinin sona erdiği tarihi izleyen bir ay içinde Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yazılı dilekçe ile başvurmaları durumunda atamaları, en geç bir ay içinde, adli hâkim ve savcılık mesleğinden üyelige seçilenler için adli yargıda, diğerleri için idari yargıda tercih ettikleri üç ayrı yerden birinde uygun görülecek hâkimlik veya savcılık görevine yapılırlar.

ç) Üyelige üst kademe yöneticileri veya serbest avukatlar arasından seçilenler ile bu fıkranın (b) ve (c) bendi kapsamında olup bu bentler kapsamındaki görevlere atanmak istemeyenler, görevlerinin sona erdiği tarihi izleyen bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı dilekçe ile başvurmaları durumunda, en geç bir ay içinde, 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 29 uncu maddesinin on ikinci fıkrasında yer alan esaslar doğrultusunda şahsa bağlı TBMM Başkan Başmüşaviri kadrolarına atanırlar.

(4) Görevi sona eren üyelerin yeni görevlerine atamaları gerçekleşinceye kadar, özlük hakları Mahkeme tarafından karşılanmaya devam olunur.

(5) Mahkeme üyelerinin Mahkemede geçirdikleri süreler, yeni görevlerinde tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir.

(6) Bu madde Anayasa'nın geçici 18 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca yaş haddine kadar görevlerine devam etmeleri öngörülen üyelere yaş haddini doldurmadan kendi isteğiyle üyelikten çekilenler hakkında da uygulanır.”

Salih Cora

Trabzon

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım, açıklar mısınız?

SALİH CORA (Trabzon) – Gerekçeyi okuyabilir, isterseniz kısaca açıklayabilirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısaca açıklayın.

Buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, bu madde, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 11'inci maddesindeki bir boşluğu aslında tamamlıyor. Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Anayasa'nın 146'ncı maddesi ve devamındaki maddeleri ilgilendiriyor. Anayasa'nın 146'ncı maddesine göre Anayasa Mahkemesi üyelerinin nerelerden ve nasıl seçileceğine ilişkin usul ve esasları belirliyor ama bu kişilerin görev süreleri sona erdikten sonra tekrar eski görev yerlerine dönüp dönmeyeceği veya nasıl bir prosedürün uygulanacağına yönelik bir açıklık getirmemektedir. Daha önce hatırlarsanız, 1982 Anayasası'nda Anayasa Mahkemesi üyelerinin görev süreleri yirmi yıldır, Anayasa'ya göre 45 yaşında seçilip yirmi yıl görev yaptığında zorunlu emeklilik süresini de dolduruyordu. Şimdi bu on iki yıla düşünce on iki yıllık görev süresini dolduran Anayasa Mahkemesi üyesinin zorunlu emeklilik yaşı da gelmemişse ne şekilde eski görev yerine döneceğine dair bir hüküm yoktu, buna ilişkin bir boşluğu düzenleyen bir madde içermektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 47 - Bu Kanunun;

a) 2 nci maddesi yayımını izleyen ayın başında,

b) 3 üncü maddesi 1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir veya kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 23 üncü maddesi ile 5520 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinin yedinci fıkrasında değişiklik yapan hüküm 26/5/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 31 inci ve 32 nci maddeleri 1/1/2023 tarihinde,

e) 36 ncı maddesi ile 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yapılan değişiklikler 1/1/2024 tarihinde,

f) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 47'nci maddede 2 adet önerge vardır, okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 47’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

13.10.2022

Madde 47 – Bu Kanunun;

a) 2 nci maddesi yayımını izleyen ayın başında,

b) 3 üncü maddesi 1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir veya kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 23 üncü maddesi ile 5520 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesinin yedinci fıkrasında değişiklik yapan hüküm 26/5/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 9’uncu maddesiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci ve üçüncü cümlelerinde değişiklik yapan hüküm 1/7/2022 tarihinden başlamak üzere yayımı tarihinde,

e) 31 inci ve 32 nci maddeleri 1/1/2023 tarihinde,

f) 36 ncı maddesi ile 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yapılan değişiklikler 1/1/2024 tarihinde,

g) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Süleyman Girgin

Muğla

Cavit Arı

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Teklifin 9’uncu maddesiyle 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun ek 29’uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci ve üçüncü cümlelerinde değişiklik yapan hükmün yürürlük tarihi intern öğrencilerin bu hakkı kazandıkları tarih olan 1/7/2022 tarihine çekilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 47’nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“6216 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkralara ilişkin hükümler, 1/10/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,”

Salih Cora

Trabzon

SALİH CORA (Trabzon) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

(2/4618) esas numaralı Kanun Teklifi'ne yeni madde olarak ihdas edilen 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkraların yürürlük tarihinin 1/10/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

47'nci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 48- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 48'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 19 Ekim Çarşamba günü saat 13.30'a kadar verilmesini, özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, Orhan Yegin, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Nilgün Ök, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, Tamer Osmanağaoğlu, Mustafa Kalaycı'nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.03

